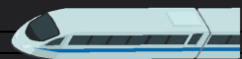

Οδηγός για την
πιστοποίηση
ασφαλείας και την
εποπτεία

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της
ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης
πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης
ασφάλειας

Το παρόν έγγραφο αποτελεί μη νομικά δεσμευτική κατευθυντήρια οδηγία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Σιδηροδρόμων. Δεν θίγει τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ. Επιπλέον, η δεσμευτική ερμηνεία του δικαίου της ΕΕ αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ολοκλήρωση χειρογράφου τον Ιούνιο του 2018

Ούτε ο Οργανισμός Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εκ μέρους του Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ευθύνεται για τη χρήση που ενδέχεται να γίνει των παρακάτω πληροφοριών.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2018

© European Union Agency for Railways, 2018

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή εφόσον έχουν αναγνωριστεί η πηγή και η έκδοση.

Για οποιαδήποτε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή λοιπού υλικού που δεν υπόκειται σε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να λαμβάνεται απευθείας άδεια από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Έντυπο ISBN 978-92-9205-428-1
PDF ISBN 978-92-9205-427-4

doi:10.2821/019094
doi:10.2821/045090

TR-01-18-653-EN-C
TR-01-18-653-EN-N

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Περιεχόμενα

0. Εισαγωγή.....	9
0.1. Περιεχόμενο του οδηγού	9
0.2. Σε ποιους απευθύνεται ο παρών οδηγός;	10
0.3. Πεδίο εφαρμογής	10
0.4. Δομή των κατευθυντήριων οδηγιών	10
0.5. Μέρος 1 των οδηγιών ISO/IEC και ενοποιημένο συμπλήρωμα ISO	12
0.6. Σκοπός του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας.....	13
0.7. Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και προσέγγιση σχετικά με τις διεργασίες	14
0.8. Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και νοοτροπία ασφάλειας.....	16
0.9. Δικαιολογητικά και τεκμηριωμένες πληροφορίες	17
0.10. Διασταύρωση με άλλους κανονισμούς της ΕΕ και ισχύουσες νομικές απαιτήσεις .	19
1. Πλαίσιο του οργανισμού	20
1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις	20
1.2. Αντικείμενο	20
1.3. Επεξηγηματική σημείωση	21
1.4. Αποδεικτικά στοιχεία	22
1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	23
1.6. Παραπομπές και πρότυπα.....	24
1.7. Ζητήματα εποπτείας.....	25
2. Ηγετικός ρόλος.....	26
2.1. Ηγετικός ρόλος και δέσμευση	26
2.1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις	26
2.1.2. Αντικείμενο	26
2.1.3. Επεξηγηματική σημείωση	27
2.1.4. Αποδεικτικά στοιχεία	28
2.1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	29
2.1.6. Παραπομπές και πρότυπα	30
2.1.7. Ζητήματα εποπτείας.....	30
2.2. Πολιτική ασφάλειας	30
2.2.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις	30
2.2.2. Αντικείμενο	31
2.2.3. Επεξηγηματική σημείωση	31

2.2.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	31
2.2.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	32
2.2.6.	Ζητήματα εποπτείας.....	32
2.3.	Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες.....	32
2.3.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	32
2.3.2.	Αντικείμενο.....	33
2.3.3.	Επεξηγηματική σημείωση	33
2.3.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	34
2.3.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	35
2.3.6.	Παραπομπές και πρότυπα.....	36
2.3.7.	Ζητήματα εποπτείας.....	36
2.4.	Γνωμοδότηση του προσωπικού και άλλων μερών.....	36
2.4.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	36
2.4.2.	Αντικείμενο.....	36
2.4.3.	Επεξηγηματική σημείωση	37
2.4.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	37
2.4.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	37
2.4.6.	Ζητήματα εποπτείας.....	38
3.	Σχεδιασμός	39
3.1.	Ενέργειες για την αντιμετώπιση των κινδύνων	39
3.1.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	39
3.1.2.	Αντικείμενο.....	40
3.1.3.	Επεξηγηματική σημείωση	40
3.1.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	43
3.1.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	44
3.1.6.	Παραπομπές και πρότυπα.....	45
3.1.7.	Ζητήματα εποπτείας.....	45
3.2.	Στόχοι ασφάλειας και σχεδιασμός.....	46
3.2.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	46
3.2.2.	Αντικείμενο.....	47
3.2.3.	Επεξηγηματική σημείωση	47
3.2.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	48
3.2.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	48
3.2.6.	Ζητήματα εποπτείας.....	48

4. Στήριξη	50
4.1. Πόροι	50
4.1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις	50
4.1.2. Αντικείμενο	50
4.1.3. Επεξηγηματική σημείωση	50
4.1.4. Αποδεικτικά στοιχεία	50
4.1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	50
4.1.6. Ζητήματα εποπτείας	51
4.2. Επάρκεια	51
4.2.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις	51
4.2.2. Αντικείμενο	52
4.2.3. Επεξηγηματική σημείωση	53
4.2.4. Αποδεικτικά στοιχεία	53
4.2.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	54
4.2.6. Παραπομπές και πρότυπα	56
4.2.7. Ζητήματα εποπτείας	56
4.3. Επίγνωση	56
4.3.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις	57
4.3.2. Αντικείμενο	57
4.3.3. Αποδεικτικά στοιχεία	57
4.3.4. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	57
4.3.5. Ζητήματα εποπτείας	58
4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία	58
4.4.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις	58
4.4.2. Αντικείμενο	59
4.4.3. Επεξηγηματική σημείωση	59
4.4.4. Αποδεικτικά στοιχεία	60
4.4.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	61
4.4.6. Ζητήματα εποπτείας	62
4.5. Τεκμηριωμένες πληροφορίες	62
4.5.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις	62
4.5.2. Αντικείμενο	64
4.5.3. Επεξηγηματική σημείωση	64
4.5.4. Αποδεικτικά στοιχεία	65

4.5.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	66
4.5.6.	Παραπομπές και πρότυπα	67
4.5.7.	Ζητήματα εποπτείας.....	67
4.6.	Ενσωμάτωση του ανθρώπινου και του οργανωτικού παράγοντα	67
4.6.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	67
4.6.2.	Αντικείμενο.....	68
4.6.3.	Επεξηγηματική σημείωση	68
4.6.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	68
4.6.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	69
4.6.6.	Παραπομπές και πρότυπα.....	70
4.6.7.	Ζητήματα εποπτείας.....	71
5.	Λειτουργία.....	72
5.1.	Σχεδιασμός και έλεγχος λειτουργίας.....	72
5.1.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	72
5.1.2.	Αντικείμενο.....	74
5.1.3.	Επεξηγηματική σημείωση	74
5.1.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	77
5.1.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	79
5.1.6.	Παραπομπές και πρότυπα.....	80
5.1.7.	Ζητήματα εποπτείας.....	81
5.2.	Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	81
5.2.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	81
5.2.2.	Αντικείμενο.....	83
5.2.3.	Επεξηγηματική σημείωση	83
5.2.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	85
5.2.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	88
5.2.6.	Παραπομπές και πρότυπα.....	96
5.2.7.	Ζητήματα εποπτείας.....	96
5.3.	Ανάδοχοι, εταίροι και προμηθευτές	96
5.3.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	96
5.3.2.	Αντικείμενο.....	97
5.3.3.	Επεξηγηματική σημείωση	98
5.3.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	98
5.3.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	98

5.3.6.	Ζητήματα εποπτείας.....	99
5.4.	Διαχείριση μεταβολών	100
5.4.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	100
5.4.2.	Αντικείμενο.....	100
5.4.3.	Επεξηγηματική σημείωση	101
5.4.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	101
5.4.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	102
5.4.6.	Ζητήματα εποπτείας.....	102
5.5.	Διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.....	102
5.5.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	102
5.5.2.	Αντικείμενο.....	103
5.5.3.	Επεξηγηματική σημείωση	104
5.5.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	104
5.5.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	104
5.5.6.	Ζητήματα εποπτείας.....	105
6.	Αξιολόγηση επιδόσεων.....	106
6.1.	Παρακολούθηση	106
6.1.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	106
6.1.2.	Αντικείμενο.....	106
6.1.3.	Επεξηγηματική σημείωση	106
6.1.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	107
6.1.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	107
6.1.6.	Ζητήματα εποπτείας.....	108
6.2.	Εσωτερικός έλεγχος.....	108
6.2.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	108
6.2.2.	Αντικείμενο.....	108
6.2.3.	Επεξηγηματική σημείωση	108
6.2.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	109
6.2.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	109
6.2.6.	Παραπομπές και πρότυπα.....	109
6.2.7.	Ζητήματα εποπτείας.....	110
6.3.	Επανεξέταση από τη διοίκηση	110
6.3.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	110
6.3.2.	Αντικείμενο.....	110

6.3.3.	Αποδεικτικά στοιχεία	111
6.3.4.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	111
6.3.5.	Ζητήματα εποπτείας.....	112
7.	Βελτίωση	113
7.1.	Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα	113
7.1.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	113
7.1.2.	Αντικείμενο.....	113
7.1.3.	Επεξηγηματική σημείωση	114
7.1.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	114
7.1.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	115
7.1.6.	Παραπομπές και πρότυπα	116
7.1.7.	Ζητήματα εποπτείας.....	116
7.2.	Συνεχής βελτίωση	116
7.2.1.	Ρυθμιστικές απαιτήσεις	116
7.2.2.	Αντικείμενο.....	117
7.2.3.	Επεξηγηματική σημείωση	117
7.2.4.	Αποδεικτικά στοιχεία	120
7.2.5.	Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων	121
7.2.6.	Ζητήματα εποπτείας.....	121
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	Πίνακες αντιστοιχίας.....	122
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	Διαποδοχή εγκρίσεων, αναγνωρίσεων ή πιστοποιητικών προϊόντων ή υπηρεσιών που χορηγούνται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο	132
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	Εργασίες παρακαμπτήριων γραμμών, συμβατικές ρυθμίσεις και εταιρικές σχέσεις.....	137
	<i>Εργασίες παρακαμπτήριων γραμμών.....</i>	<i>137</i>
	<i>Περίπτωση 1: Φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας γραμμής είναι η σιδηροδρομική επιχείρηση «Υ».</i>	<i>138</i>
	<i>Περίπτωση 2: Ο φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας γραμμής δεν είναι σιδηροδρομική επιχείρηση.</i>	<i>138</i>
	<i>Συμβατικές ρυθμίσεις και εταιρικές σχέσεις</i>	<i>141</i>
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV	Νοοτροπία ασφάλειας	143
	<i>Εισαγωγή στη νοοτροπία ασφάλειας και μιας στρατηγικής για την βελτίωση της ασφάλειας</i>	<i>143</i>

<i>Ένα παράδειγμα μιας στρατηγικής για τη βελτίωση της νοοτροπίας της ασφάλειας των σιδηροδρόμων σε μια μεγάλη εταιρεία: το πρόγραμμα PRISME που εφαρμόζεται στην SNCF (Γαλλία)</i>	<i>146</i>
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Ενσωμάτωση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων. 149	
<i>Εισαγωγή στους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες</i>	<i>149</i>
<i>Στρατηγική για τη στήριξη της ενσωμάτωσης των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας</i>	<i>150</i>
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Ορισμοί.....	153

0. Εισαγωγή

Ο αιτών ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας ή έγκριση ασφάλειας οφείλει να αποδεικνύει τη συμμόρφωσή του με τις σχετικές απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας που καθορίζονται στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό 2018/762 της Επιτροπής. Για αυτόν τον σκοπό, παρέχει έγγραφα στην εθνική αρχή ασφάλειας ή, κατά περίπτωση, στον Οργανισμό Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής αποκαλούμενος «Οργανισμός») που αποδεικνύουν ότι έχει εγκαταστήσει σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας (ΣΔΑ) σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798.

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης είναι ένα εξελισσόμενο έγγραφο, το οποίο αναπτύχθηκε σε συνεργασία με εθνικές αρχές ασφάλειας και εκπροσώπους του κλάδου, με σκοπό να βελτιώνεται διαρκώς με βάση τις παρατηρήσεις των χρηστών και λαμβάνοντας υπόψη την πείρα που αποκτάται κατά την εφαρμογή της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798, των σχετικών κοινών μεθόδων ασφάλειας (ΚΜΑ) και οποιωνδήποτε άλλων σχετικών κανονισμών της ΕΕ.

0.1. Περιεχόμενο του οδηγού

Στόχος του παρόντος εγγράφου καθοδήγησης είναι να παρουσιάσει:

- ▶ τον σκοπό καθεμιάς από τις απαιτήσεις αξιολόγησης που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II των ανωτέρω ΚΜΑ, συνοδευόμενο, όπου είναι απαραίτητο, από σημειώσεις που επεξηγούν λεπτομερέστερα συγκεκριμένους όρους ή ιδέες που χρησιμοποιούνται στις απαιτήσεις·
- ▶ ενδεικτικά, ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία που ενδεχομένως να προσκομίσει ένας οργανισμός προκειμένου να αποδείξει την απαιτούμενη συμμόρφωση με βάση τις ανωτέρω ΚΜΑ·
- ▶ έναν επεξηγηματικό κατάλογο με παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων που μπορούν να παρατηρηθούν σε αιτήσεις χορήγησης ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας κατά τη διεξαγωγή αξιολόγησης ή που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τον αιτούντα ως υλικό αναφοράς για την αίτησή του·
- ▶ επεξηγηματικές παραπομπές και πρότυπα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν επικουρικά κατά την αξιολόγηση, την ανάπτυξη, την υλοποίηση ή τη διαρκή βελτίωση ενός συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας· και
- ▶ ενδεικτικά, ορισμένα ζητήματα που ενδεχομένως να πρέπει να λάβει υπόψη της μια εθνική αρχή ασφάλειας κατά την εποπτεία μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης ή ενός διαχειριστή υποδομής.

Σημείωση: για τους σκοπούς της αξιολόγησης της αίτησης για ένα ενιαίο πιστοποιητικό ασφαλείας που αφορά τη σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, μια ΕΑΑ μπορεί να έχει άμεσο ρόλο ως αρμόδια αρχή για την αξιολόγηση των σχετικών τμημάτων της

αίτησης. Εναλλακτικά, μπορεί να έχει συντονιστικό ρόλο, ανάλογα με τις ανάγκες, με οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων, η οποία ζητεί τη συμβουλή της για τα σχετικά μέρη της αξιολόγησης, ανάλογα με τις ανάγκες.

0.2. Σε ποιους απευθύνεται ο παρών οδηγός;

Το παρόν έγγραφο απευθύνεται:

- ▶ *Στις εθνικές αρχές ασφάλειας και τον Οργανισμό Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων με τις σχετικές απαιτήσεις για το ΣΔΑ και κατά την εποπτεία από τις εθνικές αρχές ασφάλειας (ΕΑΑ).*
- ▶ *Στις εθνικές αρχές ασφάλειας, κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας των διαχειριστών υποδομής με τις σχετικές απαιτήσεις για το ΣΔΑ και κατά την εποπτεία μετά την χορήγηση του πιστοποιητικού ή της έγκρισης· και*
- ▶ *Στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής (στο εξής, αποκαλούμενοι επίσης «αιτών») να τους βοηθήσει στην ανάπτυξη, την υλοποίηση, τη συντήρηση και τη διαρκή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτουν σε συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις για το ΣΔΑ (και άλλες ισχύουσες απαιτήσεις ασφάλειας) και για να γνωρίζουν τι να περιμένουν κατά τη διάρκεια της εποπτείας.*

0.3. Πεδίο εφαρμογής

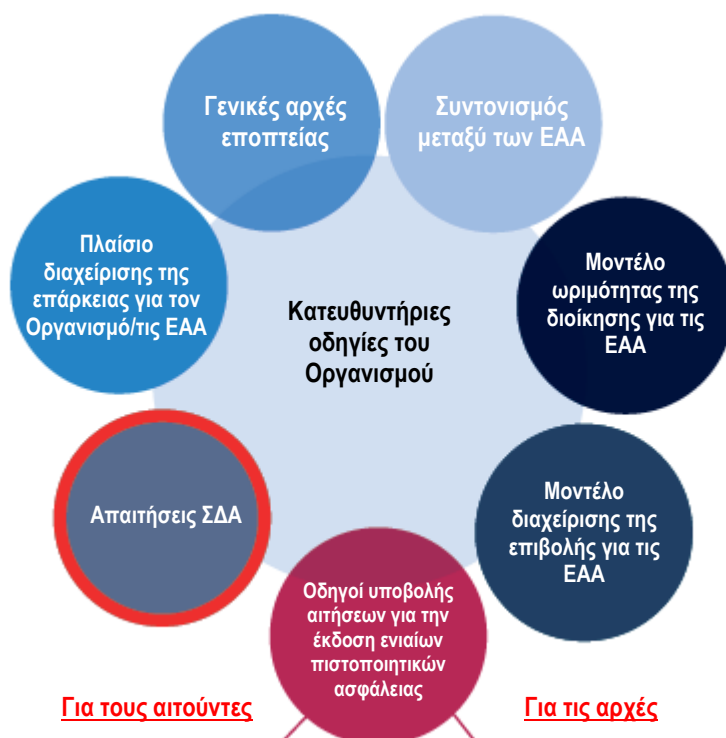
Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης δεν υπαγορεύει τα αποδεικτικά έγγραφα που θα πρέπει να προσκομίσουν οι αιτούντες. Ο βασικός λόγος είναι ότι το ΣΔΑ κάθε οργανισμού θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στους συγκεκριμένους κινδύνους που πρέπει να ελέγξει ο εν λόγω οργανισμός. Επομένως, κάθε ΣΔΑ αποτελεί ένα μοναδικό σύστημα τεκμηριωμένων πληροφοριών, το οποίο παρουσιάζει ενδεικτικά κάποια συγκεκριμένα μέτρα και συστήματα ελέγχου των κινδύνων που διαθέτει κάθε επιμέρους οργανισμός που εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου καθώς η οργάνωση αλλάζει. Θα ήταν, συνεπώς, λανθασμένο να καθοριστεί ένας κανονιστικός κατάλογος πληροφοριών τις οποίες θα πρέπει να παρέχουν οι αιτούντες. Ο καθορισμός ενός τέτοιου καταλόγου θα μετέτρεπε τη διαδικασία αξιολόγησης σε μια άσκοπη άσκηση, καθώς όλες οι αιτήσεις θα ήταν όμοιες, ενώ τα αντίστοιχα ΣΔΑ δεν θα ήταν.

0.4. Δομή των κατευθυντήριων οδηγιών

Το παρόν έγγραφο αποτελεί μέρος της συλλογής κατευθυντήριων οδηγιών του Οργανισμού για την υποστήριξη των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, των διαχειριστών υποδομής, των εθνικών αρχών ασφάλειας και του Οργανισμού στην εκπλήρωση των ρόλων τους και την ανάληψη των καθηκόντων τους σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2016/798.

Γράφημα 1: Συλλογή κατευθυντήριων οδηγιών του Οργανισμού

0. Εισαγωγή

Οι πληροφορίες που παρέχει ο παρών οδηγός συμπληρώνονται από ειδικές κατευθυντήριες οδηγίες των εθνικών αρχών ασφάλειας, οι οποίες περιγράφουν και επεξηγούν τους κοινοποιημένους εθνικούς κανόνες που ισχύουν στον προβλεπόμενο τόπο παροχής της υπηρεσίας, και τα έγγραφα που προσκομίζονται μαζί με την αίτηση χορήγησης ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας για σκοπούς συμμόρφωσης με το άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο β) και το άρθρο 10 παράγραφος 8 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 (βλ. επίσης τον Οδηγό υποβολής αιτήσεων για την έκδοση ενιαίων πιστοποιητικών ασφάλειας του Οργανισμού). Για τους διαχειριστές υποδομών, ο παρών οδηγός θα πρέπει να συμπληρώνεται με καθοδήγηση που δίδεται από τις εθνικές αρχές ασφαλείας σχετικά με τις απαιτήσεις για τις άδειες ασφαλείας, όπως ορίζεται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798.

Ως κοινοποιημένοι εθνικοί κανόνες νοούνται μόνο οι κανόνες που έχουν κοινοποιηθεί από ένα κράτος μέλος στην Επιτροπή. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 12 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798, ο αριθμός των κοινοποιημένων εθνικών κανόνων αναμένεται να μειωθεί με την πάροδο του χρόνου. Αυτοί θα αντικατασταθούν από μέτρα τα οποία καθορίζονται σε τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας (ΤΠΔ), άλλους κανονισμούς της ΕΕ ή εταιρικούς κανόνες. Οι εταιρικοί κανόνες ή τα πρότυπα θα αξιολογούνται κατά περίπτωση, με βάση τη συμμόρφωσή τους με την ΤΠΔ που αφορά το υποσύστημα διεξαγωγής και διαχείρισης της κυκλοφορίας του σιδηροδρομικού δικτύου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής αποκαλούμενη επίσης «ΤΠΔ ΔΔΚ»), όπως αποτυπώνεται μέσω των απαιτήσεων για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας που επεξηγούνται στον παρόντα οδηγό.

Το παρόν έγγραφο καθοδήγησης είναι δομημένο σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762 της Επιτροπής. Στις επόμενες ενότητες, κάθε απαίτηση παρουσιάζεται σε γαλάζιο πλαίσιο για λόγους ευκολίας

αναφοράς. Όταν υπάρχουν διαφορές μεταξύ των απαιτήσεων που ισχύουν για σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και αυτών που ισχύουν για διαχειριστές υποδομής, το σχετικό κείμενο που αφορά τους διαχειριστές υποδομής εμφανίζεται με μπλε χρώμα μεταξύ αγκυλών.

Στο Παράρτημα I του παρόντος οδηγού παρέχονται πίνακες παράλληλης σύγκρισης ή συσχέτισμού των κριτηρίων αξιολόγησης των πρώην κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1169/2010 και των απαιτήσεων του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762. Οι πίνακες περιλαμβάνουν επίσης διασταυρώσεις με τα άρθρα της δομής υψηλού επιπέδου (High Level Structure) του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO). Αυτές παρέχονται με σκοπό να βοηθήσουν τους αιτούντες να αποδείξουν τη συμμόρφωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτουν με τις νέες απαιτήσεις, ιδίως στις περιπτώσεις που ο αιτών έχει ήδη λάβει πιστοποιητικό ασφάλειας ή έγκριση ασφάλειας και/ή διαθέτει ήδη άλλο σύστημα διαχείρισης κατά ISO (π.χ. ISO 9001, 14001 ή 45001) (οπότε τα συστήματα αυτά μπορούν να ενοποιηθούν) ή σχεδιάζει να αναπτύξει ένα σύστημα με τη χρήση του εν λόγω μοντέλου. Η χρήση αυτού του πίνακα δεν αποτελεί συστηματικό τεκμήριο συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2018/762 [ΚΜΑ για το ΣΔΑ] για τους οργανισμούς που κατέχουν πιστοποιητικό ISO.

0.5. Μέρος 1 των οδηγιών ISO/IEC και ενοποιημένο συμπλήρωμα ISO

Ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (ISO) έχει αναπτύξει επίσημες διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται κατά την ανάπτυξη και την τήρηση ενός διεθνούς προτύπου. Στο προσάρτημα 2 του παραρτήματος SL του εγγράφου Μέρος 1 των οδηγιών ISO/IEC και ενοποιημένο συμπλήρωμα ISO, εγκρίνεται μια δομή υψηλού επιπέδου (HLS) η οποία θα χρησιμοποιείται ως βασικό κείμενο σε κάθε πρότυπο συστημάτων διαχείρισης.

Το παράρτημα I και το παράρτημα II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762 διασφαλίζουν ότι η δομή του συστήματος θα είναι σύμφωνη με τη δομή υψηλού επιπέδου του ISO, γεγονός που διευκολύνει την ενοποίηση διαφόρων συστημάτων διαχείρισης, κατά περίπτωση, τα οποία έχουν τις ίδιες βασικές οργανωτικές αρχές και απαιτήσεις αλλά στα οποία τα πεδία της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία και του κινδύνου αφορούν συγκεκριμένα κάθε τομέα (π.χ. ασφάλεια, περιβάλλον, ποιότητα).

Τα πρότυπα και οι σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες του ISO μπορούν να βοηθήσουν τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής να αναπτύξουν το δικό τους ΣΔΑ [π.χ. το ISO 31000 αποτελεί γενικό έγγραφο για την καλύτερη κατανόηση της διαχείρισης κινδύνου· το ISO 31010 παρέχει πληροφορίες σχετικά με την επιλογή και την εφαρμογή τεχνικών εκτίμησης επικινδυνότητας, όπως η FMECA (ανάλυση βλαβών, επιπτώσεων και κρίσιμων στοιχείων), η FTA (ανάλυση με βάση δέντρο σφαλμάτων), η ETA (ανάλυση με βάση δέντρο περιστατικών) και η HAZOP (μελέτη κινδύνων και λειτουργικότητας)· το ISO 55000 περιέχει απαιτήσεις για τη διαχείριση ενεργητικού]. Ωστόσο, αυτά μπορούν να συμβάλουν μόνο αν είναι γνωστό κατά τρόπο αξιόπιστο το πλαίσιο των κινδύνων που σχετίζονται με τους σιδηροδρόμους.

Παρόλο που η χρήση της δομής υψηλού επιπέδου διασφαλίζει τη συνέπεια με τα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης ISO, πρέπει να επισημανθεί ότι οι ανωτέρω ΚΜΑ αποτελούν κανονισμούς που εξυπηρετούν πρωτίστως τον σκοπό των εθνικών αρχών ασφάλειας ή του

0. Εισαγωγή

Οργανισμού κατά την αξιολόγηση αιτήσεων χορήγησης πιστοποιητικών ασφάλειας ή εγκρίσεων ασφάλειας. Ως εκ τούτου, οι αξιολογήσεις για τη χορήγηση ενιαίων πιστοποιητικών ασφάλειας ή εγκρίσεων ασφάλειας θα πραγματοποιούνται με βάση τις απαιτήσεις για το ΣΔΑ και όχι με βάση τη δομή υψηλού επιπέδου του ISO αυτή καθ' εαυτή. Να διασαφηνιστεί: - τα πρότυπα ISO βασίζονται σε οικειοθελή πιστοποίηση, αλλά προβλέπονται από ορισμένα νομικά πλαίσια ως τεκμήριο συμμόρφωσης με τους ισχύοντες κανόνες που διέπουν ένα συγκεκριμένο πεδίο. Καμία διάταξη δεν θεωρεί την τήρηση των προτύπων ISO ως τεκμήριο συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 ή του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762.

Τα άρθρα 4 έως 10.2 του προσαρτήματος 2 του παραρτήματος SL του εγγράφου Μέρος 1 των οδηγιών ISO/IEC και ενοποιημένο συμπλήρωμα 2016 αναπαράγονται ή προσαρμόζονται με την άδεια του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (ISO). Ανατρέξτε στο έγγραφο που παρέχεται ως πηγή για το πρωτότυπο κείμενο. Μπορείτε να λάβετε το κείμενο αυτό μέσω του ιστότοπου της κεντρικής γραμματείας του ISO. Ο ISO διατηρεί τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

0.6. Σκοπός του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας

Σκοπός του ΣΔΑ είναι να διασφαλίσει ότι ο οργανισμός ελέγχει τους κινδύνους που προκύπτουν συνεπεία του επιχειρηματικού στόχου με ασφαλή τρόπο και συμμορφώνεται με όλες τις υποχρεώσεις ασφάλειας που ισχύουν για αυτόν.

Η εφαρμογή μιας δομημένης προσέγγισης επιτρέπει τον προσδιορισμό της επικινδυνότητας και τη συνεχή διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητες ενός οργανισμού, με στόχο την πρόληψη των ατυχημάτων. Αυτή η προσέγγιση λαμβάνει υπόψη τους κοινούς κινδύνους στα σημεία διασύνδεσης με άλλους φορείς του σιδηροδρομικού συστήματος (κυρίως σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, διαχειριστές υποδομής και υπεύθυνους για τη συντήρηση φορείς, αλλά επίσης και κάθε άλλον φορέα που πιθανόν επηρεάζει την ασφαλή λειτουργία του σιδηροδρομικού συστήματος, όπως κατασκευαστές, εταιρείες συντήρησης, κατόχους οχημάτων, παρόχους υπηρεσιών, αναθέτοντες φορείς, μεταφορείς, αποστολείς, παραλήπτες, φορτωτές, εκφορτωτές, κέντρα κατάρτισης καθώς και οι επιβάτες και άλλοι άνθρωποι που αλληλεπιδρούν με το σιδηροδρομικό σύστημα, κ.λπ.). Η κατάλληλη υλοποίηση όλων των σχετικών στοιχείων ενός ΣΔΑ μπορεί να προσδώσει σε έναν οργανισμό την απαραίτητη εμπιστοσύνη ότι ελέγχει και ότι θα συνεχίσει να ελέγχει όλους τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του, υπό όλες τις συνθήκες.

Οι οργανισμοί που έχουν αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό αναγνωρίζουν ότι οι κίνδυνοι μπορούν να ελεγχθούν αποτελεσματικά μέσω μιας διαδικασίας που συνδυάζει τρεις κρίσιμες διαστάσεις: μια τεχνική συνιστώσα που περιλαμβάνει τα εργαλεία και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούνται, μια ανθρώπινη συνιστώσα που περιλαμβάνει τους ανθρώπους της πρώτης γραμμής και τις δεξιότητες, την κατάρτιση και τα κίνητρά τους και μια οργανωτική συνιστώσα που αποτελείται από διαδικασίες και μεθόδους που καθορίζουν τη σχέση μεταξύ των διαφόρων καθηκόντων.

Συνεπώς, ένα κατάλληλο ΣΔΑ μπορεί με επιτυχία να παρακολουθεί και να βελτιώνει και τις τρεις διαστάσεις των μέτρων ελέγχου των κινδύνων που προβλέπει. Πολλά χαρακτηριστικά του ΣΔΑ των σιδηροδρόμων είναι πολύ παρόμοια με την πρακτική διαχείρισης που υποστηρίζουν οι υπέρμαχοι της ποιότητας, της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, της προστασίας του

περιβάλλοντος και της επιχειρηματικής αριστείας. Επομένως, μπορούν να ενσωματωθούν ευκολότερα αρχές ορθής διαχείρισης, όπως προσδιορίζεται παραπάνω, μέσω της χρήσης μιας ΚΜΑ που βασίζεται στη δομή υψηλού επιπέδου του ISO και, επομένως ενδέχεται να μην απαιτείται πλήρης επανασχεδιασμός των οργανισμών που διαθέτουν ήδη τέτοια συστήματα.

Έχει αναγνωριστεί ότι τα δομημένα συστήματα διαχείρισης προσθέτουν αξία στην επιχείρηση μέσω της αποτελεσματικής διαχείρισης των διασυνδέσεων. Το γεγονός αυτό βοηθά να βελτιωθούν οι συνολικές επιδόσεις, να επιτευχθεί λειτουργική αποδοτικότητα, να βελτιωθούν οι σχέσεις με αναδόχους και υπεργολάβους, πελάτες και ρυθμιστικές αρχές, καθώς και να αναπτυχθεί μια θετική νοοτροπία ασφάλειας.

Ο αιτών πρέπει να σχεδιάσει το ΣΔΑ έτσι ώστε να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 για να διασφαλίζεται η ασφαλής διαχείριση των λειτουργιών του. Γι' αυτόν τον σκοπό, πρέπει να καταδείξει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στα παραρτήματα I και II της ΚΜΑ για το ΣΔΑ. Σκοπός αυτών των απαιτήσεων είναι να παράσχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας του οργανισμού μέσω της εφαρμογής ενός κύκλου σχεδιασμού, εκτέλεσης, ελέγχου και δράσης (PDCA). Ο αιτών θα πρέπει να λάβει υπόψη του κάθε επιμέρους απαίτηση, καθώς και τον τρόπο που αυτές συνδυάζονται για τη δημιουργία ενός συνεκτικού ΣΔΑ το οποίο ελέγχει τους σχετικούς κινδύνους.

0.7. Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και προσέγγιση σχετικά με τις διεργασίες

Ένα ΣΔΑ είναι το μέσο για τη συγκέντρωση των διαφόρων σκελών που χρειάζεται να συνδυαστούν προκειμένου για τη λειτουργία ενός ασφαλούς και επιτυχούς οργανισμού. Τα στοιχεία αυτά θα περιλαμβάνουν τους μηχανισμούς για τη συμμόρφωση με τους διεθνείς και εθνικούς κανονισμούς και τα πρότυπα, τις απαιτήσεις σε κλαδικό και επιχειρηματικό επίπεδο, τα αποτελέσματα της εκτίμησης επικινδυνότητας και τις ορθές πρακτικές σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της εταιρείας. Για αυτόν τον λόγο το ΣΔΑ θα πρέπει να είναι ενσωματωμένο στις επιχειρησιακές διεργασίες του οργανισμού και, επιπροσθέτως, δεν θα πρέπει να γίνει ένα σύστημα που βασίζεται στα χαρτιά και έχει αναπτυχθεί ειδικά για να αποδεικνύει τη συμμόρφωση με το ρυθμιστικό πλαίσιο. Το ΣΔΑ θα πρέπει να αποτελεί ένα ζωντανό εξελισσόμενο σύνολο ρυθμίσεων που ωριμάζει και αναπτύσσεται παράλληλα με τον οργανισμό που εξυπηρετεί. Η δημιουργία ενός ΣΔΑ απαιτεί από έναν οργανισμό την κατανόηση των κινδύνων που πρέπει να ελέγχει, το νομικό πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί και να έχει μια σαφή ιδέα για το τι είναι η «καλή» απόδοση. Αυτός ο οδηγός δείχνει τα στοιχεία του ΣΔΑ που θα πρέπει να πληρούνται προκειμένου η αρχή αξιολόγησης να χορηγήσει ένα ενιαίο πιστοποιητικό ασφαλείας. Ωστόσο, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η ποιότητα του ΣΔΑ υπερβαίνει το άθροισμα των μερών του. Το ΣΔΑ πρέπει επίσης να λειτουργεί ως ένα συνεκτικό σύνολο, όπου η συμμόρφωση με κάθε μέρος λειτουργεί για να εξασφαλίσει ότι ολόκληρο το σύστημα λειτουργεί σωστά.

Οι απαιτήσεις με βάση τις οποίες θα πραγματοποιηθεί η αξιολόγηση ενός ΣΔΑ μπορούν να ικανοποιηθούν μέσω μιας τεκμηριωμένης διεργασίας (ή διαδικασίας κ.λπ.), αλλά θα πρέπει να είναι επίσης ενσωματωμένες τόσο στους επιμέρους επιχειρησιακούς τομείς όσο και μεταξύ των

0. Εισαγωγή

εν λόγω τομέων. Παραδείγματος χάριν, η ΕΑΑ μπορεί να ελέγξει αν υπάρχει μια δήλωση πολιτικής, αλλά θα πρέπει να ελέγξει επίσης τη δέσμευση του οργανισμού να την εφαρμόσει. Ένας πρακτικός τρόπος για να το κάνει αυτό η ΕΑΑ είναι να ελέγξει πώς το ΣΔΑ παρακολουθείται και επανεξετάζεται από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη, πώς το προσωπικό συμμετέχει σε αυτή τη διαδικασία και πώς τα αποτελέσματα γνωστοποιούνται στο προσωπικό. Αντιστοίχως, ο οργανισμός μπορεί να μην διαθέτει συγκεκριμένη διαδικασία ή διαδικασίες για τη διαχείριση σχετικών με την ασφάλεια πληροφοριών, αλλά θα πρέπει να περιγράψει πώς τα σχετικά τμήματα της επιχείρησης διαχειρίζονται κατάλληλα τέτοιου είδους πληροφορίες (π.χ. γνωστοποίηση πληροφοριών που αφορούν την ασφάλεια στον μηχανοδηγό).

Μια σημαντική εξέλιξη στα παραρτήματα I και II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762 [ΚΜΑ για το ΣΔΑ] αποτελεί η θέσπιση προσέγγισης των διεργασιών. Αυτή η εξέλιξη προωθείται επίσης στα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης κατά ISO, όπου οι διάφορες διεργασίες του συστήματος διαχείρισης συνδέονται στενά μεταξύ τους και η σταθερή εφαρμογή τους συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του οργανισμού. Το παράρτημα I και το παράρτημα II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762 προσδιορίζουν ορισμένους σημαντικούς δεσμούς μεταξύ των διεργασιών για τη διευκόλυνση της κατανόησης της προσέγγισης που αφορά τις διεργασίες, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι υπάρχουν μόνο οι εν λόγω δεσμοί ή ότι θα πρέπει να αποδεικνύονται για λόγους συμμόρφωσης. Η ικανότητα που έχει ένας οργανισμός να παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο συνδέονται οι διεργασίες του συστήματος διαχείρισης που διαθέτει αποτελεί καλό δείκτη της κατανόησης του οργανισμού σχετικά με το πώς το σύστημα διαχείρισής του λειτουργεί αποτελεσματικά.

Τα στοιχεία του ΣΔΑ μπορούν να παρατηρηθούν για την εφαρμογή ενός κύκλου σχεδιασμού, εκτέλεσης, ελέγχου και δράσης (PDCA) (βλ. Γράφημα 2). Η έννοια του PDCA αποτυπώνει τις λειτουργικές σχέσεις μεταξύ των κύριων στοιχείων του ΣΔΑ:

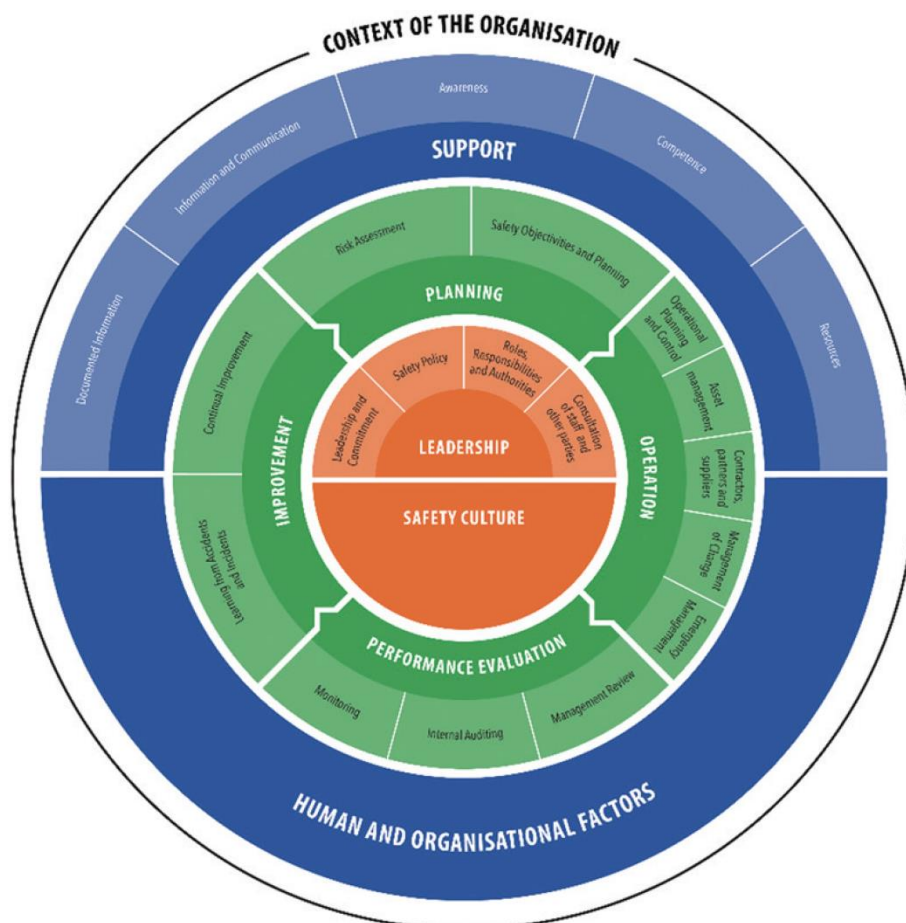
- ▶ **Σχεδιασμός:** εντοπισμός των κινδύνων και των ευκαιριών, καθορισμός στόχων όσον αφορά την ασφάλεια και εντοπισμός απαραίτητων διεργασιών και μέτρων για την επίτευξη αποτελεσμάτων σύμφωνα με την πολιτική ασφάλειας του οργανισμού.
- ▶ **Λειτουργία:** ανάπτυξη, υλοποίηση και εφαρμογή των διεργασιών και των μέτρων σύμφωνα με τον σχεδιασμό.
- ▶ **Αξιολόγηση των επιδόσεων:** παρακολούθηση και αξιολόγηση της επίδοσης που επιτεύχθηκε μέσω των διεργασιών και των μέτρων που εφαρμόστηκαν όσον αφορά τους στόχους και τον σχεδιασμό και αναφορά των αποτελεσμάτων.
- ▶ **Βελτίωση:** πραγματοποίηση ενεργειών για τη συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και των επιδόσεων ασφάλειας με σκοπό την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων.

Αυτή η βασική διαδικασία PDCA συμπληρώνεται από άλλα στοιχεία του ΣΔΑ:

- ▶ Το «**πλαίσιο του οργανισμού**» το οποίο παρέχει πληροφορίες που χρησιμοποιούνται στο στάδιο σχεδιασμού.

- Τον «ηγετικό ρόλο» ως την κινητήρια δύναμη του κύκλου PDCA.
- Διάφορες λειτουργίες «υποστήριξης» που είναι υποστηρικτικές όλων των στοιχείων του ΣΔΑ.

Γράφημα 2: Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας σιδηροδρόμων

0.8. Σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και νοοτροπία ασφάλειας

Η νοοτροπία ασφάλειας αποτελεί ένα σύνολο τρόπων συμπεριφοράς και σκέψης, οι οποίοι έχουν υιοθετηθεί, σε μεγάλο βαθμό, εντός ενός οργανισμού όσον αφορά τη διαχείριση των σημαντικότερων κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους. Αυτό φυσικά σημαίνει ότι μπορεί να υπάρχουν πολλές και διαφορετικές νοοτροπίες σε έναν οργανισμό ανάλογα με τον ρόλο της θέσης εργασίας, γεωγραφικούς παράγοντες ή άλλες κοινές αξίες. Έτσι, η νοοτροπία ασφάλειας οικοδομείται σε καθημερινή βάση, μέσω των αλληλεπιδράσεων των εν λόγω παραγόντων, στο πλαίσιο ενός οργανισμού που πρέπει να προσαρμόζεται στο περιβάλλον του και, ταυτόχρονα, να διασφαλίζει την ενσωμάτωση όλων των μελών του.

Με βάση αυτό, ένας άμεσος τρόπος να περιγραφεί η νοοτροπία ασφάλειας είναι να εξεταστούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά. Το ΣΔΑ παρέχει τη βάση: Καθορισμός των

υποτιθέμενων συνθηκών εργασίας και του αναμενόμενου αποτελέσματος, ο οργανισμός θα καθορίσει έναν προτιμώμενο τρόπο εργασίας και τα τεχνικά μέσα για την υποστήριξη της δραστηριότητας. Ο οργανισμός θα προβλέπει τις δυσμενείς καταστάσεις με τον καλύτερο δυνατό τρόπο και θα εφαρμόζει κανόνες και μέσα για την αντιμετώπισή τους. Επιπροσθέτως, ο οργανισμός διαθέτει έναν ολόκληρο πλαίσιο συμπεριφορών: ιδιότητες, συναισθήματα, νοήματα και σχέσεις που ορίζουν τους τρόπους αλληλεπίδρασης μεταξύ των ατόμων εντός του οργανισμού με τρόπο που επηρεάζει το πώς σκέπτεται και ενεργεί ο οργανισμός. Αυτή η πλευρά της νοοτροπίας αφορά κυρίως τους «άγραφους κανόνες που καθορίζουν τη συμπεριφορά και τις αποφάσεις μιας ομάδας ανθρώπων». Από κοινού, τα τμήματα του οργανισμού που αφορούν τη δομή και τη νοοτροπία βελτιώνουν (ή επιδεινώνουν) τις οργανωτικές επιδόσεις.

Ωστόσο, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος μια υπερβολικά γραφειοκρατική προσέγγιση όσον αφορά τη διαχείριση της ασφάλειας να έρχεται σε αντίφαση με τη λειτουργία του οργανισμού στην πράξη και να οδηγήσει σε ένα σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας το οποίο θα λειτουργεί ανεξάρτητα, δηλαδή, όλες οι προσπάθειες θα επικεντρώνονται στον σχεδιασμό, τη διατήρηση, ακόμα και την απόδειξη ύπαρξης ενός τεκμηριωμένου συστήματος, αγνοώντας τη λειτουργική πτυχή που είναι απαραίτητη για να μπορέσει το σύστημα να λειτουργήσει πραγματικά όπως προοριζόταν, με αποτέλεσμα τη δημιουργία χάσματος μεταξύ του «έργου όπως είχε σχεδιαστεί αρχικά» και του «έργου που εφαρμόζεται στην πράξη».

Από την άλλη πλευρά, είναι πιθανό το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας να αναπτυχθεί ως ένα μέσο για την άσκηση θετικής επιρροής στη νοοτροπία ασφάλειας του οργανισμού και επίδρασης στο φυσικό περιβάλλον, καθώς και στη συμπεριφορά των εργαζομένων με τρόπο ο οποίος προάγει και διευκολύνει την ασφάλεια. Αυτό που δημιουργεί ασφάλεια τελικά είναι η επιτυχής αντιστοίχιση της διάρθρωσης του οργανισμού με την νοοτροπία που τον χαρακτηρίζει. Για να βοηθήσει το προσωπικό να εκτελέσει τα καθήκοντά του, ο οργανισμός πρέπει να κατανοήσει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι (με τις ικανότητες που διαθέτουν και τους περιορισμούς που αντιμετωπίζουν) χρησιμοποιούν τις προδιαγραφές για να επιλύουν προβλήματα και να λάβει υπόψη του αυτή τη γνώση κατά τον σχεδιασμό του περιβάλλοντος εργασίας τους. Το ίδιο ισχύει για τους κανόνες και τους κανονισμούς: εάν οι εργαζόμενοι που τους εφαρμόζουν δεν ληφθούν υπόψη κατά τον σχεδιασμό των διαδικασιών εργασίας, θα αναγκαστούν να παραβιάσουν τους κανόνες για να επιτελέσουν το έργο τους κάθε φορά που προκύπτουν αντιθέσεις ή συγκρούσεις.

Σε όλο το παρόν έγγραφο επισημαίνονται τα βασικά χαρακτηριστικά που είναι γνωστό ότι συμβάλλουν σε μια θετική νοοτροπία ασφάλειας. Επιπλέον, στο παρουσιάζονται στον αναγνώστη βασικές πληροφορίες για τη νοοτροπία ασφάλειας και άλλες χρήσιμες πληροφορίες για να είναι σε θέση ο οργανισμός να αναπτύξει τη δική του στρατηγική.

0.9. Δικαιολογητικά και τεκμηριωμένες πληροφορίες

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει ενδεικτικά ορισμένα αποδεικτικά στοιχεία που πρέπει να προσκομίζουν οι αιτούντες (δηλαδή οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ή οι διαχειριστές υποδομής) όταν υποβάλλουν αίτηση χορήγησης πιστοποιητικού ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας, χωρίς να αναφέρει ακριβώς τα αποδεικτικά στοιχεία που θα πρέπει να προσκομιστούν, για τους λόγους που αναφέρθηκαν παραπάνω. Για κάθε απαίτηση παρέχονται ενδεικτικές πληροφορίες για τα αποδεικτικά στοιχεία που θα πρέπει να προσκομίζουν οι

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

αιτούντες, καθώς και οι αντίστοιχες παραπομπές για την εν λόγω απαίτηση. Στη συνέχεια, παρέχονται ορισμένα παραδείγματα όσον αφορά τη μορφή που μπορεί να έχουν στην πράξη αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία. Διευκρινίζεται ότι τα παραδείγματα αναφέρονται για σκοπούς διευκόλυνσης της κατανόησης και δεν αποτελούν τα μόνα μέσα απόδειξης της συμμόρφωσης ούτε αποτελούν πλήρη κατάλογο των πιθανών εναλλακτικών επιλογών. Επιπλέον, εξυπακούεται ότι, όταν ένας αιτών υποβάλλει αίτηση πρέπει να περιγράφει τους τρόπους με τους οποίους εκπληρώνει κάθε απαίτηση. Ο αξιολογητής ή ο αιτών μπορούν να ζητήσουν ή να παράσχουν ως αποδεικτικά στοιχεία πληροφορίες όπως αυτές που προτείνονται για να διευκρινίσουν ή υποστηρίξουν τον τρόπο με τον οποίο εκπληρώνουν τις απαιτήσεις. Το σημαντικότερο σημείο για τον αιτούντα και τον αξιολογητή σε σχέση με κάθε απαίτηση είναι να διασφαλιστεί ότι οι δηλώσεις που αφορούν τη συμμόρφωση συνδέονται με παραπομπές, οι οποίες εξηγούν πού μπορούν να αναζητηθούν περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία για την υποστήριξη των δηλώσεων. Η ενότητα με τα παραδείγματα για κάθε απαίτηση επιχειρεί να παρουσιάσει ποια πρέπει να είναι η μορφή του υλικού αναφοράς.

Οι παραπομπές, οι οποίες είναι χρήσιμες για τους αιτούντες κατά την προετοιμασία των αιτήσεων τους, αναφέρονται στο τέλος της εν λόγω ενότητας. Τέλος, στην τελευταία ενότητα για κάθε στοιχείο επιχειρείται να δημιουργηθεί η απαραίτητη σύνδεση με την εποπτεία. Αναφέρονται ενδεικτικά ορισμένα ζητήματα τα οποία μπορεί να θέλει να επισημάνει ένας αξιολογητής στις ομάδες εποπτείας της ΕΑΑ ως τομείς ενδιαφέροντος που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ελεγχθεί η πληρότητα ενός ΣΔΑ.

Όπως και στην προσέγγιση που θεσπίζεται στα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης ISO, το παράρτημα I και το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ)2018/762 δεν ορίζουν κανόνες για το είδος των αποδεικτικών στοιχείων (π.χ. διαδικασία) που πρέπει να προσκομίσει ο αιτών, εκτός από συγκεκριμένες περιπτώσεις. Σκοπός της ευελιξίας που παρέχεται στον αιτούντα είναι να δώσει στον οργανισμό τη δυνατότητα να παρουσιάσει τις ρυθμίσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτει με τρόπο ο οποίος να αποτυπώνει τον χαρακτήρα της επιχείρησης και να αποδεικνύει ότι είναι ανάλογος του μεγέθους του. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα ο έλεγχος συμμόρφωσης να μην βασίζεται πλέον στα χαρτιά αλλά να αξιολογεί ένα ζωντανό εξελισσόμενο σύστημα που αποτυπώνει επαρκώς τις ρυθμίσεις διαχείρισης της ασφάλειας μιας επιχείρησης, όπως αυτές εφαρμόζονται στην πράξη.

Ο όρος «τεκμηριωμένες πληροφορίες» παρουσιάστηκε στο πλαίσιο της δομής υψηλού επιπέδου του ISO και των κοινών όρων για τα πρότυπα συστημάτων διαχείρισης. Ορισμός των «τεκμηριωμένων πληροφοριών» παρέχεται στο άρθρο 3.8 του ISO 9000. Οι τεκμηριωμένες πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μετάδοση ενός μηνύματος, την παροχή αποδείξεων όσον αφορά το τι σχεδιαζόταν, τι πραγματοποιήθηκε πραγματικά ή για την ανταλλαγή γνώσεων. Περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, έγγραφα και αρχεία, όπως διαδικασίες, πρακτικά συνεδριάσεων, εκθέσεις, επίσημη ανακοίνωση στόχων, αποτελέσματα, συμφωνίες, συμβάσεις κ.λπ. Περαιτέρω επεξήγηση παρέχεται στο έγγραφο *Guidance on the requirements for Documented Information of ISO 9001:2015 (Καθοδήγηση για τις απαιτήσεις σχετικά με τις τεκμηριωμένες πληροφορίες του ISO 9001:2015)* το οποίο διατίθεται στην ιστοσελίδα του ISO:

https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/documented_information.pdf.

0. Εισαγωγή

Ο όρος «διαδικασία» δεν υποδηλώνει την ύπαρξη ενός ανεξάρτητου εγγράφου, το οποίο καλύπτει αποκλειστικά και εκτεταμένα τη διαχείριση κάθε επιμέρους στοιχείου του ΣΔΑ και δεν απαιτεί την ανάπτυξη συγκεκριμένου συνόλου νέων εγγράφων. Ο όρος «διαδικασία» στο παρόν κείμενο σημαίνει τεκμηριωμένες πληροφορίες (π.χ. έντυπα έγγραφα) που καθορίζουν τα βήματα που πρέπει να εφαρμοστούν. Ο όρος «διεργασία» αναφέρεται στα μέσα εκπλήρωσης ενός καθήκοντος ή επίτευξης ενός στόχου που μπορεί να καθορίζεται ή να μην καθορίζεται σε μια διαδικασία.

0.10. Διασταύρωση με άλλους κανονισμούς της ΕΕ και ισχύουσες νομικές απαιτήσεις

Οι παραπομπές σε άλλους κανονισμούς της ΕΕ ενισχύουν τη συνέπεια μεταξύ των διαφόρων νομικών κειμένων, αναγνωρίζοντας παράλληλα τις μεταξύ τους συνδέσεις. Οι ρυθμίσεις του ΣΔΑ θα πρέπει να συμμορφώνονται πάντα με το ισχύον νομικό κείμενο, εκτός αν άλλως αναφέρεται (π.χ. συγκεκριμένες μεταβατικές διατάξεις, καθυστερημένη εφαρμογή). Όταν ένας κανονισμός της ΕΕ καταργείται, συνήθως όλες οι παραπομπές σε αυτόν ερμηνεύονται ως παραπομπές στον νέο κανονισμό (αν προσδιορίζεται αυτό στον νέο κανονισμό).

Όλες οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής πρέπει να εκπληρώνουν ένα φάσμα νομικών υποχρεώσεων πέραν αυτών που αφορούν αποκλειστικά ζητήματα ασφάλειας. Ορισμένες από τις εν λόγω υποχρεώσεις θα έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός εκπληρώνει τις αρμοδιότητές του όσον αφορά την ασφάλεια μέσω του ΣΔΑ που διαθέτει, όπως για παράδειγμα τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία που απορρέει από την οδηγία (ΕΕ) 2016/797 για τη διαλειτουργικότητα ή τη σημασία της υπηρεσίας που παρέχουν οι διαχειριστές υποδομής στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις για την ασφάλεια στο πλαίσιο της οδηγίας (ΕΕ) αριθ. 2012/34. Επομένως, το ΣΔΑ που χρησιμοποιούν οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής για την αντιμετώπιση των κινδύνων ασφάλειας πρέπει να είναι οργανωμένο έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με αυτές τις νομικές υποχρεώσεις, κατά περίπτωση.

1. Πλαίσιο του οργανισμού

1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

1.1 Ο οργανισμός:

- (a) περιγράφει τον τύπο, τον χαρακτήρα, την έκταση και την έκταση των δραστηριοτήτων του·
- (b) προσδιορίζει τους σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια που συνεπάγονται οι σιδηροδρομικές δραστηριότητές του, κατά πόσον θα πραγματοποιηθούν από τον ίδιο τον οργανισμό ή από αναδόχους, εταίρους και προμηθευτές υπό τον έλεγχό του της σιδηροδρομικής επιχείρησης·
- (c) προσδιορίζει τα ενδιαφερόμενα μέρη (π.χ. ρυθμιστικοί φορείς, αρχές, σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, διαχειριστές υποδομής, ανάδοχοι, προμηθευτές, εταίροι), συμπεριλαμβανομένων των μερών που είναι εξωτερικά του σιδηροδρομικού συστήματος, τα οποία είναι συναφή με τη διαχείριση της ασφάλειας σύστημα·
- (d) προσδιορίζει και διατηρεί νομικές και άλλες απαιτήσεις σχετικές με την ασφάλεια των ενδιαφερομένων μερών που αναφέρονται στο στοιχείο (γ)·
- (e) εξασφαλίζει ότι οι απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο (δ) λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη, την εφαρμογή και τη διατήρηση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
- (f) περιγράφει το πεδίο εφαρμογής του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, αναφέροντας ποιο μέρος της επιχείρησης περιλαμβάνεται ή όχι στο πεδίο εφαρμογής του και λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο (δ).

1.2 Για τον σκοπό του παρόντος παραρτήματος ισχύουν οι παρακάτω ορισμοί:

- (a) «χαρακτήρας» όσον αφορά τις σιδηροδρομικές λειτουργίες που εκτελούνται από διαχειριστές υποδομής σημαίνει τον χαρακτηρισμό της λειτουργίας με βάση το πεδίο εφαρμογής της, καθώς και ο σχεδιασμός και η κατασκευή των υποδομών, η συντήρηση των υποδομών, ο κυκλοφοριακός σχεδιασμός, η διαχείριση και ο έλεγχος της κυκλοφορίας, και με βάση τη χρήση της σιδηροδρομικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών γραμμών και/ή των γραμμών υψηλής ταχύτητας, της μεταφοράς επιβατών και/ή εμπορευμάτων·
 - (b) Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές λειτουργίες που εκτελούνται από τους διαχειριστές υποδομής, η έκταση που χαρακτηρίζεται από το μήκος του σιδηροδρομικού τμήματος και το εκτιμώμενο μέγεθος του διαχειριστή υποδομής από άποψη αριθμού εργαζομένων απασχολούμενων στον σιδηροδρομικό τομέα.
-

1.2. Αντικείμενο

Ο αιτών θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν ακριβέστερος για να αποδείξει στην αρχή ότι το ΣΔΑ του καλύπτει την πλήρη λειτουργία του. Η αρχή αξιολόγησης θα πρέπει να μπορεί να διαπιστώσει με σαφήνεια τον χαρακτήρα της λειτουργίας και τον τρόπο διαχείρισής της μέσω

του ΣΔΑ. Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει ότι κατανοεί σαφώς τις σχέσεις του με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους σοβαρούς κινδύνους που αντιμετωπίζει, τα πρόσωπα που επηρεάζονται και τον τρόπο χειρισμού αυτών των ζητημάτων στο ΣΔΑ.

1.3. Επεξηγηματική σημείωση

Στο σημείο 1.1 του ανωτέρω νομικού κειμένου, όταν η απαίτηση αφορά τους διαχειριστές υποδομών ο όρος «τύπος» αντικαθίσταται από τον όρο «χαρακτήρας» και ο όρος «περιοχή» διαγράφεται.

Σκοπός της απαίτησης που αφορά τον οργανισμό, το πλαίσió του και το αντικείμενο του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας (1.1) είναι να γίνουν καλύτερα κατανοητά από την οπτική των αξιολογητών η επιχείρηση του οργανισμού, οι προσδοκίες των ενδιαφερόμενων μερών και το περιβάλλον εντός του οποίου λειτουργεί ο οργανισμός. Ο χαρακτήρας του οργανισμού αποτελεί την αφετηρία της αξιολόγησης· η ύπαρξη αυτών των πληροφοριών στην αρχή της αίτησης θα επιτρέψει στον αιτούντα να περιγράψει τις δραστηριότητές τους και τον τρόπο με τον οποίο είναι δομημένος ο οργανισμός του. Αυτό θα επιτρέψει, αντιστοίχως, στον αξιολογητή να λάβει αποφάσεις σχετικά με τον σχεδιασμό της αξιολόγησης. Παραδείγματος χάριν, αν ο οργανισμός διαθέτει κεντρική οργάνωση ή διαθέτει ετερόκλητες λειτουργίες με εκτεταμένη ελευθερία σχεδιασμού και οργάνωσης των δραστηριοτήτων τους σε τοπικό επίπεδο ή αν ο οργανισμός απασχολεί περισσότερους ή λιγότερους αναδόχους, θα υπάρχουν αντίστοιχες προσδοκίες όσον αφορά τη δομή του οργανισμού και του ΣΔΑ του αιτούντος ώστε να αντιμετωπίζονται τα ζητήματα που προκύπτουν. Η επεξήγηση του συνολικού πλαισίου του οργανισμού μπορεί επίσης να υποδεικνύει τον τρόπο διαχείρισης των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων. Η δομή που καθορίζεται στο άρθρο 4 της δομής υψηλού επιπέδου του ISO μπορεί να βοηθήσει να γίνει κατανοητή η προπαρασκευαστική εργασία που χρειάζεται πριν από την εγκατάσταση του ΣΔΑ. Είναι εξαιρετικά σημαντικό ο αξιολογητής να κατανοεί το πεδίο εφαρμογής της υπηρεσίας για να μπορέσει να διενεργήσει κατάλληλη αξιολόγηση.

Το είδος της υπηρεσίας [1.1. (α)] καλύπτει εξ ορισμού τη μεταφορά επιβατών (με ή χωρίς υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας) και εμπορευμάτων (με ή χωρίς επικίνδυνα εμπορεύματα) και υπηρεσίες εκτροπής σιδηροδρόμων. Μπορεί να περιλαμβάνει επίσης άλλους ειδικούς τύπους υπηρεσιών, όπως τη διενέργεια δοκιμών σε οχήματα, τη λειτουργία οχημάτων για τη συντήρηση της σιδηροδρομικής υποδομής, τις υπηρεσίες σε ιδιωτικές παρακαμπτήριες γραμμές. Περισσότερες πληροφορίες για το είδος, την έκταση και τον τόπο παροχής της υπηρεσίας μπορούν να αναζητηθούν στον Οδηγό υποβολής αιτήσεων για την έκδοση ενιαίων πιστοποιητικών ασφάλειας του Οργανισμού. Περαιτέρω πληροφορίες για δραστηριότητες σε παρακαμπτήριες γραμμές παρέχονται στο παράρτημα 3.

Για τον ΔΥ ο χαρακτήρας και η έκταση (1,2) του σημαίνουν τη φύση της επιχείρησης και το γεωγραφικό μέγεθός της και την πολυπλοκότητα. Ο χαρακτήρας αντανακλά το είδος της υποδομής σε χρήση πόσο σύγχρονο είναι αν είναι υψηλή ταχύτητα ή συμβατικό ή και τα δύο, ενώ η έκταση αντιμετωπίζει το είδος της επιχείρησης που εκτελείται.

Εντοπισμός των σοβαρών κινδύνων στην προκειμένη περίπτωση σημαίνει ότι ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει ότι, μέσω της ανάλυσης των κινδύνων που έχει διενεργήσει, έχει επίγνωση των κινδύνων που είναι οι σημαντικότεροι. Εντοπισμός των σοβαρών κινδύνων σημαίνει επίσης

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

ότι ο αιτών έχει εγκαταστήσει ένα σύστημα διαχείρισης των κινδύνων (ή προετοιμάζεται να το εγκαταστήσει) και, μέσω αυτού, είναι σε θέση:

- να αναλύει επικίνδυνα συμβάντα και να αξιολογεί κινδύνους,
- να λαμβάνει γνώση των σημαντικότερων (με βάση τις συνέπειες και τη συχνότητα) και
- να δίνει προτεραιότητα σε μέτρα με στόχο την πρόληψη των ατυχημάτων. **[1.1 (β)]**

Αυτό βοηθά να καθοριστεί το πλαίσιο του οργανισμού και δείχνει στην αρχή αξιολόγησης ότι κατανοεί το περιβάλλον εντός του οποίου λειτουργεί. Οι δραστηριότητες άλλων μερών εκτός του σιδηροδρομικού συστήματος **[1.1. (γ)]** ενδέχεται να επηρεάζουν την ασφάλεια των υπηρεσιών και, από αυτή την άποψη, πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη στην εκτίμηση επικινδυνότητας. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις συμβατικές ρυθμίσεις και τις εταιρικές σχέσεις μπορούν να αναζητηθούν στο παράρτημα 3.

Ο προσδιορισμός των ισχυουσών απαιτήσεων σχετικά με την ασφάλεια **[1.1. (δ)]** καλύπτει διάφορες απαιτήσεις, από τις διατάξεις των εφαρμοστέων κανονισμών της ΕΕ (π.χ. σχετική ΚΜΑ για τα συστήματα διαχείρισης της ασφάλειας και ιδίως το παράρτημα I και το παράρτημα II, ΚΜΑ για την εκτίμηση και την εκτίμηση επικινδυνότητας, ΚΜΑ για την παρακολούθηση, σχετικές ΤΠΔ, εκτελεστική πράξη σχετικά με τις πρακτικές ρυθμίσεις για την πιστοποίηση ασφάλειας και, κατά περίπτωση, εκτελεστική πράξη σχετικά με τις πρακτικές ρυθμίσεις για την έγκριση οχημάτων και κανονισμός ΥΣΦ) και της εθνικής νομοθεσίας (π.χ. κοινοποιηθέντες εθνικοί κανόνες, εθνικοί νόμοι) έως οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις τις οποίες αναλαμβάνει να εκπληρώνει ο οργανισμός [π.χ. σύστημα διαχείρισης και τεχνικά πρότυπα, όπως πρότυπα ISO, πρότυπα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης/Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ηλεκτροτεχνικής Πιστοποίησης (CEN/CENELEC), πρότυπα της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων (UIC)]. Στο τμήμα αυτό, ο οργανισμός προσδιορίζει τις νομικές διατάξεις που πρέπει να τηρήσει μαζί με τον τομέα αυτό και άλλες απαιτήσεις τις οποίες θα πρέπει να τηρήσει προκειμένου να είναι σε θέση να διευθύνει τα τρένα με ασφάλεια.

Για τους σκοπούς του παρόντος εγγράφου, οι όροι «προσωπικό», «υπάλληλοι» και «εργαζόμενοι» έχουν την ίδια έννοια, δηλαδή άνθρωποι που εργάζονται υπό τον άμεσο έλεγχο του οργανισμού του αιτούντος.

1.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- Για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις: Πληροφορίες για τον χαρακτήρα της υπηρεσίας, π.χ. επιβατικές και/ή εμπορευματικές μεταφορές, μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, τη γεωγραφική κάλυψη (συμπεριλαμβανομένου χάρτη ή σχεδίου δρομολογίου) και την κλίμακα της υπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένων των τύπων τροχαίου υλικού, του αριθμού εργαζομένων)· και σε περίπτωση ανανέωσης και μεταβολής τους από την Τελευταία αξιολόγηση **[1.1 (α)]**
- Για τους διαχειριστές υποδομής: Πληροφορίες για τον χαρακτήρα των υπηρεσιών τις οποίες εξυπηρετούν, π.χ. εμπορευματικές και/ή επιβατικές μεταφορές, υπηρεσίες εκτροπής σιδηροδρόμων ή άλλες υπηρεσίες εγκαταστάσεων (όπως αναφέρονται στο παράρτημα II της

οδηγίας 2012/34/ΕΕ) και οι οποίες επηρεάζουν την ασφάλεια των σιδηροδρόμων, για τη γεωγραφική κάλυψη (συμπεριλαμβανομένου χάρτη ή σχεδίου δρομολογίου) και για την κλίμακα των υπηρεσιών που παρέχουν οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις στο δίκτυο. Ο διαχειριστής υποδομής θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες για οποιοδήποτε τροχαίο υλικό (συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων για τη συντήρηση της υποδομής ή για μετρήσεις) που μπορεί να χρησιμοποιεί και να δηλώσει τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολεί και σε περίπτωση ανανέωσης και μεταβολής τους από την Τελευταία αξιολόγηση·[1.1.(α)]

- Ο αιτών πιστοποιητικό ασφάλειας ή έγκριση ασφάλειας πρέπει να καταδείξει τον τρόπο με τον οποίο έχει προσδιορίσει τις σχετικές ρυθμιστικές απαιτήσεις, π.χ. τις απαιτήσεις αξιολόγησης της ΚΜΑ, τις τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας, ιδίως αυτές που αφορούν το υποσύστημα διεξαγωγής και διαχείρισης της κυκλοφορίας (ΤΠΔ ΔΔΚ), και τους εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο συμμορφώνεται με αυτές (τις διεργασίες του ΣΔΑ που υποστηρίζουν τη συμμόρφωση)·[1.1.(γ)-(δ)]
- Ο αιτών πρέπει να προσδιορίσει τα ενδιαφερόμενα μέρη που είναι σημαντικά για την επιτυχημένη υλοποίηση του ΣΔΑ (δηλαδή οι ενέργειές τους έχουν αντίκτυπο ή δυνητικό αντίκτυπο στο ΣΔΑ π.χ. αναδόχους ή εταίρους) και να αναφέρει γιατί είναι απαραίτητο το καθένα για την επιτυχή λειτουργία του ΣΔΑ·[(1.1.(γ) (δ)]
- Και για τους δύο: Ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει συγκεκριμένα στην τεκμηρίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτει τα σημεία μέσω των οποίων εκπληρώνεται καθεμιά από τις απαιτήσεις του ΣΔΑ, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών απαιτήσεων των εφαρμοστέων τεχνικών προδιαγραφών διαλειτουργικότητας, ιδίως της ΤΠΔ ΔΔΚ, και των σχετικών κοινοποιηθέντων εθνικών κανόνων·[1.1.(ε)]
- Ο αιτών πρέπει να αναφέρει τους σημαντικότερους κινδύνους ασφάλειας που επηρεάζουν την επιχείρησή του·[1.1.(β)]
- Ο αιτών πρέπει να παράσχει πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής του ΣΔΑ (συμπεριλαμβανομένων των ορίων με τα άλλα τμήματα της επιχείρησης).[1.1. (στ)]

1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Χάρτης που απεικονίζει τον γεωγραφικό τόπο παροχής της υπηρεσίας. Πληροφορίες σχετικά με το τροχαίο υλικό που έχει εγκριθεί για την υπηρεσία (συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, προτεινόμενου τροχαίου υλικού που προτείνεται να χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού ή της έγκρισης και τυχόν περιορισμών στην περιοχή χρήσης του). Περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με το είδος των υπηρεσιών που σκοπεύει να παρέχει (επιβατικές και/ή εμπορευματικές μεταφορές).

Όταν ο αιτών είναι διαχειριστής υποδομής, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να παρέχονται σε συνάρτηση, για παράδειγμα:

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- με τις πληροφορίες που περιέχει το μητρώο σιδηροδρομικής υποδομής που δημιουργείται σύμφωνα με την οδηγία για τη διαλειτουργικότητα (άρθρο 49)
- με το περιεχόμενο της δήλωσης δικτύου (ιδίως, στην ενότητα Ι) που θεσπίζεται σύμφωνα με την οδηγία 2012/34/ΕΕ· και
- με το βιβλίο διαδρομών (ΤΠΔ ΔΔΚ).

Οι πληροφορίες που παρέχονται για τη λήψη έγκρισης ασφάλειας ή πιστοποιητικού ασφάλειας θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις απαραίτητες αναφορές και τεκμηριώνονται επαρκώς ώστε να αποδεικνύεται η συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ.

Ένδειξη της τρέχουσας και της προτεινόμενης στελέχωσης κατά τη διάρκεια ισχύος του ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας, στο μέτρο που αυτή είναι γνωστή.

Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις επιχειρησιακές διασυνδέσεις που διαθέτουν, συμπεριλαμβανομένων των διασυνδέσεων με τον(τους) διαχειριστή(-ές) υποδομής, άλλες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, αναδόχους και τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν τυχόν ειδικές απαιτήσεις του ΔΥ που επηρεάζουν το ΣΔΑ της ΣΕ.

Για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ένας πίνακας αντιστοίχισης ο οποίος υποβάλλεται μέσω της υπηρεσίας μίας στάσης ως μέρος του φακέλου της αίτησης χορήγησης πιστοποιητικού ασφάλειας για να εξηγηθεί ο τρόπος συμμόρφωσης με τους κανονισμούς.

Αντιστοίχως, οι διαχειριστές υποδομής θα πρέπει να παρέχουν παρόμοιο κατάλογο με τα πρόσωπα με τα οποία διασυνδέονται στο πλαίσιο της λειτουργίας τους, όπως σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ελεγχόμενη υποδομή, τους αναδόχους τους, παρακείμενους διαχειριστές υποδομής, εργοτάξια, τοπικές αρχές (για τα σημεία διασύνδεσης με δρόμους) και υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.

Πληροφορίες σχετικά με τις νομικές διατάξεις (εθνικές και ευρωπαϊκές) με τις οποίες θα συμμορφωθεί.

Περιγραφή (συμπεριλαμβανομένου οργανογράμματος) του τρόπου με τον οποίο είναι δομημένο το ΣΔΑ και της διαχείρισής του εντός του οργανισμού, η οποία περιέχει επίσης συνδέσμους προς τις διάφορες ενότητες του ΣΔΑ, στις οποίες παρέχονται λεπτομερέστερες πληροφορίες, όπως κανόνες λειτουργίας.

Πρόσφατο αντίγραφο της ετήσιας έκθεσης στην οποία αναφέρονται λεπτομερώς οι πιο σοβαροί κίνδυνοι τους οποίους αντιμετωπίζει ο οργανισμός και τους στόχους για τον έλεγχο αυτών, η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για την εκτίμησή τους και η ιεράρχησή τους.

1.6. Παραπομπές και πρότυπα

- Οδηγία εφαρμογής της ΤΠΔ ΔΔΚ

1.7. Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί η ακρίβεια των πληροφοριών που παρέχονται με βάση γνωστές πληροφορίες για υφιστάμενες υπηρεσίες, στην περίπτωση αίτησης ανανέωσης πιστοποιητικού ή με βάση άλλες διαθέσιμες πληροφορίες, στην περίπτωση νέων επιχειρήσεων.

Να ελεγχθεί ότι το περιγραφόμενο ΣΔΑ εξασφαλίζει όντως τις ρυθμίσεις για τη διαχείριση της ασφάλειας στην πράξη.

Να ελεγχθεί ότι όλες οι διασυνδέσεις του οργανισμού με άλλους φορείς αποτυπώνονται στις ρυθμίσεις του ΣΔΑ για τον έλεγχο του κινδύνου.

2. Ηγετικός ρόλος

2.1. Ηγετικός ρόλος και δέσμευση

2.1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 2.1.1. Η ανώτατη διοίκηση επιδεικνύει ηγετική θέση και δέσμευση για την ανάπτυξη, εφαρμογή, συντήρηση και συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας:
- (a) αναλαμβάνοντας τη συνολική υπευθυνότητα και ευθύνη για την ασφάλεια·
 - (b) διασφαλίζοντας τη δέσμευση για την ασφάλεια από τη διαχείριση σε διαφορετικά επίπεδα εντός του οργανισμού μέσω των δραστηριοτήτων τους και στις σχέσεις τους με το προσωπικό και τους εργολήπτες·
 - (c) διασφαλίζοντας ότι η πολιτική ασφάλειας και οι στόχοι ασφαλείας καθορίζονται, κατανοούνται και συνάδουν με τη στρατηγική κατεύθυνση του οργανισμού·
 - (d) διασφαλίζοντας την ενσωμάτωση των απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας στις επιχειρηματικές διαδικασίες του οργανισμού·
 - (e) διασφαλίζοντας τη διάθεση των αναγκαίων πόρων για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας·
 - (f) διασφαλίζοντας ότι το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας είναι αποτελεσματικό για τον έλεγχο των κινδύνων ασφαλείας που θέτει ο οργανισμός·
 - (g) ενθαρρύνοντας το προσωπικό να υποστηρίξει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
 - (h) προωθώντας τη συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
 - (i) εξασφαλίζοντας την ασφάλεια κατά τον εντοπισμό και τη διαχείριση των επιχειρηματικών κινδύνων του οργανισμού και επεξηγώντας τον τρόπο με τον οποίο θα αναγνωρίζονται και θα επιλύονται οι συγκρούσεις μεταξύ ασφάλειας και άλλων στόχων·
 - (j) προωθώντας μια θετική νοοτροπία ασφάλειας.
-

2.1.2. Αντικείμενο

Ο καθορισμός μιας σαφούς και θετικής κατεύθυνσης όσον αφορά τη διαχείριση της ασφάλειας θα επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο διαχείρισης των κινδύνων. Η αρχή αξιολόγησης πρέπει να είναι σίγουρη ότι ο αιτών έχει δεσμευτεί να κατανέμει πόρους, ώστε ο οργανισμός να είναι σε θέση να λειτουργεί με ασφάλεια και να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους που αντιμετωπίζει, καθώς και ότι τα άτομα με ηγετικό ρόλο εντός του οργανισμού του αιτούντος θα διασφαλίσουν ότι αυτό θα συμβεί. Η δέσμευση της Διοίκησης όσον αφορά τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες καταδεικνύεται στις πολιτικές και τους στόχους, καθώς και στη συμπεριφορά των διοικητικών στελεχών και της ηγεσίας. Επιπροσθέτως, η υιοθέτηση από τα ηγετικά στελέχη μιας προσέγγισης σχετικά με τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες θα εξασφαλίσει επίσης ότι η κατάρτιση και οι διαδικασίες αναπτύσσονται με βάση

τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελεστούν εντός του φυσικού περιβάλλοντός της επιχείρησης, γεγονός που θα συμβάλει στη βελτιστοποίηση του ελέγχου των κινδύνων και των επιδόσεων.

Η πολιτική ασφάλειας δηλώνει τη σημασία και την ιεράρχηση της ασφάλειας. Θα πρέπει να περιλαμβάνει μια δήλωση σχετικά με τη δέσμευση των «διοικώντων» τον οργανισμό για την προώθηση της νοοτροπίας ασφάλειας και τη δέσμευση όλων των μελών του προσωπικού για την προώθησή της μέσω των ενεργειών τους και των στόχων που θέτουν όσον αφορά την ασφάλεια.

Ο οργανισμός ενθαρρύνει τη συνεχή και συλλογική επαγρύπνηση, καταπολεμώντας τον εφησυχασμό («όλα είναι υπό έλεγχο») και την υπεραπλούστευση («η τήρηση των διαδικασιών επαρκεί για την επίτευξη ασφάλειας») και αναπτύσσοντας μιας στάση συνεχούς αμφισβήτησης. Επιπλέον, όλοι οι παράγοντες στον οργανισμό γνωρίζουν ότι, ανεξαρτήτως της ποιότητας του σχεδιασμού και της οργάνωσης, των τεχνικών φραγμών και των διαδικασιών, μπορεί πάντα να υπάρξει χάσμα μεταξύ των προσδοκιών και της πραγματικότητας. Χρησιμοποιούνται όλες οι πιθανές πηγές πληροφοριών για τον εντοπισμό και τη συλλογική ανάλυση των καταστάσεων που δεν έχουν προβλεφθεί επαρκώς.

Επιπλέον, η ανακοίνωση του οργανισμού σχετικά με την ασφάλεια συνάδει με τις αποφάσεις που λαμβάνει πραγματικά η Διοίκηση.

Για να λειτουργεί αποτελεσματικά ένα ΣΔΑ και για να αναπτύσσεται και να βελτιώνεται στο μέλλον, είναι απαραίτητο τα πρόσωπα που κατέχουν ηγετικές θέσεις να αποδεικνύουν στο προσωπικό τους και στα ενδιαφερόμενα μέρη ότι καθορίζουν μια θετική ατζέντα εντός της οποίας μπορεί να γίνει η διαχείριση της ασφάλειας. Τα άτομα που κατέχουν ηγετικές θέσεις έχουν τη μεγαλύτερη επιρροή στην νοοτροπία του οργανισμού, τη δομή του οργανισμού και την αποδοτική λειτουργία του και είναι, επομένως, απαραίτητο να μπορούν να μεταδώσουν το μήνυμά τους σε όσους εργάζονται για αυτούς. Η συμπεριφορά των διευθυντών στελεχών σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού και η σημασία που αποδίδουν στην ασφάλεια στις καθημερινές αποφάσεις τους επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό τη συμπεριφορά άλλων παραγόντων κατά την εκπλήρωση των συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων τους. Επίσης, τα διευθυντικά στελέχη δημιουργούν το φυσικό και το κοινωνικό εργασιακό περιβάλλον των προσώπων που εργάζονται στην πρώτη γραμμή.

2.1.3. Επεξηγηματική σημείωση

«Ανώτερη βαθμίδα διοίκησης» (2.1.1) σε αυτό το πλαίσιο σημαίνει τα πρόσωπα που λαμβάνουν αποφάσεις ως διοικούντες τον οργανισμό. Συνήθως, περιλαμβάνει τον εκτελεστικό διευθυντή, τα στελέχη της ανώτερης βαθμίδας διοίκησης, τον πρόεδρο και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Τα στελέχη της ανώτερης βαθμίδας διοίκησης πρέπει να καταδεικνύουν, τόσο σε ομαδικό επίπεδο όσο και ατομικά, τον ηγετικό ρόλο και την δέσμευσή τους για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και μέσω αυτού.

Πρέπει να δίνεται αρκετό βάρος στους κινδύνους ασφάλειας [2.1.1. (i)], ώστε να εξισορροπούνται άλλοι επιχειρηματικοί κίνδυνοι και να αποφεύγονται καταστάσεις όπου η Διοίκηση ιεραρχεί τις επιχειρηματικές ανάγκες με τέτοιο τρόπο ώστε να αποδυναμώνονται οι επιδόσεις ασφάλειας. Η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης πρέπει να διασφαλίζει ότι οι στόχοι επιδιώκονται με τέτοιο τρόπο, ώστε να διατηρούνται οι επιδόσεις όσον αφορά την ασφάλεια και να πραγματοποιείται διαχείριση των κινδύνων στο μέτρο που είναι εύλογα εφικτό. Οι

αντικρουόμενοι στόχοι δεν θα πρέπει να οδηγούν σε αντικρουόμενα καθήκοντα τα οποία θα μπορούσαν να προκαλέσουν ζητήματα ασφάλειας.

Η υιοθέτηση μιας προσέγγισης σχετικά με τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες από τα ηγετικά στελέχη και τη Διοίκηση σημαίνει ότι καθορίζονται στόχοι, προσδοκίες και υποχρεώσεις λογοδοσίας όσον αφορά συμπεριφορές που επηρεάζουν την ασφάλεια σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού και διασφαλίζεται η έγκαιρη ανταλλαγή παρατηρήσεων (ανάδραση) και επικοινωνία.

2.1.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Υπάρχει πολιτική ασφάλειας, στόχοι, υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι η πολιτική ασφάλειας και οι στόχοι είναι διαθέσιμοι και κατανοητοί από το σύνολο του προσωπικού και καθίσταται σαφές πώς αυτοί είναι κατάλληλοι και για άλλες επιχειρηματικές διεργασίες **[2.1.1 (α)(β)(ζ)(ε)]**

- ▶ Η πολιτική ασφάλειας αναφέρει τη σημασία της εφαρμογής μιας προσέγγισης για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες σε όλες τις συναφείς με την ασφάλεια διεργασίες για την επίτευξη υψηλού επιπέδου ασφάλειας στον οργανισμό.

Ο οργανισμός παρουσιάζει μια ανάλυση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων που είναι απαραίτητοι για τις διεργασίες του οργανισμού **[2.1.1 (γ)]**

- ▶ Η σχέση μεταξύ του ΣΔΑ και άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων καθορίζεται με σαφήνεια σε μια διαδικασία ή ένα οργανόγραμμα **[2.1.1 (ε), (θ)]**

- ▶ Υπάρχουν πληροφορίες διαθέσιμες στην πολιτική ασφάλειας ή σε άλλες διεργασίες οι οποίες καταδεικνύουν ότι η Διοίκηση έχει δεσμευτεί για την παροχή και τη διατήρηση επαρκών πόρων, ώστε το ΣΔΑ να είναι σε θέση να λειτουργεί αποτελεσματικά **[2.1.1 (ε)]**

- ▶ Υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία που δείχνουν ότι τα ηγετικά στελέχη προωθούν μια θετική νοοτροπία ασφάλειας **[2.1.1 (ι)]**

- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία που δείχνουν πώς διασφαλίζεται ότι οι εργαζόμενοι κατανοούν τους ρόλους και τις αρμοδιότητές τους σε σχέση με την ασφάλεια και πώς αυτό που κάνουν επηρεάζει την ικανότητα του οργανισμού να ελέγχει τους κινδύνους μέσω του ΣΔΑ **[2.1.1 (δ)(στ)(θ)]**

- ▶ Υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία εντός της πολιτικής ασφάλειας ή άλλων εγγράφων τεκμηρίωσης ότι ο οργανισμός επιδιώκει να ενημερώνει το προσωπικό του για τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει στην εξασφάλιση της πρακτικής λειτουργίας του ΣΔΑ ώστε να επιτυγχάνεται ουσιαστικός έλεγχος των κινδύνων **[2.1.1 (ε)]**

- ▶ Υπάρχουν διεργασίες που καθορίζουν πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται και γνωστοποιούνται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες εντός του οργανισμού σε σχέση με τους επιχειρηματικούς στόχους του οργανισμού και τις οργανωτικές διεργασίες, π.χ. έργα, διερεύνηση συμβάντων και ατυχημάτων, αναλύσεις κινδύνου και άλλες συναφείς

με την ασφάλεια δραστηριότητες που αφορούν το προσωπικό του οργανισμού, τους αναδόχους, τους εταίρους και τους προμηθευτές **[2.2.1 (γ)(δ)(ε)]**

- ▶ Υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι τα ηγετικά στελέχη έχουν θέσει σε εφαρμογή τις διαδικασίες προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες αντιμετωπίζονται δεόντως από τους αναδόχους του οργανισμού **[2.2.1 (γ), (δ), (ε)]**

2.1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Προσκομίζεται πολιτική ασφάλειας, υπογεγραμμένη από τον εκτελεστικό διευθυντή και χρονολογημένη, η οποία δηλώνει σαφώς τη δέσμευση της Διοίκησης για την ασφάλεια και τη βελτίωση της ασφάλειας και τον τρόπο με τον οποίο το προσωπικό συμμετέχει στη διαχείριση των κινδύνων ασφάλειας. Η πολιτική ασφάλειας καθορίζει επίσης τον τρόπο με τον οποίο θα επανεξεταστεί.

Σαφές σύνολο στόχων ασφάλειας που έχουν τεθεί για τον οργανισμό, οι οποίοι είναι σημαντικοί, μετρήσιμοι, εφικτοί, ρεαλιστικοί και χρονικά προσδιορισμένοι (δηλ. σύμφωνοι με την προσέγγιση SMART), και υπάρχει σαφής μεθοδολογία που καθορίζεται σε μια διαδικασία για τον καθορισμό αυτών των στόχων και για την ανάλυση της επιτυχίας ή αποτυχίας επίτευξής τους.

Σαφής δήλωση της ηγεσίας του οργανισμού σχετικά με το ποια θα είναι η νοοτροπία ασφάλειας του οργανισμού και πώς αυτή θα προωθηθεί, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο το προσωπικό συμμετέχει και ασχολείται με την προώθησή της.

Μια επισκόπηση των συναντήσεων της ανώτατης διοίκησης και της συχνότητά τους όπου η ασφάλεια αποτελεί τυπικό στοιχείο αναφοράς.

Σαφής δήλωση σχετικά με τη δέσμευση του οργανισμού να παρέχει επαρκείς πόρους οι οποίοι επιτρέπουν στο ΣΔΑ να λειτουργεί αποδοτικά για τον έλεγχο των κινδύνων.

Ένα οργανόγραμμα καθορίζει με σαφήνεια πώς λειτουργεί το ΣΔΑ και ποιος είναι υπεύθυνος για το καθέτι.

Κατά τον σχεδιασμό νέου εξοπλισμού, π.χ. νέων συρμών, εφαρμόζεται προσέγγιση σχετικά με τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες. Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει τη χρήση της πείρας των υφιστάμενων χρηστών για τον καθορισμό των απαιτήσεων σχεδιασμού, την ανάλυση των καθηκόντων για τον προσδιορισμό προκλήσεων που συνδέονται με τις γνώσεις και τη φυσιολογία, τη μείωση της πιθανότητας λανθασμένων επιδόσεων μέσω του σχεδιασμού με την εφαρμογή κατευθυντήριων οδηγιών σχετικά με τους ανθρώπινους παράγοντες, όπως διάφορα πρότυπα του ISO ή της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων (UIC), την εκπόνηση ανάλυσης σχετικά με τον φόρτο εργασίας και τη διαχείριση της κόπωσης, ώστε να διασφαλιστεί ότι το προσωπικό μπορεί να εκτελέσει τα καθήκοντά του, την εκπόνηση αναλύσεων κινδύνου για τον εντοπισμό πιθανών προβλημάτων και τον προσδιορισμό ενεργειών για την επίλυσή τους. Λαμβάνονται υπόψη περιβαλλοντικοί παράγοντες, όπως το χιόνι, η ζέστη, η βροχή κ.λπ., καθώς και κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες, όπως οι προτεραιότητες του οργανισμού, οι προμήθειες και η εθνική νοοτροπία.

Η ηγεσία καταδεικνύει μέσω των αρχείων ασφάλειας ή των επισκέψεων στην περιοχή τη δέσμευσή της ως προς την προώθηση μιας θετικής νοοτροπίας ασφάλειας και την επιθυμία της να ηγείται ως παράδειγμα.

2.1.6. Παραπομπές και πρότυπα

► Αξιολογήσεις της νοοτροπίας ασφάλειας (SKYbrary)

2.1.7. Ζητήματα εποπτείας

Το μέγεθος οποιασδήποτε απόστασης μεταξύ πολιτικών και διαδικασιών που υποβάλλονται ως μέρος των παραπάνω αποδεικτικών στοιχείων και της πραγματικότητας που παρατηρείται κατά την εποπτεία και ο βαθμός στον οποίο ο οργανισμός γνωρίζει αυτή την απόσταση αποτελούν σημαντικά ζητήματα εποπτείας.

Κατά τη διάρκεια της εποπτείας θα πρέπει να ελεγχθεί ο βαθμός της πραγματικής δέσμευσης της ηγεσίας όσον αφορά το ΣΔΑ και την προώθηση της νοοτροπίας ασφάλειας, καθώς και ο βαθμός της πραγματικής δέσμευσης των εργαζομένων απέναντι στον οργανισμό, μέσω της εξέτασης των εσωτερικών μηχανισμών του οργανισμού για την κατανόηση και την ανάπτυξη της εν λόγω νοοτροπίας και του ΣΔΑ.

Να ελεγχθεί ότι ο οργανισμός μπορεί να αποδείξει ότι παρέχει επαρκείς πόρους για την ανάπτυξη, την υλοποίηση, τη συντήρηση και τη συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας.

Να ελεγχθεί, μέσω συνεντεύξεων με την ανώτερη βαθμίδα διοίκησης και το λοιπό προσωπικό, πώς εκφράζει η διοίκηση τη δέσμευσή της ως προς τη βελτίωση της ασφάλειας. Μάθετε πόσο συχνά και με ποιον τρόπο είναι σε επαφή με το προσωπικό για θέματα ασφάλειας και/ή για την προώθηση της νοοτροπίας ασφάλειας (σεμινάρια, φόρα, ημερίδες ασφάλειας κ.λπ.).

Να ελεγχθεί αν η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης εκδίδει ανακοινώσεις σχετικά με τους στόχους, είτε για να ενθαρρύνει το προσωπικό συνολικά ώστε αυτό να συνεισφέρει στην επίτευξή τους είτε για να ευχαριστήσει το προσωπικό συνολικά για τις βελτιωμένες επιδόσεις.

2.2. Πολιτική ασφάλειας

2.2.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

2.2.1. Ένα έγγραφο που περιγράφει την πολιτική ασφαλείας του οργανισμού δημιουργείται από την ανώτερη βαθμίδα διοίκησης και:

- (a) είναι κατάλληλο για τον τύπο του οργανισμού, τον χαρακτήρα και την έκταση των σιδηροδρομικών εργασιών·
- (b) εγκρίνεται από τον διευθύνοντα εκπρόσωπο του οργανισμού (ή από αντιπρόσωπο(-ους) της ανώτερης βαθμίδας διοίκησης)·
- (c) εφαρμόζεται ενεργά, κοινοποιείται και τίθεται στη διάθεση όλου του προσωπικού.

2.2.2. Η πολιτική ασφάλειας:

- (a) περιλαμβάνει δέσμευση για συμμόρφωση με όλες τις νομικές και άλλες απαιτήσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια

- (b) παρέχει ένα πλαίσιο για τον καθορισμό των στόχων ασφάλειας και την αξιολόγηση των επιδόσεων ασφαλείας του οργανισμού έναντι των στόχων αυτών·
 - (c) περιλαμβάνει κινδύνους για την ασφάλεια του ελέγχου της δέσμευσης που προκύπτουν τόσο από τις δικές του δραστηριότητες όσο και από τους άλλους·
 - (d) περιλαμβάνει δέσμευση για συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
 - (e) τηρείται σύμφωνα με την επιχειρηματική στρατηγική και την αξιολόγηση των επιδόσεων ασφαλείας του οργανισμού.
-

2.2.2. Αντικείμενο

Η πολιτική ασφάλειας είναι ένα σημαντικό έγγραφο το οποίο δείχνει πώς ο οργανισμός διαχειρίζεται τις ευθύνες του όσον αφορά την ασφάλεια, τον ηγετικό ρόλο και τη δέσμευσή του για την ορθή διαχείριση της ασφάλειας. Ο αιτών θα πρέπει να μπορεί να καταδείξει ότι διαθέτει πολιτική ασφάλειας η οποία πληροί τις παραπάνω απαιτήσεις και περιγράφει συνοπτικά τη βασική δομή του ελέγχου των κινδύνων.

2.2.3. Επεξηγηματική σημείωση

Η πολιτική ασφάλειας αποτελεί έκφραση της φιλοσοφίας της ηγεσίας και, επομένως, η παρούσα ενότητα συνδέεται στενά με την ενότητα 3.1. Παραδείγματος χάριν, οι ανωτέρω ρυθμιστικές απαιτήσεις δεν αναφέρονται άμεσα σε ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες.

Στο σημείο **2.2.1 στοιχείο α)** του ανωτέρω νομικού κειμένου, όταν η απαίτηση αφορά τους διαχειριστές υποδομών ο όρος «τύπος» αντικαθίσταται από τον όρο «χαρακτήρας».

2.2.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις: Γραπτή πολιτική ασφάλειας, υπογεγραμμένη από τον Εκτελεστικό Διευθυντή, η οποία αποτυπώνει το είδος και την έκταση της υπηρεσίας, υποστηρίζει τη συμμόρφωση με νομοθετικές και άλλες απαιτήσεις και τη συνεχή βελτίωση της ασφάλειας και παρέχει ένα πλαίσιο για τον καθορισμό στόχων ασφάλειας. **[2.2.1 (α), (β)], [2.2.2 (α)-(γ)]**
- ▶ Για τους διαχειριστές υποδομής: Γραπτή πολιτική ασφάλειας, υπογεγραμμένη από τον Εκτελεστικό Διευθυντή, η οποία αποτυπώνει τον χαρακτήρα και την έκταση των σιδηροδρομικών υπηρεσιών και της ανάπτυξης της υποδομής, υποστηρίζει τη συμμόρφωση με νομοθετικές και άλλες απαιτήσεις και τη συνεχή βελτίωση της ασφάλειας και χρησιμοποιείται για τον καθορισμό στόχων ασφάλειας. **[2.2.2 (α)-(γ)]**
- ▶ Και για τους δύο: Πληροφορίες που δείχνουν ότι η πολιτική ασφάλειας έχει γνωστοποιηθεί στο σύνολο του προσωπικού. **[22.1.1 (γ)]**
- ▶ Πληροφορίες που δείχνουν ότι η πολιτική ασφάλειας ενημερώνεται, έτσι ώστε να ευθυγραμμίζεται πάντα με την επιχειρηματική στρατηγική του οργανισμού. **[2.2.2 (δ)]**
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία ότι η πολιτική ασφάλειας περιλαμβάνει δέσμευση για την παρακολούθηση των επιδόσεων ασφαλείας και ότι επανεξετάζεται περιοδικά κατόπιν

ανάλυσης των επιδόσεων ασφαλείας και τροποποιείται μετά την επανεξέταση των επιδόσεων ασφαλείας του οργανισμού με βάση τους καθορισμένους στόχους. **[2.2.2 (β), (δ)]**

2.2.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Πολιτική ασφάλειας, υπογεγραμμένη και χρονολογημένη από τον εκτελεστικό διευθυντή, η οποία αποτυπώνει με ακρίβεια το είδος, την έκταση και τον χαρακτήρα της υπηρεσίας. Το έγγραφο περιλαμβάνει δέσμευση για τη συνεχή βελτίωση του ΣΔΑ.

Η πολιτική ασφάλειας είναι επίκαιρη και προβλέπεται καθορισμένος κύκλος επανεξέτασής της σύμφωνα με την επιχειρηματική στρατηγική.

Οι στόχοι ασφάλειας συνάδουν με τις δηλώσεις που περιέχει η πολιτική ασφάλειας σχετικά με την αποστολή και το όραμα και αυτό καταδεικνύει ότι το προσωπικό εκτιμά τους εν λόγω στόχους και ενισχύεται η δέσμευσή του για την επίτευξή τους.

Η πολιτική ασφάλειας περιέχει πληροφορίες ή παραπομπές στις οποίες καθορίζεται η διαδικασία για την τροποποίηση της πολιτικής μετά την επανεξέταση των επιδόσεων ασφαλείας του οργανισμού με βάση τους καθορισμένους στόχους.

Υπάρχει διεργασία για τη γνωστοποίηση της πολιτικής ασφάλειας μέσω του εσωτερικού δικτύου του οργανισμού και για την παρουσίασή της σε στρατηγικές/επιχειρησιακές τοποθεσίες.

2.2.6. Ζητήματα εποπτείας

Κατά τη διάρκεια της εποπτείας, θα είναι σημαντικό να ελεγχθεί πόσο ικανοποιητικά έχει γνωστοποιηθεί η πολιτική ασφάλειας στο προσωπικό και πόσο κατανοητή είναι από το σύνολο του προσωπικού, καθώς και ο ρόλος που διαδραματίζει πραγματικά στον καθορισμό του πλαισίου ασφάλειας εντός του οποίου λειτουργεί ο οργανισμός. Βασικό ερώτημα αποτελεί αν το έγγραφο συμβάλλει στον καθορισμό της ατζέντας ή υπάρχει απλώς γιατί αυτό αποτελεί νομική απαίτηση.

Να ελεγχθεί ότι οι αλλαγές στις επιδόσεις ασφαλείας του οργανισμού έχουν επιφέρει την επανεξέταση της πολιτικής ασφάλειας.

Βεβαιωθείτε ότι η πολιτική ασφαλείας αντικατοπτρίζει την πραγματική κατάσταση του οργανισμού.

2.3. Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες

2.3.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

2.3.1. Οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις λογοδοσίας και οι εξουσίες του προσωπικού με ρόλους που επηρεάζουν την ασφάλεια (συμπεριλαμβανομένης της διοίκησης και του λοιπού προσωπικού που εμπλέκεται σε καθήκοντα που σχετίζονται με την ασφάλεια) καθορίζονται σε όλα τα επίπεδα εντός του οργανισμού, τεκμηριώνονται, ανατίθενται και κοινοποιούνται σε αυτό.

- 2.3.2. Ο οργανισμός μεριμνά ώστε το προσωπικό με αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί για τα καθήκοντα που συνδέονται με την ασφάλεια να έχει την εξουσία, την επάρκεια και τους κατάλληλους πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων του χωρίς να επηρεάζεται αρνητικά από τις δραστηριότητες άλλων επιχειρηματικών λειτουργιών.
- 2.3.3. Η ανάθεση της ευθύνης για τα καθήκοντα που σχετίζονται με την ασφάλεια πρέπει να τεκμηριώνεται και να κοινοποιείται στο αρμόδιο προσωπικό, αποδεκτό και κατανοητό.
- 2.3.4. Ο οργανισμός περιγράφει την κατανομή των ρόλων που αναφέρονται στην παράγραφο 2.3.1. στις επιχειρηματικές λειτουργίες εντός και κατά περίπτωση, εκτός του οργανισμού (βλ. 5.3. Ανάδοχοι, εταίροι και προμηθευτές).

2.3.2. Αντικείμενο

Σκοπός της παρούσας απαίτησης είναι να υποχρεώσει τον αιτούντα να παρουσιάσει με σαφήνεια τη δομή του οργανισμού, τον τρόπο κατανομής των ρόλων και των αρμοδιοτήτων και τον τρόπο εκπλήρωσής τους διαχρονικά από τα πρόσωπα που κατέχουν θέσεις πρώτης γραμμής έως τα μέλη της ανώτερης βαθμίδας διοίκησης. Αυτό είναι πολύ βασικό για να γίνει κατανοητό πόσο καλά ελέγχει τους κινδύνους το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας του οργανισμού. Ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει πώς αναθέτει δραστηριότητες στο αρμόδιο προσωπικό, πώς διασφαλίζει ότι το εν λόγω προσωπικό κατανοεί με σαφήνεια τους ρόλους και τις αρμοδιότητές του και πώς το προσωπικό λογοδοτεί για τις επιδόσεις του.

2.3.3. Επεξηγηματική σημείωση

Μπορεί να υπάρχει χάσμα όσον αφορά την κατανόηση των διατάξεων σχετικά με τη διαχείριση της ασφάλειας σε επιχειρησιακό επίπεδο και των διεργασιών διαχείρισης μέσω των οποίων υποτίθεται ότι λειτουργεί το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας (π.χ. εκτίμηση επικινδυνότητας, παρακολούθηση). Ο προσδιορισμός των ρόλων που είναι σημαντικοί στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας (2.3.1) δεν περιορίζεται στους ρόλους που είναι υπόλογοι ή υπεύθυνοι για τη διαχείριση των διεργασιών ασφάλειας, όπως είναι ο υπεύθυνος ασφάλειας ή η ομάδα ασφάλειας, αλλά επεκτείνεται σε οποιονδήποτε ρόλο που συμμετέχει σε συναφείς με την ασφάλεια εργασίες, όπως το επιχειρησιακό προσωπικό, ανεξαρτήτως του αν τα πρόσωπα αυτά κατέχουν ή όχι διευθυντικές θέσεις εντός του οργανισμού (δηλαδή ανώτατα διοικητικά στελέχη, προϊστάμενοι, άλλο προσωπικό/υπάλληλοι/εργαζόμενοι).

Οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις λογοδοσίας και οι εξουσίες που θα καθοριστούν (2.3.1) περιλαμβάνουν την ανταλλαγή σχετικών με την ασφάλεια πληροφοριών. Για παράδειγμα, ποιος είναι υπεύθυνος για την έκδοση ειδοποιήσεων καθυστερημένης αλλαγής για τους οδηγούς τρένων. (βλ. επίσης 4.4.1 και 4.4.2).

Το ΣΔΑ θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της ΚΜΑ [1.1.1 (δ)] και η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης είναι υπεύθυνη να διασφαλίσει ότι το ΣΔΑ τις εκπληρώνει. Η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης μπορεί να αναθέσει ορισμένες από τις αρμοδιότητές της σε προσωπικό με συναφή καθήκοντα. Η υποβολή στοιχείων για τις επιδόσεις διενεργείται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επανεξέτασης από τη Διοίκηση (6.3), κατά την οποία το σχετικό προσωπικό είναι υπεύθυνο να υποβάλλει στοιχεία σχετικά με τις επιδόσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας στην ανώτερη βαθμίδα διοίκησης.

Τα «συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα» **(2.3.1)** δεν περιορίζονται στα καθήκοντα που αφορούν άμεσα τη διαχείριση της ασφάλειας (δηλαδή, κρίσιμα για την ασφάλεια καθήκοντα που εκτελούνται από το προσωπικό, όταν αυτό ελέγχει ή επηρεάζει την κίνηση ενός συρμού, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν την υγεία και την ασφάλεια προσώπων, όπως αναφέρεται στην ΤΠΔ ΔΔΚ). Περιλαμβάνουν επίσης μη επιχειρησιακά καθήκοντα τα οποία επηρεάζουν την ασφάλεια.

Ως «ανάθεση» **(2.3.3)** νοείται η μετάθεση της ευθύνης από μια ανώτερη θέση εξουσίας σε μια κατώτερη, συνήθως με σκοπό την επιτάχυνση της αντίδρασης του οργανισμού σε ζητήματα που ανακύπτουν. Η ευθύνη για την ασφάλεια μπορεί να ανατεθεί σε κατώτερα κλιμάκια, σύμφωνα με το αντικείμενο των καθορισμένων αρμοδιοτήτων των διαφόρων θέσεων εργασίας, εφόσον η εν λόγω ανάθεση είναι τεκμηριωμένη. Δεν επιτρέπεται η ανάθεση της υποχρέωσης λογοδοσίας για την ασφάλεια. Αυτή καθορίζει την υποχρέωση του προσώπου που είναι υπόλογος, αν κάτι δεν πραγματοποιηθεί, δεν λειτουργήσει ή δεν επιτύχει τον στόχο του, να αποδείξει ότι έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τις αρμοδιότητές του όσον αφορά την ασφάλεια. Η γνωστοποίηση και η αποδοχή των καθηκόντων **(2.3.3)**, συμπεριλαμβανομένων των συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων, αποτελεί μέρος της συνήθους επιχειρηματικής διαδικασίας που αφορά τον τρόπο κατανομής καθηκόντων στο προσωπικό και θα πρέπει να μπορεί να ελεγχθεί.

Η κατανομή ρόλων **(2.3.4)** μπορεί να αποδειχθεί μέσω της παροχής κατάλληλου οργανογράμματος.

Η Διοίκηση θα πρέπει να γνωρίζει και να κατανοεί επαρκώς τα θέματα που αφορούν τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες, ώστε να διασφαλίζεται η συμμετοχή ειδικών, όταν αυτό απαιτείται. Οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και οι υποχρεώσεις λογοδοσίας των ειδικών σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων θα πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελεστούν. **(2.3.3)**.

Θα πρέπει να υπάρχει μια διεργασία η οποία διασφαλίζει ότι οι άνθρωποι είναι σε θέση να αναφέρουν παρ' ολίγον ατυχήματα, συμβάντα και ατυχήματα χωρίς να φοβούνται τυχόν αντίποινα. Η πολιτική υποστηρίζει τα δικαιώματα και την ευθύνη των ατόμων να εκφράζουν τον προβληματισμό τους για θέματα ασφάλειας και δεν ανέχεται περιστατικά παρενοχλήσεων, εκφοβισμού, αντιποίνων ή διακριτικής μεταχείρισης στην περίπτωση αναφοράς σχετικών με την ασφάλεια ζητημάτων. Το κλειδί της επιτυχίας μιας δίκαιης νοοτροπίας είναι η εμπιστοσύνη και η ειλικρίνεια στον οργανισμό. Αυτές αναπτύσσονται με την πάροδο του χρόνου και εξαρτώνται από την προθυμία της Διοίκησης να αναλύει εμπεριστατωμένα τα συμβάντα και τα ατυχήματα που προκαλούνται, καθώς και να ακούει και να μαθαίνει πριν να αντιδράσει. Η συνέπεια στον χειρισμό θεμάτων ασφάλειας είναι σημαντική για την καθιέρωση μιας δίκαιης νοοτροπίας.

2.3.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Οργανόγραμμα και σχετικό επεξηγηματικό κείμενο που παρουσιάζει τη δομή του οργανισμού, σχετικές ευθύνες ασφάλειας, τον τρόπο με τον οποίο είναι σχεδιασμένο το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας και τον τρόπο με τον οποίον συνδέεται με το πλαίσιο του οργανισμού·(2.3.1), (2.3.4)
- ▶ Κατάλογο άλλων πληροφοριών που περιγράφουν λεπτομερώς τις αρμοδιότητες που αφορούν την ασφάλεια εντός της δομής του οργανισμού·(2.3.1), (2.3.3)

- ▶ Στοιχεία που αποδεικνύουν ότι υπάρχει σύστημα διαχείρισης της επάρκειας, το οποίο τηρείται για το σύνολο του προσωπικού και αξιολογεί την καταλληλότητα των καθηκόντων με βάση τις ανατεθειμένες αρμοδιότητες, την επάρκεια και τους πόρους·(2.3.2)
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία από το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας ή άλλες διαδικασίες ότι ο οργανισμός διασφαλίζει τη γνωστοποίηση των ρόλων και των αρμοδιοτήτων στο προσωπικό, την αποδοχή και τη σαφή κατανόησή τους από αυτό, καθώς και ότι το προσωπικό θα είναι υπόλογο για την εκπλήρωσή τους·(2.3.3)
- ▶ Περιγραφή αρμοδιοτήτων λειτουργίας και συντήρησης, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των απαιτήσεων με τις οποίες θα πρέπει να συμμορφώνεται καταλλήλως το προσωπικό και οι ανάδοχοι·(2.3.4)
- ▶ Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες θα πρέπει να καταδεικνύει πότε και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται η εμπειρογνωμοσύνη σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες και ποιοι είναι οι ρόλοι και οι ευθύνες τους (2.3.1), (βλ. επίσης 4.6)

2.3.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Οργανόγραμμα συνοδευόμενα από συμπληρωματικό κείμενο που επιτρέπει στον αξιολογητή να δει πώς είναι δομημένο το ΣΔΑ και πώς συνδέονται μεταξύ τους τα διάφορα μέρη του.

Η διεργασία που καλύπτει τον τρόπο κατανομής των αρμοδιοτήτων που αφορούν την ασφάλεια και τις περιπτώσεις που επιτρέπεται η ανάθεση καθηκόντων, με ορισμένα παραδείγματα που καταδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η διεργασία.

Παραδείγματα περιγραφών των θέσεων εργασίας που αφορούν συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα και των θέσεων εργασίας που δεν συμμετέχουν άμεσα στις δραστηριότητες και που επηρεάζουν έμμεσα την παροχή της υπηρεσίας (π.χ. ανάθεση θέσεων εργασίας, σχεδιασμός της υπηρεσίας και παροχή επιχειρησιακών πληροφοριών στο προσωπικό, εποπτεία της υπηρεσίας).

Παραπομπή στο σύστημα διαχείρισης της επάρκειας (ΣΔΕ) με πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που αυτό είναι δομημένο και συνδέσμους προς πηγές στις οποίες αναφέρονται λεπτομέρειες.

Παρουσιάζεται η διεργασία ανάδρασης που χρησιμοποιείται για να διασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες που έχουν γνωστοποιηθεί σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού είναι σαφώς κατανοητές.

Η(οι) διαδικασία/-ες προσδιορισμού της επάρκειας και της στελέχωσης που απαιτούνται για την υποστήριξη των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων που άπτονται της ασφάλειας για όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας.

Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες δείχνει πώς ενσωματώνεται στις διεργασίες και τα έργα. Η εμπειρογνωμοσύνη και οι δραστηριότητες που συνδέονται με τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες είναι κατάλληλες για το μέγεθος της οργανωτικής διεργασίας ή του έργου. Οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες, οι υποχρεώσεις λογοδοσίας, καθώς και τα στάδια απασχόλησης του ειδικού σε θέματα ανθρώπινων παραγόντων καθορίζονται στο σχέδιο της διεργασίας ή του έργου.

2.3.6. Παραπομπές και πρότυπα

- Υποχρεώσεις λογοδοσίας και αρμοδιότητες για θέματα ασφάλειας (SKYbrary)

2.3.7. Ζητήματα εποπτείας

Όσον αφορά την εποπτεία, τα βασικά ζητήματα εδώ είναι θέματα βαθμού. Το ερώτημα που θα πρέπει να απαντηθεί είναι «πόσο καλά αποτυπώνουν την πραγματικότητα της κατάστασης οι παρεχόμενες πληροφορίες;».

Η εξέταση της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης της επάρκειας θα ανοίξει τον δρόμο για να απαντηθούν τα περισσότερα από τα ερωτήματα που διατυπώνονται στην παρούσα ενότητα.

2.4. Γνωμοδότηση του προσωπικού και άλλων μερών

2.4.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

2.4.1. 2.4.1. Ζητείται η γνώμη του προσωπικού, των αντιπροσώπων τους και των εξωτερικών ενδιαφερομένων μερών, ανάλογα με την περίπτωση και, κατά περίπτωση, για την ανάπτυξη, τη διατήρηση και τη βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας στα σχετικά μέρη για τα οποία είναι υπεύθυνα, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ασφάλειας των λειτουργικών διαδικασιών.

2.4.2. 2.4.2. Ο οργανισμός διευκολύνει τη διαβούλευση με το προσωπικό, παρέχοντας τις μεθόδους και τα μέσα για τη συμμετοχή του προσωπικού, την καταγραφή της γνώμης του προσωπικού και την παροχή ανατροφοδότησης σχετικά με τη γνώμη του προσωπικού.

2.4.2. Αντικείμενο

Ο αιτών θα πρέπει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ότι το προσωπικό του (ή οι εκπρόσωποί του), καθώς και εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμμετέχουν ενεργά στη χρήση και την ανάπτυξη του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας για τον έλεγχο των κινδύνων διαχρονικά. Η αρχή αξιολόγησης θα έχει έτσι μια ενδεικτική εικόνα της νοοτροπίας ασφάλειας εντός του οργανισμού και του πόσο ενεργά τα σχετικά τρίτα μέρη συμμετέχουν στη διαχείριση της ασφάλειας σε τομείς κοινού κινδύνου.

Ο οργανισμός αναγνωρίζει ότι κανένα άτομο δεν διαθέτει μεμονωμένα όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη διαχείριση της ασφάλειας με βιώσιμο τρόπο. Οι ειδικοί σε θέματα διεργασιών, οι ειδικοί σε θέματα ασφάλειας, οι υποστηρικτικές υπηρεσίες, το προσωπικό πρώτης γραμμής, η Διοίκηση και οι επόπτες, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι εξωτερικοί ανάδοχοι κατέχουν και χρησιμοποιούν όλοι γνώσεις και πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την ασφάλεια. Πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συνεδριάζουν, να συζητούν και να εκφράζουν τις απόψεις τους, ώστε να κατανοήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την πραγματική κατάσταση στον χώρο εργασίας. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στα σημεία οργανωτικής διασύνδεσης μεταξύ υπηρεσιών, τμημάτων και οργανώσεων. Θα πρέπει να ενθαρρύνεται η ανταλλαγή ιδεών και πληροφοριών για την ανάλυση και την αντιμετώπιση των κινδύνων, των ατυχημάτων και των συμβάντων.

Η συμμετοχή στην αναφορά κρίσιμων για την ασφάλεια πληροφοριών και στην ανάλυση επικίνδυνων καταστάσεων και συμβάντων υποστηρίζεται από ένα κλίμα εμπιστοσύνης. Επιπροσθέτως, επιδιώκεται ενεργά η έγκαιρη παροχή πληροφοριών από το επιχειρησιακό προσωπικό κατά την πραγματοποίηση της εκτίμησης επικινδυνότητας, κατά τον σχεδιασμό ή τον μετασχηματισμό τεχνικών εγκαταστάσεων και κατά τη σύνταξη νέων διαδικασιών.

2.4.3. Επεξηγηματική σημείωση

Τα εν λόγω εξωτερικά μέρη (2.4.1) μπορούν να γνωμοδοτούν σε θέματα συναφή με το σύστημα διαχείρισης. Για παράδειγμα, οι ανάδοχοι μπορούν να είναι υπεύθυνοι για ορισμένα συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα, όπως την προετοιμασία των συρμών ή τη συντήρηση της υποδομής. Όταν αξιολογούνται οι κίνδυνοι που προκύπτουν κατά τη διαδικασία προετοιμασίας των συρμών ή κατά τη συντήρηση της υποδομής, η συμμετοχή των εν λόγω αναδόχων στη διαδικασία αποτελεί ορθή πρακτική.

Ως εξωτερικά μέρη νοούνται οι οργανισμοί που έχουν διασυνδέσεις με τον αιτούντα, όπως ανάδοχοι, εταίροι, προμηθευτές, συναφείς κυβερνητικές υπηρεσίες, τοπικές αρχές ή υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.

Η ανάπτυξη μιας θετικής νοοτροπίας ασφάλειας ευνοείται από την καλή ποιότητα και την έγκαιρη γνωστοποίηση των σχετικών πληροφοριών στα πρόσωπα που πρέπει να τις λάβουν.

2.4.4. Αποδεικτικά στοιχεία

► Ο αιτών θα πρέπει να παράσχει λεπτομερή στοιχεία της διεργασίας γνωμοδότησης του προσωπικού (ή των εκπροσώπων του) και των σχετικών εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο οι εν λόγω γνωμοδοτήσεις μετουσιώνονται σε αλλαγές στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας ή συγκεκριμένες επιχειρησιακές διαδικασίες: (2.4.1), (2.4.2)

► Ο αιτών θα πρέπει να προσκομίσει πληροφορίες για το σύστημα που διαθέτει για να σχολιάζει στο προσωπικό τα αποτελέσματα της γνωμοδότησης. (2.4.2) (2.4.2)

2.4.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η διεργασία ή η διαδικασία γνωμοδότησης του προσωπικού (και, κατά περίπτωση, των εκπροσώπων του) και των ενδιαφερόμενων μερών κατά την ανάπτυξη του ΣΔΑ.

Παραδείγματα πρακτικών των συνεδριάσεων που πραγματοποιήθηκαν με το προσωπικό (και/ή τους εκπροσώπους του) για την υποβολή των γνωμοδοτήσεων και γραπτά αρχεία των αποτελεσμάτων.

Παραδείγματα του τρόπου συγκέντρωσης των γνωμοδοτήσεων και των προτάσεων του προσωπικού κατά τη διαχείριση μεταβολών (π.χ. επί ενός σχεδίου/μιας τροποποίησης/μιας νέας επιχειρησιακής διαδικασίας) και του τρόπου χειρισμού τους.

Παρέχεται έγγραφο/διαδικασία που δείχνει πώς το επιχειρησιακό προσωπικό που θα χειριστεί ένα νέο ή αναπτυγμένο τεχνικό σύστημα συμμετέχει σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας (σχεδιασμός και ανάπτυξη) για τη συγκέντρωση πληροφοριών, π.χ. σχετικά με τη διεπαφή ανθρώπου-μηχανής.

Υπάρχουν διαδικασίες που καθορίζουν πώς θα πρέπει να αντιμετωπίζονται οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες και πώς θα πρέπει να γνωστοποιούνται τα αποτελέσματα εντός του οργανισμού σε σχέση με τους επιχειρηματικούς στόχους του οργανισμού και τις οργανωτικές διεργασίες, π.χ. έργα, διερεύνηση συμβάντων και ατυχημάτων, αναλύσεις κινδύνου και άλλες συναφείς με την ασφάλεια δραστηριότητες που αφορούν το προσωπικό, τους αναδόχους, τους εταίρους και τους προμηθευτές.

Ο οργανισμός θα πρέπει να καθορίζει με σαφήνεια τις προσδοκίες σχετικά με την ασφάλεια και τις απαιτούμενες συμπεριφορές. Οι οργανωτικές προτεραιότητες είναι ευθυγραμμισμένες ώστε να αποφεύγονται οι αντικρουόμενοι στόχοι. Περιγράφεται μια διεργασία για τον σχεδιασμό και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων, ώστε να είναι βέβαιο ότι η ασφάλεια αποτελεί την πρωταρχική προτεραιότητα, όπως παραδείγματος χάριν, συντηρητική λήψη αποφάσεων. Οι στόχοι ασφάλειας συνδέονται με τη νοοτροπία ασφάλειας. Η Διοίκηση διαδραματίζει ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των απαιτούμενων αλλαγών στη νοοτροπία ασφάλειας.

2.4.6. Ζητήματα εποπτείας

Η γνωμοδότηση και η συμμετοχή του σχετικού προσωπικού τόσο εσωτερικά όσο και εξωτερικά είναι σημαντικά στοιχεία για να διασφαλιστεί ότι όσοι έχουν σχετική εμπειρία μπορούν να επηρεάζουν θετικά το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας του οργανισμού.

Η εποπτεία σε αυτόν τον τομέα θα πρέπει να εστιάζει στα γραπτά κείμενα που αναφέρουν πώς έχει πραγματοποιηθεί η γνωμοδότηση του προσωπικού και των εξωτερικών μερών και πώς έχουν ληφθεί υπόψη τα σχόλιά τους, καθώς και σε γραπτά κείμενα των αλλαγών στο ΣΔΑ οι οποίες προήλθαν αρχικά από αυτόν τον τομέα.

Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στον τρόπο με τον οποίο γίνεται ο σχολιασμός και στις γνώσεις που αντλούνται από τη διαδικασία αυτή.

3. Σχεδιασμός

3.1. Ενέργειες για την αντιμετώπιση των κινδύνων

3.1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

3.1.1.3. Εκτίμηση επικινδυνότητας

3.1.1.1. Ο οργανισμός:

- (a) προσδιορίζει και αναλύει όλες τις λειτουργικές (συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπινων επιδόσεων), τους οργανωτικούς και τεχνικούς κινδύνους που σχετίζονται με τον τύπο (χαρακτήρα), την έκταση και τον τομέα των δραστηριοτήτων που υλοποιούνται από τον οργανισμό. Οι κίνδυνοι αυτοί πρέπει να περιλαμβάνουν τους κινδύνους που προκύπτουν από ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες όπως τον φόρτο εργασίας, τον σχεδιασμό των θέσεων εργασίας, την κόπωση ή την καταλληλότητα των διαδικασιών, καθώς και τις δραστηριότητες άλλων ενδιαφερομένων μερών (βλ. 1. Πλαίσιο του οργανισμού)
- (b) αξιολογεί τους κινδύνους που αναφέρονται στο στοιχείο α) εφαρμόζοντας κατάλληλες μεθόδους εκτίμησης επικινδυνότητας·
- (c) αναπτύσσει και θέτει σε εφαρμογή μέτρα ασφαλείας, με προσδιορισμό των σχετικών ευθυνών (βλ. 2.3. Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες)
- (d) αναπτύσσει ένα σύστημα για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων ασφαλείας (βλ. 6.1. Παρακολούθηση)
- (e) αναγνωρίζει την ανάγκη συνεργασίας με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη (όπως οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι διαχειριστές υποδομής, ο κατασκευαστής, ο προμηθευτής συντήρησης, η οντότητα που είναι υπεύθυνη για τη συντήρηση, ο φύλακας του σιδηροδρομικού οχήματος, ο πάροχος υπηρεσιών και ο φορέας προμηθειών), κατά περίπτωση, σχετικά με τους κοινούς κινδύνους και την εφαρμογή επαρκών μέτρων ασφαλείας·
- (f) ανακοινώνει τους κινδύνους για το προσωπικό και τα εμπλεκόμενα εξωτερικά μέρη (βλ. 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία).

3.1.1.2. Κατά την αξιολόγηση του κινδύνου, ένας οργανισμός λαμβάνει υπόψη την ανάγκη προσδιορισμού, παροχής και διατήρησης ενός ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας που να συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία, και ιδίως την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

3.1.2. Προγραμματισμός για την αλλαγή

3.1.1. Ο οργανισμός προσδιορίζει πιθανούς κινδύνους ασφαλείας και κατάλληλα μέτρα ασφαλείας ελέγχου (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση επικινδυνότητας) πριν από την εφαρμογή μιας αλλαγής (βλ. 5.4. Διαχείριση των αλλαγών) σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης κινδύνων που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 402/2013, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης των κινδύνων για την ασφάλεια από την αλλαγή διαδικασία.

3.1.2. Αντικείμενο

Η παρούσα απαίτηση αφορά τον πυρήνα του ΣΔΑ και στόχος της είναι να υποχρεώσει τον αιτούντα να καταδείξει τον τρόπο με τον οποίο το σύστημά του εντοπίζει και ελέγχει τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ο οργανισμός. Επίσης, υποχρεώνει τον αιτούντα να καταδείξει πώς χρησιμοποιεί πρακτικά τα αποτελέσματα της εκτίμησης επικινδυνότητας για να βελτιώσει τον έλεγχο των κινδύνων και πώς ελέγχει αν επιτυγχάνεται η εν λόγω βελτίωση διαχρονικά. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι η παρούσα απαίτηση δεν αφορά άμεσα τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από τις αλλαγές (θέμα που καλύπτεται από άλλη απαίτηση), αλλά συνδέεται με αυτή. Επισημαίνεται επίσης ότι υπάρχει συγκεκριμένη απαίτηση για την αντιμετώπιση, μέσω εκτίμησης επικινδυνότητας, θεμάτων που σχετίζονται με τις ανθρώπινες επιδόσεις, όπως του σχεδιασμού των θέσεων εργασίας και της διαχείρισης των κινδύνων που προκαλούνται από την κόπωση.

Ο τρόπος με τον οποίο οργανώνονται και γνωστοποιούνται οι εν λόγω πληροφορίες στο πλαίσιο του ΣΔΑ αποτελεί ένα θέμα που πρέπει να περιγράφεται από τον αιτούντα στην αίτηση. Το περιεχόμενό αυτής της περιγραφής θα πρέπει να αποτυπώνει τους κινδύνους που αντιμετωπίζει ο οργανισμός, έχοντας υπόψη το είδος, την έκταση και τον τόπο παροχής της υπηρεσίας του (βλ. πλαίσιο του οργανισμού). Θα πρέπει να καλύπτονται τόσο οι κίνδυνοι για τους οποίους υπεύθυνος είναι ο αιτών όσο και οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τις δραστηριότητες τρίτων.

Μια κοινή αντίληψη σε ολόκληρο τον οργανισμό όσον αφορά τον τρόπο πρόληψης των σημαντικών κινδύνων θεωρείται προτεραιότητα για την ορθή διαχείριση της ασφάλειας. Δεν θα πρέπει να αγνοούνται σενάρια λόγω της μικρής συχνότητας εμφάνισής τους. Για να διασφαλιστεί ότι ένα σενάριο που έχει επιλεγεί για την εκτίμηση επικινδυνότητας είναι ρεαλιστικό με βάση τις πραγματικές υπηρεσίες, τόσο οι εμπειρογνώμονες σε θέματα διαχείρισης της ασφάλειας όσο και οι χειριστές στο δυσκολότερο μέρος της επιχείρησης συμβάλλουν στην ανάλυση της ασφάλειας και στην εκτίμηση επικινδυνότητας. Τα αποτελέσματα των εν λόγω εκτιμήσεων γνωστοποιούνται σε κατανοητή και προσβάσιμη μορφή σε όλα τα πρόσωπα που συνεισφέρουν στην ασφάλεια. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και η Διοίκηση ενθαρρύνουν συζητήσεις σχετικά με τη διαχείριση σημαντικών κινδύνων, ώστε να διασφαλιστεί μια κοινή αντίληψη και επίγνωση των κινδύνων. Επιπλέον, η ύπαρξη σημαντικών κινδύνων τονίζεται σε όλο τον κύκλο ζωής του συστήματος.

3.1.3. Επεξηγηματική σημείωση

Για τους σκοπούς της αξιολόγησης μιας αίτησης, ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει πώς συμμορφώνεται με την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου και τους σχετικούς κανονισμούς. Η αξιολόγηση θα εστιάσει στην απόδειξη της διαχείρισης των ζητημάτων αυτών και όχι στα ζητήματα αυτά καθ' εαυτά. Θέματα όπως η διαχείριση της κόπωσης ή του άγχους, καθώς και η δοκιμή της σωματικής και ψυχολογικής καταλληλότητας, μπορεί να αντιμετωπιστούν ως νομικά ζητήματα στο πλαίσιο της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία. Ωστόσο, διασυνδέονται με το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας (π.χ. για λόγους κατάρτισης μετά από μακροχρόνια απουσία) και με την ανάθεση θέσεων εργασίας (το προσωπικό θα πρέπει να αναλαμβάνει

ορισμένες θέσεις εργασίας, μόνο αν διαπιστωθεί ότι είναι κατάλληλο για αυτές), όπως αναφέρεται στην ΤΠΔ ΔΔΚ.

Στο σημείο **3.1.1.1 (α)** του ανωτέρω νομικού κειμένου, όταν η απαίτηση αφορά τους διαχειριστές υποδομής ο όρος «τύπος» αντικαθίσταται από τον όρο «χαρακτήρα» για τους σκοπούς της αξιολόγησης.

Ως «Δραστηριότητες» **[3.1.1.1 (α)]** νοούνται στην παρούσα ενότητα οι ενέργειες που πραγματοποιούν τα ενδιαφερόμενα μέρη (ανάδοχοι, προμηθευτές και λοιποί) εκ μέρους ή σε συνδυασμό με έναν αιτούντα και τα στοιχεία ενεργητικού που χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη των εν λόγω ενεργειών. Το βασικό στοιχείο είναι ότι ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει μια αξιόπιστη διεργασία για την εκτίμηση του κινδύνου και ότι όλοι οι σχετικοί κίνδυνοι αντιμετωπίζονται. Ορισμένοι κίνδυνοι (π.χ. υδρογεωλογικοί κίνδυνοι, κίνδυνοι σε ισόπεδες διαβάσεις, ρίψη λίθων εναντίον συρμών, καταπατητές) θα πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη από τον οργανισμό, όταν είναι ενδεδειγμένο και εύλογο. Ωστόσο, τα ζητήματα αυτά συνδέονται με επιχειρησιακούς κινδύνους (καθώς όλοι επηρεάζουν τη λειτουργία των συρμών) και ενδέχεται να μην αφορούν μόνο τις ανθρώπινες επιδόσεις.

Με τον όρο «λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη» νοούνται τόσο οργανισμοί όσο και φυσικά πρόσωπα. Τα εν λόγω μέρη μπορεί να είναι εκτός του σιδηροδρομικού συστήματος **[1.1.1 (γ)]**.

Μια μεταβολή μπορεί να συνδέεται ή να μην συνδέεται με την ασφάλεια **(3.1.2.1)**. Θα πρέπει να αξιολογείται ο αντίκτυπος οποιωνδήποτε συναφών με την ασφάλεια μεταβολών και να προσδιορίζονται κατάλληλα μέτρα ασφάλειας για τη μείωση των σχετικών κινδύνων σε ένα αποδεκτό επίπεδο. Η εφαρμογή της διαδικασίας διαχείρισης των μεταβολών μπορεί να προκαλέσει επίσης κινδύνους ασφάλειας, ιδίως όταν αποφασίζεται να αναβληθεί η πραγματοποίηση μιας μεταβολής όταν αυτό θα είναι απαραίτητο για να αποφευχθεί, εν μέρει ή πλήρως, η δημιουργία ενός άλλου κινδύνου ασφάλειας. Ωστόσο, η διαχείριση των κινδύνων **(3.1.1.1)** δεν αφορά αποκλειστικά τη διαχείριση των μεταβολών. Γενικά, ο οργανισμός θα πρέπει να διασφαλίζει ότι διαχειρίζεται επαρκώς τους κινδύνους ασφάλειας που συνδέονται με τις υπηρεσίες που παρέχει. Επομένως, η ανάγκη προσδιορισμού, διαχείρισης και ελέγχου αυτών των κινδύνων ασφάλειας, στο πλαίσιο του ΣΔΑ του αιτούντος, υπερβαίνει τη διαχείριση των μεταβολών και την εφαρμογή της ΚΜΑ για την αξιολόγηση του κινδύνου και την εκτίμηση της επικινδυνότητας.

Η ΚΜΑ για την αξιολόγηση του κινδύνου και την εκτίμηση της επικινδυνότητας εφαρμόζεται για όλες τις τεχνικές, επιχειρησιακές ή οργανωτικές μεταβολές (για εκείνες εξ αυτών που έχουν μια λειτουργική ή συνέπεια συντήρησης). Για κάθε μεταβολή που αφορά την ασφάλεια, ο αιτών/προτείνων πρέπει να αποφασίσει πρώτα αν η μεταβολή είναι σημαντική (ή όχι). Αν κριθεί ότι είναι, πρέπει να δείξει ότι οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη μεταβολή είναι αποδεκτοί, χρησιμοποιώντας τις αρχές που περιγράφονται στην ΚΜΑ, και ότι οι απαιτήσεις που προκύπτουν από αυτή την επίδειξη εκπληρώνονται αποτελεσματικά στο σύστημα που υφίσταται μεταβολή. Στη συνέχεια, η εκτίμηση επικινδυνότητας που έχει διεξαχθεί αξιολογείται από ανεξάρτητο φορέα αξιολόγησης ή αναγνωρισμένο φορέα, ο οποίος θα συντάξει έκθεση σχετικά με τη δυνατότητα αποδοχής ή όχι της ανάλυσης. Οι ΕΑΑ λαμβάνουν υπόψη τις εν λόγω εκθέσεις στις δραστηριότητες εποπτείας τους, αλλά δεν είναι σε θέση να αμφισβητήσουν τα αποτελέσματα της έκθεσης, εκτός αν έχουν λόγους να πιστεύουν ότι δεν εφαρμόστηκε σωστά η

διαδικασία αξιολόγησης της εκτίμησης επικινδυνότητας. Όταν η μεταβολή συνδέεται με την ασφάλεια αλλά δεν είναι σημαντική, ο αιτών/προτείνων πρέπει να τεκμηριώσει την απόφασή του και εξακολουθεί να πρέπει να αξιολογήσει τη μεταβολή όσον αφορά τους κινδύνους που προκύπτουν, σύμφωνα με τη διεργασία διαχείρισης των κινδύνων του ΣΔΑ. Στην περίπτωση αυτή, ο αιτών είναι υπεύθυνος να επιλέξει τις κατάλληλες μεθόδους εκτίμησης επικινδυνότητας για να αιτιολογήσει ότι τα μέτρα ελέγχου των κινδύνων που εφαρμόζει είναι κατάλληλα για τον περιορισμό των σχετικών κινδύνων σε ένα αποδεκτό επίπεδο. Επισημαίνεται ότι, παρόλο που η εφαρμογή της ΚΜΑ για την αξιολόγηση του κινδύνου και την εκτίμηση της επικινδυνότητας εξαρτάται από το αν μια μεταβολή είναι σημαντική ή όχι, ο οργανισμός θα μπορούσε να επιλέξει να εφαρμόσει την ΚΜΑ για την αξιολόγηση του κινδύνου και την εκτίμηση της επικινδυνότητας σε οποιαδήποτε περίπτωση, παραδείγματος χάριν, αν θεωρήσει ότι, για εμπορικούς ή κοινωνικούς λόγους, αξίζει να πραγματοποιηθεί λόγω της μεταβολής ανεξάρτητη αξιολόγηση του έργου που έχει εκτελέσει ο οργανισμός.

Η ΚΜΑ για την αξιολόγηση του κινδύνου και την εκτίμηση της επικινδυνότητας περιέχει έξι κριτήρια τα οποία θα πρέπει να εξετάζονται προκειμένου να καθοριστεί η «σημαντικότητα». Αυτά είναι τα εξής:

- ▶ **οι συνέπειες της αστοχίας:** ένα αξιόπιστο πλέον δυσμενές σενάριο στην περίπτωση αστοχίας του αξιολογούμενου συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη την ύπαρξη φραγμών ασφάλειας εκτός του συστήματος·
- ▶ **η καινοτομία που εφαρμόστηκε για την πραγματοποίηση της μεταβολής:** αυτό το κριτήριο αφορά τόσο καινοτομίες στον σιδηροδρομικό τομέα όσο και στοιχεία που είναι απλώς νέα για τον οργανισμό που πραγματοποιεί τη μεταβολή·
- ▶ **η πολυπλοκότητα της μεταβολής·**
- ▶ **η παρακολούθηση:** η αδυναμία παρακολούθησης της εφαρμοζόμενης μεταβολής καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του συστήματος και πραγματοποίησης κατάλληλων παρεμβάσεων·
- ▶ **η αναστρεψιμότητα:** η αδυναμία επιστροφής στο σύστημα πριν από τη μεταβολή· και
- ▶ **η προσθετικότητα:** αξιολόγηση της σημαντικότητας της μεταβολής, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πρόσφατες, συναφείς με την ασφάλεια τροποποιήσεις του συστήματος που αξιολογείται, οι οποίες δεν θεωρήθηκαν σημαντικές.

Αυτά τα στοιχεία θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να αξιολογηθεί ο τρόπος με τον οποίο οι οργανισμοί κατέληξαν στις αποφάσεις που έλαβαν σχετικά με τη «σημαντικότητα» σύμφωνα με την ΚΜΑ για την αξιολόγηση του κινδύνου και την εκτίμηση της επικινδυνότητας.

Παρόλο που η διεργασία διαχείρισης των κινδύνων που καθορίζεται στην ΚΜΑ για την αξιολόγηση του κινδύνου και την εκτίμηση της επικινδυνότητας εφαρμόζεται στην περίπτωση σχετικών με την ασφάλεια και σημαντικών μεταβολών, οι αρχές στις οποίες στηρίζεται η διεργασία διαχείρισης των κινδύνων που θεσπίζεται στον εν λόγω κανονισμό αποτελούν κοινή

πρακτική για τη διαχείριση των κινδύνων και, επομένως, ισχύουν σε όλες τις άλλες καταστάσεις στις οποίες απαιτείται εκτίμηση επικινδυνότητας.

Υπάρχει συστηματική προσέγγιση για τον εντοπισμό των κρίσιμων για την ασφάλεια εργασιακών καθηκόντων και διεργασιών και χρησιμοποιούνται μέθοδοι σχετικές με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες για την ανάλυση κρίσιμων για την ασφάλεια εργασιακών καθηκόντων, π.χ. ανάλυση καθηκόντων, ιεραρχική ανάλυση καθηκόντων (HTA), ανάλυση καθηκόντων σε μορφή πίνακα (TTA). Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται επαγγελματίες εμπειρογνώμονες και οργανωτική εμπειρογνωμοσύνη σε θέματα ανθρώπινων παραγόντων για την επιλογή και την εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων.

Η διεργασία εκτίμησης επικινδυνότητας θα πρέπει να περιγράφει τη συμμετοχή ειδικών σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και τη σχετική επάρκεια, για τους χρήστες και για λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη. Θα μπορούσε να περιλαμβάνει, παραδείγματος χάριν, περιγραφή του βαθμού στον οποίο ειδικοί σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων θα πρέπει να συμμετέχουν στην ανάλυση των κινδύνων και του επιπέδου της απαιτούμενης επάρκειας σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων.

Περιγράφονται κατάλληλες μέθοδοι για την ενσωμάτωση ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στην εκτίμηση επικινδυνότητας, π.χ. ανάλυση καθηκόντων, ανάλυση χρησιμότητας, προσομοίωση, μελέτη κινδύνων και λειτουργικότητας (HAZOP) με βάση ανθρώπινους παράγοντες, μέθοδος σχηματικής απεικόνισης των κινδύνων (bow-tie).

3.1.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Ο αιτών θα πρέπει να υποβάλει αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει διεργασία εκτίμησης επικινδυνότητας (συμπεριλαμβανομένης περιγραφής των μεθοδολογιών που χρησιμοποιεί, του προσωπικού που συμμετέχει και τυχόν επικύρωσης ή επαλήθευσης που διενεργείται), η οποία περιλαμβάνει τόσο τους κινδύνους που έχουν προσδιοριστεί ως σημαντικές μεταβολές σύμφωνα με την ΚΜΑ για την αξιολόγηση του κινδύνου και την εκτίμηση της επικινδυνότητας [εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013 της Επιτροπής] όσο και τους κινδύνους που θεωρούνται επουσιώδεις, αλλά που θα πρέπει, μολαταύτα, να ελέγχονται. Θα πρέπει να καταδείξει επίσης ότι η διεργασία καλύπτει όλους τους επιχειρησιακούς, οργανωτικούς και τεχνικούς κινδύνους **[3.1.1.1 (α), (β)]**
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι κίνδυνοι που συνδέονται με ζητήματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων λαμβάνονται υπόψη στις εκτιμήσεις επικινδυνότητας. Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες καταδεικνύει πώς και πότε οι άνθρωποι και οι οργανωτικοί παράγοντες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διεργασίας εκτίμησης επικινδυνότητας και αποδεικνύει τη χρήση κατάλληλων μεθόδων και εμπειρογνωμοσύνης **[3.1.1.1 (α)]**
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία του τρόπου ένταξης τρίτων μερών στη διεργασία εκτίμησης επικινδυνότητας, όπου ενδείκνυται, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο πραγματοποιείται η διαχείριση κινδύνων που προκαλούνται από τρίτα μέρη και επηρεάζουν τις λειτουργίες της σιδηροδρομικής επιχείρησης ή του διαχειριστή υποδομής **[3.1.1.1 (α)], [3.1.1.1 (ε)], [3.1.1.1 (στ)]**

- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία ότι ο αιτών διαθέτει διεργασία για την ανάπτυξη και την εφαρμογή μέτρων ελέγχου των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων που αποδεικνύουν ποιος είναι υπεύθυνος να διασφαλίζει την πλήρη εφαρμογή των εν λόγω μέτρων [3.1.1.1 (γ)].*
- ▶ *Ο αιτών θα πρέπει να δείξει τον τρόπο με τον οποίο γνωστοποιεί τα αποτελέσματα της εκτίμησης επικινδυνότητας και τα σχετικά μέτρα ελέγχου στο σχετικό προσωπικό και πώς εντάσσει το εν λόγω προσωπικό σε αυτή τη διαδικασία [3.1.1.1 (στ)]*
- ▶ *Ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει τον τρόπο παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των μέτρων ελέγχου των κινδύνων που εφαρμόζει, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου ενημέρωσης των διεργασιών ή των διαδικασιών, όπως απαιτείται [3.1.1.1 (δ)]*
- ▶ *Στα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει, ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει πώς λαμβάνει υπόψη την ανάγκη συμμόρφωσης με άλλη ισχύουσα νομοθεσία, όπως αυτή που θεσπίστηκε σύμφωνα με την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου (3.1.1.2)*
- ▶ *Ο αιτών παρέχει αποδεικτικά στοιχεία για να καταδείξει, στο πλαίσιο της διεργασίας διαχείρισης των μεταβολών, ότι ο αντίκτυπος οποιασδήποτε μεταβολής αξιολογείται συστηματικά. Αυτό σημαίνει ότι χρησιμοποιεί την εκτίμηση επικινδυνότητας, συμπεριλαμβανομένης της ΚΜΑ για την αξιολόγηση κινδύνου και την εκτίμηση επικινδυνότητας, για τον προσδιορισμό των κινδύνων και των απαραίτητων μέτρων ελέγχου. Ο αιτών προσκομίζει επίσης στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα μέτρα ελέγχου που προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια της διεργασίας διαχείρισης των μεταβολών έχουν πραγματοποιηθεί (3.1.2.1)*

3.1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Διεργασία ή διαδικασία εκτίμησης της επικινδυνότητας η οποία περιλαμβάνει, αν είναι αναγκαίο, τον τρόπο και τις περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιείται ανάλυση τρόπων αποτυχίας και επιπτώσεων (FMEA), μελέτη κινδύνων και λειτουργικότητας (HAZOP) ή άλλες τεχνικές για την υποστήριξη της υλοποίησης μέτρων ελέγχου για την αντιμετώπιση των κινδύνων.

Στοιχεία όπως ένα μητρώο επικινδυνότητας που δείχνει ότι ο οργανισμός διαθέτει διαδικασία για τη συστηματική αξιολόγηση των κινδύνων ως πρώτο βήμα για τη διαχείριση του κινδύνου, που τροφοδοτείται από τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, ενημερώνεται αμέσως όταν εντοπίζονται νέοι κίνδυνοι, συμπληρώνεται με κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας που λαμβάνονται για τη διατήρηση του κινδύνου υπό έλεγχο (π.χ. τεχνικός εξοπλισμός, λειτουργικές διαδικασίες, κατάρτιση προσωπικού).

Επισκόπηση των στοιχείων της διεργασίας σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται υπόψη οι ανθρωπίνι παράγοντες στη διεργασία εκτίμησης της επικινδυνότητας και τον τρόπο και τις περιπτώσεις συμμετοχής τρίτων μερών.

Η διαδικασία γνωστοποίησης στο προσωπικό των αποτελεσμάτων των εκτιμήσεων επικινδυνότητας με επεξηγηματικά παραδείγματα, αν είναι αναγκαίο.

Διαδικασία συμμόρφωσης με άλλη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, όπως την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, στον βαθμό που οι κίνδυνοι που αφορούν το προσωπικό (θάνατος, προσωρινοί ή μόνιμοι τραυματισμοί, παρ' ολίγον ατυχήματα) μπορεί να καλύπτονται από το νομικό πλαίσιο για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, αλλά τα μέτρα ελέγχου θα πρέπει να περιλαμβάνονται σε επιχειρησιακούς κανόνες ή να τους συμπληρώνουν.

Ενδεικτική αναφορά της διεργασίας που εξασφαλίζει ότι τα συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα που έχουν ανατεθεί σε κάθε κατηγορία εργαζομένων είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε:

- ▶ *ο όγκος των καθηκόντων που θα εκπληρωθούν να μην είναι υπερβολικά μεγάλος στην περίπτωση εκτέλεσης συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων·*
- ▶ *στην περίπτωση συνδυασμού διαφόρων συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων, ο οργανισμός να είναι σε θέση να αποδείξει ότι διατηρείται το επίπεδο ασφαλείας·*
- ▶ *να μην υπάρχουν αντιθέσεις μεταξύ της εκπλήρωσης συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων και άλλων στόχων που έχουν τεθεί για το προσωπικό [σύμφωνα με την ενότητα 2.1.1 (ι)].*

Μια στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες η οποία συνδέεται με τις διεργασίες εκτίμησης επικινδυνότητας και αποδεικνύει ότι χρησιμοποιούνται τα αποτελέσματα των αναλύσεων κινδύνου και ότι υλοποιούνται και αξιολογούνται μέτρα για τη βελτίωση της ασφαλείας.

3.1.6. Παραπομπές και πρότυπα

- ▶ Οδηγός του οργανισμού για την εφαρμογή της ΚΜΑ για την εκτίμηση της επικινδυνότητας
- ▶ Κριτήρια αποδοχής των κινδύνων για τα τεχνικά συστήματα και τις επιχειρησιακές διαδικασίες που χρησιμοποιούνται στους διάφορους κλάδους
- ▶ Κατευθυντήρια οδηγία για την υποστήριξη της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1136 σχετικά με τους εναρμονισμένους στόχους σχεδιασμού (ΚΜΑ ΣΣ) στο πλαίσιο της ΚΜΑ για την εκτίμηση της επικινδυνότητας
- ▶ *ISO 31000:2009 Διαχείριση κινδύνων*
- ▶ *ISO 31010:2009 Διαχείριση κινδύνων - Τεχνικές εκτίμησης της επικινδυνότητας*

3.1.7. Ζητήματα εποπτείας

Η διεργασία εκτίμησης επικινδυνότητας θα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο του συστήματος διαχείρισης της ασφαλείας κατά τη διενέργεια της εποπτείας. Επομένως, θα πρέπει να είναι δυνατό να διαπιστωθεί μέσω συνεντεύξεων και ελέγχων των εγγράφων τεκμηρίωσης και των

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

διεργασιών αν αυτό όντως ισχύει. Εν προκειμένω, εξαιρετικά σημαντικά είναι οποιαδήποτε ευρήματα της εποπτείας τα οποία θα έχουν σημασία για τη μελλοντική ανανέωση του ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας ή της έγκρισης ασφάλειας. Επιπλέον, οποιεσδήποτε διαπιστώσεις από την εποπτεία των διεργασιών εκτίμησης επικινδυνότητας θα πρέπει να χρησιμοποιούνται, όπως είναι απαραίτητο, στη στρατηγική εποπτείας της ΕΑΑ.

Οι παρακάτω πληροφορίες μπορούν να χρησιμεύσουν για τη μεταγενέστερη εποπτεία:

- ▶ *Κατάλογος κινδύνων·*
- ▶ *Αποτελέσματα της ανάλυσης κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων εκθέσεων του φορέα ή των φορέων εκτίμησης της επικινδυνότητας, κατά περίπτωση·*
- ▶ *Αιτιολόγηση της χρήσης μεθόδων εκτίμησης της επικινδυνότητας [π.χ. FMECA (ανάλυση βλαβών, επιπτώσεων και κρίσιμων στοιχείων), FTA (ανάλυση με βάση δέντρο σφαλμάτων), ETA (ανάλυση με βάση δέντρο περιστατικών), HAZOP (μελέτη κινδύνων και λειτουργικότητας)], συμπεριλαμβανομένου του τρόπου καθορισμού των κριτηρίων εκτίμησης της επικινδυνότητας και του τρόπου προσδιορισμού της σοβαρότητας και της πιθανότητας εμφάνισης του κινδύνου·*
- ▶ *Κατά περίπτωση, ταξινόμηση των επικινδύνων συμβάντων ανά υποκείμενο, επιπτώσεις ή αιτίες (π.χ. προκαταρκτικός κατάλογος κινδύνων).*

Το προσωπικό που έχει αρμοδιότητες σχετικές με την εκτίμηση της επικινδυνότητας θα πρέπει να έχει επίγνωση του ρόλου του και της σημασίας της διεργασίας και να έχει τις ικανότητες να την εκτελέσει αποτελεσματικά.

Είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξεταστούν διάφορα παραδείγματα εκτιμήσεων επικινδυνότητας, καθώς αυτά θα καταδείξουν αν λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι κίνδυνοι με τη χρήση κατάλληλης μεθοδολογίας. Στη συνέχεια, θα πρέπει να αποδειχθεί μέσω επιτόπιας παρατήρησης ότι τα μέτρα ελέγχου που έχουν προσδιοριστεί εφαρμόζονται όντως.

3.2. Στόχοι ασφάλειας και σχεδιασμός

3.2.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

3.2.1. Ο οργανισμός θεσπίζει στόχους ασφαλείας για τις σχετικές λειτουργίες σε συναφή επίπεδα για τη διατήρηση και, όπου είναι εφικτό, τη βελτίωση των επιδόσεων ασφαλείας.

3.2.2. Οι στόχοι ασφαλείας πρέπει:

- (a) Να είναι συνεπείς με την πολιτική ασφάλειας και τους στρατηγικούς στόχους του οργανισμού (κατά περίπτωση)·
- (b) Να συνδέονται με τους κινδύνους προτεραιότητας που επηρεάζουν τις επιδόσεις ασφαλείας του οργανισμού·
- (c) Να είναι μετρήσιμοι·
- (d) Να λαμβάνουν υπόψη τις ισχύουσες νομικές και άλλες απαιτήσεις·

(ε) Να επανεξετάζονται όσον αφορά τα επιτεύγματά τους και να αναθεωρούνται κατά περίπτωση

(f) Να κοινοποιούνται.

3.2.3. Ο οργανισμός έχει σχέδιο (α) για να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο θα επιτύχει τους στόχους ασφαλείας του.

3.2.4. Ο οργανισμός περιγράφει τη στρατηγική και τα σχέδια που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων ασφαλείας (βλ. παρακολούθηση).

3.2.2. Αντικείμενο

Να διασφαλιστεί ότι ο οργανισμός πληροί τις νομικές απαιτήσεις και μεριμνά ώστε το προσωπικό να είναι ενημερωμένο για την ιδέα της συνεχούς βελτίωσης της ασφάλειας και η Διοίκηση να πιστεύει σε αυτήν.

Ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει ουσιαστικούς στόχους και μια διεργασία για την υλοποίηση και την παρακολούθησή τους καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους.

3.2.3. Επεξηγηματική σημείωση

Ως επιδόσεις ασφαλείας νοούνται, στη συγκεκριμένη ενότητα, οι επιδόσεις του οργανισμού με βάση τους στόχους ασφαλείας που έχει θέσει και οι επιδόσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφαλείας και του συνόλου των διεργασιών και διαδικασιών που το υποστηρίζουν.

Ο όρος «στόχοι ασφαλείας» μπορεί να υποκατασταθεί από τον όρο «ειδικοί στόχοι ασφαλείας», παρόλο που αυτός έχει συνήθως αριθμητική έννοια. Οι στόχοι ασφαλείας διαφέρουν από τους κοινούς στόχους ασφαλείας (ΚΣΑ) που καθορίζονται σε επίπεδο κράτους μέλους. Ωστόσο, ορισμένες εταιρείες ενδέχεται να χρησιμοποιούν τους δεύτερους ως στόχους που πρέπει να επιτευχθούν για τη διατήρηση ή τη βελτίωση των επιδόσεών τους όσον αφορά την ασφαλεία.

Οι στόχοι ασφαλείας συνδέονται με κινδύνους, καθώς αυτοί επηρεάζουν τις επιδόσεις ασφαλείας του οργανισμού (δηλαδή, τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα του συστήματος διαχείρισης της ασφαλείας και, επομένως, την επιτυχία στην επίτευξη των στόχων). Οι στόχοι ασφαλείας μπορεί να είναι ποσοτικοί και να δηλώνονται ως μείωση του αριθμού των συμβάντων σε απόλυτες ή σε ποσοστιαίες τιμές. Οι στόχοι ασφαλείας μπορεί επίσης να είναι ποιοτικοί και να εκφράζονται ως μια γενική αξία, όπως «βελτίωση της ασφαλείας στις ισόπεδες διαβάσεις» ή «διατήρηση του τρέχοντος επιπέδου ασφαλείας».

Οι στόχοι θα πρέπει να επανεξετάζονται τακτικά με την εφαρμογή μιας προσέγγισης σχεδιασμού - εκτέλεσης - ελέγχου - δράσης και τα αποτελέσματα της εκτίμησης της επικινδυνότητας, της παρακολούθησης που έχει διενεργηθεί στο παρελθόν και της διερεύνησης των ατυχημάτων και των συμβάντων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό προτεραιοτήτων με σκοπό τη διατήρηση και, στις περιπτώσεις που είναι πρακτικά εφικτό, τη βελτίωση των επιδόσεων ασφαλείας.

Ο καθορισμός και η παρακολούθηση των δεικτών επιδόσεων ασφαλείας με βάση τους οποίους ο οργανισμός λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τον έλεγχο των κινδύνων και της

αποτελεσματικότητας των εν λόγω δεικτών αποτελούν σημαντικά στοιχεία για τον καθορισμό και την αναθεώρηση στόχων ασφάλειας.

3.2.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Υπάρχει ένα σύνολο στόχων ασφάλειας που έχουν τεθεί σύμφωνα με την προσέγγιση SMART και είναι κατάλληλοι με βάση τις ευρύτερες επιχειρηματικές ανάγκες του οργανισμού **[(3.2.1), [3.2.2 (α), (β), (γ)]**
- ▶ Δήλωση που αναφέρει τις νομικές απαιτήσεις και τον τρόπο συμμόρφωσης με αυτές **[3.2.2 (δ)]**
- ▶ Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο μπορούν να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι και του τρόπου γνωστοποίησής τους στο σχετικό προσωπικό **[3.2.2 (στ)], (3.2.3)**
- ▶ Υπάρχει μια διεργασία παρακολούθησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην ΚΜΑ σχετικά με την παρακολούθηση [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1078/2012], ώστε να διασφαλίζεται ότι οι στόχοι είναι συνεχώς κατάλληλοι για τον σκοπό για τον οποίο έχουν τεθεί και ότι ο οργανισμός επιτυγχάνει τους στόχους του. **[3.2.2 (ε)], (3.2.4)**

3.2.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η διεργασία μέσω της οποίας τίθενται, ιεραρχούνται και παρακολουθούνται οι στόχοι και ο τρόπος με τον οποίο αποφεύγονται ή, αν δεν αποφεύγονται, επιλύονται οι συγκρούσεις με άλλους στόχους. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν το επίπεδο στο οποίο τίθενται οι στόχοι και τον τρόπο με τον οποίο συμβάλλουν στην επίτευξη άλλων στόχων σε άλλα επίπεδα, κατά περίπτωση, καθώς και τα σημεία διασύνδεσης, ο χρόνος και οποιαδήποτε υποστηρικτικά ποιοτικά ή ποσοτικά δεδομένα.

Οι στόχοι ασφάλειας και το σχέδιο επίτευξής τους, καθώς και η διεργασία που πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που διαφαίνεται ότι δεν θα επιτευχθούν οι στόχοι ασφάλειας.

Η διεργασία ή η διαδικασία μετατροπής των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων παρακολούθησης σε στόχους ασφάλειας, ο σχεδιασμός ενεργειών για την επίτευξή τους και σχετικοί δείκτες επίτευξης.

3.2.6. Ζητήματα εποπτείας

Βασικό ζήτημα εποπτείας θα είναι το κατά πόσον οι στόχοι που έχουν καθοριστεί μπορούν να επιτευχθούν στην πράξη και τι συμβαίνει στην πραγματικότητα, αν αρχίσει να καθίσταται σαφές ότι δεν είναι πιθανό να επιτευχθούν.

Ο τρόπος καθορισμού και επανεξέτασης των στόχων ασφάλειας – ότι οι στόχοι εστιάζουν σε τρωτές ή κρίσιμες δραστηριότητες/ελέγχους και χρησιμοποιούν δείκτες αποτελεσμάτων και δραστηριοτήτων.

Ο τρόπος με τον οποίο ο οργανισμός αποδεικνύει ότι βελτιώνει συνεχώς τον έλεγχο των κινδύνων μέσω των στόχων ασφάλειας που έχει θέσει.

3. Σχεδιασμός

Να αξιολογηθεί αν ο οργανισμός μπορεί να παρακολουθεί αποτελεσματικά τις επιδόσεις ασφάλειάς του και, επομένως, χρησιμοποιεί την ΚΜΑ για την παρακολούθηση για να αξιολογεί τις επιδόσεις με βάση τους στόχους ασφάλειας και τους σχετικούς δείκτες επιδόσεων ασφάλειας.

Επιλέξτε για παράδειγμα έναν στόχο (π.χ. που έχει καθοριστεί πριν από κάποια χρόνια) και δείτε αν και πώς παρακολουθείται από τη δημιουργία του έως την τελική επίτευξή του (ή τη μη επίτευξή του).

4. Στήριξη

4.1. Πόροι

4.1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

4.1.1. Ο οργανισμός παρέχει τους πόρους, συμπεριλαμβανομένου του αρμόδιου προσωπικού και του αποτελεσματικού και ωφέλιμου εξοπλισμού, που απαιτούνται για τη δημιουργία, την εφαρμογή, τη συντήρηση και τη συνεχή βελτίωση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας.

4.1.2. Αντικείμενο

Σκοπός της παρούσας απαίτησης είναι να διασφαλιστεί ότι ο οργανισμός διαθέτει διεργασίες για την παροχή επαρκών πόρων, όπως τεχνικού εξοπλισμού ή συστημάτων ή ικανού προσωπικού, οι οποίοι επιτρέπουν στο ΣΔΑ να ελέγχει τον κίνδυνο σύμφωνα με τους στόχους του.

4.1.3. Επεξηγηματική σημείωση

Η κατανομή των πόρων αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη κατάλληλου επιπέδου.

4.1.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας (ΣΔΕ) ή, στην περίπτωση που δεν υπάρχει ΣΔΕ, στοιχεία που αποδεικνύουν πώς ο οργανισμός διασφαλίζει ότι διαθέτει επαρκές ικανό προσωπικό **(4.1.1)**
- ▶ Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός φροντίζει να διασφαλίσει ότι διαθέτει επαρκή αποτελεσματικό και λειτουργικό εξοπλισμό που του επιτρέπει να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την παροχή της υπηρεσίας και να διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας το οποίο ελέγχει τους κινδύνους **(4.1.1)**
- ▶ Πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση των λειτουργιών συντήρησης και τον τρόπο με τον οποίο αυτή συνδέεται με την παροχή επαρκών πόρων που επιτρέπουν στον οργανισμό να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την παροχή της υπηρεσίας **(4.1.1)**

4.1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Δήλωση σχετικά με το πώς αποφασίζονται οι απαιτήσεις που αφορούν τη στελέχωση, έτσι ώστε το ΣΔΑ να λειτουργεί αποδοτικά, και λεπτομερή στοιχεία σχετικών διαδικασιών ή διεργασιών στις οποίες γίνεται παραπομπή για την αναζήτηση περαιτέρω πληροφοριών.

Η διαδικασία διαχείρισης της επάρκειας ή λεπτομερή στοιχεία της διεργασίας μέσω της οποίας διασφαλίζεται ότι ο οργανισμός διαθέτει ικανό προσωπικό σε σχετικές θέσεις, καθώς και λεπτομερή προγράμματα κατάρτισης, κατά περίπτωση **(βλ. επίσης 4.2)**.

Δήλωση που καθορίζει τη διεργασία κατανομής πόρων με σκοπό την εκπλήρωση των επιχειρησιακών αναγκών, καθώς και σχετικές παραπομπές σε υποστηρικτικά έγγραφα.

Έγγραφο που καθορίζει τους εκχωρημένους πόρους για τις προγραμματισμένες μεγάλες αλλαγές στον οργανισμό (συμπεριλαμβανομένης της στελέχωσης και της προμήθειας απαραίτητου εξοπλισμού).

4.1.6. Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί ότι το πλαίσιο της επάρκειας και οι απαιτήσεις εξοπλισμού συνδέονται σαφώς με τα αποτελέσματα της εκτίμησης της επικινδυνότητας.

Κατά τον έλεγχο του ΣΔΕ, η εθνική αρχή ασφάλειας θα πρέπει να ελέγξει ότι ο οργανισμός διαθέτει μέσα για τον εντοπισμό και τη διατήρηση προσωπικού το οποίο διαθέτει τις δεξιότητες που απαιτούνται για την ασφαλή εκπλήρωση των καθηκόντων του. Πολύ σημαντικός είναι ο τρόπος ενημέρωσης του ΣΔΕ.

Κατά την εξέταση των δραστηριοτήτων συντήρησης που συνδέονται με τη συγκεκριμένη απαίτηση, οι ασκούντες την εποπτεία θα πρέπει να επιδιώξουν να διασφαλίσουν ότι, στην περίπτωση εξωτερικής ανάθεσης αυτών των δραστηριοτήτων, η σιδηροδρομική επιχείρηση ή ο διαχειριστής υποδομής ασκεί τα εποπτικά του καθήκοντα προκειμένου να διασφαλίζει ότι οι ανάδοχοι παραδίδουν κατάλληλο και ασφαλές προϊόν.

Ο έλεγχος των ελλείψεων όσον αφορά τις κενές θέσεις σε επιλεγμένους τομείς του ΣΔΑ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως δείκτης της επάρκειας ή όχι των ανθρώπινων πόρων.

Αντιστοίχως, ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιείται ο εξοπλισμός, π.χ. πόσα ανταλλακτικά μεταφέρονται στην εγκατάσταση, μπορεί να αποτελεί ένδειξη της ποιότητας του παρεχόμενου εξοπλισμού και, επομένως, της επάρκειας των πόρων.

4.2. Επάρκεια

4.2.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

4.2.1. Το σύστημα διαχείρισης ικανοτήτων του οργανισμού εξασφαλίζει ότι τα μέλη του προσωπικό με ρόλο που επηρεάζει την ασφάλεια είναι αρμόδια για τα καθήκοντα που σχετίζονται με την ασφάλεια για τα οποία είναι υπεύθυνα (βλ. 2.3. Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, λογοδοσίας και αρχές), συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον:

- (b) προσδιορισμός των ικανοτήτων (συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων, των δεξιοτήτων, των μη τεχνικών συμπεριφορών και των στάσεων) που απαιτούνται για τα καθήκοντα που σχετίζονται με την ασφάλεια·
- (c) αρχές επιλογής (βασικό εκπαιδευτικό επίπεδο, απαιτούμενη ψυχολογική και σωματική ικανότητα)·
- (d) αρχική κατάρτιση, πείρα και προσόντα·
- (e) συνεχής κατάρτιση και περιοδική επικαιροποίηση των υφισταμένων ικανοτήτων·

- (f) περιοδικός έλεγχος των ικανοτήτων και των ελέγχων της ψυχολογικής και φυσικής κατάστασης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι τα προσόντα και οι δεξιότητες διατηρούνται με την πάροδο του χρόνου.
 - (g) ειδική κατάρτιση σε σχετικά μέρη του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, προκειμένου να εκτελούν τα καθήκοντά τους που σχετίζονται με την ασφάλεια.
- 4.2.2. Ο οργανισμός παρέχει πρόγραμμα κατάρτισης, όπως αναφέρεται στα στοιχεία γ), δ) και στ) της παραγράφου 4.2.1, για το προσωπικό που εκτελεί καθήκοντα που αφορούν την ασφάλεια και εξασφαλίζει ότι:
- (a) το πρόγραμμα κατάρτισης παραδίδεται σύμφωνα με την προσδιορισθείσα επάρκεια απαιτήσεις και τις ατομικές ανάγκες του προσωπικού·
 - (b) κατά περίπτωση, η κατάρτιση εξασφαλίζει ότι το προσωπικό μπορεί να λειτουργεί υπό όλες τις συνθήκες λειτουργίας (κανονική, υποβαθμισμένη και έκτακτη ανάγκη)·
 - (c) η διάρκεια της κατάρτισης και η συχνότητα της κατάρτισης επανεκπαίδευσης είναι κατάλληλες για τους στόχους της κατάρτισης·
 - (d) τηρούνται αρχεία για όλο το προσωπικό (βλ. 4.5.3. Έλεγχος τεκμηριωμένων πληροφοριών)
 - (e) το εκπαιδευτικό πρόγραμμα επανεξετάζεται και ελέγχεται τακτικά (βλ. 6.2. Εσωτερικός έλεγχος) και γίνονται αλλαγές όταν είναι απαραίτητο (βλέπε 5.4. Διαχείριση μεταβολών).
- 4.2.3. Η επιστροφή στις ρυθμίσεις εργασίας πρέπει να ισχύει για το προσωπικό μετά από ατυχήματα/συμβάντα ή για μεγάλες απουσίες από την εργασία, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμπληρωματικής κατάρτισης όταν προσδιορίζεται η ανάγκη αυτή.
-

4.2.2. Αντικείμενο

Σκοπός της παρούσας απαίτησης είναι να διασφαλιστεί ότι ο οργανισμός διαθέτει κατάλληλες δομές και πόρους για να ελέγχει τους κινδύνους που αντιμετωπίζει και είναι σε θέση να αξιοποιεί προσωπικό που έχει την απαιτούμενη επάρκεια για να φέρει εις πέρας τα σχετικά με την ασφάλεια καθήκοντα και, ιδίως, τα κρίσιμα για την ασφάλεια καθήκοντα που αναλαμβάνει. Το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας θα επίσης επιτρέψει στον οργανισμό να διατηρεί τις δεξιότητες, τις γνώσεις και την πείρα του προσωπικού του διαχρονικά.

Ο ρόλος της επάρκειας είναι καθοριστικός για τη διασφάλιση της ικανοποιητικής εκτέλεσης των δραστηριοτήτων. Η ανάγκη ύπαρξης επαρκούς προσωπικού αφορά τόσο το προσωπικό υποστήριξης πρώτης γραμμής (συμπεριλαμβανομένων των αναδόχων, των συμβούλων και των προμηθευτών συναφών με την ασφάλεια υπηρεσιών) όσο και το διοικητικό προσωπικό. Οι απαιτήσεις σχετικά με την επάρκεια των διευθυντικών στελεχών συχνά παραβλέπονται· ωστόσο, τα διευθυντικά στελέχη λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις που μπορεί να έχουν θεμελιώδεις και ευρείες επιπτώσεις στην υγεία και την ασφάλεια. Οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν διατάξεις για την εκπαίδευση του συνόλου του προσωπικού σχετικά με τα απαιτούμενα πρότυπα ασφάλειας, για τη διατήρηση της επάρκειας, ανεξαρτήτως των περιστάσεων, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων όπως η διαθεσιμότητα προσωπικού, καθώς και για την παρακολούθηση των επιπέδων επάρκειας σε σχέση με τα απαιτούμενα πρότυπα.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ασφάλεια θεωρείται αναπόσπαστη συνιστώσα της επαγγελματικής συμπεριφοράς και του επαγγελματισμού —και όχι ένα «επιπρόσθετο επίπεδο» που θα

προστεθεί στις επαγγελματικές δεξιότητες. Επίσης, η ικανότητα ενός οργανισμού να αντιμετωπίζει απρόσμενα συμβάντα σε πραγματικό χρόνο εξαρτάται ιδιαίτερα από την επάρκεια του προσωπικού πρώτης γραμμής και των προϊσταμένων του. Η εν λόγω επάρκεια μπορεί να αναπτυχθεί για παράδειγμα μέσω προσομοιώσεων και τακτικής εκπαίδευσης με τη χρήση πολύπλοκων σεναρίων.

4.2.3. Επεξηγηματική σημείωση

Μπορεί να παρασχεθεί πρόγραμμα κατάρτισης (4.2.2) μέσω ενός ανεξάρτητου κέντρου κατάρτισης. Σε αυτήν την περίπτωση, ο οργανισμός θα πρέπει να διασφαλίσει ότι το κέντρο κατάρτισης είναι ικανό να παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες, είτε διότι έχει πιστοποιηθεί ως αναγνωρισμένο κέντρο βάσει ενός εθνικού ή ευρωπαϊκού συστήματος είτε μέσω άμεσης παρακολούθησης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων τους.

Τα κέντρα κατάρτισης δύνανται να καλύπτουν όλες τις ανάγκες κατάρτισης ενός οργανισμού ή μόνο κάποιες από αυτές με βάση τις ικανότητές τους στα διάφορα πεδία. Όταν ένα τρίτο εκπαιδευτικό κέντρο παρέχει σε κάποιον οργανισμό κατάρτιση, ο εν λόγω οργανισμός πρέπει να ελέγχει αν η εκπαίδευση καλύπτει τα απαραίτητα στοιχεία και εάν όχι πρέπει να συμπληρώνει την εν λόγω εξωτερική κατάρτιση με εσωτερική κατάρτιση, όπως απαιτείται.

Ο όρος «στάση» [4.2.1 (α)] χρησιμοποιείται για να περιγράψει πώς αντιδρούν οι άνθρωποι σε ορισμένες καταστάσεις και πώς συμπεριφέρονται γενικά (π.χ. ενεργούν προληπτικά, μπορούν να τα πηγαίνουν καλά με άλλους ανθρώπους). Αυτό είναι πολύ σημαντικό για την πραγματοποίηση των διασυνδέσεων στο πλαίσιο του ΣΔΑ.

Θα πρέπει να υπάρχει μια συστηματική προσέγγιση η οποία διασφαλίζει ότι υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης σε επαρκείς ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες είτε σε σχετικές θέσεις που έχουν καθοριστεί βάσει ανάλυσης των αναγκών είτε εφόσον ζητηθούν.

Επάρκεια ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων θα πρέπει να χρησιμοποιείται, παραδείγματος χάριν, σε έργα που αφορούν νέα ή τροποποιημένα σχέδια, στην ανάλυση ατυχημάτων για την παροχή μιας οπτικής που δεν αφορά τεχνικά ζητήματα ή όσον αφορά θέματα σχετικά με τις ανθρώπινες επιδόσεις.

4.2.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Ο αιτών θα πρέπει να παράσχει πληροφορίες για το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας που διαθέτει και για τον τρόπο με τον οποίο αυτό λειτουργεί για την επίλυση των ζητημάτων που αναφέρονται στις απαιτήσεις (4.2.1), [4.2.2 (α) -(στ)]
- ▶ Τα αποδεικτικά στοιχεία περιλαμβάνουν λεπτομέρειες σχετικά με τα διαθέσιμα για το προσωπικό προγράμματα κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε απαιτήσεων που αφορούν την επάρκεια των εκπαιδευτών) και τον τρόπο ενημέρωσης και επανεξέτασής τους [4.2.2 (α)-(στ)]
- ▶ Τα αποδεικτικά στοιχεία περιλαμβάνουν τις ρυθμίσεις επιστροφής των μελών του προσωπικού στην εργασία μετά από ατυχήματα και συμβάντα ή μετά από μακρόχρονη

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

απουσία τους από την εργασία, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο εντοπίζονται τυχόν ανάγκες για επιπρόσθετη κατάρτιση· **(4.2.3)**

- ▶ Εάν ο αιτών χρησιμοποιεί αναγνωρισμένο κέντρο κατάρτισης το οποίο είναι πιστοποιημένο σύμφωνα με τους κανονισμούς της ΕΕ, το αντίγραφο του σχετικού πιστοποιητικού αποτελεί τεκμήριο συμμόρφωσης με τα ανωτέρω στοιχεία στον βαθμό που αυτά καλύπτονται από την εν λόγω διαδικασία πιστοποίησης· **[4.2.1 (α), (γ)-(στ)], (4.2.2)**
- ▶ Ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει πώς διασφαλίζει ότι δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ της επάρκειας του προσωπικού του και της επάρκειας οποιωνδήποτε αναδόχων, προμηθευτών και συμβούλων που απασχολεί· **[4.2.1 (α)-(στ)]**
- ▶ Ο αιτών θα πρέπει να αναφέρει πώς αξιολογούνται οι ανάγκες σχετικά με την επάρκεια των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων. Θα πρέπει να καθορίσει, μεταξύ άλλων, τους ρόλους και τις διεργασίες στις οποίες απαιτείται επάρκεια ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, καθώς και το απαιτούμενο επίπεδο επάρκειας. Οι διαθέσιμες ικανότητες των ανθρώπινων παραγόντων (π.χ. τυπικά προσόντα προσωπικού, δηλαδή ακαδημαϊκό δίπλωμα, εσωτερικά/εξωτερικά αναγνωρισμένες ικανότητες και πείρα) είναι προσαρμοσμένες και ανάλογες της ωριμότητας και της πολυπλοκότητας της εταιρείας. **[4.2.1 (α-στ)]**
- ▶ Ο αιτών θα πρέπει να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία αδειοδότησης του προσωπικού για την ανάληψη βασικών ρόλων, συμπεριλαμβανομένης της συνεχιζόμενης διαχείρισης των ικανοτήτων του προσωπικού **[4.2.1 (α)-(στ), 4.2.2 (δ)]**.

4.2.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας και επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί διαχρονικά, μεταξύ άλλων και για το προσωπικό που δεν καλύπτει θέσεις πρώτης γραμμής, κατά περίπτωση, καθώς και σύνδεσμοι προς τα έγγραφα τεκμηρίωσης που το υποστηρίζουν, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων προγραμμάτων κατάρτισης και του τρόπου διαχείρισης των κέντρων κατάρτισης στα οποία έχει ανατεθεί η παροχή σχετικών υπηρεσιών.

Οι ρυθμίσεις των συμβάσεων (συμπεριλαμβανομένης της συγγραφής υποχρεώσεων) με οποιαδήποτε πιστοποιημένα κέντρα κατάρτισης, καθώς και αποδεικτικά στοιχεία της πιστοποίησής τους παρέχονται.

Παραδείγματα προγραμμάτων κατάρτισης για ομάδες εργαζομένων.

Τα προσόντα, συμπεριλαμβανομένων των ψυχολογικών ή σωματικών απαιτήσεων που θεωρούνται απαραίτητες για συγκεκριμένες θέσεις εργασίας που συνδέονται με την ασφάλεια.

Η διαδικασία διερεύνησης ατυχημάτων και συμβάντων, στον βαθμό που περιλαμβάνει ενέργειες για την τροποποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης βάσει ατυχημάτων και συμβάντων, βάσει εποπτείας που έχει διενεργηθεί στο παρελθόν κ.λπ.

4. Στήριξη

Η διαδικασία ή διεργασία που διασφαλίζει ότι το προσωπικό έχει παρακολουθήσει συγκεκριμένα προγράμματα κατάρτισης και επανεκπαίδευσης για τα ακόλουθα:

- ▶ *Αναμενόμενες μεταβολές που επηρεάζουν τους εσωτερικούς κανονισμούς, την υποδομή, την οργανωτική δομή κ.λπ.*
- ▶ *Ενημερώσεις των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί (π.χ. για οδηγούς συρμών, νέα δρομολόγια, νέους τύπους μηχανών, νέα είδη υπηρεσίας).*

Η διεργασία που διασφαλίζει ότι:

- ▶ *Η επάρκεια διατηρείται μέσω κατάλληλης πρακτικής (π.χ. για τους οδηγούς συρμών, γνώση των συνθηκών λειτουργίας, των κατηγοριών συρμών, των μηχανών έλξης, των γραμμών και των σταθμών) και/ή μέσω του προγραμματισμού συγκεκριμένης κατάρτισης, ιδίως στην περίπτωση μακρόχρονης απουσίας από την εργασία (π.χ. ασθένεια) ή ατυχήματος/συμβάντος.*
- ▶ *Λαμβάνονται απαραίτητα μέτρα στην περίπτωση που έχουν εντοπιστεί περιστατικά μη συμμόρφωσης ή ακατάλληλης συμπεριφορά, όπως ανάκληση εργαζομένου ή απόσυρση εξοπλισμού από την υπηρεσία για ένα ορισμένο διάστημα, περιορισμοί όσον αφορά τις αναγνωρισμένες δεξιότητες σε σχέση με τις οποίες εντοπίστηκε η έλλειψη συμμόρφωσης, συγκεκριμένη κατάρτιση κ.λπ.*
- ▶ *Λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για το προσωπικό κατόπιν ατυχημάτων και συμβάντων (π.χ. στην περίπτωση που οδηγός συρμών παραβλέπουν κάποιο σήμα, στην περίπτωση ατυχήματος στο οποίο εμπλέκεται ένα άτομο κ.λπ. Παραδείγματος χάριν, ο οργανισμός διασφαλίζει ότι ο οδηγός του συρμού είναι σε θέση να επιστρέψει στην υπηρεσία ή αντικαθίσταται από άλλο άτομο, ικανό να παράσχει τη συγκεκριμένη υπηρεσία).*
- ▶ *Γνωστοποιούνται τα διδάγματα που αντλούνται μετά από σοβαρά ατυχήματα ή άλλα σημαντικά συμβάντα, ιδίως όταν εντοπίζονται νέοι κίνδυνοι, οι οποίοι πρέπει να αντιμετωπιστούν σε επιχειρησιακό επίπεδο.*
- ▶ *Η διαδικασία παρακολούθησης του συστήματος διαχείρισης της επάρκειας, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου μέτρησης της αποτελεσματικότητάς της.*

Η διεργασία που διασφαλίζει την κατάλληλη επάρκεια ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και την ύπαρξη μιας συστηματικής προσέγγισης που εξασφαλίζει την κατανομή επαρκούς χρόνου και πόρων για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες.

Η επάρκεια της νοοτροπίας ασφάλειας βασίζεται σε ανάλυση των αναγκών. Αξιολογούνται οι ανάγκες που αφορούν την επάρκεια της νοοτροπίας ασφάλειας και καταδεικνύεται η ύπαρξη στρατηγικών που εξασφαλίζουν τις σωστές ικανότητες και τους σωστούς πόρους.

Αποδεικνύεται ότι η Διοίκηση προωθεί βασικές γνώσεις για τη νοοτροπία ασφάλειας και τη σημασία της.

4.2.6. Παραπομπές και πρότυπα

- ▶ *ISO 10015:1999 «Quality Management Guideline for Training» (Κατευθυντήρια οδηγία για τη διαχείριση ποιότητας σχετικά με την εκπαίδευση)*
- ▶ *ISO10018: «Quality Management – Guidelines on people and competence» (Διαχείριση ποιότητας – Κατευθυντήριες οδηγίες για το προσωπικό και την επάρκεια)*

4.2.7. Ζητήματα εποπτείας

Πώς συνδέονται τα αποτελέσματα της εκτίμησης της επικινδυνότητας με την επανεξέταση του ΣΔΕ.

Όταν εξετάζεται το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας, είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι θα υπάρχουν απαιτήσεις σχετικά με την επάρκεια οι οποίες υπερβαίνουν το προσωπικό του οργανισμού και επηρεάζουν επίσης τους ανάδοχους και άλλα πρόσωπα.

Το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας θα πρέπει να ελεγχθεί ώστε να διαπιστωθεί πόσο ενημερωμένο είναι και αν οι δραστηριότητες κατάρτισης που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του αποτυπώνουν τις τρέχουσες ανάγκες του οργανισμού.

Ο οργανισμός θα πρέπει να διαθέτει κάποια μέσα για να διασφαλίσει ότι το προσωπικό αναδόχων που διεξάγει δραστηριότητες έχει τις απαιτούμενες ικανότητες. Αυτό αποτελεί ιδιαίτερο ζήτημα στην περίπτωση αναδόχων οι οποίοι παρέχουν απλώς εργατικό δυναμικό (labour-only contractors), καθώς οι έλεγχοι της επάρκειας των εν λόγω εργαζομένων μπορεί να μην είναι τόσο ενδεδειγμένοι.

Το προσωπικό που απασχολείται άμεσα από τον οργανισμό και το προσωπικό των αναδόχων θα πρέπει να διαθέτουν το ίδιο επίπεδο επάρκειας για την εκτέλεση παρόμοιων δραστηριοτήτων.

Υπάρχει ένα σύστημα το οποίο διασφαλίζει ότι προσδιορίζονται τα καθήκοντα και οι θέσεις που συνδέονται με την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων για την ασφάλεια καθηκόντων.

Υπάρχει ένα ισχυρό και αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης της επάρκειας το οποίο περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των απαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων, την κατάρτιση, τη διατήρηση και τους πόρους που απαιτούνται για την επάρκεια· τις διεργασίες πρόσληψης, κατάρτισης, αξιολόγησης, παρακολούθησης της επάρκειας και τήρησης αρχείων, με αναφορά του τρόπου με τον οποίο όλα αυτά τα στοιχεία συμβάλλουν στην επίτευξη και τη διατήρηση της επάρκειας.

Έμφαση στους ανθρώπινους παράγοντες – πώς προσεγγίζει το ζήτημα της αξιολόγησης της σωματικής και ψυχολογικής καταλληλότητας (π.χ. των οδηγών συρμών και άλλου προσωπικού που εκτελεί κρίσιμα για την ασφάλεια καθήκοντα).

4.3. Επίγνωση

4.3.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

4.3.1. Η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης εξασφαλίζει ότι η ίδια και τα μέλη του προσωπικού με ρόλο που επηρεάζει την ασφάλεια έχουν επίγνωση της συνάφειας, της σπουδαιότητας και των συνεπειών των δραστηριοτήτων τους και του τρόπου με τον οποίο συμβάλλουν στην ορθή εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης της επίτευξης των στόχων ασφαλείας (βλ. Στόχοι ασφάλειας και σχεδιασμός).

4.3.2. Αντικείμενο

Επίγνωση σημαίνει ότι το προσωπικό γνωρίζει την πολιτική ασφάλειας του οργανισμού και τον τρόπο με τον οποίο συμβάλλει στην ασφάλεια εντός του οργανισμού, τους κινδύνους που πρέπει να γνωρίζει και τα αποτελέσματα της διερεύνησης των ατυχημάτων και των συμβάντων. Καλύπτει επίσης την ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με την επιπτώσεις που προκαλεί η μη συμβολή στην υλοποίηση του ΣΔΑ τόσο από την πλευρά τους όσο και από την πλευρά του οργανισμού. Σκοπός της παρούσας απαίτησης είναι να αντιμετωπιστούν ζητήματα σχετικά με τη νοοτροπία ασφάλειας εντός του οργανισμού. Η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης είναι αυτή που καθορίζει την ατζέντα και την κατεύθυνση του οργανισμού, καθώς και τον τρόπο δραστηριοποίησης του. Το προσωπικό του οργανισμού θα ακολουθήσει το παράδειγμα της Διοίκησης. Ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει πώς αντιμετωπίζει τέτοια ζητήματα στο πλαίσιο των διεργασιών και των διαδικασιών του.

4.3.3. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ *Ο αιτών θα πρέπει να προσδιορίσει συγκεκριμένα σημεία στη διεργασία που αφορά το ανθρώπινο δυναμικό ή σε άλλες διεργασίες στα οποία αποτυπώνεται ο βασικός ρόλος που διαδραματίζει το προσωπικό στην επίτευξη των στόχων του οργανισμού, τον τρόπο με τον οποίο επιδιώκει να μετρήσει την εν λόγω επίτευξη και τα μέτρα που λαμβάνονται για τη διατήρηση και τη βελτίωσή της (4.3.1)(βλ. επίσης 2.3)*
- ▶ *Πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης της επάρκειας. (4.3.1)*

4.3.4. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Μια δήλωση στην πολιτική ασφάλειας ή σε άλλο έγγραφο σχετικά με τη δέσμευση των «διευθυνόντων» του οργανισμού για την προώθηση της νοοτροπίας ασφάλειας του οργανισμού με σκοπό να διασφαλίζεται ο έλεγχος των κινδύνων μέσω μιας προσέγγισης συστήματος διαχείρισης. Το έγγραφο θα αναφέρει επίσης τη θέση όλων των εργαζομένων στην προώθηση της πολιτικής ασφάλειας μέσω των ενεργειών τους και μέσω της επίτευξης των καθορισμένων στόχων ασφαλείας. Παρέχονται σύνδεσμοι προς συγκεκριμένες διαδικασίες για την προώθηση αυτών των ιδεών σε ολόκληρο τον οργανισμό.

Στη δήλωση αναφέρεται ενδεικτικά ο τρόπος με τον οποίο ο οργανισμός προωθεί την προσέγγισή του σχετικά με τη νοοτροπία ασφάλειας στους αναδόχους, τους εταίρους και τους προμηθευτές του.

Όσον αφορά την ίδια την πολιτική, οι ανακοινώσεις που εκδίδει η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης σχετικά με τους στόχους, είτε για να ενθαρρύνει το προσωπικό συνολικά ώστε αυτό να συνεισφέρει στην επίτευξή τους είτε, για παράδειγμα, ως έκφραση συγχαρητηρίων για τις βελτιωμένες επιδόσεις.

Πληροφορίες που δείχνουν ότι τα μεσαία διοικητικά στελέχη και το επιχειρησιακό προσωπικό συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες ασφάλειας πρώτης γραμμής (σεμινάρια, φόρα, ειδικές ημερίδες ασφάλειας, εκπαιδευτικά προγράμματα με σκοπό την ανάπτυξη της επίγνωσης του ρόλου των εργαζομένων εντός του ΣΔΑ κ.λπ.).

Χρησιμοποιείται περιγραφή των διαύλων επικοινωνίας και άλλων χρησιμοποιούμενων διαύλων.

4.3.5. Ζητήματα εποπτείας

Κατά τις συνεντεύξεις με το προσωπικό σχετικά με το ζήτημα αυτό, είναι σημαντικό να καθοριστεί το πώς έχει κατανοήσει το προσωπικό τους ρόλους και τις αρμοδιότητες που αναλαμβάνει. Θα προσδιοριστεί έτσι αν ο οργανισμός είναι σε θέση να κατανοήσει τη σημασία μιας αποτελεσματικής νοοτροπίας όσον αφορά την οργάνωση ή της επίγνωσης στην επίτευξη της ασφάλειας μέσω του ΣΔΑ.

Ο τρόπος με τον οποίο ο οργανισμός έχει καθορίσει τα σημεία αναφοράς της τρέχουσας νοοτροπίας του και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη βελτίωση και την ανάπτυξή της αποτελούν βασικά ζητήματα εποπτείας.

Να ελεγχθεί η παρακολούθηση της εκπλήρωσης των αρμοδιοτήτων/στόχων που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια, της επίγνωσης των κινδύνων, της νοοτροπίας αναφοράς, αναζητώντας τυχόν σφάλματα, λάθη, παραβιάσεις και άλλες περιπτώσεις ασυνέπειας.

4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία

4.4.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

4.4.1. Ο οργανισμός καθορίζει τους κατάλληλους διαύλους επικοινωνίας ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι πληροφορίες σχετικά με την ασφάλεια ανταλλάσσονται μεταξύ των διαφόρων επιπέδων του οργανισμού και με τα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναδόχων, των εταίρων και των προμηθευτών.

4.4.2. Για να εξασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες που σχετίζονται με την ασφάλεια φθάνουν σε αυτούς που κρίνουν και λαμβάνουν αποφάσεις, ο οργανισμός διαχειρίζεται τον προσδιορισμό, την παραλαβή, την επεξεργασία, την παραγωγή και τη διάδοση πληροφοριών που σχετίζονται με την ασφάλεια.

4.4.3. Ο οργανισμός εξασφαλίζει ότι οι πληροφορίες σχετικά με την ασφάλεια είναι:

- (a) σχετικές, πλήρεις και κατανοητές για τους χρήστες που προορίζονται·
- (b) έγκυρες·
- (c) ακριβείς·
- (d) συνεκτικές·
- (e) ελεγμένες (βλ. Έλεγχος τεκμηριωμένων πληροφοριών)·
- (f) κοινοποιούνται πριν από την εφαρμογή τους·

(g) έχουν παραληφθεί και είναι κατανοητές.

4.4.2. Αντικείμενο

Η συμμόρφωση με αυτές τις απαιτήσεις έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να καταδεικνύει ότι ο αιτών έχει αποδείξει στην αίτησή του ότι διαθέτει τα κατάλληλα μέσα για τον εντοπισμό συναφών με την ασφάλεια πληροφοριών σε διάφορα επίπεδα και για την γνωστοποίησή τους στον σωστό χρόνο και στους σωστούς ανθρώπους. Ότι εξετάζει όλα τα διαθέσιμα δεδομένα ώστε να διασφαλίζει ότι οι τρέχοντες έλεγχοι των κινδύνων παραμένουν σχετικοί και επίκαιροι και μπορούν να εντοπίζουν νέες απειλές και ευκαιρίες που προκύπτουν από εξωτερικές επιρροές (πολιτικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, τεχνολογικές, οικονομικές και νομικές). Ότι είναι σε θέση να διασφαλίσει ότι έχει στη διάθεσή του κατάλληλο προσωπικό (ιδίως κρίσιμο για την ασφάλεια προσωπικό) εντός του οργανισμού του που πρέπει να αντιδράσει με βάση τις εν λόγω πληροφορίες. Η εν λόγω επικοινωνία περιλαμβάνει τον τρόπο παροχής συναφών με την ασφάλεια πληροφοριών σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη με τα οποία διασυνδέεται.

4.4.3. Επεξηγηματική σημείωση

Ο οργανισμός προσδιορίζει το είδος των συναφών με την ασφάλεια πληροφοριών που πρέπει να γνωστοποιηθούν, τον τρόπο γνωστοποίησής τους (**βλ. επίσης 4.5**), τα πρόσωπα στα οποία θα γνωστοποιηθούν και τις συνθήκες υπό τις οποίες θα ξεκινήσει και θα πραγματοποιηθεί η εν λόγω διαδικασία (**4.4.1**). Ανταλλαγή συναφών με την ασφάλεια πληροφοριών πραγματοποιείται μεταξύ του προσωπικού που εκτελεί συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα εντός του οργανισμού, με αναδόχους και υπεργολάβους, εταίρους ή προμηθευτές, μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και διαχειριστών υποδομής και, κατά περίπτωση, μεταξύ των ίδιων των διαχειριστών υποδομής.

Υπάρχουν διάφορα είδη πληροφοριών:

- ▶ τα έγγραφα τεκμηρίωσης του ΣΔΑ (βλ. επίσης 4.5)·
- ▶ στατικές πληροφορίες που χρειάζεται ο διαχειριστής υποδομής για τον σχεδιασμό των σιδηροδρομικών υπηρεσιών, όπως κανόνες λειτουργίας και χαρακτηριστικά της σιδηροδρομικής υποδομής (π.χ. εύρος τροχιών, μήκος αμαξοστοιχίας, κλίσεις και φορτίο κατά άξονα)·
- ▶ πληροφορίες που απαιτούνται για τον σχεδιασμό σιδηροδρομικών υπηρεσιών, όπως ωράρια λειτουργίας σταθμών, κατάλογοι δρομολογίων, προσωρινοί περιορισμοί ταχύτητας, αλλαγές στη σιδηροδρομική υποδομή, εν εξελίξει εργασίες σε σιδηροτροχιές, περιορισμοί στο εύρος των σιδηροτροχιών, αμαξοστοιχίες που πρέπει να εκτραπούν από την προγραμματισμένη διαδρομή, τμήματα γραμμής που θα λειτουργήσουν ως απλή σιδηροδρομική γραμμή, πρόβλεψη λειτουργίας αμαξοστοιχιών (συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε αλλαγών στα δρομολόγια των αμαξοστοιχιών και/ή τις υπηρεσίες που παρέχονται σε καθημερινούς επιβάτες)·

- πληροφορίες που αφορούν τη διαχείριση της κυκλοφορίας των αμαξοστοιχιών (μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και διαχειριστών υποδομής και, κατά περίπτωση, μεταξύ των ίδιων των διαχειριστών υποδομής), συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού του αρμόδιου προσωπικού εντός κάθε οργανισμού που πρέπει να ειδοποιηθεί σε περίπτωση έκρυθμης λειτουργίας ή κατάστασης έκτακτης ανάγκης (βλ. επίσης 5.5) κατά τη διάρκεια του βασικού ωραρίου λειτουργίας και πέραν αυτού.

Βασικές απαιτήσεις για σκοπούς ανταλλαγής πληροφοριών **(4.4.2)** προσδιορίζονται στην ΤΠΔ ΔΔΚ, όσον αφορά ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της σιδηροδρομικής επιχείρησης και του διαχειριστή υποδομής, στον κανονισμό σχετικά με τους υπεύθυνους για τη συντήρηση φορείς (ΥΣΦ), όσον αφορά ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της σιδηροδρομικής επιχείρησης και του ΥΣΦ, και στην ΚΜΑ σχετικά με τις απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας, όσον αφορά ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της σιδηροδρομικής επιχείρησης/του διαχειριστή υποδομής και των αρχών (του Οργανισμού, της ΕΑΑ).

Υπάρχουν επίσης ρυθμίσεις που θα πρέπει να επισημανθούν για την ανταλλαγή πληροφοριών που καθορίζεται στη συμφωνία σχετικά με το εργαλείο εγρήγορσης για την ασφάλεια (SAIT), την οποία έχει προωθήσει ο Οργανισμός με τον σιδηροδρομικό τομέα. Η χρήση του εργαλείου πληροφοριών προειδοποίησης ασφαλείας (SAIT) πληροί την υποχρέωση που ορίζεται στην οδηγία για την ασφάλεια των σιδηροδρόμων (άρθρο 4 παράγραφος 5) και την απαίτηση της ΚΜΑ για την παρακολούθηση (άρθρο 4) και του κανονισμού για τους οργανισμούς που είναι επιφορτισμένοι με τη συντήρηση (άρθρο 5 παράγραφος 5 για την ανταλλαγή τέτοιων πληροφοριών.

«Έγκυρες» στο ανωτέρω πλαίσιο **[4.4.3 (β)]** σημαίνει επίκαιρες.

«Συνεκτικές» στο ανωτέρω πλαίσιο **[4.4.3 (δ)]** σημαίνει ότι δεν είναι αντικρουόμενες αν προέρχονται από διαφορετικές πηγές.

«Κατανοητές» στο ανωτέρω πλαίσιο **[4.4.3 (ζ)]** σημαίνει ότι ο αιτών αποδεικνύει ότι έχει λάβει μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι κρίσιμες για την ασφάλεια πληροφορίες έχουν γίνει κατανοητές από τα πρόσωπα τα οποία πρέπει να τις γνωρίζουν. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω ad hoc εκπαίδευσης, μέσω υποβολής ερωτήσεων για να ελεγχθεί η κατανόηση των πληροφοριών κατά τη διάρκεια ενημερωτικών συναντήσεων ή σε κρίσιμη για την ασφάλεια επικοινωνία με τη θέσπιση πρωτοκόλλων βάσει των οποίων απαιτείται η επανάληψη του τελευταίου μέρους σημαντικών μηνυμάτων, π.χ. μεταξύ του σταθμάρχη και του οδηγού ώστε να επιβεβαιωθεί η ορθή κατανόησή τους, ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο πληροί την απαίτηση.

4.4.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- Ο αιτών προσδιορίζει τους διάφορους διαύλους επικοινωνίας που υπάρχουν στον οργανισμό και τον σκοπό τους (4.4.1)
- Ο αιτών πρέπει να παράσχει αποδεικτικά στοιχεία, παραδείγματος χάριν, οποιουδήποτε εσωτερικού συστήματος εγρήγορσης για την ασφάλεια, οποιουδήποτε συστήματος για την παροχή σχετικών αλλά συνηθισμένων πληροφοριών στο προσωπικό και οποιουδήποτε συστήματος για την παροχή σχετικών αλλά ad hoc πληροφοριών στο προσωπικό (4.4.2)

- Ο αιτών προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο βεβαιώνεται ότι οι πληροφορίες που έχουν μεταδοθεί έχουν φτάσει στους προβλεπόμενους αποδέκτες τους (ιδίως τα άτομα που εκπληρώνουν κρίσιμους για την ασφάλεια ρόλους) και έχουν γίνει κατανοητές από αυτούς.(4.4.3)

4.4.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Μια σαφής δήλωση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιείται η επικοινωνία διαφόρων ειδών και επιπέδων πληροφοριών προς ανώτερες και κατώτερες βαθμίδες στην ιεραρχία, συμπεριλαμβανομένων συνδέσμων προς τις συγκεκριμένες διαδικασίες που αφορούν προειδοποιήσεις για θέματα ασφάλειας και καθημερινή επικοινωνία.

Στη δήλωση αναφέρονται τα μέτρα που λαμβάνονται για τα διάφορα είδη επικοινωνίας, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πληροφορίες λαμβάνονται από το προσωπικό το οποίο αφορούν και ότι το εν λόγω προσωπικό κατανοεί τις πληροφορίες που του γνωστοποιούνται, π.χ. κρίσιμες για την ασφάλεια πληροφορίες.

Η διεργασία ή η διαδικασία που διασφαλίζει ότι κάθε μέλος του προσωπικού που συμμετέχει στην εκπλήρωση συναφών με την ασφάλεια καθηκόντων λαμβάνει τη σωστή έκδοση εγγράφων στον σωστό χρόνο.

Η διεργασία ή η διαδικασία επιβεβαίωσης της παράδοσης συναφών με την ασφάλεια εγγράφων.

Η διεργασία/διαδικασία που διασφαλίζει ότι έχει οριστεί υπεύθυνος επικοινωνίας με τρίτα μέρη, όπως με τον διαχειριστή ή τους διαχειριστές υποδομής, (άλλες) σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, αρχές κ.λπ., ο οποίος μπορεί να επικοινωνήσει μαζί τους (π.χ. γλωσσικές δεξιότητες) και έχει πρόσβαση στο σωστό επίπεδο πληροφοριών.

Επίγνωση του βιβλίου εντύπων (βλ. ΤΠΔ ΔΔΚ), το οποίο περιέχει το σύνολο των πρωτοκόλλων ή μέσων επικοινωνίας (έντυπων ή ηλεκτρονικών μέσων, όπως συσκευών ηχογράφησης) για την ανταλλαγή, άμεσα και με σαφήνεια, τυπικών πληροφοριών που επηρεάζουν την υπηρεσία, ιδίως για κινήσεις αμαξοστοιχιών σε έκρυθμη κατάσταση.

Οι προειδοποιήσεις ασφάλειας που πρέπει να ανταλλάσσονται εντός του οργανισμού ή με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Ορισμένα τυπικά παραδείγματα είναι τα εξής:

- οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις παρέχουν πληροφορίες στους διαχειριστές υποδομής σχετικά με οποιοδήποτε πρόβλημα που ενδέχεται να επηρεάσει τις κινήσεις των αμαξοστοιχιών (ελαττώματα του τροχαίου υλικού, π.χ. θερμά λιποκιβώτια άξονα, ώστε ο διαχειριστής υποδομής να μπορεί να λάβει μέτρα για τον έλεγχο των κινδύνων, όπως να αποκλείσει την κυκλοφορία στην παρακείμενη τροχιά).
- ο διαχειριστής υποδομής παρέχει πληροφορίες σχετικά με ελαττώματα υποδομής και ενδεχόμενα προσωρινά μέτρα ασφάλειας, όπως επιβολή μείωσης ταχύτητας σε όλες τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην σχετική περιοχή.

Όσον αφορά τους ρόλους που έχουν αναλάβει να διαχειρίζονται τα σημεία διασύνδεσης: αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το πρόσωπο στο οποίο αποστέλλεται η προειδοποίηση

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

ασφάλειας, αναλόγως του τύπου παροχής της υπηρεσίας (π.χ. περιέχονται στο βιβλίο διαδρομών).

Η διεργασία ή η διαδικασία διάδοσης πληροφοριών σχετικά με αλλαγές στην οργανωτική δομή του οργανισμού, τόσο σε μικροσκοπικό όσο και σε μακροσκοπικό επίπεδο.

Τα αντίγραφα των οδηγιών που παρέχονται στο προσωπικό που αναλαμβάνει συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα και καλύπτουν τους κανόνες λειτουργίας που αφορούν το(τα) δίκτυο(-α) και οι οποίες πρέπει να είναι:

- ▶ **πλήρεις:** όλοι οι κανόνες και οι απαιτήσεις που αφορούν τα συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα που αφορούν τη λειτουργία της σιδηροδρομικής επιχείρησης προσδιορίζονται και καταγράφονται στα σχετικά έγγραφα·
- ▶ **ακριβείς:** κάθε κανόνας και απαίτηση καταγράφεται σωστά χωρίς λάθη (π.χ. συμπεριφορά που απαιτείται πριν από ένα σήμα, συναφείς με την ασφάλεια ανακοινώσεις)·
- ▶ **συνεκτικές:** οι απαιτήσεις που ισχύουν για ένα μεμονωμένο άτομο ή μια μεμονωμένη ομάδα βάσει διαφορετικών πηγών είναι συμβατές και συνεκτικές και δεν είναι αντικρουόμενες.

4.4.6. Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί ότι χρησιμοποιούνται τεχνικές και διεργασίες ώστε ο οργανισμός να είναι συνεχώς ενημερωμένος σε θέματα ελέγχου των κινδύνων και ελέγχου των δεδομένων για την αναζήτηση ευκαιριών ή απειλών.

Να ελεγχθεί ότι υπάρχει διεργασία για την παρακολούθηση της χρήσης τυπικών πληροφοριών.

Βασικά ζητήματα κατά την εποπτεία είναι πόσο επικαιροποιημένες είναι οι πληροφορίες και αν λαμβάνονται εγκαίρως από το σύνολο του σχετικού προσωπικού, π.χ. το προσωπικό νυχτερινής βάρδιας ή το προσωπικό που εργάζεται μακριά από τις κύριες βάσεις του οργανισμού.

4.5. Τεκμηριωμένες πληροφορίες

4.5.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

4.5.1. Τεκμηρίωση συστήματος διαχείρισης ασφάλειας

4.5.5.1. Υπάρχει περιγραφή του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων:

- (a) του προσδιορισμού και της περιγραφής των διαδικασιών και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την ασφάλεια των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καθηκόντων που σχετίζονται με την ασφάλεια και των σχετικών ευθυνών (βλ. 2.3. Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες)
- (b) της αλληλεπίδρασης των διαδικασιών αυτών·
- (c) των διαδικασιών ή άλλων εγγράφων που περιγράφουν τον τρόπο εφαρμογής αυτών των διαδικασιών·

- (d) της ταυτοποίησης των εργοληπτών, των εταίρων και των προμηθευτών με περιγραφή του τύπου και της έκτασης των παρεχόμενων υπηρεσιών·
- (e) του προσδιορισμού των συμβατικών ρυθμίσεων και άλλων επιχειρηματικών συμφωνιών που συνάπτονται μεταξύ του οργανισμού και άλλων μερών που προσδιορίζονται στο στοιχείο δ), οι οποίες είναι αναγκαίες για τον έλεγχο των κινδύνων ασφαλείας του οργανισμού και εκείνων που σχετίζονται με τη χρήση των αναδόχων·
- (f) της αναφοράς στις τεκμηριωμένες πληροφορίες που απαιτούνται από τον παρόντα κανονισμό.

4.5.5.2. Ο οργανισμός μεριμνά ώστε να υποβάλλεται ετήσια έκθεση ασφαλείας στη σχετική εθνική αρχή ασφάλειας (ή αρχές) σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 6 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798, που να περιλαμβάνει:

- (a) σύνθεση των αποφάσεων σχετικά με το επίπεδο της σημασίας των αλλαγών που σχετίζονται με την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης μιας επισκόπησης σημαντικών αλλαγών, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του ισχύοντος κανονισμού (ΕΕ) αριθ 402/2013
- (b) τους στόχους ασφαλείας του οργανισμού για το επόμενο έτος(-η) και τον τρόπο με τον οποίο οι σοβαροί κίνδυνοι για την ασφάλεια επηρεάζουν τον καθορισμό των εν λόγω στόχων ασφαλείας
- (c) τα αποτελέσματα της εσωτερικής έρευνας ατυχήματος/συμβάντος (βλ. 7.1 Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα) και άλλων δραστηριοτήτων παρακολούθησης (βλ. 6.1 Παρακολούθηση, 6.2 Εσωτερικός έλεγχος και 6.3 Επανεξέταση από τη διοίκηση), σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 1078/·
- (d) λεπτομέρειες σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την αντιμετώπιση εκκρεμών συστάσεων από τα εθνικά όργανα διερεύνησης (βλ. 7.1 Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα)
- (e) τους δείκτες ασφαλείας του οργανισμού που ορίζονται για την αξιολόγηση των επιδόσεων ασφαλείας του οργανισμού (βλέπε 6.1 Παρακολούθηση)
- (f) κατά περίπτωση, τα συμπεράσματα της ετήσιας έκθεσης του συμβούλου ασφαλείας, όπως αναφέρεται στον κανονισμό για τη διεθνή σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (RID) για τις δραστηριότητες της οργάνωσης σχετικά με τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων.

4.5.2. Δημιουργία και ενημέρωση

4.5.2.1. Ο οργανισμός πρέπει να εξασφαλίζει ότι, κατά τη δημιουργία και την ενημέρωση των τεκμηριωμένων πληροφοριών που σχετίζονται με το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας, χρησιμοποιούνται επαρκείς μορφές και μέσα.

4.5.3. Έλεγχος τεκμηριωμένων πληροφοριών

4.5.3.1. Ο οργανισμός ελέγχει τεκμηριωμένες πληροφορίες σχετικά με το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας, ιδίως την αποθήκευση, τη διανομή και τον έλεγχο των αλλαγών, ώστε να εξασφαλίζεται η διαθεσιμότητά του, η καταλληλότητά του και η προστασία του, όπου ενδείκνυται.

4.5.2. Αντικείμενο

Ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι το συνολικό σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας είναι κατάλληλο για το είδος και την έκταση των υπηρεσιών που παρέχει και είναι σε θέση να διαχειρίζεται τους κινδύνους που δημιουργούνται. Για αυτόν τον σκοπό απαιτούνται τα εξής:

- επεξήγηση της πολιτικής ασφάλειας, του οργανισμού του αιτούντος και των ρυθμίσεων υψηλού επιπέδου του ΣΔΑ· και
- οι λεπτομερέστερες ρυθμίσεις που καθορίζονται παραπάνω στις απαιτήσεις, στις παραγράφους **4.5.1.1 (α)** έως (στ) και 4.5.1.2 (α) έως (ζ).

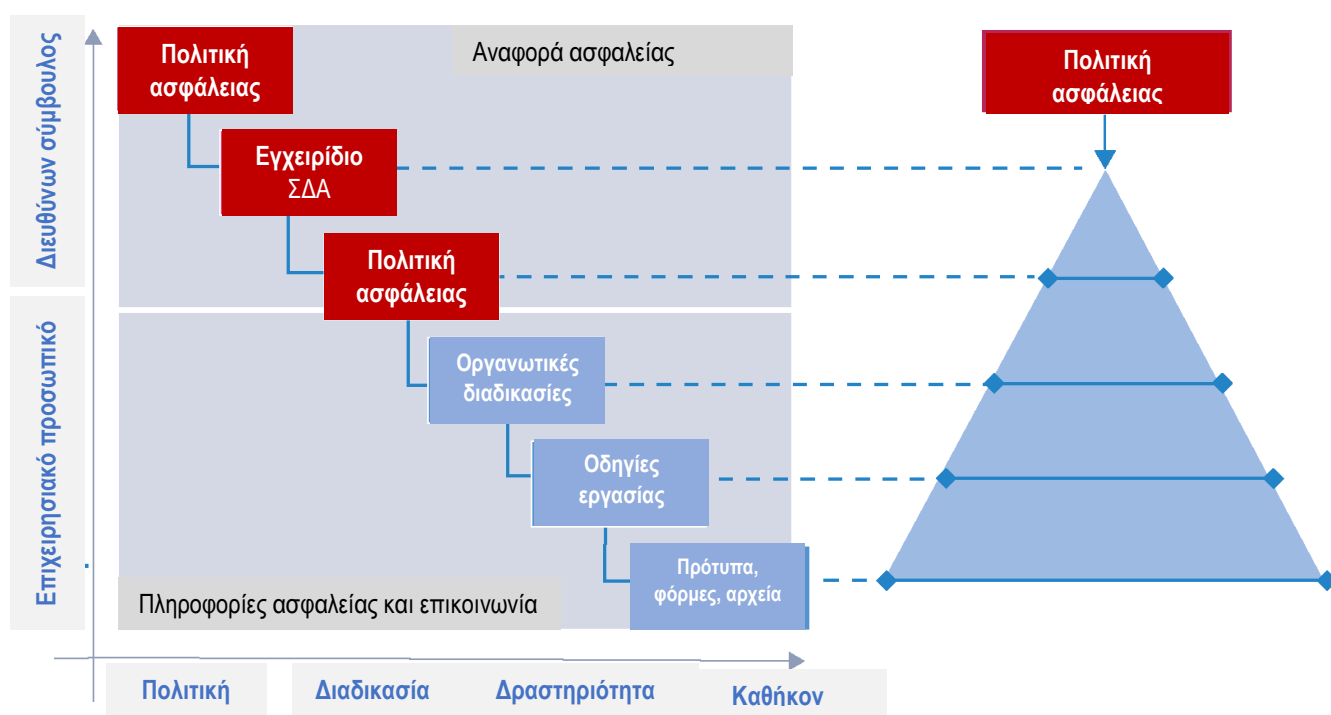
Ο αιτών πρέπει επίσης να καταδείξει τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τα έγγραφα τεκμηρίωσης του ΣΔΑ που διαθέτει, δηλαδή τον τρόπο προσδιορισμού, δημιουργίας, διατήρησης, διαχείρισης, αποθήκευσης και φύλαξης των τεκμηριωμένων πληροφοριών (δηλαδή εγγράφων και αρχείων/δεδομένων), ώστε να διασφαλίζει ότι τα εν λόγω έγγραφα τεκμηρίωσης είναι ενημερωμένα και ότι οι ορθές εκδόσεις είναι διαθέσιμες στο σχετικό προσωπικό, όταν απαιτείται.

4.5.3. Επεξηγηματική σημείωση

Οποιαδήποτε έγγραφα με τα οποία ο αιτών αποδεικνύει τη συμμόρφωση του ΣΔΑ που διαθέτει με τις ισχύουσες απαιτήσεις **[4.5.1.1 (στ)]** αποτελούν μέρος των τεκμηριωμένων πληροφοριών του ΣΔΑ.

Στο παρακάτω Γράφημα 3 απεικονίζεται μια τυπική δομή τεκμηρίωσης:

Γράφημα 3: Τυπική δομή τεκμηρίωσης

Αναλόγως του τόπου παροχής της υπηρεσίας, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις δύνανται να υποβάλλουν διαφορετικές εκθέσεις **(4.5.1.2)** στις ΕΑΑ των κρατών μελών στα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Γενικά, το πεδίο εφαρμογής της έκθεσης αφορά μόνο το μέρος της υπηρεσίας στο αντίστοιχο κράτος μέλος. Ωστόσο, σύμφωνα με συστάσεις του Οργανισμού, η ίδια έκθεση θα πρέπει να καλύπτει ολόκληρο τον τόπο παροχής της υπηρεσίας, καθώς αυτό θα διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των ΕΑΑ που εποπτεύουν την ίδια σιδηροδρομική επιχείρηση.

Ετήσια έκθεση του συμβούλου ασφάλειας **[4.5.1.2 (στ)]**, στην περίπτωση μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων, όπως απαιτείται από την οδηγία 2008/68/EK, όπως έχει τροποποιηθεί, και τον κανονισμό για τη διεθνή σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων (RID). Η ετήσια έκθεση του συμβούλου ασφάλειας για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων χρησιμοποιείται επίσης για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης ασφάλειας. Ο σύμβουλος ασφάλειας πρέπει να εκπληρώνει καθορισμένα καθήκοντα, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών στην επιχείρηση που τον διόρισε σχετικά με θέματα υγείας, ασφάλειας και περιβάλλοντος σε σχέση με τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων και την εκπόνηση απαραίτητων εκθέσεων.

Ο προσδιορισμός, ο μορφότυπος (π.χ. γλώσσα, έκδοση λογισμικού και γραφικά) και το μέσο (π.χ. έντυπο, ηλεκτρονικό) που χρησιμοποιούνται για τις τεκμηριωμένες πληροφορίες **(4.5.2.1)** εναπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια του οργανισμού. Δεν χρειάζεται να παρέχονται με τη μορφή έντυπου εγχειριδίου.

Ο έλεγχος των εγγράφων **(4.5.3.1)** καθορίζει τη διεργασία (ή τη διαδικασία) η οποία προσδιορίζει τους εσωτερικούς ελέγχους, ιδίως την επανεξέταση και την έγκριση όσον αφορά την επάρκεια πριν από την έκδοση και τη χρήση, οι οποίοι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να εφαρμόζονται για πληροφορίες οι οποίες πρέπει να είναι τεκμηριωμένες. Διενεργείται με στόχο να προσδιοριστεί η τρέχουσα κατάσταση αναθεώρησης των εγγράφων, ώστε να αποκλείεται η χρήση μη έγκυρων ή παρωχημένων εγγράφων. Ειδικότερα, διασφαλίζει ότι:

- ▶ οι σχετικές εκδόσεις κατάλληλων εγγράφων είναι διαθέσιμες οπουδήποτε εκτελούνται εργασίες ουσιώδεις για την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας·
- ▶ οποιαδήποτε μη έγκυρα ή απαρχαιωμένα έγγραφα απομακρύνονται αμέσως από όλα τα σημεία έκδοσης ή χρήσης ή, σε αντίθετη περίπτωση, λαμβάνονται άλλα μέτρα κατά της ακούσιας χρήσης αυτών·
- ▶ σε οποιαδήποτε απαρχαιωμένα έγγραφα τα οποία φυλάσσονται για νομικούς σκοπούς ή για διατήρηση των γνώσεων τίθεται η δέουσα ένδειξη.

4.5.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Ο αιτών θα πρέπει να παράσχει περιγραφή του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και του τρόπου λειτουργίας του, με κατάλληλες αναφορές στις σχετικές διαδικασίες, όπου είναι απαραίτητο· **[4.5.1.1 (α) - (γ)]**
- ▶ Ο αιτών θα πρέπει να προσδιορίσει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες που υπάρχουν σε σχέση με συναφή με την ασφάλεια καθήκοντα και τον τρόπο διαχείρισης των κινδύνων που προκύπτουν από τις δραστηριότητες του αιτούντος και άλλων· **[4.5.1.1 (α)]**

- ▶ Ο αιτών θα παράσχει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι διαθέτει ετήσια έκθεση ασφάλειας η οποία καλύπτει τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 4.5.1.2 παραπάνω (ή διαθέτει ρυθμίσεις για την εκπόνηση της εν λόγω έκθεσης)· **[4.5.1.2 (α) - (στ)]**
- ▶ Ο αιτών θα πρέπει να καταδείξει τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης των εγγράφων, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο οι πληροφορίες καθίστανται διαθέσιμες και είναι κατάλληλες για χρήση όπου και όταν απαιτείται, τον τρόπο μεταβολής τους με ελεγχόμενο τρόπο εντός του συστήματος και τον τρόπο αποθήκευσης και διατήρησής τους έτσι ώστε να μπορούν να ανακτηθούν άμεσα. Επίσης, το σύστημα διαχείρισης των εγγράφων θα πρέπει να επιτρέπει τη φύλαξη πληροφοριών σε εγκαταστάσεις που παρέχουν κατάλληλο περιβάλλον, ώστε να ελαχιστοποιείται η φθορά ή η ζημία και να προλαμβάνεται η απώλεια.(4.5.2.1), (4.5.3.1)

4.5.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Περιγραφή του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και της συνολικής δομής του και σύνδεσμοι προς τα έγγραφα που υποστηρίζουν τις διεργασίες του (μη αυτόματες, οργανωτικές και επιχειρησιακές διαδικασίες, οδηγίες εργασίας). Παρά τη νέα έννοια των τεκμηριωμένων πληροφοριών, η οποία εισήχθη από τον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO), ο οργανισμός δύναται να διατηρεί την παραδοσιακή αρχιτεκτονική τεκμηρίωσης, εφόσον αυτή είναι κατάλληλη για τον απαιτούμενο σκοπό.

Συνοπτική περιγραφή του τρόπου με τον οποίο είναι δομημένα, δημοσιεύονται, διατίθενται, αρχειοθετούνται, διατηρούνται/αναθεωρούνται και καταργούνται τα διάφορα έγγραφα με αναφορά στις σχετικές διαδικασίες ελέγχου των εγγράφων.

Η διαδικασία εκπόνησης της ετήσιας έκθεσής του, αν η αίτηση αφορά τη χορήγηση πρώτου ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας. Η διαδικασία αναφέρει την προτεινόμενη διάταξη της έκθεσης.

Η διεργασία ή η διαδικασία διαχείρισης των εγγράφων, η οποία πρέπει να καλύπτει τον τρόπο ενημέρωσης των εγγράφων κατόπιν τακτικής επανεξέτασης ή κατόπιν ατυχημάτων ή συμβάντων. Η διεργασία ή η διαδικασία παρουσιάζει τη διαδικασία κλιμάκωσης, στην περίπτωση που δεν έχουν πραγματοποιηθεί οι συμφωνηθείσες ενημερώσεις εντός του απαιτούμενου χρονικού πλαισίου ή στην περίπτωση που δεν υπάρχει συμφωνία σχετικά με τον τρόπο ενημέρωσης του εγγράφου.

Χρησιμοποιείται ελεγχόμενη γλώσσα (δηλαδή, χρήση σύντομων, σαφών προτάσεων και αποφυγή ορολογίας) για να ενθαρρύνεται η κοινή κατανόηση και η καλή ποιότητα των δεδομένων.

Το προσωπικό που είναι εξουσιοδοτημένο να εγκρίνει έγγραφα για έκδοση διασφαλίζει ότι το περιεχόμενό τους είναι ακριβές και μπορεί να γίνει κατανοητό από όλους τους τελικούς χρήστες (ή αποδέκτες) για τους οποίους ισχύει.

Εφόσον είναι εφικτό, ο χαρακτήρας των αλλαγών προσδιορίζεται στο έγγραφο ή σε κατάλληλα συνημμένα έγγραφα, ώστε να διευκολύνεται η επανεξέταση και η έγκρισή τους.

Καθορίζονται, τεκμηριώνονται και εφαρμόζονται περίοδοι φύλαξης εγγράφων και αρχείων.

4.5.6. Παραπομπές και πρότυπα

- *Guidance on the requirements for Documented Information of ISO 9001:2015* (Καθοδήγηση σχετικά με τις απαιτήσεις για τεκμηριωμένες πληροφορίες του προτύπου ISO 9001:2015), ISO/TC 176/SC2/N1286, στη διεύθυνση: www.iso.org/tc176/sc02/public

4.5.7. Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί ότι οι συμβατικές ρυθμίσεις προβλέπουν την αποτελεσματική εποπτεία και τον έλεγχο των κινδύνων από τον οργανισμό (δηλαδή, κατά την εξωτερική ανάθεση υπηρεσιών).

Εξαιρετικά σημαντικό κατά τη διενέργεια της εποπτείας είναι να προσδιοριστεί η σχέση που υπάρχει πρακτικά μεταξύ των προσώπων που έχουν τον έλεγχο του συστήματος διαχείρισης εγγράφων και των προσώπων που είναι υπεύθυνα για την ενημέρωση των πληροφοριών και για τις επαφές με τα πρόσωπα που έχουν τον έλεγχο του συστήματος διαχείρισης εγγράφων. Σε αυτό το επίπεδο μπορεί συχνά να υπάρξει μια διακοπή στον έλεγχο των εγγράφων τεκμηρίωσης, καθώς είναι πιθανόν τα δύο μέρη της διεργασίας να βρίσκονται σε δύο διαφορετικές αλυσίδες διαχείρισης. Αυτό θα μπορούσε, παραδείγματος χάριν, να οδηγήσει σε διαφορετικές αντιλήψεις όσον αφορά τη σημασία του έργου της ενημέρωσης των εγγράφων τεκμηρίωσης, οι οποίες προκαλούν καθυστερήσεις στην ανάπτυξη και την ενημέρωση των εγγράφων τεκμηρίωσης και τους κινδύνους που αυτές συνεπάγονται.

Η ικανότητα του προσωπικού να έχει πρόσβαση σε ενημερωμένες πληροφορίες/ενημερωμένα έγγραφα τεκμηρίωσης.

Η δομή και ο τρόπος λειτουργίας του ΣΔΑ θα πρέπει να αποτυπώνουν την πραγματική κατάσταση όσον αφορά τον τρόπο εκτέλεσης της εργασίας και δεν θα πρέπει να καλύπτουν τεχνητά τις συνήθειες και τις πρακτικές.

4.6. Ενσωμάτωση του ανθρώπινου και του οργανωτικού παράγοντα

4.6.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

4.6.1. Ο οργανισμός πρέπει να επιδεικνύει μια συστηματική προσέγγιση για την ενσωμάτωση των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας. Η προσέγγιση αυτή πρέπει:

- (a) να περιλαμβάνει την ανάπτυξη μιας στρατηγικής και τη χρήση εμπειρογνωμοσύνης και αναγνωρισμένων μεθόδων από τον τομέα των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων·
- (b) την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με τον σχεδιασμό και τη χρήση εξοπλισμού, καθηκόντων, συνθηκών εργασίας και οργανωτικών ρυθμίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανθρώπινες δυνατότητες καθώς και τους περιορισμούς, καθώς και τις επιρροές στην ανθρώπινη απόδοση.

4.6.2. Αντικείμενο

Ο αιτών καταδεικνύει ότι η χρήση μιας συστηματικής προσέγγισης σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες για την αντιμετώπιση των κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του ΣΔΑ. Η εκπλήρωση αυτών των απαιτήσεων είναι σημαντική για να μπορέσει ο αιτών να αποδείξει ότι είναι ικανός να παράσχει μια σιδηροδρομική υπηρεσία και διαθέτει ενσωματωμένα στο ΣΔΑ συστήματα ελέγχου των κινδύνων για να διαχειρίζεται τους κινδύνους που αντιμετωπίζει.

4.6.3. Επεξηγηματική σημείωση

Οι άνθρωποι και οι οργανωτικοί παράγοντες συνδέονται με την υιοθέτηση μιας συστημικής οπτικής, στην οποία λαμβάνονται υπόψη οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ ανθρώπινων, τεχνολογικών και οργανωτικών παραγόντων. Ο οργανισμός θα αναγνωρίζει την ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη η διαχείριση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων από άποψη ασφάλειας με την εφαρμογή μιας προσέγγισης που καλύπτει ολόκληρο τον κύκλο ζωής του συστήματος. Αυτή συνίσταται στον προσδιορισμό και την αντιμετώπιση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων σε δραστηριότητες διαχείρισης της ασφάλειας που συνδέονται με τους επιχειρηματικούς στόχους, τη διαχείριση, τις υπηρεσίες, τις ανθρώπινες επιδόσεις, τον σχεδιασμό των καθόντων και του χώρου εργασίας σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής του συστήματος, δηλαδή από την αρχική θέση σε λειτουργία έως την οριστική θέση του εκτός λειτουργίας. Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες προσδιορίζει μια συστηματική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων σε δραστηριότητες διαχείρισης της ασφάλειας που συνδέονται με τη διαχείριση των κινδύνων στο πλαίσιο του οργανισμού.

Ο οργανισμός θα πρέπει να απασχολεί τους σχετικούς επαγγελματίες εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων παραγόντων ή σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων τους οποίους χρειάζεται για να υποστηρίξει τις επιχειρηματικές δραστηριότητές του. Ως επαγγελματίες εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων παραγόντων νοούνται πρόσωπα τα οποία θα πληρούν ορισμένα καθορισμένα εθνικά ή/και διεθνή πρότυπα. Για παράδειγμα ο εμπειρογνώμονας θα πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις που έχουν καθοριστεί από το Centre for Registration of European Ergonomists (Κέντρο καταχώρισης ευρωπαίων ειδικών σε θέματα εργονομίας). Οι μεγάλοι οργανισμοί ενδέχεται να διαθέτουν τμήμα ανθρώπινων παραγόντων με επαγγελματίες εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων παραγόντων που υποστηρίζουν τον οργανισμό. Οι μικροί οργανισμοί ενδέχεται να αναθέτουν σε διευθυντικά στελέχη όλων των βαθμίδων την αρμοδιότητα διαρκούς εντοπισμού των αναγκών για επαγγελματίες εμπειρογνώμονες σε θέματα ανθρώπινων παραγόντων, ανάλογα με την περίπτωση.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με μια στρατηγική για ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες μπορούν να βρεθούν στο παράρτημα 5.

4.6.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- Ο αιτών αναφέρει λεπτομερώς σε μια στρατηγική τον τρόπο ενσωμάτωσης των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων έτσι ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη στις σχετικές διεργασίες του ΣΔΑ οι κίνδυνοι που συνδέονται με την αλληλεπίδραση της ανθρώπινης

συμπεριφοράς, των οργανωτικών συνθηκών και της τεχνολογίας. Αυτό θα μπορούσε να σημαίνει, παραδείγματος χάριν, την ύπαρξη ενός σχεδίου σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων για ένα νέο σύστημα σηματοδότησης σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής του συστήματος. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αιτών θα πρέπει να καταστήσει σαφές πού μπορούν να αναζητηθούν περαιτέρω λεπτομερή στοιχεία για τις σχετικές διαδικασίες. (4.6.1)

- ▶ Μια διαδικασία σχεδιασμού με επίκεντρο τον χρήστη, βασισμένη σε ανθρώπινες και οργανωτικές αρχές και μεθόδους, καθώς και στη συμμετοχή των χρηστών, εφαρμόζεται σε σχέση με το νέο ή τροποποιημένο σχεδιασμό, τις διαδικασίες, την κατάρτιση, το φόρτο εργασίας και το εργασιακό περιβάλλον για τη διασφάλιση της δια βίου ασφάλειας και την αποτελεσματικότητα ενός συστήματος.
- ▶ Οι διαθέσιμοι άνθρωποι και οργανωτικοί παράγοντες σχεδιάζουν τα πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές χρησιμοποιούνται. Τα σχετικά πρότυπα είναι παραδείγματος χάριν σειρά 11064 εργονομικός σχεδιασμός των κέντρων ελέγχου και σειρά ISO 9241 Ergonomics of human-system interaction (Εργονομία της αλληλεπίδρασης ανθρώπου-συστήματος).
- ▶ Οι τελικοί χρήστες εμπλέκονται στη διαδικασία σχεδιασμού, για παράδειγμα στον ορισμό απαιτήσεων, στη μεταγενέστερη διαδικασία ανάπτυξης και δοκιμής.
- ▶ Μια διαδικασία σχεδιασμού με επίκεντρο το χρήστη είναι μια επαναληπτική διαδικασία που περιλαμβάνει διάφορες φάσεις. Οι αναλύσεις γίνονται για να κατανοήσουν και να προσδιορίσουν το πλαίσιο της χρήσης (για παράδειγμα, στελέχωση και ανάλυση ικανοτήτων, ανάλυση εργασιών και ανάλυση κινδύνων). Οι απαιτήσεις χρήστη ορίζονται με βάση αυτές τις αναλύσεις. Οι σχεδιαστικές λύσεις, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού των διεπαφών, των χώρων εργασίας, της κατάρτισης, των διαδικασιών και της οργάνωσης, παράγονται για να καλύψουν τις απαιτήσεις των χρηστών. Οι αξιολογήσεις των σχεδίων γίνονται με τη χρήση τυπικών μεθόδων, όπως για παράδειγμα ανάλυση εργασιών, προσομοίωση, εκτίμηση επικινδυνότητας, αξιολογήσεις εμπειρογνομόνων, αξιολογήσεις χρηστών, επαλήθευση και επικύρωση.

4.6.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Αντίγραφο της στρατηγικής για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες, η οποία αναφέρει λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνεται υπόψη η χρήση εμπειρογνομόνων σε θέματα ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων και σχετικών τεχνικών.

Ο οργανισμός πραγματοποιεί ανάλυση, με τη χρήση μεθόδων που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία, των επιχειρησιακών και υποστηρικτικών διεργασιών σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής τους, από τον σχεδιασμό έως την απόρριψή τους. Στην ανάλυση θα πρέπει να προσδιορίζονται όλοι οι άνθρωποι και οι οργανωτικοί παράγοντες, οι παράγοντες που επηρεάζουν τις επιδόσεις και θα έχουν αντίκτυπο στη σιδηροδρομική ασφάλεια, καθώς και οι δραστηριότητες διαχείρισης της ασφάλειας που απαιτούνται για τον έλεγχο των κινδύνων.

Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες θα πρέπει να παρουσιάζει τις δραστηριότητες διαχείρισης της ασφάλειας που διενεργούνται, καθώς και μια προσέγγιση για τη συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της στρατηγικής. Η στρατηγική θα πρέπει να βασίζεται σε μια προσέγγιση πρόληψης, αλλά θα πρέπει να περιλαμβάνει και τις απαραίτητες δραστηριότητες αντίδρασης.

Όσον αφορά τις επιχειρησιακές διεργασίες, θα πρέπει να προσδιοριστούν δραστηριότητες διαχείρισης της ασφάλειας που σχετίζονται με υποστηρικτικές λειτουργίες και συστήματα, με τον σχεδιασμό των καθηκόντων, τα επίπεδα στελέχωσης, την κατάρτιση, τον σχεδιασμό και τη χρήση εξοπλισμού, τις διαδικασίες και τα πρωτόκολλα επικοινωνίας.

Παραδείγματος χάριν, θα πρέπει να περιλαμβάνεται ένα πρόγραμμα ενσωμάτωσης και σχεδιασμού ανθρώπινων παραγόντων, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι άνθρωποι παράγοντες στη διαχείριση των μεταβολών. Ως ενσωμάτωση των ανθρώπινων παραγόντων νοείται η διεργασία για την ενσωμάτωση των ανθρώπινων παραγόντων και της εργονομίας στη διεργασία σχεδιασμού του συστημάτων. Το σχέδιο ενσωμάτωσης των ανθρώπινων παραγόντων παρέχει μια συστηματική προσέγγιση για τον καθορισμό της σχέσης μεταξύ όλων των δραστηριοτήτων έργου και του τομέα των ανθρώπινων παραγόντων. Ως σχεδιασμός των ανθρώπινων παραγόντων νοείται η ενσωμάτωση χαρακτηριστικών που αφορούν τους ανθρώπους στον ορισμό, τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την αξιολόγηση των συστημάτων για τη βελτιστοποίηση των επιδόσεων ανθρώπων-μηχανών υπό τις συνθήκες λειτουργίας.

Εάν οι επιχειρησιακές διεργασίες περιλαμβάνουν ακανόνιστο ωράριο εργασίας, η στρατηγική για τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα πρόγραμμα διαχείρισης των κινδύνων που προκαλεί η κόπωση.

4.6.6. Παραπομπές και πρότυπα

- ▶ *Wickens, C.D., Lee, J.D., Liu, Y & Gordon Becker, S.E (2004). An Introduction to Human Factors Engineering (Εισαγωγή στον σχεδιασμό των ανθρώπινων παραγόντων) Νιου Τζέρσι: Pearson Education. ISBN-13:978-0131837362*
- ▶ *Σειρά προτύπων ISO, π.χ.*
- ▶ *Σειρά ISO 6385:2004 Ergonomic principles in the design of work systems (Αρχές εργονομίας στον σχεδιασμό συστημάτων εργασίας)*
- ▶ *Σειρά ISO 11064 Ergonomic design of control centres (Εργονομικός σχεδιασμός κέντρων ελέγχου)*
- ▶ *Σειρά ISO 9241 Ergonomics of human-system interaction (Εργονομία της αλληλεπίδρασης ανθρώπου-συστήματος).*
- ▶ *Σειρά ISO 10075 Ergonomic principles related to mental work-load (Αρχές εργονομίας που σχετίζονται με τον ψυχικό φόρτο εργασίας)*

- ▶ *EEMUA 191. Alarm systems, a guide to design, management and procurement (Συστήματα συναγερμού: οδηγός σχεδιασμού, διαχείρισης και προμήθειας)*
- ▶ *UIC 651 Layout of drivers' cabs in locomotives, railcars, multiple unit trains and driving trailers (Διάταξη του θαλάμου οδήγησης μηχανών έλξης, αυτοκινηταμαξών, συρμών πολλών οχημάτων και ελκυσόμενων οχημάτων με θάλαμο οδήγησης)*
- ▶ *Rail Safety & Standards Board (2008). Understanding Human Factors, a guide for the railway industry (Κατανόηση των ανθρώπινων παραγόντων: οδηγός για τον σιδηροδρομικό τομέα)*

4.6.7. Ζητήματα εποπτείας

Να ελεγχθεί ότι τα ζητήματα που αφορούν τους ανθρώπινους παράγοντες λαμβάνονται υπόψη στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τη διαχείριση των κινδύνων μέσω εκτίμησης της επικινδυνότητας, διαχείρισης των μεταβολών και διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων.

Να ελεγχθεί ότι τα επιχειρησιακά έγγραφα αποτυπώνουν τη δέσμευση για τη διαχείριση των ανθρώπινων παραγόντων μέσω εργονομικού σχεδιασμού (π.χ. σχεδιασμού φιλικού προς τους χρήστες, απλής γλώσσας, γραφικών για την υποστήριξη των οδηγιών, εύκολης διαχείρισης των ενημερώσεων) για την υποστήριξη της διαχείρισης των κινδύνων.

Να ελεγχθεί ότι, κατά την παρακολούθηση των επιδόσεων, η σιδηροδρομική επιχείρηση/ο διαχειριστής υποδομής εστιάζει την ανάλυσή του στους ανθρώπινους παράγοντες ως πρωταρχική ή βασική αιτία ατυχημάτων, συμβάντων ή επικίνδυνων περιστατικών.

Να ελεγχθεί αν υπάρχουν τεκμηριωμένα παραδείγματα ληφθέντων διορθωτικών μέτρων που έχουν σχεδιαστεί για την απομάκρυνση παραγόντων που επηρεάζουν τις ανθρώπινες επιδόσεις και βλάπτουν την ασφάλεια.

5. Λειτουργία

5.1. Σχεδιασμός και έλεγχος λειτουργίας

5.1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

5.1.1. Κατά το σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την αναθεώρηση των λειτουργικών της διαδικασιών, ο Οργανισμός μεριμνά ώστε κατά τη διάρκεια της λειτουργίας:

- (a) να εφαρμόζονται τα κριτήρια αποδοχής κινδύνου και τα μέτρα ελέγχου των κινδύνων (βλ. 3.1.1 Εκτίμηση επικινδυνότητας)·
- (b) τα σχέδια για την επίτευξη των στόχων ασφαλείας παραδίδονται (βλέπε 3.2 Στόχοι ασφαλείας και σχεδιασμός)·
- (c) συλλέγονται πληροφορίες για τη μέτρηση της ορθής εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των λειτουργικών ρυθμίσεων (βλέπε 6.1 Παρακολούθηση).

5.1.2. Ο οργανισμός μεριμνά ώστε οι λειτουργικοί του μηχανισμοί να συνάδουν με τις απαιτήσεις που αφορούν την ασφάλεια των ισχυουσών τεχνικών προδιαγραφών για τη διαλειτουργικότητα και τους σχετικούς εθνικούς κανόνες και κάθε άλλη σχετική απαίτηση (βλ. 1. Πλαίσιο του οργανισμού).

5.1.3. Για τον έλεγχο των κινδύνων που αφορούν την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων (βλ. 3.1.1 Εκτίμηση επικινδυνότητας), λαμβάνονται υπόψη τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- (a) σχεδιασμός υφιστάμενων ή νέων σιδηροδρομικών δρομολογίων και νέων σιδηροδρομικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής νέων τύπων οχημάτων, την ανάγκη μίσθωσης οχημάτων ή/και την πρόσληψη προσωπικού από εξωτερικά μέρη και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη συντήρηση για επιχειρησιακούς σκοπούς με οντότητες που είναι επιφορτισμένες με τη συντήρηση·
- (b) ανάπτυξη και εφαρμογή δρομολογίων τρένων·
- (c) προετοιμασία αμαξοστοιχιών ή οχημάτων πριν από την κυκλοφορία, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων πριν από την αναχώρηση και της σύνθεσης των αμαξοστοιχιών·
- (d) η εκτέλεση αμαξοστοιχιών ή η κυκλοφορία οχημάτων στις διάφορες συνθήκες λειτουργίας (κανονική, υποβαθμισμένη και έκτακτη ανάγκη).·
- (e) προσαρμογή της λειτουργίας σε αιτήματα απομάκρυνσης από τη λειτουργία και κοινοποίηση της επιστροφής σε λειτουργία που εκδίδεται από οντότητες που είναι επιφορτισμένες με τη συντήρηση·
- (f) άδειες για μετακινήσεις οχημάτων·
- (g) χρηστικότητα των διεπαφών στις σιδηροδρομικές καμπίνες οδήγησης και στα κέντρα ελέγχου τρένων και με εξοπλισμό που χρησιμοποιείται από το προσωπικό συντήρησης.

- 5.1.3. Για τον έλεγχο των κινδύνων που αφορούν την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση επικινδυνότητας), λαμβάνονται τουλάχιστον υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:
- (c) προσδιορισμός των ασφαλών ορίων των μεταφορών για τον σχεδιασμό και τον έλεγχο της κυκλοφορίας βάσει των χαρακτηριστικών του σχεδιασμού της υποδομής·
 - (d) προγραμματισμός της κυκλοφορίας, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος και της κατανομής των αμαξοστοιχιών·
 - (e) σε πραγματικό χρόνο διαχείριση της κυκλοφορίας σε κανονική λειτουργία και σε έκρυθμη κατάσταση με την εφαρμογή των περιορισμών της κυκλοφορίας της χρήσης και τη διαχείριση των διαταραχών της κυκλοφορίας·
 - (f) καθορισμός προϋποθέσεων για την εκτέλεση έκτακτων αποστολών.
- 5.1.4. Για τον έλεγχο της κατανομής των ευθυνών, όπου αυτό απαιτείται για την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, ο οργανισμός προσδιορίζει τις ευθύνες για τον συντονισμό και τη διαχείριση της ασφαλούς λειτουργίας των αμαξοστοιχιών και των μετακινήσεων των οχημάτων και καθορίζει τον τρόπο που τα σχετικά καθήκοντα που αφορούν την ασφαλή παράδοση όλων των υπηρεσιών ανατίθενται σε αρμόδιο προσωπικό εντός του οργανισμού (βλ. 2.3 Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες) και σε άλλα εξωτερικά ειδικευμένα τρίτα μέρη κατά περίπτωση (Δείτε 5.3 Ανάδοχοι, εταίροι και προμηθευτές).
- 5.1.4. Για τον έλεγχο της κατανομής των ευθυνών, όπου αυτό απαιτείται για την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, ο οργανισμός προσδιορίζει τις ευθύνες για τον σχεδιασμό και τη λειτουργία του σιδηροδρομικού δικτύου και καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο τα σχετικά καθήκοντα που επηρεάζουν την ασφαλή παράδοση όλων των υπηρεσιών ανατίθενται σε αρμόδιο προσωπικό εντός του οργανισμού (βλ. 2.3 Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες) και σε άλλα εξωτερικά ειδικευμένα τρίτα μέρη, όταν ενδείκνυται (βλ. 5.3. Ανάδοχοι, εταίροι και προμηθευτές).
- 5.1.5. Για τον έλεγχο των πληροφοριών και της επικοινωνίας, όπου ενδείκνυται για την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων (βλ. 4.4 Πληροφορίες και επικοινωνία), το σχετικό προσωπικό (π.χ. συνεργεία τρένων) πρέπει να ενημερώνεται για τις λεπτομέρειες των συγκεκριμένων όρων ταξιδιού, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών αλλαγών που ενδέχεται να οδηγήσουν σε κινδύνους, προσωρινούς ή μόνιμους λειτουργικούς περιορισμούς (π.χ. λόγω ειδικού τύπου οχημάτων ή σε συγκεκριμένες διαδρομές) και προϋποθέσεις για έκτακτες αποστολές, εφόσον αυτές απαιτούνται.
- 5.1.5. Για τον έλεγχο των πληροφοριών και της επικοινωνίας, όπου αυτό είναι σημαντικό για την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, (βλ. 4.4 Πληροφορίες και επικοινωνία), το σχετικό προσωπικό (π.χ. σταθμάρχες) ενημερώνεται για τις ειδικές απαιτήσεις δρομολόγησης για τα τρένα και τις μετακινήσεις των οχημάτων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών αλλαγών που μπορεί να οδηγήσουν σε κινδύνους, προσωρινούς ή μόνιμους λειτουργικούς περιορισμούς (π.χ. λόγω συντήρησης της τροχιάς) και των προϋποθέσεων για έκτακτες αποστολές.
- 5.1.6. Για τον έλεγχο της επάρκειας που αφορά την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων (βλ. 4.2 Επάρκεια), ο οργανισμός εξασφαλίζει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (βλ. 1. Πλαίσιο του οργανισμού), για το προσωπικό του:

- (a) τη συμμόρφωση με τις οδηγίες κατάρτισης και εργασίας τους, καθώς και διορθωτικά μέτρα που λαμβάνονται, όπου απαιτείται·
 - (b) ειδική κατάρτιση σε περίπτωση αναμενόμενων αλλαγών που επηρεάζουν τη λειτουργία των εργασιών ή την ανάθεση των καθηκόντων τους·
 - (c) θέσπιση επαρκών μέτρων μετά από ατυχήματα και συμβάντα.
-

5.1.2. Αντικείμενο

Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει σχετικές διεργασίες για τη διαχείριση των κινδύνων που ανακύπτουν κατά τη λειτουργία μέσω του ΣΔΑ, διασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι το προσωπικό κατανοεί τους ρόλους του, τους κινδύνους που αντιμετωπίζει κατά τη λειτουργία και τα μέτρα ελέγχου που υπάρχουν διαθέσιμα, καθώς και ότι έχει την κατάλληλη επάρκεια και κατάρτιση για τη διαχείρισή των εν λόγω κινδύνων σύμφωνα με τα έγγραφα τεκμηρίωσης του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας.

Ο αιτών θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα οχήματα ή οι υποδομές λειτουργούν με ασφάλεια, σύμφωνα με τις ισχύουσες απαιτήσεις υπό διάφορες συνθήκες λειτουργίας (δηλαδή, κανονική λειτουργία, έκρυθμη κατάσταση και κατάσταση έκτακτης ανάγκης), συμπεριλαμβανομένης επίσης της χρήσης περιουσιακών στοιχείων για σκοπούς δοκιμών (π.χ. δοκιμή της συμπεριφοράς λειτουργίας οχημάτων πριν από τη χορήγηση έγκρισης) και σε έκτακτες περιστάσεις (π.χ. έκτακτες αποστολές, όπως μεταφορά πυρηνικού υλικού ή μεγάλων αδιαίρετων αντικειμένων που δεν μπορούν να μεταφερθούν με άλλα μέσα μεταφοράς, όπως δοκοί από σκυρόδεμα/δοκοί για γέφυρες κ.λπ.).

5.1.3. Επεξηγηματική σημείωση

Στα σημεία **5.1.3**, **5.1.4** και **5.1.5** του ανωτέρω νομικού κειμένου, όταν η απαίτηση αφορά τους διαχειριστές υποδομών, οι ρήτρες σε μαύρο χρώμα αντικαθίστανται από αυτές με μπλε.

Σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2016/798, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής πρέπει να εγκαταστήσουν ΣΔΑ για να διαχειρίζονται τους κινδύνους ασφάλειας που αποτελούν εγγενές στοιχείο των σιδηροδρομικών υπηρεσιών τους. Είναι γενικά αποδεκτό στη διαχείριση της ασφάλειας ότι η ασφάλεια θα πρέπει να είναι ενσωματωμένη όσο το δυνατό περισσότερο στις συνήθεις επιχειρησιακές διεργασίες. Ο λόγος για αυτό είναι ότι, έτσι, η επιχείρηση επικεντρώνεται τόσο στην ασφάλεια όσο και σε οποιαδήποτε άλλη επιχειρησιακή διεργασία, γεγονός που μειώνει τις συγκρούσεις μεταξύ των διαφόρων διεργασιών.

Στο έγγραφο καθοδήγησης (N360) του ISO για την υποστήριξη του παραρτήματος SL αναφέρεται ότι σκοπός του άρθρου 8 (Λειτουργία) είναι να προσδιοριστούν τα στοιχεία που πρέπει να υλοποιούνται στις δραστηριότητες του οργανισμού, ώστε να διασφαλίζεται η εκπλήρωση των απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης, καθώς και η αντιμετώπιση των κινδύνων και η αξιοποίηση των ευκαιριών που αποτελούν προτεραιότητα. Επιπλέον, αναφέρεται ότι μπορούν να προβλεφθούν συμπληρωματικές απαιτήσεις (που αφορούν τον συγκεκριμένο κλάδο) σχετικά με τον σχεδιασμό και τον έλεγχο της λειτουργίας. Ειδικότερα, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν πρέπει να είναι επιβλαβείς για την επιχείρηση της εταιρείας, αλλά να

παρέχουν ένα επαρκές πλαίσιο για τον έλεγχο του τρόπου διαχείρισης βασικών ζητημάτων ασφάλειας στο πλαίσιο των επιχειρηματικών διεργασιών του οργανισμού.

Έχουν προστεθεί σαφείς σύνδεσμοι μεταξύ των επιχειρησιακών απαιτήσεων και άλλων απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης (αντίστοιχων της προσέγγισης που προβλέπεται στο παράρτημα III του κανονισμού ΥΣΦ), ώστε να καθίσταται σαφές ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένες επιχειρησιακές απαιτήσεις όσον αφορά τις σχετικές απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης (π.χ. ο σχεδιασμός των δρομολογίων μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης αποτελεί δραστηριότητα η οποία θα πρέπει να υπόκειται σε εκτίμηση της επικινδυνότητας). Σκοπός δεν είναι η εν λόγω προσέγγιση να είναι εξαντλητική, αλλά να εντοπίζει συγκεκριμένα ζητήματα τα οποία κρίνονται σημαντικά από τις αρχές (με βάση την πείρα τους) και τα οποία, επομένως, θα πρέπει να εξετάζονται κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων αξιολόγησης ή εποπτείας που διενεργούν. Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής δεν θα πρέπει να εστιάζουν μόνο σε αυτές τις συγκεκριμένες απαιτήσεις κατά την ανάπτυξη και την εφαρμογή των ρυθμίσεων του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας που διαθέτουν (αγνοώντας άλλους κινδύνους ασφάλειας, παραδείγματος χάριν). Σε κάθε περίπτωση, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής πρέπει να εφαρμόζουν απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας (π.χ. εκτίμηση της επικινδυνότητας, παρακολούθηση, επάρκεια, πληροφορίες και επικοινωνία) σε όλες τις σχετικές επιχειρηματικές διεργασίες τους, ώστε να αποδεικνύουν ότι οι κίνδυνοι ασφάλειας ελέγχονται επαρκώς.

Η ενσωμάτωση του ΣΔΑ στις επιχειρηματικές/επιχειρησιακές διεργασίες είναι ύψιστης σημασίας και, για την επίτευξη αυτού του στόχου, ο οργανισμός πρέπει να συμμορφώνεται με τις ισχύουσες ΤΠΔ (5.1.2), όπως την ΤΠΔ ΔΔΚ, και με τους κοινοποιηθέντες εθνικούς κανόνες, στις περιπτώσεις που οι απαιτήσεις διασύνδεσης δεν καθορίζονται πλήρως στις ΤΠΔ. Αποδεκτά μέσα συμμόρφωσης ενδέχεται να δημοσιεύονται επίσης από το κράτος μέλος ή την αρχή του κράτους μέλους για τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης με τους εθνικούς κανόνες. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, τουλάχιστον οι ακόλουθες επιχειρησιακές διεργασίες:

- ▶ *Λειτουργία υποδομής (έλεγχος διαδρομών και εξοπλισμού υποδομής, έγκριση κινήσεων οχημάτων υπό όλες τις συνθήκες και διασφάλιση της συντήρησης της υποδομής: σύστημα(-τα) τροχιάς, ελέγχου-χειρισμού και σηματοδότησης,*
- ▶ *Λειτουργία αμαξοστοιχιών (ανάπτυξη δρομολογίων και σχετικών πινάκων ωραρίων δρομολογίων, διαχείριση της προετοιμασίας των αμαξοστοιχιών, διασφάλιση της οδήγησης των αμαξοστοιχιών, συνοδεία, δοκιμή, συντήρηση και επισκευή οχημάτων)*
- ▶ *Ελιγμός (μετακίνηση οχημάτων για τη συναρμολόγηση ή αποσυναρμολόγηση μιας αμαξοστοιχίας).*

Η ΤΠΔ ΔΔΚ είναι σημαντική εν προκειμένω, καθώς καθορίζει «θεμελιώδεις αρχές λειτουργίας» (ΘΑΛ) οι οποίες θα πρέπει να αποτυπώνονται στα σχετικά μέρη του ΣΔΑ. Επομένως, η συμμόρφωση με την ΤΠΔ ΔΔΚ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απόδειξη της συμμόρφωσης με τις παραπάνω σχετικές απαιτήσεις για το ΣΔΑ.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Στο άρθρο 5 παράγραφος 3 του κανονισμού ΥΣΦ προβλέπεται η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη συντήρηση των οχημάτων για επιχειρησιακούς σκοπούς **[5.1.3 (α)]** με ΥΣΦ και κατόχους. Στις εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνεται το χρονοδιάγραμμα συντήρησης και οι περιορισμοί που εκδίδει ο ΥΣΦ κατά τη διάρκεια της συντήρησης (βραχυπρόθεσμος σχεδιασμός).

Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία στην ανάπτυξη και την εφαρμογή των πινάκων ωραρίων σιδηροδρομικών δρομολογίων **[5.1.3 (β)]**, ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει τον τρόπο με τον οποίο έχει διαχειριστεί μέσω της εκτίμησης της επικινδυνότητας τον κίνδυνο που προκαλείται από τη δραστηριότητα εντός του οργανισμού του και στα σημεία διασύνδεσης με άλλους φορείς. Για παράδειγμα, ότι έχει λάβει υπόψη:

- ▶ Τον επιπρόσθετο φόρτο εργασίας του προσωπικού σηματοδότησης, όταν αυξάνεται ο αριθμός των αμαξοστοιχιών σε ορισμένες περιπτώσεις·
- ▶ Τις κατάλληλες επιχειρησιακές συμφωνίες με τον σχετικό ή τους σχετικούς διαχειριστές υποδομής για τη διακοπή κυκλοφορίας, την ανάκτηση, την ανταλλαγή πληροφοριών και όλες τις άλλες υπηρεσίες που θεωρούνται απαραίτητες·
- ▶ Τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με τη συντήρηση των σιδηροτροχιών, όταν οι συρμοί λειτουργούν 22 ώρες το 24ωρο.

Μια νέα σιδηροδρομική υπηρεσία **[5.1.3 (α)]** ενδέχεται να περιλαμβάνει μεταφορά νέων ειδών εμπορευμάτων.

Η κίνηση των οχημάτων **[5.1.3 (δ)]** έχει ευρύτερο νόημα από την κίνηση των αμαξοστοιχιών (δηλαδή, προγραμματισμένη κίνηση οχημάτων) και τις εγκρίσεις που παρέχονται πριν από την αναχώρηση των αμαξοστοιχιών. Μπορεί να περιλαμβάνει επίσης την ανάκτηση μιας αμαξοστοιχίας που έχει παρουσιάσει βλάβη, την κίνηση μηχανημάτων συντήρησης των σιδηροτροχιών ή τη μη προγραμματισμένη αντικατάσταση ενός οχήματος αμαξοστοιχίας με ζημία, πριν από την αναχώρηση της αμαξοστοιχίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 1.1 του φυλλαδίου 502-1 της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων (UIC), προτείνεται ο ακόλουθος ορισμός του όρου «έκτακτες αποστολές» **(5.1.5)**: «Μια αποστολή θεωρείται έκτακτη αν οι εξωτερικές διαστάσεις, το βάρος ή τα χαρακτηριστικά της σε σχέση με τον σταθερό εξοπλισμό ή τη φορτάμξα μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης που ασχολείται με τη μεταφορά προκαλεί ιδιαίτερες δυσκολίες και, επομένως, μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνο υπό ειδικές τεχνικές ή λειτουργικές συνθήκες».

Ο διαχειριστής υποδομής θα πρέπει να προσδιορίσει και να παράσχει συνθήκες και μέτρα για τη χρήση ενός οχήματος για δοκιμές στο δίκτυο εντός του δεδομένου χρονικού πλαισίου που προσδιορίζεται στο άρθρο 21 παράγραφος 3 και άρθρο παράγραφος 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/797 **(5.1.2)**.

Τα αρχεία των ελέγχων συμβατότητας δρομολογίων περιλαμβάνουν τα χαρακτηριστικά του οχήματος/αμαξοστοιχίας που εξετάζονται έναντι των προβλεπόμενων οδών λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής διαδρομής απόκλισης που προσδιορίζεται από τους διαχειριστές υποδομής (ΤΠΔ ΟΠ (ΕΕ) 2015/995 4.2.2.5)

Τα χαρακτηριστικά των οδών λειτουργίας είναι βάσει του μητρώου των υποδομών (RINF) ή/ και των πληροφοριών που παρέχονται από τον διαχειριστή υποδομής.

Σε περίπτωση που εντοπίζονται προβλήματα από οποιοδήποτε μέρος, θα πρέπει να αναληφθεί κοινό ψήφισμα της σιδηροδρομικής επιχείρησης και του διαχειριστή υποδομής.

Οι ανθρώπινοι και οι οργανωτικοί παράγοντες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον επιχειρησιακό σχεδιασμό, παραδείγματος χάριν, σε σχέση με τα ωράρια εργασίας, τη διαχείριση της κόπωσης, το άγχος, το περιβάλλον εργασίας (φυσικό και ψυχοκοινωνικό), τους χώρους εργασίας, τις εργασιακές διεργασίες κ.λπ.

Ο σχεδιασμός και ο έλεγχος λειτουργίας αναπτύσσονται με σκοπό τη συνεχή βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας. Η νοοτροπία ασφάλειας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε σχέση, παραδείγματος χάριν, με τον φόρτο εργασίας, το περιβάλλον εργασίας (φυσικό και ψυχοκοινωνικό), τις εργασιακές διεργασίες κ.λπ. Με αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται ότι οι συνέπειες των αλλαγών ή των ρυθμίσεων δεν έχουν αρνητικό αντίκτυπο στις ανθρώπινες επιδόσεις ή την οργανωτική ασφάλεια.

5.1.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Πληροφορίες που δείχνουν ότι, κατά τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την επανεξέταση των επιχειρησιακών διεργασιών του, ο αιτών σχεδιάζει την επίτευξη των στόχων ασφάλειας, εφαρμόζει μέτρα εκτίμησης της επικινδυνότητας και παρακολουθεί τα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων αναφορών σχετικά με πηγές στις οποίες μπορούν να αναζητηθούν επιπρόσθετες πληροφορίες για τις διαδικασίες **[5.1.1 (α)-(γ)]**
- ▶ Στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο οργανισμός έχει επίγνωση και εκπληρώνει πραγματικά όλες τις κατηγορίες υποχρεωτικών απαιτήσεων ασφάλειας οι οποίες ισχύουν για τη λειτουργία του και περιγράφει συνοπτικά τον τρόπο με τον οποίο το ΣΔΑ διασφαλίζει τη συμμόρφωση με αυτές·
- ▶ Πληροφορίες που δείχνουν ότι ο αιτών διασφαλίζει τη συμμόρφωση των ρυθμίσεων που αφορούν τη λειτουργία του με τις ισχύουσες απαιτήσεις (νομοθεσία, πρότυπα κ.λπ.) **(5.1.2)**
- ▶ Στο πλαίσιο της έγκρισης τύπου οχήματος και/ή της έγκρισης οχήματος για διάθεση στην αγορά, ο διαχειριστής υποδομής είναι σε θέση να προσδιορίσει και να παράσχει **(5.1.2)**:
- ▶ τις επιχειρησιακές συνθήκες που απαιτούνται για τη χρήση του οχήματος για δοκιμές στο δίκτυο, με βάση τις πληροφορίες που παρέχει ο αιτών για την έγκριση·
- ▶ οποιαδήποτε απαραίτητα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην υποδομή προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφαλής και αξιόπιστη λειτουργία κατά τη διάρκεια των δοκιμών στο δίκτυο· και/ή

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- ▶ οποιαδήποτε απαραίτητα μέτρα στις εγκαταστάσεις της υποδομής για την εκτέλεση των δοκιμών στο δίκτυο.
- ▶ Για τον έλεγχο πριν από τη χρήση εγκεκριμένων οχημάτων (αναδιατυπωμένη οδηγία για τη διαλειτουργικότητα άρθρο 23.1) και ειδικά για τον έλεγχο της συμβατότητας δρομολογίων [αναδιατυπωμένη οδηγία για τη διαλειτουργικότητα άρθρο 23.1(α),(β)] η σιδηροδρομική επιχείρηση, στο πλαίσιο του ΣΔΑ της, δύναται να προσδιορίσει και να παρέχει [5.1.3 (α) ΚΜΑ για τις απαιτήσεις ΣΔΑ] αποδεικτικές διαδικασίες και αρχεία που να δείχνουν ότι το όχημα είναι συμβατό με το δρομολόγιο στο οποίο προορίζεται να λειτουργήσει και ότι είναι δεόντως ενσωματωμένο στη σύνθεση του συρμού (βλ. επίσης ΤΠΔ ΔΔΚ (2015/995 4.2.2.5).
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία της συμμόρφωσης των εγγράφων τεκμηρίωσης της λειτουργίας με τις απαιτήσεις για τη διαχείριση της λειτουργίας (και της συντήρησης) στα οργανωτικά και φυσικά όρια, π.χ. στα σημεία οργανωτικής, τεχνικής και επιχειρησιακής διασύνδεσης με παρακείμενη υποδομή, σε συνοριακούς σταθμούς, σε σημεία αλληλεπίδρασης με άλλες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ή διαχειριστές υποδομής κ.λπ. (5.1.2)
- ▶ Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης των κινδύνων που προκύπτουν από τις επιχειρησιακές δραστηριότητες μέσω της διεργασίας εκτίμησης της επικινδυνότητας και την κάλυψη των στοιχείων που καθορίζονται στις ανωτέρω απαιτήσεις [5.1.3 (α), (γ) - (στ)]
- ▶ Στοιχεία που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση του υπεύθυνου για τη συντήρηση φορέα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 [5.1.3 (στ)]
- ▶ Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο διαχείρισης των αρμοδιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της αρμοδιότητας διαχείρισης των κινδύνων που προκαλούνται από την κόπωση, για την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων (5.1.4)
- ▶ Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός διαχειρίζεται τις πληροφορίες και την επικοινωνία για την ασφάλεια των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων (5.1.5)
- ▶ Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα διαχείρισης της επάρκειας και τις σχετικές διαδικασίες, καθώς και για τον τρόπο σύνδεσής τους με συγκεκριμένες οδηγίες εργασίας ή εκτέλεσης καθηκόντων για τη διατήρηση της ασφάλειας των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων (5.1.6)
- ▶ Στοιχεία που αποδεικνύουν την ενημέρωση των εγγράφων τεκμηρίωσης της λειτουργίας (διαδικασίες, οδηγίες εργασίας κ.λπ.) όταν και όπου είναι αναγκαίο. (βλ. επίσης 4.5.3)

5.1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Κατάλογος των υποχρεωτικών απαιτήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ΤΠΔ) και του τρόπου συμμόρφωσης με αυτές (βλ. επίσης 2).

Εξήγηση του τρόπου διαχείρισης των επιχειρησιακών κινδύνων μέσω της διεργασίας εκτίμησης της επικινδυνότητας και του τρόπου με τον οποίο διασφαλίζεται η επίτευξη των στόχων επιχειρησιακής ασφάλειας. Παρέχονται σύνδεσμοι προς σημεία στα οποία μπορούν να αναζητηθούν σχετικές διαδικασίες.

Δήλωση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το ΣΔΕ συμβάλλει στον έλεγχο των επιχειρησιακών κινδύνων και τον τρόπο διαχείρισης της ροής πληροφοριών και επικοινωνίας, ώστε να διασφαλίζεται ο κατάλληλος έλεγχος των κινδύνων.

Λεπτομερή στοιχεία του συστήματος συντήρησης τροχαίου υλικού, συμπεριλαμβανομένων συνδέσμων προς τα λεπτομερή έγγραφα τεκμηρίωσης που το υποστηρίζουν (στην περίπτωση που δεν υπάρχει ΥΣΦ ή καθεστώς πιστοποίησης).

Λεπτομερή διαδικασία των ελέγχων πριν από την αναχώρηση (ΤΠΔ ΔΔΚ) που εφαρμόζονται για να διασφαλιστεί ο έλεγχος συμμόρφωσης των εξής:

- ▶ των επιδόσεων πέδησης (κατά την προετοιμασία του δελτίου πέδησης),
- ▶ της σύνθεσης της αμαξοστοιχίας·
- ▶ των εμπρόσθιων και οπίσθιων σημάτων·
- ▶ της κατάστασης του φορτίου και του ρυμουλκούμενου οχήματος.

Αντίγραφο της διεργασίας εντοπισμού περιπτώσεων μη συμμόρφωσης και του τρόπου με τον οποίο διασφαλίζεται ότι λαμβάνεται οποιοδήποτε απαραίτητο μέτρο, όπως μέτρα που επιφέρουν την απόσυρση του οχήματος, την αντικατάσταση εξαρτήματος/εξοπλισμού/οχήματος που εμφανίζει βλάβη/ελαττώματα ή την εφαρμογή περιορισμών στη λειτουργία.

Έγγραφο που παρουσιάζει τους τύπους οχημάτων που θα χρησιμοποιούνται σε κάθε συγκεκριμένη διαδρομή και το είδος των υπηρεσιών που θα παρέχονται και, ιδίως, τυχόν:

- ▶ περιορισμούς στη λειτουργία που οφείλονται σε συγκεκριμένους τύπους οχημάτων·
- ▶ περιορισμούς λόγω της λειτουργίας συγκεκριμένων τύπων οχημάτων σε συγκεκριμένες διαδρομές·
- ▶ επιπρόσθετες απαιτήσεις συντήρησης για συγκεκριμένες διαδρομές (βλ. επίσης 5.2).

Έγγραφο που περιγράφει οποιεσδήποτε επιπρόσθετες απαιτήσεις για τη διαχείριση έκρυθμων συνθηκών (π.χ. συμβάντων στα οποία εμπλέκεται κάποιο όχημα) για το σχετικό ή τα σχετικά δίκτυα στον τόπο παροχής της υπηρεσίας.

Υπάρχει διεργασία για τη διαχείριση της κόπωσης η οποία εφαρμόζεται για το προσωπικό που εργάζεται με ακανόνιστο ωράριο εργασίας. Η διεργασία βασίζεται σε μεθόδους που στηρίζονται

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

σε αποδεικτικά στοιχεία και σε επαγγελματική εμπειρογνωμοσύνη. Η διεργασία λαμβάνει υπόψη ότι, κατά την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση των κινδύνων που προκαλούνται από την κόπωση, πρέπει να εξετάζεται μια σειρά παραγόντων. Το πρόγραμμα διαχείρισης της κόπωσης θα πρέπει να περιλαμβάνει τον σχεδιασμό και τον έλεγχο του περιβάλλοντος εργασίας και των εργασιακών καθηκόντων, ώστε να ελαχιστοποιούνται, στο μέτρο του εφικτού, οι επιπτώσεις της κόπωσης στην εγρήγορση και τις επιδόσεις του εργατικού δυναμικού, με τρόπο κατάλληλο βάσει του επιπέδου της έκθεσης στον κίνδυνο και του χαρακτήρα της υπηρεσίας.

Όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις θεμελιώδεις αρχές λειτουργίας (ΘΑΛ) της ΤΠΔ ΔΔΚ, παρέχονται στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η σιδηροδρομική επιχείρηση μπορεί να διασφαλίσει ότι (ενδεικτικά μόνο):

- *Μια αμαξοστοιχία πρέπει να λειτουργεί σε ένα συγκεκριμένο τμήμα γραμμής, μόνο αν η σύνθεση της αμαξοστοιχίας είναι συμβατή με την υποδομή (ΘΑΛ 3)*

Η εν λόγω απαίτηση αφορά την επιβεβαίωση της συμβατότητας της αμαξοστοιχίας με την υποδομή που υπάρχει στη διαδρομή στην οποία σχεδιάζεται να λειτουργήσει, πριν να εγκριθεί η κίνησή της. Η συμβατότητα μεταξύ μιας αμαξοστοιχίας και της υποδομής επηρεάζεται πρωτίστως από τις διαστάσεις ενός οχήματος και οποιουδήποτε φορτίου το οποίο τοποθετείται σε αυτό· τις αποστάσεις ασφαλείας μεταξύ της αμαξοστοιχίας και της υποδομής ή μεταξύ αμαξοστοιχιών σε παρακείμενες σιδηροτροχιές (εύρος γραμμής)· την ελάχιστη απαιτούμενη ικανότητα πέδησης της αμαξοστοιχίας· το βάρος και το μήκος μιας αμαξοστοιχίας και την ικανότητα και τη δυναμικότητα της υποδομής.

Υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία ότι:

- Θα διενεργηθούν έλεγχοι πριν από την αναχώρηση για να διασφαλιστεί ότι, πριν να αρχίσει ή να συνεχίσει το ταξίδι της μια αμαξοστοιχία, οι επιβάτες, το προσωπικό και τα εμπορεύματα της αμαξοστοιχίας μεταφέρονται με ασφάλεια (ΘΑΛ 4)

Η εν λόγω απαίτηση αφορά την αμαξοστοιχία και την ετοιμότητά της για κίνηση. Περιλαμβάνει, παραδείγματος χάριν: την ικανότητα πέδησης της αμαξοστοιχίας, την επιτρεπόμενη ταχύτητα της αμαξοστοιχίας, τη σύνθεση και τη σύζευξη της αμαξοστοιχίας, τον προσδιορισμό, τη φόρτωση και την ασφάλιση του φορτίου, την παροχή επαρκών πληροφοριών στο προσωπικό που προετοιμάζει και χειρίζεται την αμαξοστοιχία. Στόχος είναι η πρόληψη των συγκρούσεων και των εκτροχιασμών λόγω διαφόρων κινδύνων.

5.1.6. Παραπομπές και πρότυπα

- Έγγραφο N360 της Κοινής Τεχνικής Συντονιστικής Ομάδας (JTCC) του ISO για την επεξήγηση εννοιών (concept document) με σκοπό την υποστήριξη της εφαρμογής του παραρτήματος SL
- Φυλλάδιο 502-1 της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων (UIC)
- Κανονισμός για τη διεθνή σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων (RID)

► Καθοδήγηση σχετικά με την ΤΠΔ ΔΔΚ

5.1.7. Ζητήματα εποπτείας

Η εποπτεία της δραστηριότητας λειτουργίας θα πρέπει να διενεργείται δίνοντας έμφαση σε συγκεκριμένους τομείς και εξετάζοντας τους εν λόγω τομείς λεπτομερώς, ώστε να διαπιστωθεί πώς αποτυπώνονται στο υπό εποπτεία σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας του οργανισμού και αν διαθέτουν το σωστό προσωπικό στη σωστή θέση για την εκτέλεση των σωστών καθηκόντων. Με αυτόν τον τρόπο, η ΕΑΑ μπορεί να διαπιστώσει αν οι δραστηριότητες καλύπτονται στο ΣΔΑ κατά τρόπο συνολικό ή αν κάθε δραστηριότητα τελεί υπό χωριστή διαχείριση, χωρίς να συνδέεται σθεναρά με τους στόχους ασφάλειας και τη συνολική στρατηγική.

Συγκεκριμένα η εποπτεία πρέπει να ελέγχει:

- Πώς τα έγγραφα ΣΔΑ ανώτερου επιπέδου μεταφράζονται σε συνεκτικές τοπικές οδηγίες που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση του κινδύνου σε επιχειρησιακό επίπεδο·
- Τη διαχείριση συνθηκών έκτακτης ανάγκης ή μη συνηθισμένων καταστάσεων·
- Τον τρόπο διαχείρισης των συνόρων λειτουργίας/ορίων λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων διασύνδεσης με άλλα μέρη·
- Τις ρυθμίσεις διαχείρισης της κόπωσης·
- Τη διαχείριση επικίνδυνων ουσιών·
- Τις ρυθμίσεις για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, των ρόλων και των αρμοδιοτήτων του προσωπικού του οργανισμού, όπως αναφέρεται στα κεφάλαια 1.3 1.4 και 1.8 του κανονισμού RID τη σχέση που απαιτείται με οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων·
- Τη συμμόρφωση με τις θεμελιώδεις αρχές λειτουργίας που καθορίζονται στην ΤΠΔ ΔΔΚ.

5.2. Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων

5.2.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

5.2.1. Ο οργανισμός διαχειρίζεται τους κινδύνους ασφαλείας που συνδέονται με τα φυσικά περιουσιακά στοιχεία καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση επικινδυνότητας), από το σχεδιασμό έως τη διάθεση, και διασφαλίζει ότι πληρούν τις απαιτήσεις του ανθρώπινου παράγοντα για τη χρήση.

5.2.2. Ο οργανισμός:

- (a) μεριμνά ώστε τα περιουσιακά στοιχεία να χρησιμοποιούνται για τον σκοπό που προορίζονται, ενώ παράλληλα διατηρεί την ασφαλή λειτουργική τους κατάσταση,

σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 κατά περίπτωση, και το αναμενόμενο επίπεδο απόδοσής τους·

- (a) μεριμνά ώστε τα περιουσιακά στοιχεία να χρησιμοποιούνται για τον σκοπό που προορίζονται, ενώ παράλληλα διατηρεί την ασφαλή λειτουργική τους κατάσταση και το αναμενόμενο επίπεδο απόδοσής τους·
- (b) διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία σε κανονικές και έκρυθμες λειτουργίες·
- (c) εντοπίζει, το ταχύτερο δυνατόν, περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις λειτουργίας πριν ή κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του περιουσιακού στοιχείου, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των περιορισμών χρήσης, ανάλογα με την περίπτωση, ώστε να εξασφαλίζεται η ασφαλής λειτουργία του περιουσιακού στοιχείου (βλ. 6.1. Παρακολούθηση).

5.2.3. Ο οργανισμός μεριμνά ώστε οι ρυθμίσεις διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων του, κατά περίπτωση, να ανταποκρίνονται σε όλες τις βασικές απαιτήσεις που καθορίζονται στις σχετικές τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας (βλ. 1 Πλαίσιο του οργανισμού).

5.2.4. Για τον έλεγχο των κινδύνων που αφορούν την παροχή συντήρησης (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση επικινδυνότητας), λαμβάνονται τουλάχιστον υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- (a) ο προσδιορισμός της ανάγκης συντήρησης για τη διατήρηση του περιουσιακού στοιχείου σε ασφαλή λειτουργική κατάσταση, βάσει της προγραμματισμένης και πραγματικής χρήσης του περιουσιακού στοιχείου και των χαρακτηριστικών του σχεδιασμού του·
- (a) ο προσδιορισμός της ανάγκης συντήρησης για τη διατήρηση της υποδομής σε ασφαλή λειτουργική κατάσταση, βάσει της προγραμματισμένης και πραγματικής χρήσης της υποδομής και των χαρακτηριστικών του σχεδιασμού της·
- (b) η διαχείριση της απομάκρυνσης του περιουσιακού στοιχείου από τη λειτουργία για συντήρηση, όταν έχουν προσδιοριστεί ελαττώματα ή όταν η κατάσταση του περιουσιακού στοιχείου υποβαθμίζεται εκτός των ορίων μιας ασφαλούς λειτουργικής κατάστασης, όπως αναφέρεται στο στοιχείο α)·
- (c) η διαχείριση της επιστροφής στη λειτουργία του περιουσιακού στοιχείου με ενδεχόμενους περιορισμούς χρήσης μετά την πραγματοποίηση της συντήρησης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι βρίσκεται σε ασφαλή κατάσταση λειτουργίας·
- (d) η διαχείριση του εξοπλισμού παρακολούθησης και μέτρησης, ώστε να εξασφαλίζεται ότι είναι κατάλληλος για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

5.2.5. Για τον έλεγχο των πληροφοριών και της επικοινωνίας, όπου αυτό είναι χρήσιμο για την ασφαλή διαχείριση περιουσιακών στοιχείων (βλ. 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία), ο οργανισμός λαμβάνει υπόψη:

- (a) την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών εντός του οργανισμού ή με εξωτερικούς φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη συντήρηση (βλ. 5.3. Ανάδοχοι, εταίροι και προμηθευτές), ιδίως όσον αφορά τις δυσλειτουργίες που σχετίζονται με την ασφάλεια, τα ατυχήματα, τα συμβάντα καθώς και τους ενδεχόμενους περιορισμούς χρήσης του περιουσιακού στοιχείου·
- (b) την ανιχνευσιμότητα όλων των απαραίτητων πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που σχετίζονται με το στοιχείο (α) (βλέπε 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία και 4.5.3. Έλεγχος τεκμηριωμένων πληροφοριών)

- (c) τη σύσταση και τη συντήρηση των μητρώων όλων των περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της διαμόρφωσης που επηρεάζουν την ακεραιότητα της ασφάλειας των περιουσιακών στοιχείων (βλ. 5.4 Διαχείριση μεταβολών).
-

5.2.2. Αντικείμενο

Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τον κύκλο ζωής των περιουσιακών στοιχείων του από τον σχεδιασμό έως την απόρριψή τους, μέσω των διαδικασιών και των ρυθμίσεων που καθορίζονται στο ΣΔΑ. Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει ότι εφαρμόζει ανθρωποκεντρική προσέγγιση σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής των περιουσιακών στοιχείων. Θα πρέπει να αναφέρει λεπτομερώς τα σημεία διασύνδεσης της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων του με διάφορα στοιχεία του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, όπως τη διαχείριση της επάρκειας, τον σχεδιασμό της λειτουργίας και την παρακολούθηση. Στόχος του αιτούντος θα πρέπει να είναι να αποδείξει ότι διαθέτει ένα αξιόπιστο σύστημα για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων, το οποίο αποτυπώνει τους κινδύνους που εγείρονται λόγω του είδους και της έκτασης των υπηρεσιών που παρέχει.

5.2.3. Επεξηγηματική σημείωση

Ως «περιουσιακό στοιχείο» (5.2) νοείται οποιοσδήποτε εξοπλισμός (σταθερός ή κινητός), δομή, λογισμικό ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο το οποίο πρέπει να συντηρείται διαχρονικά με σκοπό την παροχή μιας σιδηροδρομικής υπηρεσίας. Τα περιουσιακά στοιχεία θα διακρίνονται σε αυτά που διαχειρίζεται η σιδηροδρομική επιχείρηση (κυρίως οχήματα) και αυτά που διαχειρίζεται ένας διαχειριστής υποδομής (όλα τα συστατικά στοιχεία της υποδομής, όπως εξοπλισμός ελέγχου-χειρισμού/σηματοδότησης, αλλαγής σιδηροτροχιάς, παροχής ισχύος, ισόπεδες διαβάσεις, έργα πολιτικού μηχανικού, όπως γέφυρες, οδογέφυρες, σήραγγες, πλατφόρμες, ανελκυστήρες, κυλιόμενες σκάλες κ.λπ. Πλήρης κατάλογος παρέχεται στο παράρτημα Ι της οδηγίας (ΕΕ) 2012/34).

Ο κύκλος ζωής ενός περιουσιακού στοιχείου περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- (a) *σχεδιασμός*·
- (b) *υλοποίηση (κατασκευή, εγκατάσταση, δοκιμή και θέση σε λειτουργία)*·
- (c) *λειτουργία και συντήρηση*·
- (d) *επισκευή, τροποποίηση και μετασκευή, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης μεταβολών*·
- (e) Ανακαίνιση, οριστική θέση εκτός λειτουργίας και απόρριψη

Είναι σημαντικό για έναν οργανισμό να αποδείξει πώς συλλαμβάνει και διατηρεί (σύστημα και) τις απαιτήσεις ασφάλειας για τα περιουσιακά στοιχεία, και πώς αυτά θα επαληθευτούν, θα επικυρωθούν και θα παρακολουθούνται.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Εάν η συντήρηση έχει συναφθεί σε τρίτο, είναι ευθύνη του οργανισμού να προσδιορίζει και να παρακολουθεί ότι η επίδοση του περιουσιακού στοιχείου συμμορφώνεται με τα καθιερωμένα πρότυπα του οργανισμού.

Μόλις πραγματοποιηθούν διαδικασίες για τη διαχείριση του κινδύνου που συνδέεται με κρίσιμα περιουσιακά στοιχεία ασφαλείας, ο οργανισμός θα πρέπει να παρακολουθεί την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων έναντι αυτών των κινδύνων και τις δικές του προσδοκίες.

Όταν τα περιουσιακά στοιχεία είναι πιθανό να ανανεωθούν, να παροπλιστούν ή να διατεθούν, ο οργανισμός καθιερώνει και τεκμηριώνει διαδικασίες για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητες αυτές.

Οι διαδικασίες αυτές αφορούν μόνο οργανισμούς που εκτελούν τέτοιες δραστηριότητες ή είναι πιθανό να το πράξουν

για την ανανέωση ενός περιουσιακού στοιχείου που προσεγγίζει το τέλος της ζωής του, ο οργανισμός εξασφαλίζει ότι το περιουσιακό στοιχείο αντικατάστασης πληροί τα καθιερωμένα κριτήρια των επιδόσεων ασφαλείας. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, αναθεωρούνται όλες οι αναλύσεις ασφαλείας.

Απαιτήσεις σχετικά με τη συντήρηση **(5.2.4)** απορρέουν από τον κανονισμό ΥΣΦ, καθώς τα φορτηγά οχήματα αποτελούν περιουσιακό στοιχείο το οποίο θα πρέπει να διαχειρίζεται μια σιδηροδρομική επιχείρηση και, πιθανόν, ένας διαχειριστής υποδομής. Οι εν λόγω απαιτήσεις στον κανονισμό ΥΣΦ είναι περισσότερο συγκεκριμένες και κανονιστικές, ενώ οι ανωτέρω απαιτήσεις αφορούν κυρίως τη διασύνδεση μεταξύ του ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης ή του διαχειριστή υποδομής και του συστήματος συντήρησης του ΥΣΦ με στόχο να διασφαλιστεί ότι τα περιουσιακά στοιχεία μπορούν να λειτουργούν και να συντηρούνται με ασφάλεια. Η εκτίμηση επικινδυνότητας θα πρέπει να καλύπτει επίσης τον ενδεχόμενο αντίκτυπο στην ασφάλεια οποιασδήποτε αντικατάστασης κατά τη διάρκεια συντήρησης (η οποία αποτελεί μέρος του κύκλου ζωής του περιουσιακού στοιχείου) σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2016/797 και των σχετικών ΤΠΔ.

Δεν ρυθμίζονται όλα τα περιουσιακά στοιχεία μέσω ΤΠΔ **(5.2.3)**. Επίσης, ακόμα και αν εφαρμόζεται μια ΤΠΔ (π.χ. ΤΠΔ για την υποδομή), ρυθμίζονται μόνο όσα ζητήματα είναι απαραίτητα για σκοπούς διαλειτουργικότητας, γεγονός που σημαίνει ότι ενδέχεται να εξακολουθούν να πρέπει να εκπληρωθούν άλλες απαιτήσεις ασφαλείας. Η συμμόρφωση με τις βασικές απαιτήσεις των σχετικών ΤΠΔ (όχι μόνο τις βασικές απαιτήσεις για την ασφάλεια) πρέπει να διατηρείται στην περίπτωση αντικατάστασης, ανακαίνισης ή αναβάθμισης σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) 2016/797.

Ο όρος «ασφαλής κατάσταση λειτουργίας» **[5.2.4 (α)]** σημαίνει ότι το περιουσιακό στοιχείο πρέπει να χρησιμοποιείται ενός των ορίων ασφαλούς χρήσης του. Τα όρια ασφαλούς χρήσης ενδέχεται να εξελίσσονται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του συστήματος, αλλά πρέπει να καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις παραμέτρους διαλειτουργικότητας. Ενδέχεται να εντοπίζονται ελαττώματα **[5.2.4 (β)]** και, με βάση μια ανάλυση των πρωταρχικών αιτιών, τα όρια ασφαλούς χρήσης μπορούν να προσαρμόζονται αναλόγως. Στην περίπτωση οχημάτων, ως ασφαλή κατάσταση λειτουργίας νοείται μια ασφαλή κατάσταση κυκλοφορίας σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798.

Η διάρθρωση των περιουσιακών στοιχείων **[5.2.5 (γ)]** περιλαμβάνει το μοναδικό αναγνωριστικό των περιουσιακών στοιχείων, τη θέση τους, οποιαδήποτε συντήρηση που έχει διενεργηθεί κ.λπ. (και όχι μόνο τη διαχείριση της διάρθρωσης των μεταβολών). Η διαχείριση της διάρθρωσης των (τεχνικών) μεταβολών ισχύει για την αντικατάσταση.

Πρέπει να ορίζεται ΥΣΦ σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 για να διασφαλίζεται ότι τα οχήματα για τη συντήρηση των οποίων είναι υπεύθυνος ο εν λόγω ΥΣΦ είναι σε ασφαλή κατάσταση κυκλοφορίας. Δεν είναι απαραίτητο να περιγράφονται λεπτομερώς οι δραστηριότητες που εκτελεί ένας ΥΣΦ ο οποίος έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 445/2011. Από την άλλη πλευρά, είναι απαραίτητο να αναφέρονται τα στοιχεία και οι πτυχές που καλύπτονται από το πιστοποιητικό του ΥΣΦ και ο τρόπος διαχείρισης της διασύνδεσης με τον ΥΣΦ και, ιδίως, οι πληροφορίες που ανταλλάσσονται μεταξύ του αιτούντος και του ΥΣΦ και ο τρόπος με τον οποίο πραγματοποιείται η εν λόγω ανταλλαγή.

Όσον αφορά τα οχήματα που συντηρούνται από μη πιστοποιημένους ΥΣΦ (δηλ. φορείς που δεν είναι πιστοποιημένοι σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 445/2011), ο αιτών είναι υπεύθυνος να διασφαλίζει ότι τα οχήματα που χρησιμοποιεί βρίσκονται σε ασφαλή κατάσταση κυκλοφορίας παρακολουθώντας τους μη πιστοποιημένους ΥΣΦ για να διαπιστώσει αν έχουν αναπτύξει και εφαρμόζουν αποτελεσματικά το σύστημα συντήρησης που διαθέτουν σύμφωνα με το άρθρο Στην περίπτωση που οι μη πιστοποιημένοι ΥΣΦ δεν αποτελούν μέρος του οργανισμού του αιτούντος, η εκπλήρωση των νομικών υποχρεώσεων θα πρέπει να διασφαλίζεται μέσω συμβατικών ρυθμίσεων.

Στην περίπτωση σύμπραξης μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση παραμένει πλήρως υπεύθυνη για την ασφαλή λειτουργία της και, επομένως, για τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές της, συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας υπηρεσιών συντήρησης για τα οχήματα. Η χρήση από μια σιδηροδρομική επιχείρηση του πιστοποιητικού ασφάλειας της άλλης σιδηροδρομικής επιχείρησης με την οποία συνεργάζεται ως μέσο για τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με την προμήθεια υπηρεσιών συντήρησης δεν επαρκεί, αν δεν υποστηρίζεται από συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ των συνεργαζόμενων σιδηροδρομικών επιχειρήσεων. Οι εν λόγω συμβατικές ρυθμίσεις πρέπει να αναπτυχθούν από κοινού και να παρακολουθούνται από κάθε εταίρο. Επίσης, αποτελούν μέρος κάθε ΣΔΑ και, επομένως, υπόκεινται στην εποπτεία των αντίστοιχων ΕΑΑ. Οι αντίστοιχες ΕΑΑ θα πρέπει να συντονίζονται για την αντιμετώπιση οποιωνδήποτε ζητημάτων διασυννοριακής διασύνδεσης που ενδέχεται να έχουν προκύψει από τους συμβαλλόμενους φορείς.

5.2.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων εντός του ΣΔΑ του οργανισμού, συμπεριλαμβανομένων σχετικών συνδέσμων προς άλλους τομείς, όπως η εκτίμηση επικινδυνότητας, ο σχεδιασμός λειτουργίας, η διαχείριση μεταβολών κ.λπ. **(5.2.1), (5.2.2), [5.2.5 (α) - (β)]**:

Στάδιο σχεδιασμού

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία των διεργασιών και των γνωμοδοτήσεων για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων που αφορούν τα περιουσιακά στοιχεία·*
- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία των στρατηγικών διαχείρισης των κινδύνων σε σχέση με την προμήθεια και τη θέση σε λειτουργία νέων ή τροποποιημένων περιουσιακών στοιχείων·*
- ▶ *Έγγραφα τεκμηρίωσης όλων των σχετικών διεργασιών για τον σχεδιασμό και την παράδοση περιουσιακών στοιχείων·*
- ▶ *Διεργασίες για τη διαχείριση των κινδύνων κατά το στάδιο του σχεδιασμού·*
- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία των εργαλείων που χρησιμοποιούνται για τη διασφάλιση της ασφάλειας·*
- ▶ *Λεπτομέρειες των προτύπων ή άλλων πληροφοριών ασφάλειας στις οποίες βασίζεται ο σχεδιασμός και η συντήρηση του περιουσιακού στοιχείων και οποιωνδήποτε δοκιμών που έχουν διενεργηθεί για την επιβεβαίωση της συμμόρφωσης·*
- ▶ *Ύπαρξη εγχειριδίου ή παρόμοιου εγγράφου που περιλαμβάνει τις διεργασίες για τη λειτουργία και τη συντήρηση περιουσιακών στοιχείων και για τη διαχείριση των κινδύνων κατά το στάδιο λειτουργίας και συντήρησης·*

Στάδιο υλοποίησης

- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία των διεργασιών διαχείρισης των κινδύνων ασφάλειας, δοκιμής και επικύρωσης, τα οποία καλύπτουν την κατασκευή και τη θέση σε λειτουργία του περιουσιακού στοιχείου, καθώς και την επιχειρησιακή ετοιμότητά του·*

Στάδιο λειτουργίας και συντήρησης

- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία της συνεχούς συμμόρφωσης με τα πρότυπα και τις διεργασίες, καθώς και της διαχείρισης των κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί·*
- ▶ *Σχέδια και διαδικασίες συντήρησης περιουσιακών στοιχείων·*
- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία των δραστηριοτήτων του οργανισμού σε σχέση με τον εντοπισμό και την εξάλειψη των κινδύνων·*
- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία των διεργασιών που χρησιμοποιήθηκαν για την αναφορά και τη διαχείριση οποιωνδήποτε ζητημάτων ασφάλειας επιδόσεων και διορθωτικών μέτρων·*
- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία της χρήσης επιδόσεων με βάση τις τάσεις σε σχέση με την προβλεπόμενη στρατηγική διάρκεια ζωής ενός περιουσιακού στοιχείου για την παρακολούθηση των επιδόσεων και τον σχεδιασμό ανακαινίσεων·*

- ▶ Διεργασίες για τον εντοπισμό σφαλμάτων και αστοχιών και για την πραγματοποίηση διορθωτικών ενεργειών·
- ▶ Διαχείριση συνθηκών έκτακτης ανάγκης ή μη συνηθισμένων καταστάσεων που ενδέχεται να επηρεάζουν την ασφάλεια των περιουσιακών στοιχείων·
- ▶ Στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων λαμβάνεται υπόψη για τα περιστατικά που χρήζουν κοινοποίησης και ότι πραγματοποιείται διαχείριση των κοινών κινδύνων στα σημεία διασύνδεσης **(βλ. επίσης 3.1)**·

Ανακαίνιση, οριστική θέση εκτός λειτουργίας και απόρριψη

- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία των διεργασιών για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με την ανακαίνιση, την οριστική θέση εκτός λειτουργίας ή την απόρριψη των περιουσιακών στοιχείων, όπως ενδείκνυται αναλόγως της κλίμακας και του χαρακτήρα του οργανισμού·
- ▶ Στοιχεία που αποδεικνύουν μια συστηματική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων σε όλα τα στάδια του κύκλου ζωής της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων· **(5.2.1)**
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία της συμμόρφωσης των εγγράφων τεκμηρίωσης της λειτουργίας με τις απαιτήσεις για τη διαχείριση (της λειτουργίας και) της συντήρησης στα οργανωτικά και φυσικά όρια, π.χ. στα σημεία οργανωτικής, τεχνικής και επιχειρησιακής διασύνδεσης με παρακείμενη υποδομή, σε συνοριακούς σταθμούς, σε σημεία αλληλεπίδρασης με άλλες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ή διαχειριστές υποδομής· **(5.2.3)**
- ▶ Πληροφορίες που δείχνουν ότι ο αιτών αποδεικνύει τη συμμόρφωση των ρυθμίσεων που αφορούν τη συντήρηση με τις ισχύουσες απαιτήσεις (νομοθεσία, πρότυπα κ.λπ.)· **(5.2.3)**
- ▶ Στην περίπτωση οχημάτων, αντίγραφο του πιστοποιητικού του ΥΣΦ ή αποδεικτικά στοιχεία της συμμόρφωσης του υπεύθυνου για τη συντήρηση φορέα με το άρθρο 14 παράγραφοι 2 και 3 και το παράρτημα III της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798· **[5.2.4 (α) - (δ)]**
- ▶ Στην περίπτωση συμπράξεων μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων στο πλαίσιο των οποίων τη συντήρηση του οχήματος διενεργεί ο εταίρος·
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία ότι εφαρμόζονται συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ των εταίρων, συμπεριλαμβανομένων ρυθμίσεων για τα εξής·
- ▶ ανταλλαγή πληροφοριών, όπως περιγράφεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 445/2011·
- ▶ τεχνική υποστήριξη, κατά περίπτωση, ιδίως για κληροδοτημένα συστήματα ελέγχου, χειρισμού και σηματοδότησης·

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- ▶ έλεγχος των ικανοτήτων των συνεργείων συντήρησης στα οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση της συντήρησης·
- ▶ παρακολούθηση οχημάτων και ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών που προκύπτουν από την εν λόγω παρακολούθηση· **(βλ. επίσης 6.1)**
- ▶ Στην περίπτωση περιουσιακών στοιχείων για τα οποία απαιτείται πιστοποιητικό συμμόρφωσης βάσει του δικαίου της ΕΕ ή των εθνικών κανόνων, αντίγραφο των πιστοποιητικών αυτών μαζί με επεξήγηση του βαθμού στον οποίο είναι αξιόπιστο σύμφωνα με το ΣΔΑ **[5.2.4 (α)-(δ)]**
- ▶ Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το τμήμα του ΣΔΑ που αφορά τη διαχείριση εγγράφων λειτουργεί σε σχέση με τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων που αποδεικνύουν ότι τα έγγραφα τεκμηρίωσης της συντήρησης (διαδικασίες, οδηγίες εργασίας κ.λπ.) ενημερώνονται όταν και εφόσον είναι απαραίτητο **[5.2.5 (α) - (γ)]**
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία της διαχείρισης της διάρθρωσης των περιουσιακών στοιχείων μέσω του κύκλου ζωής τους, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε διεργασιών διαχείρισης των μεταβολών που εφαρμόζονται για την αντιμετώπιση αναδιαρθρώσεων γραμμής βάσης· **[5.2.5 (γ)]**

5.2.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Στάδιο σχεδιασμού

Ο οργανισμός τεκμηριώνει όλες τις σχετικές με την ασφάλεια διεργασίες και πληροφορίες που αφορούν τον σχεδιασμό και την παράδοση των περιουσιακών στοιχείων μέσω της χρήσης διεργασιών διαχείρισης της διάρθρωσης (ή συστήματος διαχείρισης της διάρθρωσης). Σε αυτές περιγράφονται συνοπτικά οι τεχνικές και οργανωτικές δραστηριότητες που εδραιώνουν και διατηρούν τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του.

Ο οργανισμός θεσπίζει και τεκμηριώνει διεργασία για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με τον σχεδιασμό της λύσης του περιουσιακού στοιχείου μέσω:

- ▶ καθορισμού των απαιτήσεων για οποιαδήποτε νέα και/ή τροποποιημένα περιουσιακά στοιχεία **(βλ. επίσης 1)** και λήψης των γνωμοδοτήσεων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών επ' αυτών **(βλ. επίσης 2.4)**·
- ▶ διαχείρισης των κινδύνων που συνδέονται με την υλοποίηση των εν λόγω μεταβολών **(βλ. επίσης 3.1)**· και
- ▶ διαχείρισης των κινδύνων που συνδέονται με την προμήθεια περιουσιακών στοιχείων και τη διαχείριση συμβάσεων κατά περίπτωση **(βλ. επίσης 3.1 και 5.3)**.

Αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει αναλύσεις της ασφάλειας έναντι κινδύνων για τον εντοπισμό των τομέων που εμφανίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο αστοχίας, οι οποίες επανεξετάζονται με

βάση το αρχείο καταγραφής της επικινδυνότητας του οργανισμού. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω του εντοπισμού κρίσιμων για την ασφάλεια συστημάτων και του καθορισμού βασικών δεικτών επιδόσεων με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών εντοπισμού των κινδύνων, όπως για παράδειγμα:

- ▶ *Ανάλυση αξιοπιστίας, διαθεσιμότητας, δυνατότητας συντήρησης και ασφάλειας (RAMS) του σχεδιασμού των περιουσιακών στοιχείων (στην περίπτωση που βασικά κριτήρια επιδόσεων ασφάλειας κοινοποιούνται στους σχεδιαστές για να διασφαλιστεί ότι το περιουσιακό στοιχείο είναι κατάλληλο για τον προβλεπόμενο σκοπό)· και*
- ▶ *Ανάλυση βλαβών, επιπτώσεων και κρίσιμων στοιχείων (FMECA) και/ή συντήρηση με επίκεντρο την αξιοπιστία (RCM) για τη διαχείριση κινδύνων κατά το στάδιο σχεδιασμού και για την υποστήριξη του καθορισμού ενός σχεδίου συντήρησης.*

Η διαχείριση των εν λόγω απαιτήσεων πραγματοποιείται με βάση τα συγκεκριμένα πρότυπα και τις συγκεκριμένες διεργασίες που χρησιμοποιήθηκαν για τον σχεδιασμό, τη συντήρηση και τη λειτουργία της σιδηροδρομικής υποδομής και του τροχαίου υλικού, όπως έχουν προσδιοριστεί από τον οργανισμό. Ο οργανισμός αποδεικνύει ότι:

- ▶ *τα κρίσιμα για την ασφάλεια συστήματα έχουν σχεδιαστεί σύμφωνα με προδιαγραφές λειτουργίας·*
- ▶ *υπάρχει ένα σχέδιο δοκιμών επικύρωσης και θέσης σε λειτουργία για την επιβεβαίωση της καταλληλότητας του περιουσιακού στοιχείου για τον προβλεπόμενο σκοπό και της ασφαλούς λειτουργίας και συντήρησής του· και*
- ▶ *έχουν εκπονηθεί έγγραφα τεκμηρίωσης της λειτουργίας και της συντήρησης, τα οποία περιγράφουν συνοπτικά διεργασίες για την ενημέρωση, την ανακαίνιση και τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων (βλ. επίσης 4.5).*

Ο οργανισμός καταδεικνύει ότι χρησιμοποιεί κατάλληλες διεργασίες σχεδιασμού συστημάτων και διεργασίες εγγύησης της ασφάλειας (π.χ. EN50126/8/9 για πολύπλοκα συστήματα) στην προσέγγιση που εφαρμόζει για τον σχεδιασμό και την προμήθειά τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της δημιουργίας ενός «σχεδίου διαχείρισης του σχεδιασμού συστημάτων» (ΣΔΣΣ), το οποίο θα προσδιορίζει τη διαδικασία για τον εντοπισμό και την καταγραφή ενδιαφερόμενων μερών, απαιτήσεων συστήματος και αναγκών ασφάλειας.

Στάδιο υλοποίησης

Για να διασφαλιστεί η επιτυχημένη και ασφαλής υλοποίηση του περιουσιακού στοιχείου, ο οργανισμός θεσπίζει διεργασίες για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με την κατασκευή, τη δοκιμή και τη θέση του σε λειτουργία, σύμφωνα με τις διεργασίες του ΣΔΑ.

Εφαρμόζει επίσης μια διεργασία για τη διαχείριση:

- ▶ *της δοκιμής, της επαλήθευσης και της επικύρωσης των απαιτήσεων συστήματος και ασφάλειας του περιουσιακού στοιχείου, η οποία μπορεί να επιτευχθεί μέσω ενός «σχεδίου διαχείρισης της δοκιμής και της θέσης σε λειτουργία» ή άλλης ισοδύναμης μεθόδου· και*

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- της επιχειρησιακής ετοιμότητας του περιουσιακού στοιχείου, η οποία μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση ενός καταλόγου ελέγχου της επιχειρησιακής ετοιμότητας.

Στάδιο λειτουργίας και συντήρησης

Ο οργανισμός αναπτύσσει έγγραφα τεκμηρίωσης της λειτουργίας και της συντήρησης των περιουσιακών στοιχείων τα οποία περιγράφουν συνοπτικά τις διεργασίες που χρησιμοποιεί για την ενημέρωση, την επανεξέταση και τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων του. Περιγράφουν το πεδίο εφαρμογής των υπηρεσιών και, κατά περίπτωση, τις στρατηγικές διαχείρισης των κινδύνων που εφαρμόζει για την κάλυψη όλων των σχετικών δραστηριοτήτων.

Τα εν λόγω έγγραφα τεκμηρίωσης:

- διασφαλίζουν τη λειτουργία και τη συντήρηση του περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα με τον σχεδιασμό του·
- προσδιορίζουν και περιλαμβάνουν όλες τις συναφείς με την ασφάλεια συνθήκες, οι οποίες προσδιορίζουν τον τρόπο με τον οποίο ενδέχεται να περιοριστεί η χρήση του περιουσιακού στοιχείου και τις συνθήκες που ισχύουν για τη χρήση του· και
- προδιαγράφουν τους συνεχείς ελέγχους που πρέπει να διενεργούνται.
- Η διεργασία διάρθρωσης του σχεδιασμού και της παράδοσης του προτεινόμενου περιουσιακού στοιχείου (που περιγράφεται στο στάδιο σχεδιασμού) επεκτείνεται ώστε να καλύπτει τον πλήρη κύκλο ζωής του μέσω:
- της δημιουργίας και της τήρησης αρχείων για όλα τα περιουσιακά στοιχεία με τη δημιουργία ενός μητρώου περιουσιακών στοιχείων. Αυτό περιέχει πληροφορίες όπως το μοναδικό αναγνωριστικό των περιουσιακών στοιχείων, τη θέση τους, οποιαδήποτε συντήρηση που έχει διενεργηθεί κ.λπ.·
- της διαχείρισης εγγράφων και πληροφοριών σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με το ΣΔΑ του οργανισμού (βλ. επίσης 4.4 και 4.5)· και
- του προσδιορισμού της κρισιμότητας των περιουσιακών στοιχείων με βάση τα αποτελέσματα μιας εκτίμησης της επικινδυνότητας της ασφάλειας. Τα κρίσιμα για την ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία φέρουν ειδική σήμανση στο μητρώο περιουσιακών στοιχείων.

Ο οργανισμός καταδεικνύει τον τρόπο ανάπτυξης, τήρησης και ένταξης των πληροφοριών για τα περιουσιακά στοιχεία στο αρχείο καταγραφής επικινδυνότητας που διατηρεί.

Ο οργανισμός παρακολουθεί τη διαρκή συμμόρφωση με τα πρότυπα και τις διεργασίες που έχει ορίσει, ώστε να διασφαλίζει ότι οι σιδηροδρομικές υπηρεσίες που παρέχει συνεχίζουν να είναι ασφαλείς και αποδοτικές. Για αυτόν τον σκοπό, ο οργανισμός θεσπίζει διεργασίες, προκειμένου να διασφαλίζει:

5. Λειτουργία

- ▶ τη λειτουργία και τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τα σχετικά εγχειρίδια·
- ▶ την παρακολούθηση της κατάστασης των περιουσιακών στοιχείων·
- ▶ τον κατάλληλο έλεγχο και την κατάλληλη βαθμονόμηση και συντήρηση του εξοπλισμού που απαιτείται για τη δοκιμή ή την επιθεώρηση περιουσιακών στοιχείων·
- ▶ τη διαχείριση οποιωνδήποτε κινδύνων που συνδέονται με τη λειτουργία και τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με τις διεργασίες διαχείρισης των κινδύνων και όλους τους νόμους για την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας· και
- ▶ τη διαθεσιμότητα ανταλλακτικών για τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων, ιδίως κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων. Η εν λόγω διαθεσιμότητα μπορεί να επιτευχθεί μέσω του προσδιορισμού των αναγκών για ανταλλακτικά για τα περιουσιακά στοιχεία με βάση την κρισιμότητα των περιουσιακών στοιχείων, όπως αυτή προσδιορίζεται με τη χρήση της προσέγγισης «συντήρησης με επίκεντρο την αξιοπιστία» (RCM).

Ο οργανισμός αποδεικνύει ότι έχει σχεδιάσει τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων, έτσι ώστε:

- ▶ να εκπληρώνει απαιτήσεις που αφορούν την επάρκεια, την ικανότητα και τους πόρους·
- ▶ να καλύπτει τις ανάγκες διαχείρισης των πληροφοριών και τήρησης αρχείων·
- ▶ να παραδίδει λεπτομερή σχέδια τα οποία έχουν εκπονηθεί μέσω μιας διεργασίας βασισμένης στον κίνδυνο και τα οποία καθορίζουν τα διάφορα επίπεδα συντήρησης και τις καθορισμένες τυπικές οργανωτικές δομές, διαδικασίες και αρμοδιότητες για τη συντήρηση των περιουσιακών στοιχείων· και
- ▶ να διασφαλίζει τη βαθμονόμηση των εργαλείων και του εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί για τη συντήρηση.

Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει συγκεκριμένα:

- ▶ «σχέδιο τεχνικής συντήρησης» (ΣΤΣ)· και
- ▶ οδηγίες εργασίας που έχουν αναπτυχθεί και ελεγχθεί με βάση το ΣΤΣ.

Ο σχεδιασμός τεκμηριώνεται και ελέγχεται, τη χρήση συστήματος διαχείρισης της συντήρησης μέσω υπολογιστή (βλ. επίσης 4.5).

Ο οργανισμός διαθέτει διεργασίες οι οποίες διασφαλίζουν ότι:

- ▶ όταν ορίζεται ένα όχημα ή κάποιος εξοπλισμός για την εκτέλεση μιας εργασίας:

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- ▶ ελέγχεται η συμμόρφωση με την εργασία/αποστολή που θα εκτελεστεί (π.χ. τεχνική συμβατότητα κάθε τύπου τροχαίου υλικού με τις διαδρομές) κατά τον χρονοπρογραμματισμό και πριν από την αναχώρηση·
- ▶ πραγματοποιείται συντήρηση κρίσιμων για την ασφάλεια στοιχείων σύμφωνα με το σχέδιο (προληπτική συντήρηση και συχνότητα και είδος παρεμβάσεων)·
- ▶ καθορίζονται παρεμβάσεις συντήρησης, όταν εντοπίζονται ελαττώματα ή όταν υπάρχει υπέρβαση των ορίων ασφαλούς χρήσης τους (διορθωτική συντήρηση), εκτός αν εφαρμόζονται περιορισμοί στη λειτουργία·
- ▶ λαμβάνονται απαραίτητα μέτρα το συντομότερο δυνατό μετά τον εντοπισμό της ανάγκης μεταβολής, όπως απόσυρση ή καθορισμός περιορισμών στη λειτουργία·
- ▶ υπάρχουν διαθέσιμες οδηγίες εργασίας για όλες τις κρίσιμες για την ασφάλεια δραστηριότητες·
- ▶ όλες οι εργασίες εγκρίνονται κατόπιν ελέγχου της συμμόρφωσης·
- ▶ ελέγχονται τα έγγραφα τεκμηρίωσης σχετικά με τη συντήρηση που έχει διενεργηθεί **(βλ. επίσης 4.5)**· και
- ▶ υπάρχει διαθέσιμη κατάρτιση με βάση τις ικανότητες για όλα τα κρίσιμα για την ασφάλεια συστήματα **(βλ. επίσης 4.1)**.

Υπάρχει μια διεργασία/διαδικασία η οποία διασφαλίζει ότι οι περιορισμοί στη λειτουργία, είτε προσωρινοί είτε μόνιμοι (π.χ. οφειλόμενοι σε συγκεκριμένο τύπο οχήματος ή συγκεκριμένες διαδρομές):

- ▶ λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάθεση οχήματος ή εξοπλισμού για την εκτέλεση μιας εργασίας/αποστολής·
- ▶ γνωστοποιούνται εγκαίρως στο προσωπικό που χειρίζεται το όχημα ή τον εξοπλισμό (π.χ. οδηγός αμαξοστοιχίας, προϊστάμενος αμαξοστοιχίας).

Ο οργανισμός αποδεικνύει ότι:

- ▶ κατανοεί τις επιδόσεις των κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων του, εντοπίζοντας τα στοιχεία που χρήζουν παρακολούθησης, μέτρησης και αναφοράς·
- ▶ καθορίζει και καταγράφει τη μέθοδο και τη συχνότητα παρακολούθησης, μέτρησης, ανάλυσης και αξιολόγησης των επιδόσεων των κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων·
- ▶ παρακολουθεί τις επιδόσεις βάσει των τάσεων σε σχέση με την προβλεπόμενη στρατηγική διάρκεια ζωής ενός περιουσιακού στοιχείου **(βλ. επίσης 6.1)**·

- ▶ υποβάλλει αναφορές για θέματα επιδόσεων με βάση το επίπεδο του κινδύνου για την ασφάλεια και κλιμακώνει ζητήματα επιδόσεων ασφάλειας, έτσι ώστε αυτά να αντιμετωπίζονται επαρκώς·
- ▶ τα αποτελέσματα της παρακολούθησης χρησιμοποιούνται για την προσαρμογή του σχεδίου συντήρησης, κατά περίπτωση·
- ▶ καθορίζει διαύλους για την γνωστοποίηση οποιωνδήποτε αποτελεσμάτων **(βλ. επίσης 4.4)**·
- ▶ βελτιώνει τη συμμόρφωση των κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων με τα πρότυπα:
- ▶ ▶ επανεξετάζοντας τους ελέγχους λειτουργίας και συντήρησης και αξιολογώντας τους κινδύνους μη συμμόρφωσης των περιουσιακών στοιχείων με τα προκαθορισμένα πρότυπα·
- ▶ εντοπίζοντας την πρωταρχική ή τις πρωταρχικές αιτίες ζητημάτων που αφορούν τις επιδόσεις ασφάλειας· και
- ▶ εντοπίζοντας μέτρα που ενδεχομένως να απαιτηθούν για την επαναφορά των περιουσιακών στοιχείων σε ασφαλή κατάσταση λειτουργίας·
- ▶ βελτιώνει συνεχώς το ΣΔΑ εντοπίζοντας τους δυνητικούς κινδύνους και λαμβάνοντας διορθωτικά μέτρα **(βλ. επίσης 7.2)**· και
- ▶ τεκμηριώνει τα σημεία στα οποία αξιοποιήθηκαν ευκαιρίες για τη μείωση ή την εξάλειψη των κινδύνων και τον τρόπο με τον οποίο επιτεύχθηκε αυτό.

Ο οργανισμός διαθέτει διεργασίες για τον εντοπισμό σφαλμάτων ή αστοχιών που ενδέχεται να εμφανιστούν στα περιουσιακά στοιχεία του και για τη διασφάλιση της εφαρμογής των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων. Οι εν λόγω διεργασίες είναι σύμφωνες με τις διατάξεις και τα προγράμματα ή τα σχέδια συντήρησης και:

- ▶ διασφαλίζουν την κατάλληλη καταγραφή των αστοχιών και των διορθωτικών μέτρων που ελήφθησαν·
- ▶ αντιμετωπίζουν κρίσιμες για την ασφάλεια αστοχίες·
- ▶ διασφαλίζουν την κατάλληλη αναφορά περιστατικών που χρήζουν κοινοποίησης· και
- ▶ συντονίζουν μη προγραμματισμένες δραστηριότητες επισκευής για συναφή με την ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία.

Ο οργανισμός:

- ▶ τεκμηριώνει τη διεργασία διαχείρισης αστοχιών·

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- χρησιμοποιεί κατάλληλες τεχνικές ανάλυσης κρίσιμων για την ασφάλεια χαρακτηριστικών, όπως την «ανάλυση πρωταρχικών αιτίων» (RCA)·
- πραγματοποιεί καταγραφή αστοχιών, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει κωδικούς σφαλμάτων, τρόπους αστοχίας, αποτελέσματα, κρισιμότητα και διορθωτικά μέτρα·
- αναπτύσσει διαδικασίες για τη διαχείριση κοινών δραστηριοτήτων επισκευής· και
- καθιερώνει διεργασία ανάδρασης για τις ομάδες σχεδιασμού ή τις τεχνικές ομάδες με σκοπό την επανεξέταση και τη βελτίωση των συστημάτων και την ελαχιστοποίηση του κινδύνου εμφάνισης αστοχιών στο μέλλον.

Αυτό επιτευχθεί με τη χρήση της μεθόδου αναφοράς σφαλμάτων, ανάλυσης και λήψης διορθωτικών μέτρων (FRACAS), η οποία:

- καταγράφει τα σφάλματα που εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν κατά τη διάρκεια της δοκιμής και της θέσης σε λειτουργία, καθώς και οποιαδήποτε σφάλματα που προέκυψαν κατά τη λειτουργία ή τη συντήρηση· και
- διαχειρίζεται τα επακόλουθα διορθωτικά μέτρα που λαμβάνονται για την αντιμετώπισή τους.

Ο οργανισμός τεκμηριώνει όλα τα σφάλματα και τα διορθωτικά μέτρα και αναθέτει σε τεχνικά ικανό άτομο τον έλεγχο οποιωνδήποτε μη προγραμματισμένων επισκευών.

Η διεργασία/διαδικασία που διέπει τη διαχείριση συνθηκών έκρυθμης λειτουργίας ή έκτακτης ανάγκης στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.

Ο οργανισμός θεσπίζει διεργασίες για τη διαχείριση οποιωνδήποτε κινδύνων διασύνδεσης που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διάρκεια της λειτουργίας και της συντήρησης των περιουσιακών στοιχείων του (βλ. επίσης 3.1.1). Αυτές καλύπτουν τα σημεία διασύνδεσης μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και μεταξύ των παραγόντων που τα χρησιμοποιούν.

Στάδιο ανακαίνισης, οριστικής θέσης εκτός λειτουργίας και απόρριψης

Ο οργανισμός κατανοεί την κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων του και, όταν αυτά επιδεινώνονται, αντιδρά αναλόγως αντικαθιστώντας ή συντηρώντας τα.

Ο οργανισμός έχει καθιερώσει ε σχέδιο δοκιμών επικύρωσης και θέσης σε λειτουργία για να επιβεβαιωθεί ότι το νέο περιουσιακό στοιχείο είναι κατάλληλο για τον προβλεπόμενο σκοπό και μπορεί να λειτουργήσει και να συντηρηθεί με ασφάλεια. Αν ο οργανισμός επεκτείνει τη διάρκεια ζωής ενός υπάρχοντος περιουσιακού στοιχείου, αναζητά κατάλληλες πληροφορίες ασφάλειας, όπως ιστορικά στοιχεία, προκειμένου να διασφαλίσει ότι το περιουσιακό στοιχείο εξακολουθεί να μπορεί να χρησιμοποιείται με ασφάλεια.

Κατά την απόρριψη οποιασδήποτε σιδηροδρομικής υποδομής ή τροχαίου υλικού, ο οργανισμός διαχειρίζεται καταλλήλως τους κινδύνους της απόσυρσης του περιουσιακού στοιχείου.

Διαχείριση μεταβολών σε κρίσιμα για την ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία

Στις περιπτώσεις που ένας οργανισμός ενδέχεται να επιθυμεί να μεταβάλει τη γραμμή βάσης της διάρθρωσης κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων, εφαρμόζει μια διεργασία διαχείρισης των μεταβολών, ώστε να διασφαλίζει την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων ασφάλειας, καθορίζοντας γραμμές βάσης διάρθρωσης για όλα τα κρίσιμα για την ασφάλεια περιουσιακά στοιχεία με σχετικά λογισμικά (είτε λογισμικά ενσωματωμένα σε υπάρχοντα συστήματα είτε ανεξάρτητα προγράμματα). Αν ένας χειριστής αλλάξει τη γραμμή βάσης της διάρθρωσης κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων, φροντίζει, όπου είναι δυνατόν:

- ▶ να διαχειρίζεται τους κινδύνους που προκύπτουν από τις μεταβολές σε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία·
- ▶ να παρακολουθεί σειριακούς αριθμούς και αριθμούς μοντέλου·
- ▶ να επικυρώνει λειτουργικές απαιτήσεις με βάση τις προδιαγραφές και τα μέτρα ελέγχου των κινδύνων·
- ▶ να ελέγχει την έγκριση των στοιχείων της διάρθρωσης· και
- ▶ να διασφαλίζει ότι η κατάσταση οποιωνδήποτε περιουσιακών στοιχείων που τελούν υπό διαχείριση της διάρθρωσης είναι ενημερωμένη.

Οι οργανισμοί μεταβολές καθορισμένων γραμμών βάσης, συνθηκών λειτουργίας ή του προγράμματος συντήρησης κρίσιμων για την ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων δεν μειώνουν σε καμία περίπτωση την ασφάλεια των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.

Εφαρμογή κοινών μεθόδων ασφάλειας

Υπάρχει διεργασία/διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής της ΚΜΑ σχετικά με την εκτίμηση της επικινδυνότητας και της ΚΜΑ σχετικά με την παρακολούθηση, κατά περίπτωση (π.χ. είτε σύμφωνα με τον νόμο και/ή σύμφωνα με συμβατικές ρυθμίσεις), από τους υπεύθυνους για την συντήρηση φορείς (ΥΣΦ).

Ενσωμάτωση των ανθρώπινων παραγόντων

Υπάρχει μια συστηματική διεργασία για την ενσωμάτωση των ανθρώπινων παραγόντων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός συστήματος. Παραδείγματος χάριν, υπάρχει μια διεργασία με διαδικασίες εργασίας και επαρκείς πόρους η οποία διασφαλίζει ότι λαμβάνονται υπόψη και αντιμετωπίζονται κατάλληλα οι άνθρωποι και οι οργανωτικοί παράγοντες.

Το πρόγραμμα προσδιορίζει ένα πλαίσιο σχετικά με τον τρόπο εντοπισμού, επανεξέτασης, συμφωνίας και διεκπεραίωσης των ζητημάτων που έχουν προσδιοριστεί σχετικά με τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες για τη λήψη αποφάσεων καθ' όλη τη διάρκεια της διεργασίας σχεδιασμού ή διαχείρισης των μεταβολών. Το πρόγραμμα προσδιορίζει τη σχέση με άλλα μέρη που συνδέονται με τη δραστηριότητα σχεδιασμού ή μεταβολής.

Παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τη χρήση του εργαλείου πληροφοριών προειδοποίησης ασφαλείας (SAIT) (βλ. 5.4.3).

5.2.6. Παραπομπές και πρότυπα

- ▶ Οδηγός για την εφαρμογή του άρθρου 14 στοιχείο α) της οδηγίας για την ασφάλεια και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 445/2011 της Επιτροπής για σύστημα πιστοποίησης φορέων υπεύθυνων για τη συντήρηση εμπορευματικών φορταμαξιών
- ▶ *CENELEC - EN50126 Railway Applications – The Specification and Demonstration of Reliability, Availability, Maintainability and Safety (RAMS) Part 1: Basic, Requirements and Generic, Process (Σιδηροδρομικές εφαρμογές - Η προδιαγραφή και η απόδειξη της αξιοπιστίας, της διαθεσιμότητας, της δυνατότητας συντήρησης και της ασφάλειας. Μέρος 1: Βασικές απαιτήσεις και γενική διαδικασία)*
- ▶ *Υπηρεσία της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρομικής Ασφάλειας - Asset management guideline (Κατευθυντήριες γραμμές διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων) (2015)*

5.2.7. Ζητήματα εποπτείας

Από άποψη εποπτείας, είναι σημαντικό να δίνεται έμφαση στη διαχείριση του περιουσιακού στοιχείου καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του, από τον σχεδιασμό έως την απόρριψη, και όχι σε μεμονωμένες αστοχίες στη διαχείριση του περιουσιακού στοιχείου, εκτός αν αυτές έχουν άμεσες επιπτώσεις στην ασφάλεια.

Στην εποπτεία θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο τρόπος διαχείρισης και συντήρησης υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων τα οποία προϋπήρχαν των τρεχόντων προτύπων.

Η εποπτεία θα πρέπει να εξετάζει εάν και πώς ο οργανισμός χρησιμοποιεί το εργαλείο πληροφοριών προειδοποίησης ασφαλείας (SAIT).

5.3. Ανάδοχοι, εταίροι και προμηθευτές

5.3.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

5.3.1. Ο οργανισμός προσδιορίζει και ελέγχει τους κινδύνους ασφαλείας που προκύπτουν από δραστηριότητες που αναθέτει σε εξωτερικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών ή της συνεργασίας με αναδόχους, εταίρους και προμηθευτές.

5.3.2. Για τον έλεγχο των κινδύνων ασφαλείας που αναφέρονται στην παράγραφο 5.3.1, ο οργανισμός καθορίζει τα κριτήρια για την επιλογή των αναδόχων, των εταίρων και των προμηθευτών και τις απαιτήσεις των συμβάσεων που πρέπει να πληρούν, συμπεριλαμβανομένων:

- (α) των νομικών και άλλων απαιτήσεων σχετικά με την ασφάλεια (βλ. 1. Πλαίσιο του οργανισμού).

- (b) το επίπεδο της απαιτούμενης επάρκειας για την εκτέλεση των καθηκόντων που ορίζονται στη σύμβαση (βλ. 4.2 Επάρκεια)
 - (c) τις ευθύνες για τα καθήκοντα που πρέπει να εκτελεστούν
 - (d) τις αναμενόμενες επιδόσεις ασφαλείας που πρέπει να διατηρούνται κατά τη διάρκεια της σύμβασης
 - (e) τις υποχρεώσεις σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια (βλ. 4.4. Πληροφορίες και επικοινωνία)
 - (f) την ανιχνευσιμότητα των εγγράφων που σχετίζονται με την ασφάλεια (βλ. 4.5. Τεκμηριωμένες πληροφορίες).
- 5.3.3. Σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ 1078/2012 ο οργανισμός παρακολουθεί:
- (a) τις επιδόσεις ασφαλείας όλων των δραστηριοτήτων και εργασιών των αναδόχων, εταίρων και προμηθευτών, ώστε να εξασφαλίζεται ότι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στη σύμβαση·
 - (b) την ευαισθητοποίηση των αναδόχων, εταίρων και προμηθευτών για τους κινδύνους ασφαλείας που συνεπάγονται για τις εργασίες του οργανισμού.
-

5.3.2. Αντικείμενο

Ο αιτών πρέπει να αποδείξει ότι είναι σε θέση να εντοπίζει, να αξιολογεί και να ελέγχει κινδύνους που προκύπτουν από τις δραστηριότητες αναδόχων και άλλων προμηθευτών με τους οποίους διατηρεί εργασιακή σχέση. Αυτό δεν είναι απλώς ζήτημα εκτίμησης της επικινδυνότητας και δεν απαιτείται κατάλογος όλων των κινδύνων ή των κατηγοριών σχετικών κινδύνων. Ωστόσο, ο αιτών πρέπει να αποδείξει τον τρόπο με τον οποίο έχουν σχεδιαστεί και οργανωθεί συνολικά τα συστήματα και οι διαδικασίες του, προκειμένου να διευκολύνουν τον εντοπισμό, την εκτίμηση και τον έλεγχο αυτών των κινδύνων. Αυτό περιλαμβάνει την ανάγκη να καθορίζεται στη σύμβαση ο τρόπος ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια. Η χρήση συμβάσεων που έχουν συνταχθεί σωστά αποτελεί γενικά αποδεκτό τρόπο διαχείρισης των κινδύνων. Ωστόσο, ο οργανισμός εξακολουθεί να φέρει την πρωταρχική ευθύνη για τη διαχείριση των αναδόχων και τον έλεγχο της εκπλήρωσης των καθηκόντων τους με βάση τις καθορισμένες προδιαγραφές. Η χρήση αναδόχων ή υπεργολάβων δεν σημαίνει ότι η σιδηροδρομική επιχείρηση/ο διαχειριστής υποδομής αναθέτει οποιαδήποτε από τις αρμοδιότητές που έχει να διασφαλίζει την εκτέλεση των υπηρεσιών που έχουν ανατεθεί σε τρίτους σύμφωνα με τα πρότυπα που καθορίζονται πριν από τη λειτουργία.

Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει διεργασίες για τον προσδιορισμό της επάρκειας των αναδόχων και άλλων προμηθευτών και για την αξιολόγηση των επιδόσεων ασφαλείας τους στο πλαίσιο της διεργασίας προμήθειας που εφαρμόζει.

Κάθε οργανισμός είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση της διεργασίας παρακολούθησης που καθορίζεται στην ΚΜΑ για την παρακολούθηση και για τη διασφάλιση, μέσω συμβατικών ρυθμίσεων, της παρακολούθησης των μέτρων ελέγχου των κινδύνων που εφαρμόζουν οι ανάδοχοί του σύμφωνα με την ΚΜΑ. Αν ο οργανισμός εντοπίσει οποιονδήποτε σχετικό κίνδυνο ασφαλείας που αφορά ελαττώματα ή δυσλειτουργίες τεχνικού εξοπλισμού, οφείλει, σύμφωνα με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση, να αναφέρει τους εν λόγω κινδύνους στα άλλα

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

εμπλεκόμενα μέρη, έτσι ώστε να μπορούν να λάβουν οποιαδήποτε απαραίτητα διορθωτικά μέτρα για να εγγυηθούν την ασφάλεια του συστήματος.

5.3.3. Επεξηγηματική σημείωση

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις συμβατικές ρυθμίσεις και τις εταιρικές σχέσεις μπορούν να αναζητηθούν στο παράρτημα 3.

5.3.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία του τρόπου με τον οποίο το ΣΔΑ του οργανισμού διασυνδέεται με τα συστήματα διαχείρισης των αναδόχων και των προμηθευτών για τον έλεγχο των κινδύνων (5.3.1)
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι συμβατικές ρυθμίσεις αναπτύσσονται βάσει των αποτελεσμάτων της εκτίμησης επικινδυνότητας (5.3.1) (βλ. επίσης 3.1)
- ▶ Υπάρχουν διαδικασίες που καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζονται και να κοινοποιούνται οι ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες που σχετίζονται με τη χρήση υπεργολάβων καθώς και με τη διαχείριση υπεργολάβων (5.3.1)
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός διαχειρίζεται την τεκμηρίωση σχετικά με τους αναδόχους και τους προμηθευτές [5.3.2, παράγραφοι α) - δ)]
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία για τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός επιλέγει τους αναδόχους και τους προμηθευτές προκειμένου να διασφαλίζει ότι είναι αρμόδιοι και ότι οι κίνδυνοι ασφάλειας τυγχάνουν ορθής διαχείρισης [5.3.2, παράγραφοι α) - ε)]
- ▶ Η διαδικασία που εφαρμόζεται για την παροχή επείγουσας πληροφόρησης για την ασφάλεια κοινοποιείται στους αναδόχους και τους προμηθευτές ή αναφέρεται από αυτούς [5.3.2, παράγραφος δ)]
- ▶ Η διαδικασία για την παρακολούθηση του οργανισμού ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εταίροι, ανάδοχοι και οι προμηθευτές με τους οποίους έχει εργασιακή σχέση είναι σε θέση να διαχειρίζονται τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν [5.3.3, παράγραφοι α) - β)]
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι ανάδοχοι, οι εταίροι ή οι προμηθευτές παρακολουθούνται τακτικά σύμφωνα με την κοινή μέθοδο ασφάλειας (ΚΜΑ) σχετικά με την παρακολούθηση (Κανονισμός (ΕΕ) 1078/2012) προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το προϊόν ή η υπηρεσία πληροί συγκεκριμένες απαιτήσεις και στόχους ασφάλειας. [5.3.3, παράγραφος α)] (βλ. επίσης 6.1)

5.3.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Υπάρχει διαδικασία με την οποία επιλέγονται και παρακολουθούνται οι ανάδοχοι, οι εταίροι και οι προμηθευτές. Η διαδικασία καθιστά σαφές ότι τα πρότυπα που πρόκειται να εφαρμόζουν οι ανάδοχοι είναι τα ίδια με εκείνα που ισχύουν για το άμεσα απασχολούμενο προσωπικό, και προσδιορίζει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες. Η διαδικασία τεκμηριώνει την απαραίτητη

ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συστημάτων ΣΔΑ στον αιτούντα και τους αναδόχους, εταίρους και προμηθευτές.

Η απόδειξη των στόχων ασφάλειας (ή «σκοπών») που αναμένει να εκπληρώσουν οι ανάδοχοι, οι εταίροι και οι προμηθευτές του, καθώς και οι δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν για τη μέτρηση της επιτυχίας ως προς την εκπλήρωση των στόχων.

Η στρατηγική αναφορικά με τον ανθρώπινο και οργανωτικό αναφέρει λεπτομερώς πώς αυτά τα ζητήματα καλύπτονται με τους αναδόχους και τους υπεργολάβους.

Η διαδικασία διαχείρισης εγγράφων που ασχολείται με τα πρότυπα των οργανισμών που θα εφαρμόζουν οι ανάδοχοι, οι εταίροι και οι προμηθευτές. (βλ. επίσης **4.5.1.1 παράγραφος ε)** Διαχείριση Εγγράφων).

Κατάλογος των αναδόχων, των εταίρων και των προμηθευτών του για εσωτερική ή εξωτερική χρήση, με προσδιορισμό των προϊόντων ή/και των υπηρεσιών που παρέχονται από αυτούς **[βλ. επίσης 4.5.1.1, παράγραφοι δ) και ε)]** και αναφορές στην επίδραση στην ασφάλεια, καθώς και στα μέτρα για τον έλεγχο των κινδύνων που εντοπίζονται (π.χ. ανταλλαγή πληροφοριών, αποσαφήνιση ευθυνών, κατάρτιση) **[βλ. επίσης 3.1.1.1, παράγραφος α)]**.

Η διαδικασία του συστήματος διαχείρισης επάρκειας, που συνδέεται με τη διαδικασία των αναδόχων, των εταίρων και των προμηθευτών τους.

Η διαδικασία για τη διαχείριση των αναδόχων, των εταίρων και των προμηθευτών περιλαμβάνει τον τρόπο διαχείρισης και κοινοποίησης σε αυτούς των κινδύνων διασύνδεσης που απορρέουν από τις δραστηριότητες των αναδόχων, των εταίρων ή των προμηθευτών και, όπου κρίνεται σκόπιμο, τους τρόπους με τους οποίους αυτοί περιλαμβάνονται στις συμβατικές ρυθμίσεις και πώς η ανταλλαγή πληροφοριών είναι ενσωματωμένη στο πλαίσιο του ΣΔΑ.

Η κατάλληλη διαδικασία σχεδιασμού ελέγχου/επιθεώρησης για τους αναδόχους, τους εταίρους και τους προμηθευτές του με κάποια παραδείγματα καταγραφής των εν λόγω δραστηριοτήτων, όπως εκθέσεις ελέγχου/επιθεώρησης ή πορίσματα.

Η διαδικασία με την οποία προσδιορίζονται οι σχετικές απαιτήσεις που ισχύουν για τους αναδόχους, τους εταίρους ή τους προμηθευτές, κοινοποιούνται σε αυτούς και, όπου κρίνεται σκόπιμο, οι τρόποι με τους οποίους συμπεριλαμβάνονται στις συμβατικές ρυθμίσεις που είναι κατάλληλα τεκμηριωμένες στο σύστημα διαχείρισης εγγράφων, διασφαλίζοντας έτσι την ιχνηλασιμότητα των πληροφοριών.

Η διαδικασία του συστήματος διαχείρισης τεκμηρίωσης για τη διαχείριση των πιστοποιητικών, των αδειών, των αναγνωρίσεων ή κάθε άλλου είδους στοιχείων που αποδεικνύουν τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που ισχύουν για τους αναδόχους, τους εταίρους ή τους προμηθευτές, και τον έλεγχο της εγκυρότητάς τους με την πάροδο του χρόνου (π.χ. μέσω δραστηριοτήτων παρακολούθησης).

5.3.6. Ζητήματα εποπτείας

Κατά την εποπτεία ενός οργανισμού, και προκειμένου να προκύψει πλήρης εικόνα της έκτασης του ελέγχου και της παρακολούθησης, ενδέχεται να χρειαστούν δραστηριότητες εποπτείας με ανάδοχο ή προμηθευτή που εργάζεται για τον εν λόγω οργανισμό. Επίσης, ενδέχεται να

χρειαστεί προσπέλαση της τεκμηρίωσης ότι ο ανάδοχος ή ο προμηθευτής εργάζεται, και αξιολόγηση του συσχετισμού με τις διαδικασίες που ορίζονται στο ΣΔΑ του οργανισμού.

Ρυθμίσεις προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιδόσεις και η επάρκεια των αναδόχων και των προμηθευτών είναι αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας προμηθειών.

5.4. Διαχείριση μεταβολών

5.4.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

5.4.1. Ο οργανισμός εφαρμόζει και ελέγχει τις αλλαγές στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για τη διατήρηση ή τη βελτίωση των επιδόσεων ασφαλείας. Τούτο περιλαμβάνει τις αποφάσεις στα διάφορα στάδια της διαχείρισης των μεταβολών και την επακόλουθη επανεξέταση των κινδύνων ασφαλείας (Βλ. 3.1.1. Εκτίμηση επικινδυνότητας)

5.4.2. Αντικείμενο

Είναι σημαντικό για τον αιτούντα να είναι σε θέση να εντοπίζει και να ανταποκρίνεται σε νέους κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη λειτουργία του, εφαρμόζοντας κατά περίπτωση τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798 σχετικά με ουσιώδεις μεταβολές και, για την εκτίμηση επικινδυνότητας και την αξιολόγηση κινδύνου, την ΚΜΑ του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/402 της Επιτροπής. Το ΣΔΑ θα πρέπει να αποδεικνύει ότι διαθέτει διαδικασίες για την αξιολόγηση των εν λόγω κινδύνων και την εφαρμογή νέων μέτρων ελέγχου κινδύνων, όπου ενδείκνυται. Θα πρέπει να καλύπτονται όλοι οι τύποι και τα επίπεδα μεταβολών (σημαντικές και μικρές, μόνιμες και προσωρινές, άμεσες και μακροπρόθεσμες). Θα πρέπει να εφαρμόζεται για μεταβολές στα εξής:

- ▶ είδη δραστηριότητας,
- ▶ εξοπλισμό,
- ▶ διαδικασίες,
- ▶ οργάνωση,
- ▶ προσωπικό, ή
- ▶ διεπαφές.

Η διαδικασία θα πρέπει να επιτρέπει την αξιολόγηση των κινδύνων με αναλογικό και αξιόπιστο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπινων παραγόντων, όπου ενδείκνυται, και την εφαρμογή λογικών μέτρων ελέγχου.

Οι μεταβολές στους ρόλους, τις αρμοδιότητες, τα εργαλεία και τον εξοπλισμό, τα εργασιακά περιβάλλοντα, τις διαδικασίες και τις διαδικασίες υποστηρίζονται από μια ανάλυση των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων που αφορούν τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων για

την ασφάλεια που σχετίζονται με τις μεταβολές. Οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι θα μπορούσαν να είναι, για παράδειγμα, ανάλυση εργασιών, ανάλυση χρηστικότητας, προσομοίωση, εκτίμηση επικινδυνότητας, HAZOP και έρευνα ασφάλειας. Παραδείγματα μεταβολών που προηγούνται της εκτίμησης επικινδυνότητας εφαρμόζοντας μια προσέγγιση ανθρώπινου και οργανωτικών παραγόντων. Ειδικότερα, αυτό θα μπορούσε να ισχύσει για την αλλαγή των διαδικασιών εργασίας λόγω του τροποποιημένου εξοπλισμού, των αλλαγών των χρονοδιαγραμμάτων εργασίας ή της ανακατανομής των ευθυνών.

5.4.3. Επεξηγηματική σημείωση

Δεν υπόκεινται όλες οι μεταβολές σε εκτίμηση επικινδυνότητας **(5.4.1)**. Όταν οι μεταβολές τυγχάνουν ενεργής διαχείρισης μέσω άλλων διαδικασιών στο ΣΔΑ, λόγου χάρη καθημερινών λειτουργιών, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως μεταβολές που απαιτούν διαχείριση μέσω της επίσημης διαδικασίας μεταβολών.

Οι ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες που θα καθοριστούν **(βλ. επίσης 2.3)** περιλαμβάνουν τη διαχείριση των μεταβολών **(5.4.1)** (π.χ. ανάθεση ρόλων σε μια επιτροπή ελέγχου μεταβολών).

Το προσωπικό θα πρέπει να συμβουλευέται κατά τη διαδικασία διαχείρισης μεταβολών **(βλ. επίσης 2.4)**.

Μετά τις μεταβολές ρόλων, αρμοδιοτήτων, εργαλείων και διαδικασιών αναλύονται θέματα που άπτονται της νοοτροπίας ασφάλειας σε σχέση με τη μεταβολή για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων ασφάλειας. Οι κίνδυνοι ασφάλειας που απορρέουν από τη συρρίκνωση, τη διαχείριση μεταβολών ή την εξωτερική ανάθεση δραστηριοτήτων, καθώς και από λειτουργίες ή τη συνεργασία με αναδόχους, εταίρους και προμηθευτές, θα πρέπει να τυγχάνουν διαχείρισης ως εσωτερικοί κίνδυνοι και να έχουν την ανάλογη προτεραιότητα.

5.4.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Περιγραφή της διαδικασίας διαχείρισης μεταβολών, **(5.4.1)**
- ▶ Περιγραφή των διαδικασιών και μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση νέων κινδύνων ή κινδύνων που έχουν μεταβληθεί, και την εφαρμογή νέων, **(5.4.1)**
- ▶ Μέτρα ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων σημείων σήμανσης που θα επισημαίνουν λεπτομερείς διεργασίες, **(5.4.1)**
- ▶ Πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός εντοπίζει σημαντικές μεταβολές και αποφάσεις σχετικά με τον χρόνο εφαρμογής των διαδικασιών στην ΚΜΑ για την εκτίμηση επικινδυνότητας και αξιολόγηση κινδύνου ή τον χρόνο εφαρμογής της εκτίμησης επικινδυνότητας βάσει των διαδικασιών του ΣΔΑ, **(5.4.1)**
- ▶ Πληροφορίες για τις ρυθμίσεις στο πλαίσιο της διαχείρισης μεταβολών, τις οποίες εφαρμόζει ο οργανισμός για τη διαχείριση των αδειών κυκλοφορίας οχημάτων, και τις μεταβολές στο ενιαίο πιστοποιητικό ασφαλείας ή στην άδεια ασφαλείας, **(5.4.1)**

- Πληροφορίες για τη διαδικασία κοινοποίησης μεταβολών στην αρμόδια εθνική αρχή ασφάλειας πριν από την έναρξη μιας νέας σιδηροδρομικής μεταφοράς. **(5.4.1)**

5.4.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Αντίγραφο της διαδικασίας διαχείρισης μεταβολών ως μέρος της αίτησής τους. Το παρόν έγγραφο

έγγραφο καλύπτει την ανάγκη εκτίμησης επικινδυνότητας για όλες τις μεταβολές σύμφωνα με διαφορετικές νομικές απαιτήσεις.

Ένα παράδειγμα ημερολογίου προβλημάτων και παραδοχών το οποίο αναθεωρείται τακτικά καθώς εξελίσσεται η μεταβολή. Τέλος, η διαδικασία καλύπτει επίσης τη διαδικασία κοινοποίησης των μεταβολών στη/στις σχετική/-ές εθνική/-ές αρχή/-ές ασφάλειας.

Η διαδικασία διαχείρισης μεταβολών δείχνει ότι τα αποτελέσματα της διαδικασίας εκτίμησης επικινδυνότητας εντάσσονται στη διαδικασία διαχείρισης του ελέγχου μεταβολών και λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη, την εφαρμογή και την επανεξέταση επιχειρησιακών διαδικασιών.

5.4.6. Ζητήματα εποπτείας

Προκειμένου να διαπιστώνεται κατά πόσον οι ρυθμίσεις διαχείρισης μεταβολών στο ΣΔΑ είναι αρκετά αυστηρές, απαιτείται να εφαρμόζεται σειρά διαφόρων ειδών μεταβολών κατά τη διάρκεια της καθορισμένης διαδικασίας ώστε να διαπιστώνεται (α) αν η διαχείριση είναι η ενδεδεδιγμένη και οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τις μεταβολές λαμβάνονται δεόντως υπόψη, και (β) αν τα διδάγματα που αποκομίστηκαν έχουν ενσωματωθεί στις αναθεωρήσεις των διαδικασιών του ΣΔΑ.

Αξιολόγηση της συμμόρφωσης των ρυθμίσεων διαχείρισης μεταβολών με την ΚΜΑ για την εκτίμηση επικινδυνότητας.

Ο οργανισμός διαθέτει διαδικασίες για την εφαρμογή και τη συνεχή παρακολούθηση των σχετικών ΤΠΔ, εθνικών κανόνων και άλλων προτύπων, παρουσιάζοντας, όπου ενδείκνυται, τον τρόπο εφαρμογής αυτών σε όλη τη διάρκεια ζωής οποιουδήποτε εξοπλισμού ή λειτουργίας.

5.5. Διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

5.5.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

5.5.1. Ο οργανισμός προσδιορίζει τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και τα συναφή έγκαιρα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη διαχείρισή τους (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση επικινδυνότητας) και για να αποκατασταθούν οι κανονικές συνθήκες λειτουργίας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ 2015/995.

5.5.2. Ο οργανισμός εξασφαλίζει ότι για κάθε τύπο έκτακτης ανάγκης που προσδιορίζεται:

(α) οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης μπορούν να ενημερώνονται αμέσως·

- (b) οι υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης λαμβάνουν όλες τις σχετικές πληροφορίες εκ των προτέρων, για την προετοιμασία της ανταπόκρισης έκτακτης ανάγκης και κατά τη στιγμή της έκτακτης ανάγκης·
 - (c) οι πρώτες βοήθειες παρέχονται εσωτερικά.
- 5.5.3. Ο οργανισμός προσδιορίζει και τεκμηριώνει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες όλων των μερών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ 2015/995.
- 5.5.4. Ο οργανισμός πρέπει να έχει σχέδια για δράση, ειδοποιήσεις και πληροφόρηση σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης και να περιλαμβάνει ρυθμίσεις για:
- (a) να ειδοποιεί όλο το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση έκτακτης ανάγκης·
 - (b) κοινοποιεί πληροφορίες σε όλα τα μέρη (π.χ. διαχειριστή υποδομής, σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, αναδόχους, αρχές, υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης), συμπεριλαμβανομένων των οδηγίων έκτακτης ανάγκης για τους επιβάτες·
 - (c) λαμβάνει κάθε απόφαση που απαιτείται σύμφωνα με το είδος της έκτακτης ανάγκης.
- 5.5.5. Ο οργανισμός περιγράφει τον τρόπο κατανομής των πόρων και των μέσων για τη διαχείριση έκτακτης ανάγκης (βλ. 4.1. Πόροι) και τον τρόπο με τον οποίο έχουν προσδιοριστεί οι απαιτήσεις κατάρτισης (βλ. 4.2. Επάρκεια).
- 5.5.6. Οι διαδικασίες έκτακτης ανάγκης δοκιμάζονται τακτικά σε συνεργασία με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και ενημερώνονται κατά περίπτωση.
- 5.5.7. Ο οργανισμός μεριμνά ώστε οι υπεύθυνοι αρμόδιοι υπάλληλοι, με επαρκείς γλωσσικές δεξιότητες, να μπορούν να είναι προσβάσιμοι εύκολα και αμελλητί από τον διαχειριστή υποδομής και να παρέχουν στον τελευταίο το κατάλληλο επίπεδο πληροφοριών.
- 5.5.7. Ο οργανισμός συντονίζει τα σχέδια έκτακτης ανάγκης με όλες τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην υποδομή του οργανισμού, με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, ώστε να διευκολυνθεί η ταχεία παρέμβασή τους, καθώς και με οποιοδήποτε άλλο μέρος που θα μπορούσε να συμμετάσχει σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.
- 5.5.8. Υπάρχει διαδικασία επικοινωνίας με την οντότητα που είναι υπεύθυνη για τη συντήρηση ή τον φύλακα του σιδηροδρομικού οχήματος σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
- 5.5.8. Ο οργανισμός έχει διευθετήσεις για τη διακοπή των επιχειρήσεων και της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας αμέσως, εφόσον είναι αναγκαίο, και για την ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων μερών.
- 5.5.9. Για τις διασυννοριακές υποδομές, η συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων διαχειριστών υποδομής διευκολύνει τον αναγκαίο συντονισμό και την ετοιμότητα των αρμόδιων υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης και στις δύο πλευρές των συνόρων.

5.5.2. Αντικείμενο

Τα άρθρα συστήματα σχεδιασμού για περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης είναι ουσιαστικής σημασίας για όλους όσοι εκτελούν καθήκοντα, και θα πρέπει να καλύπτουν τις πληροφορίες που απαιτείται να παρέχονται στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης ώστε να είναι σε θέση να καταρτίζουν τα σχέδιά τους για την αντιμετώπιση μερζόνων συμβάντων. Σημαντικές είναι και οι πτυχές του ΣΔΑ που σχετίζονται άμεσα με τις ρυθμίσεις αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, π.χ. εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και δοκιμές σχεδίων έκτακτης ανάγκης.

5.5.3. Επεξηγηματική σημείωση

Οι καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (5.5.1) συνδέονται με τα αποτελέσματα της εκτίμησης επικινδυνότητας του οργανισμού, αν και η ΤΠΔ ΔΔΚ (βλ. σημείο 4.2.3.7) περιλαμβάνει μη περιοριστικό κατάλογο καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Οι όροι 5.5.7 και 5.5.8 στο ανωτέρω νομικό κείμενο αντικαθίστανται από τους όρους του κειμένου σε μπλε χρώμα, όπου η αξιολόγηση αφορά τον διαχειριστή της υποδομής. Ο όρος 5.5.9 με μπλε χρώμα ανωτέρω αφορά μόνο τον διευθυντή υποδομής.

5.5.4. Αποδεικτικά στοιχεία

Ο αιτών υποχρεούται να παράσχει γενική εικόνα των εξής:

- ▶ των ειδών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης που καλύπτονται, συμπεριλαμβανομένων των υποβαθμισμένων λειτουργιών και των διαδικασιών που εφαρμόζονται για τη διαχείρισή τους· **(5.5.1)**
- ▶ των πληροφοριών που παρέχονται από τον αιτούντα ώστε να δοθεί η δυνατότητα στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης να προγραμματίσουν την ανταπόκρισή τους σε μείζον ατύχημα στη σιδηροδρομική γραμμή, συμπεριλαμβάνοντας, όπου ενδείκνυται, αναφορά σε καθήκοντα βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ και κάθε σχετικής διασυννοριακής ρύθμισης· **[5.5.2 α) και β)]**
- ▶ των σχεδίων, των ρόλων και των ευθυνών (και για εκείνους με καθορισμένες δεξιότητες, που τους έχει ανατεθεί να βοηθήσουν τον διαχειριστή υποδομής ή αντιστρόφως), της κατάρτισης και των ρυθμίσεων για τη διατήρηση δεξιοτήτων, και των ρυθμίσεων για αποτελεσματική επικοινωνία με υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αρμόδιο προσωπικό, καθώς και επικοινωνία με όσους επηρεάζονται από περιστατικά, όπως επιβάτες ή θιγόμενους τρίτους (θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται έγγραφο που θα καθορίζει τους ρόλους και τις ευθύνες όλων των μερών, τον τρόπο κατανομής των πόρων και των μέσων, και τις απαιτήσεις εκπαίδευσης), των διαδικασιών αποκατάστασης της ομαλής λειτουργίας έπειτα από κατάσταση έκτακτης ανάγκης· **(5.5.1), (5.5.3), (5.5.4 α-γ)), (5.5.5), (5.5.7) (5.5.8 και 5.5.9 μόνο από τις κανονιστικές απαιτήσεις του διαχειριστή υποδομής)**
- ▶ των συγκεκριμένων πτυχών του ΣΔΑ που σχετίζονται άμεσα με τις ρυθμίσεις αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, π.χ. εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και δοκιμές σχεδίων έκτακτης ανάγκης για τον εντοπισμό τυχόν αδυναμιών· **(5.5.6)**
- ▶ της διαδικασίας επικοινωνίας με τον αρμόδιο φορέα για τη συντήρηση ή τον κάτοχο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης που επηρεάζει ένα από τα οχήματά τους· **(5.5.8 μόνο από τις κανονιστικές απαιτήσεις της σιδηροδρομικής επιχείρησης).**

5.5.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Αντίγραφο της/των διαδικασίας/διαδικασιών διαχείρισης έκτακτης ανάγκης, και των σχεδίων (π.χ. διαδικασιών ανάκτησης) που σχετίζονται με αυτή. Η διαδικασία καλύπτει ολόκληρο το εν λειτουργία δίκτυο με ειδικές ρυθμίσεις απαραίτητες τόσο για σήραγγες και άλλες τοποθεσίες

υψηλού κινδύνου όσο και για διασυννοριακή συνεργασία, με στελέχωση, ρόλους και ευθύνες, και περιλαμβάνει συνδέσμους με τις ρυθμίσεις έκτακτης ανάγκης του ΔΥ και τρόπους επικοινωνίας με άλλα σχετικά μέρη, όπως ο ΥΣΦ, ανάλογα με την περίπτωση. Όταν η περιοχή λειτουργίας μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης έχει πολλούς διαχειριστές υποδομής, η σιδηροδρομική επιχείρηση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις διαφορές μεταξύ των ρυθμίσεων έκτακτης ανάγκης (και των συμφωνιών χρήστη) με αυτούς τους διαχειριστές υποδομής.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας γίνεται αναφορά στις απαιτήσεις του ΣΔΕ για το προσωπικό που πρέπει να ανταποκρίνεται σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και διασφαλίζεται ότι το συμβεβλημένο προσωπικό είναι σε θέση να πληροί τα ίδια πρότυπα.

Η διαδικασία έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνει την παροχή οδηγιών σχετικά με τις διαδικασίες καταγγελιών στα θύματα συμβάντων και στις οικογένειές τους.

Όπου απαιτείται, η διαδικασία περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το τι συμβαίνει σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης που σχετίζεται με επικίνδυνα υλικά, και ο οργανισμός (σιδηροδρομική επιχείρηση) διαθέτει διαδικασία ώστε να διασφαλίζει ότι:

- ▶ *ο φορτωτής, ο ιδιοκτήτης της φορτάμαξας δεξαμενής, ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος και χειριστής του περιέκτη δεξαμενής, ο παραλήπτης, κτλ, μπορούν να επικοινωνήσουν άμεσα.*
- ▶ *ο διαχειριστής υποδομής λαμβάνει σχετικές πληροφορίες το συντομότερο δυνατό (π.χ. αριθμός καταχώρισης των φορταμαξών, θέση των φορταμαξών στην αμαξοστοιχία, αριθμός UN, κωδικός ταξινόμησης RID και αριθμός αναγνώρισης επικινδυνότητας των επικινδυνων υλικών σύμφωνα με τις διατάξεις RID).*
- ▶ *ο οργανισμός (διαχειριστής υποδομής) διαθέτει διαδικασία που διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές (π.χ. υπηρεσίες διάσωσης, αστυνομία, άλλες υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και αρχές) λαμβάνουν σχετικές πληροφορίες για επικίνδυνα υλικά (βλέπε παραδείγματα παραπάνω).*

5.5.6. Ζητήματα εποπτείας

Προκειμένου να αξιολογούνται σωστά οι διαδικασίες του ΣΔΑ για τη διαχείριση έκτακτων αναγκών, ενδέχεται να απαιτείται διασταύρωση των διαδικασιών του ΣΔΑ με εκείνες των σχετικών φορέων διεπαφής (ιδίως της σχέσης μεταξύ των βασικών παραγόντων όπως η σιδηροδρομική εταιρεία, ο διαχειριστής υποδομής και η υπηρεσία έκτακτης ανάγκης) ώστε να διασφαλίζεται ότι οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για τη διαχείριση τέτοιων συμβάντων αντιπροσωπεύουν ένα συνεκτικό σύνολο.

Έλεγχος ότι υπάρχουν σχέδια για όλες τις προβλέψιμες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Ρυθμίσεις για δοκιμή των σχεδίων έκτακτης ανάγκης και ρυθμίσεις συντονισμένες με τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, και όχι μόνο ασκήσεις επί χάρτου.

Υπάρχουν ρυθμίσεις διασύνδεσης με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και περιλαμβάνουν δοκιμές ελέγχου, επικοινωνίας, συντονισμού και ικανότητων.

6. Αξιολόγηση επιδόσεων

6.1. Παρακολούθηση

6.1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

6.1.1.	Ο οργανισμός πραγματοποιεί παρακολούθηση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ 1078/2012:
(a)	για να ελεγχθεί η ορθή εφαρμογή και η αποτελεσματικότητα όλων των διαδικασιών και διεργασιών στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών, οργανωτικών και τεχνικών μέτρων ασφαλείας·
(b)	για να ελεγχθεί η ορθή εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας στο σύνολό του και να επιτυγχάνονται τα αναμενόμενα αποτελέσματα·
(c)	για να διερευνά κατά πόσον το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού·
(d)	για να προσδιορίσει, να υλοποιήσει και να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα των διορθωτικών μέτρων (βλ. 7.2. Συνεχής βελτίωση), ανάλογα με την περίπτωση, εάν εντοπιστεί οποιαδήποτε σχετική περίπτωση μη συμμόρφωσης στα στοιχεία α), β) και γ).
6.1.2.	Ο οργανισμός παρακολουθεί τακτικά σε όλα τα επίπεδα της οργάνωσης την εκτέλεση των καθηκόντων που σχετίζονται με την ασφάλεια και παρεμβαίνει, εάν τα καθήκοντα αυτά δεν εκτελούνται σωστά.

6.1.2. Αντικείμενο

Ο οργανισμός θα πρέπει να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία ότι εφαρμόζει διαδικασία παρακολούθησης της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας και ότι η εν λόγω διαδικασία είναι η κατάλληλη για το μέγεθος, την έκταση και το είδος της λειτουργίας του. Ο οργανισμός θα πρέπει να αποδείξει ότι η διαδικασία μπορεί να εντοπίσει, να αξιολογήσει και να διορθώσει τυχόν ελαττώματα στη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας.

6.1.3. Επεξηγηματική σημείωση

Αποτελεσματικότητα των μέτρων ελέγχου σημαίνει ότι ο οργανισμός εφαρμόζει μια διαδικασία προκειμένου να ελέγχει ότι, μόλις ολοκληρωθεί η εκτίμηση επικινδυνότητας και εφαρμοστούν τα κατάλληλα μέτρα ελέγχου, τόσο η αξιολόγηση όσο και τα μέτρα επανεξετάζονται μετά από ένα χρονικό διάστημα ώστε να διασφαλίζεται η αναμενόμενη μείωση του κινδύνου ασφάλειας (6.1.1 (δ)).

Η παρακολούθηση θα πρέπει να περιλαμβάνει την ανάλυση της επιτυχίας της στρατηγικής σε επίπεδο ανθρώπινου και οργανωτικού παράγοντα.

Οι επιδόσεις ασφάλειας αξιολογούνται συστηματικά υπό το πρίσμα της στρατηγικής της νοοτροπίας ασφάλειας. Αυτό σημαίνει ότι ο οργανισμός θα πρέπει να διερευνά πώς η βελτίωση της νοοτροπίας της ασφάλειας ενσωματώνεται και αποτελεί μέρος του στόχου της βελτίωσης της ασφάλειας.

Τα προγράμματα, οι πρακτικές και οι επιδόσεις της νοοτροπίας ασφάλειας του οργανισμού υπόκεινται συχνά σε αυτοκριτική και αντικειμενικές αξιολογήσεις. Για παράδειγμα, συλλέγονται συχνά και αξιολογούνται πληροφορίες ασφάλειας σχετικά με το πρόγραμμα διορθωτικών ενεργειών, τις ανθρώπινες επιδόσεις, την ανάλυση συμβάντων και ατυχημάτων, τις έρευνες και τη σχετική εσωτερική και εξωτερική εμπειρία λειτουργίας, ώστε να εντοπιστούν οι τάσεις και να αποφευχθούν οι εκτροπές και ο εφησυχασμός σε ατομικό επίπεδο και επίπεδο οργανισμού.

Μια επιτυχημένη αξιολόγηση είναι σε θέση να συμβάλλει στη βελτίωση των επιδόσεων ασφάλειας, παρέχοντας σαφή εικόνα του τρόπου με τον οποίο η νοοτροπία ασφάλειας του οργανισμού επηρεάζει την ασφάλεια. Η αξιολόγηση επιδιώκει να εντοπίζει τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες της νοοτροπίας ασφάλειας, συγκρίνοντας την υπάρχουσα νοοτροπία με εκείνη στην οποία θα έπρεπε να στοχεύει. Αυτό επιτρέπει ιεράρχηση των τομέων για τη βελτίωση και εφαρμογή αλλαγών, όπως επεξεργασία, εκπαίδευση και συμπεριφορά. Η αξιολόγηση της νοοτροπίας ασφάλειας είναι ένας τρόπος προληπτικής δράσης με στόχο τη βελτίωση των επιδόσεων ασφάλειας και τη διεύρυνση των περιθωρίων ασφάλειας. Οι ανεξάρτητες αξιολογήσεις της νοοτροπίας ασφάλειας συνιστάται να εφαρμόζονται κάθε τρία έως πέντε χρόνια, ενώ οι αυτοαξιολογήσεις του οργανισμού κάθε χρόνο ή κάθε δύο χρόνια.

6.1.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που ο αιτών εφάρμοσε την ΚΜΑ στην παρακολούθηση· **[6.1.1 (α)]**
- ▶ Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που η διαδικασία παρακολούθησης εντοπίζει την επιτυχία ή μη όσον αφορά την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων ασφάλειας· **[6.1.1 (β)]**
- ▶ Αποδείξεις ότι το ΣΔΑ τροποποιήθηκε ως συνέπεια της διόρθωσης ατελειών στις διαδικασίες της ΚΜΑ, που εντοπίστηκαν κατά την παρακολούθηση· **[6.1.1 (γ)]**
- ▶ Ο οργανισμός θα πρέπει να εφαρμόζει διαδικασία για τον καθορισμό προτύπων απόδοσης και δεικτών για την παρακολούθηση επιχειρησιακών διαδικασιών και των εφαρμοζόμενων αλλαγών. Θα πρέπει να υπάρχει πρόγραμμα για τη συνεχή αξιολόγηση της απόδοσης των διαδικασιών που σχετίζονται με τον ανθρώπινο και τον οργανωτικό παράγοντα, καθώς και του αποτελέσματος αυτών των διαδικασιών, π.χ. της τήρησης από το προσωπικό των εφαρμοζόμενων διαδικασιών και της χρήσης νέου εξοπλισμού. **(6.1.2) (6.1.2)**

6.1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Δήλωση ότι εφαρμόζεται η ΚΜΑ στην παρακολούθηση και ότι υφίσταται διαδικασία που καλύπτει αυτή τη δραστηριότητα. Η διαδικασία περιγράφει τον τρόπο μέτρησης και διόρθωσης των αποτελεσμάτων ασφάλειας μέσω της διαχείρισης της αλλαγής και της διαδικασίας εκτίμησης επικινδυνότητας, και τον τρόπο με τον οποίο θα διορθωθούν οι ατέλειες στο ΣΔΑ.

Ο οργανισμός εφαρμόζει διαδικασίες προκειμένου να αξιολογεί συστηματικά ότι οι ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση του ανθρώπινου και του οργανωτικού παράγοντα είναι επαρκείς και ότι τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται συμμορφώνονται με τα πρότυπα απόδοσης.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Ο οργανισμός εφαρμόζει διαδικασίες προκειμένου να αξιολογεί συστηματικά τις επιδόσεις του προσωπικού σε κρίσιμης σημασίας εργασίες σχετικές με την ασφάλεια. Οι εν λόγω διαδικασίες βασίζονται σε μια προληπτική προσέγγιση και καθορίζουν πρότυπα για την απόδοση και τη συστηματική αξιολόγηση. Χρησιμοποιούνται μέθοδοι που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία, όπως η διαχείριση πόρων πληρώματος.

6.1.6. Ζητήματα εποπτείας

Η εξέταση της διαδικασίας παρακολούθησης και των ευρημάτων και ενεργειών που προκύπτουν από αυτή είναι κρίσιμης σημασίας προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον το ΣΔΑ είναι ένα «ζωντανό» και εξελισσόμενο έγγραφο, καθώς η εμπειρία συνεπάγεται βελτίωση, ή ένα σταθερό έγγραφο που δεν μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου.

Η εξέταση ορισμένων βασικών τομέων επικινδυνότητας, και οι έλεγχοι και η δοκιμή της ορθής εφαρμογής και της αποτελεσματικότητάς τους μέσω του ΣΔΑ, είναι κρίσιμης σημασίας προκειμένου η εθνική αρχή ασφάλειας να είναι σε θέση να προσδιορίσει κατά πόσον επιτυγχάνεται συμμόρφωση με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση.

6.2. Εσωτερικός έλεγχος

6.2.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 6.2.1. Ο οργανισμός διενεργεί εσωτερικούς ελέγχους με ανεξάρτητο, αμερόληπτο και διαφανή τρόπο για τη συλλογή και ανάλυση πληροφοριών για τους σκοπούς των δραστηριοτήτων παρακολούθησής του (βλ. 6.1. Παρακολούθηση), συμπεριλαμβανομένων:
- (a) του χρονοδιαγράμματος των προγραμματισμένων εσωτερικών ελέγχων που μπορούν να αναθεωρηθούν ανάλογα με τα αποτελέσματα των προηγούμενων ελέγχων και την παρακολούθηση των επιδόσεων·
 - (b) του προσδιορισμού και της επιλογής των αρμόδιων ελεγκτών (βλ. 4.2. Επάρκεια)
 - (c) της ανάλυσης και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των ελέγχων·
 - (d) του προσδιορισμού της ανάγκης για διορθωτικά μέτρα ή βελτίωση·
 - (e) της επαλήθευσης της ολοκλήρωσης και της αποτελεσματικότητας των εν λόγω μέτρων
 - (f) των εγγράφων που αφορούν την εκτέλεση και τα αποτελέσματα των ελέγχων·
 - (g) της ανακοίνωσης των αποτελεσμάτων των ελέγχων στην ανώτατη διοίκηση.

6.2.2. Αντικείμενο

Ο αιτών θα πρέπει να αποδείξει ότι διαθέτει σύστημα εσωτερικού ελέγχου το οποίο χρησιμοποιεί αρμόδιο προσωπικό, και παράγει σημαντικά αποτελέσματα τα οποία εξετάζονται από τη διοίκηση, και διασφαλίζει τη συμμόρφωση του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας με τις διατάξεις του νόμου.

6.2.3. Επεξηγηματική σημείωση

Οι εσωτερικοί έλεγχοι (6.2.1) αποτελούν εργαλεία παρακολούθησης υπό την έννοια της ΚΜΑ για την παρακολούθηση. Αν και πρόκειται για ξεχωριστή απαίτηση, επιδιώκεται να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων παρακολούθησης σύμφωνα με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση.

Στόχος των εσωτερικών ελέγχων (6.2.1) είναι να παρέχουν πληροφορίες για το κατά πόσον το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας συμμορφώνεται με τις ισχύουσες απαιτήσεις [6.1.1 (γ)], και αν εφαρμόζεται και τηρείται αποτελεσματικά [6.1.1 (α), (β) και (δ)]. Οι ισχύουσες απαιτήσεις αναφέρονται στις απαιτήσεις των παραρτημάτων Ι και ΙΙ της ΚΜΑ σχετικά με την αξιολόγηση συμμόρφωσης και, συνεπώς, σε όλες τις ισχύουσες απαιτήσεις με τις οποίες έχει συμφωνήσει ο οργανισμός (βλ. επίσης 1.1).

Οι ελεγκτές φέρουν την ευθύνη της επαλήθευσης της ολοκλήρωσης και της αποτελεσματικότητας των διορθωτικών ή βελτιωτικών μέτρων [6.2.1 (γ)] που πρέπει να ληφθούν βάσει των πορισμάτων του ελέγχου.

6.2.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία ότι υφίσταται διαδικασία ή πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου που προβλέπει προγραμματισμένους ελέγχους και επιπρόσθετους στοχοθετημένους ελέγχους σε σχέση με τα δεδομένα των επιδόσεων στην ασφάλεια· [6.2.1 (α)]
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία συστήματος διαχείρισης επάρκειας, που περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με την επάρκεια των εσωτερικών ελεγκτών· [6.2.1 (β)]
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία βάσει πορισμάτων εσωτερικών και εξωτερικών ελέγχων, για τα οποία ελήφθησαν μέτρα· [6.2.1 (γ), (δ), (ε), (στ)]
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία ότι τα αποτελέσματα των ελέγχων συζητήθηκαν σε επίπεδο ανώτατης διοίκησης και ότι ελήφθησαν σχετικά μέτρα βάσει των εν λόγω στοιχείων. [6.2.1 (ζ)]

6.2.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Εφαρμόζεται διαδικασία εσωτερικού ελέγχου για προγραμματισμένους και συμπληρωματικούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένης της συζήτησης των αποτελεσμάτων σε επίπεδο ανώτατης διοίκησης.

Παραδείγματα εκθέσεων ελέγχου και μητρώο των πορισμάτων των εσωτερικών ελέγχων που περιλαμβάνει τα μέτρα που ελήφθησαν βάσει των εν λόγω πορισμάτων.

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων ελέγχου που διεξάγονται σε ολόκληρο τον οργανισμό συλλέγονται και αναλύονται, και διατυπώνονται συστάσεις που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την περιοδική επανεξέταση από τη διοίκηση.

Η διαδικασία αναφέρεται στο σύστημα διαχείρισης επάρκειας. Το ΣΔΕ αποδεικνύει ότι οι ελεγκτές ολοκλήρωσαν την ενδεδειγμένη σχετική κατάρτιση (π.χ. ISO).

6.2.6. Παραπομπές και πρότυπα

- ▶ ISO 19011:2011 - Οδηγός για την επιθεώρηση συστημάτων διαχείρισης

6.2.7. Ζητήματα εποπτείας

Κατά την εποπτεία είναι σημαντικό να εξετάζονται τα πορίσματα των ελέγχων. Αυτά αποκαλύπτουν αν οι έλεγχοι στοχεύουν στους σωστούς τομείς, αν τα αποτελέσματα είναι λογικά και αν το προσωπικό που διενεργεί τους ελέγχους είναι αρμόδιο.

Πρέπει να ελέγχεται ότι οι τομείς που επιλέγονται για έλεγχο ανταποκρίνονται στο προφίλ κινδύνου του οργανισμού.

Υπάρχει μηχανισμός για την ενεργοποίηση μη προγραμματισμένων ελέγχων και εφαρμόζεται με την επανεξέταση ορισμένων παραδειγμάτων.

6.3. Επανεξέταση από τη διοίκηση

6.3.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

- 6.3.1. Η ανώτατη διοίκηση επανεξετάζει τακτικά τη συνεχιζόμενη επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης τουλάχιστον της εξέτασης:
- (a) των λεπτομερειών σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την αντιμετώπιση εκκρεμών ενεργειών από προηγούμενες αναθεωρήσεις από τη διοίκηση·
 - (b) των μεταβαλλόμενων εσωτερικών και εξωτερικών συνθηκών (βλ. σημείο 1.1 Πλαίσιο του οργανισμού·)
 - (c) των επιδόσεων ασφαλείας του οργανισμού που σχετίζονται με:
 - (i.) την επίτευξη των στόχων ασφαλείας του·
 - (ii.) τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων παρακολούθησης, συμπεριλαμβανομένων των πορισμάτων του εσωτερικού ελέγχου, και των εσωτερικών ερευνών ατυχημάτων/συμβάντων και της κατάστασης των αντίστοιχων δράσεών τους·
 - (iii.) τα σχετικά αποτελέσματα από εποπτικές δραστηριότητες που διεξάγει η εθνική αρχή ασφαλείας·
 - (d) των συστάσεων για βελτίωση.
- 6.3.2. Με βάση τα αποτελέσματα της επανεξέτασης της διαχείρισης, η ανώτατη διοίκηση αναλαμβάνει τη συνολική ευθύνη για το σχεδιασμό και την εφαρμογή των απαραίτητων αλλαγών στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας.

6.3.2. Αντικείμενο

Η ισχυρή ηγεσία από πλευράς διοίκησης σε θέματα ασφαλείας είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας ενός οργανισμού, καθώς και για τη συνεχή εξέλιξή του με την πάροδο του χρόνου. Ο οργανισμός θα πρέπει να αποδεικνύει ότι η διοίκηση συμμετέχει ενεργά στην επανεξέταση της απόδοσης του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας και στη μελλοντική ανάπτυξή του.

6.3.3. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ Διαδικασίες για συνεδριάσεις της διοίκησης που καλύπτουν την επανεξέταση του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας και την πρόοδο στις εσωτερικές συστάσεις που προκύπτουν από ελέγχους και διαδικασίες επανεξέτασης **[6.3.1 (α)-(δ)]**
- ▶ Αρχείο για τις επιδόσεις του οργανισμού σε σχέση με τους στόχους του για την ασφάλεια, **[6.3.1 (γ),(i)]**
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι συστάσεις της αρμόδιας εθνικής αρχής ασφάλειας ελήφθησαν υπόψη στο σύστημα διαχείρισης ασφάλειας, **[6.3.1 (γ), (iii)]**
- ▶ Ο οργανισμός δύναται να αποδείξει ότι διαθέτει διαδικασίες για τον προσδιορισμό και τον καθορισμό στόχων που συνάδουν με το είδος και την έκταση των συναφών κινδύνων, αξιολογεί τακτικά τις επιδόσεις σε σχέση με τους στόχους, και τη συμμόρφωση με τις διαδικασίες, και χρησιμοποιεί τα δεδομένα ασφάλειας για την παρακολούθηση, την επανεξέταση και την εφαρμογή αλλαγών στις επιχειρησιακές ρυθμίσεις. **(6.3.1) (6.3.1)**
- ▶ Αποδεικτικά στοιχεία ότι η διοίκηση αναλαμβάνει ενεργό ρόλο στον σχεδιασμό και εφαρμόζει απαραίτητες αλλαγές στο σύστημα διαχείρισης ασφάλειας **(6.3.2)**

Υπάρχουν διαδικασίες και εργαλεία για τη συστηματική αναφορά όλων των τύπων προσδιορισμένων κινδύνων, λαθών, παραλείψεων, ελλείψεων και περιστατικών, καθώς και για την κατηγοριοποίηση και την ανάλυση των όσων αναφέρονται από την άποψη των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, ώστε να είναι σε θέση να βρεθούν οι υποκείμενες αιτίες και αποτελεσματικά μέτρα.

Η εμπειρογνωμοσύνη των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων χρησιμοποιείται στη διαδικασία διερεύνησης ατυχημάτων.

Υπάρχουν συστηματικές διαδικασίες για την ανατροφοδότηση όσον αφορά τους ανθρώπινους και οργανωτικούς στην κατάρτιση και τον σχεδιασμό.

Τα διδάγματα από τις έρευνες ατυχημάτων και συμβάντων κοινοποιούνται στους εργαζομένους του οργανισμού, και ανατροφοδοτούνται στην κατάρτιση, τον σχεδιασμό και άλλους τομείς για να μειωθεί η πιθανότητα επανεμφάνισης.

Τα αποτελέσματα των ερευνών ατυχημάτων αναφέρονται σε συνεδριάσεις της διοίκησης και θεωρούνται σημαντικό εργαλείο για μάθηση και βελτίωση.

- ▶ Υπάρχει μια διαδικασία διασφάλισης ποιότητας για τις έρευνες ατυχημάτων.

6.3.4. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η διαδικασία που καλύπτει την επανεξέταση και την πρόοδο στις εσωτερικές συστάσεις βάσει ελέγχων και διαδικασιών επανεξέτασης που διενεργούνται από ανώτερα διοικητικά στελέχη, καθώς και πρακτικά επιλεγμένων συνεδριάσεων.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Το αρχείο καταγραφής προβλημάτων που αναφέρει τις συστάσεις που έγιναν και την πρόοδο στην αποκατάσταση των σφαλμάτων που παρακολουθεί η διοίκηση.

Η διαδικασία για την επανεξέταση από τη διοίκηση των αποτελεσμάτων της εσωτερικής έρευνας ατυχημάτων και των σχετικών αποτελεσμάτων από την εποπτεία της εθνικής αρχής ασφάλειας.

Παρέχονται πληροφορίες για τους δείκτες που ακολουθούνται από την ανώτατη διαχείριση και τη συχνότητά τους.

6.3.5. Ζητήματα εποπτείας

Κατά τη διάρκεια της εποπτείας είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι η διαδικασία που ακολουθείται κατά την επανεξέταση της αποτελεσματικότητας του ΣΔΑ από τη διοίκηση, επιφέρει πραγματικές αλλαγές σε επιχειρησιακό επίπεδο.

Επίγνωση της διοίκησης σχετικά με τις μεταβαλλόμενες εσωτερικές και εξωτερικές συνθήκες. Πραγματοποιεί η διοίκηση γενικές αναλύσεις (πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και τεχνολογικές, νομικές και περιβαλλοντικές) σχετικά με την ανάπτυξη του ΣΔΑ της;

Η σύνδεση/σύνδεσμος μεταξύ των αποτελεσμάτων της αναθεώρησης από τη διοίκηση και του τρόπου με τον οποίο εισάγονται στην ετήσια έκθεσης ασφάλεια.

7. Βελτίωση

7.1. Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα

7.1.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

7.1.	Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα
7.1.1.	Τα ατυχήματα και τα συμβάντα που σχετίζονται με τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις του οργανισμού πρέπει:
	(a) να αναφέρονται, να καταγράφονται, να ερευνώνται και να αναλύονται για τον προσδιορισμό των αιτιών τους
	(b) να γνωστοποιούνται στους εθνικούς φορείς, ανάλογα με την περίπτωση.
7.1.2.	Ο οργανισμός εξασφαλίζει ότι:
	(a) οι συστάσεις της εθνικής αρχής ασφάλειας, του εθνικού οργάνου διερεύνησης και της βιομηχανίας/εσωτερικών ερευνών αξιολογούνται και εφαρμόζονται, εφόσον ενδείκνυται ή έχουν εξουσιοδοτηθεί·
	(b) εξετάζονται και λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές εκθέσεις/πληροφορίες από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι διαχειριστές υποδομών, οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη συντήρηση και τους ιδιοκτήτες σιδηροδρομικών οχημάτων.
7.1.3.	Ο οργανισμός χρησιμοποιεί πληροφορίες σχετικά με την έρευνα για να επανεξετάσει την ανάλυση και την αξιολόγηση των κινδύνων (βλ. 3.1.1. Εκτίμηση επικινδυνότητας), προκειμένου να μάθει με σκοπό τη βελτίωση της ασφάλειας και, κατά περίπτωση, να θεσπίσει διορθωτικά μέτρα ή/και μέτρα βελτίωσης (βλέπε 5.4. Διαχείριση μεταβολών).

7.1.2. Αντικείμενο

Ο οργανισμός θα πρέπει να αποδείξει ότι διερευνά ατυχήματα και συμβάντα προκειμένου να μάθει και να βελτιώσει τους ελέγχους κινδύνου, ότι το εντεταλμένο προσωπικό είναι αρμόδιο για τη διεξαγωγή της εν λόγω έρευνας, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων που άπτονται του ανθρώπινου και του οργανωτικού παράγοντα, ότι τα ατυχήματα αναφέρονται στις αρμόδιες αρχές, ότι γίνονται συστάσεις και υποβάλλονται εκθέσεις, και ότι, βάσει αυτών, η διοίκηση προβαίνει στις σχετικές ενέργειες.

Η ανάλυση μη επιθυμητών συμβάντων δεν θα πρέπει να αναζητά εξιλαστήριο θύμα ή ένα τμήμα «πιο αρμόδιο από το άλλο», αλλά να στοχεύει στην κατανόηση των οργανωτικών αδυναμιών που οδήγησαν στα εν λόγω συμβάντα, και την αντιμετώπισή τους. Η πλέον σημαντική πρόκληση κατά την ανάλυση συμβάντων είναι η αποτροπή συναφών συμβάντων. Αναλύσεις που σταματούν στον εντοπισμό των άμεσων αιτιών επιτρέπουν μόνο την αποτροπή παρόμοιων συμβάντων. Αντιθέτως, αναλύσεις που επιτρέπουν τον εντοπισμό των τεχνικών και οργανωτικών βασικών αιτιών συνεπάγονται δράσεις ικανές να αποτρέψουν άλλο είδος ατυχήματος στο οποίο ενεργούν οι ίδιοι μηχανισμοί. Για παράδειγμα, εάν η ανάλυση καθιστά σαφές ότι μια διαδικασία δεν είναι ενημερωμένη, και η διορθωτική ενέργεια στοχεύει αποκλειστικά στη διόρθωση της εν λόγω διαδικασίας, ο αντίκτυπός της θα είναι περιορισμένος. Εάν η ανάλυση προχωρήσει περαιτέρω στον εντοπισμό αδυναμιών στη διαδικασία ενημέρωσης των διαδικασιών, ο θετικός αντίκτυπος της βελτιωτικής ενέργειας μπορεί να αποδειχθεί πολύ ευρύτερος.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Συν τοις άλλοις, ο οργανισμός εφαρμόζει τη λογική της «μάθησης δύο όψεων», δηλαδή η μάθηση δεν επικεντρώνεται αποκλειστικά στην πραγματικότητα των συμβάντων, αλλά και στην ικανότητα του οργανισμού να βελτιώνεται εστιάζοντας στα στοιχεία που είτε προωθούν είτε αναστέλλουν τη μεταφορά γνώσεων και πληροφοριών εντός του.

Η αναφορά επικίνδυνων καταστάσεων και «υψηλών δυνητικών» περιστατικών ενθαρρύνεται και διευκολύνεται. Εάν είναι απαραίτητο, υπάρχουν μηχανισμοί που κρατούν την αναφορά ανώνυμη. Εάν η αναφορά είναι ονομαστική, τα μέλη του προσωπικού και οι ομάδες που έστειλαν τις εκθέσεις βοηθούν με την ανάλυση και την εξεύρεση βραχυπρόθεσμων απαντήσεων. Οι ομαδικές συζητήσεις οργανώνονται και οι ενέργειες που αναλαμβάνονται ανακοινώνονται στα ενδιαφερόμενα μέλη του προσωπικού και σε όλο τον οργανισμό, ανάλογα με την περίπτωση.

Επιπλέον, η ανάλυση των επικίνδυνων γεγονότων γίνεται με εναλλασσόμενο τρόπο, χρησιμοποιώντας ένα διαφορετικό σύνολο αρμοδιοτήτων και λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις όλων των εμπλεκόμενων μερών (συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών μερών, ανάλογα με τις ανάγκες).

Πρωθείται μια «νοοτροπία δικαιοσύνης», αναγνωρίζοντας και ενισχύοντας θετικές πρωτοβουλίες για την ασφάλεια (αναφορά περιστατικών, συμμετοχή του προσωπικού σε ανάλυση και συνεχή βελτίωση, υποστήριξη για συναδέλφους κ.λπ.). Αυτή η «νοοτροπία δικαιοσύνης» θα πρέπει να απομακρύνει κάθε φόβο επίρριψης ευθυνών, με τον καθορισμό ενός σε μεγάλο βαθμό αποδεκτού ορίου μεταξύ του τι είναι και τι δεν είναι αποδεκτό. Το δικαίωμα να κάνει κάποιος λάθος γίνεται αποδεκτό.

7.1.3. Επεξηγηματική σημείωση

Οι όροι «αποσοβθέντα ατυχήματα» και «άλλα επικίνδυνα περιστατικά» περιλαμβάνονται στον ορισμό του «συμβάντος» στην οδηγία (ΕΕ) 2016/798. Είναι εξίσου σημαντικό να διερευνώνται τα αποσοβθέντα ατυχήματα και τα άλλα επικίνδυνα περιστατικά, με στόχο την προληπτική διαχείριση της ασφάλειας.

Η μάθηση από ατυχήματα και συμβάντα θα πρέπει να στηρίζει την ανταλλαγή πληροφοριών με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη (διαχειριστή υποδομής, άλλες σιδηροδρομικές εταιρείες, ΥΣΦ), για την ανάπτυξη της συνεργασίας και την προώθηση της γενικής βελτίωσης της απόδοσης του ΣΔΑ.

Για διερεύνηση που απαιτεί προοπτική ανθρώπινου και οργανωτικού παράγοντα, οι ερευνητές θα πρέπει είτε να εκπαιδεύονται είτε να έχουν πρόσβαση στη δέουσα εμπειρογνωμοσύνη προκειμένου να εξετάσουν τα σχετικά ζητήματα.

7.1.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία αναφοράς ατυχημάτων/συμβάντων, συμπεριλαμβανομένων του τρόπου εντοπισμού και ανάλυσης των βασικών αιτιών, και της υποβολής εκθέσεων εντός του οργανισμού και σε άλλες αρμόδιες αρχές και άλλα μέρη· **(7.1.1)**
- Πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο που χρησιμοποιεί ο οργανισμός στην έρευνα, συμπεριλαμβανομένου του στοιχείου των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων, για την επανεξέταση της διαδικασίας ανάλυσης και αξιολόγησης κινδύνου μετά από ένα γεγονός· **(7.1.3)**

- ▶ *Αποδεικτικά στοιχεία ότι οι συστάσεις των αρμόδιων αρχών έχουν ληφθεί υπόψη σε αναφορές ατυχημάτων και συμβάντων και ότι έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες με στόχο τυχόν απαραίτητες αλλαγές [7.1.2 (α), (β)]*
- ▶ *Επανεξέταση παρελθόντων συμβάντων για τον εντοπισμό παραγόντων σε σχέση με τρέχον/τρέχοντα περιστατικό(-ά). Υπάρχουν αποδείξεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ότι είναι σημαντικότερα τα οργανωτικής φύσης διδάγματα που βασίζονται σε συμβάντα και εμπειρία (7.1.3)*
- ▶ *Υπάρχει μια μεθοδολογία για τη διεξαγωγή ερευνών με βάση τις γνώσεις και τις σύγχρονες μεθόδους των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων (7.1.3) και [6.4.1 (β)]*
- ▶ *Υπάρχει ένα πρόγραμμα κατάρτισης για τα ατυχήματα και τους ερευνητές συμβάντων που εφαρμόζει μια προοπτική των ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων [4.2.1 (α) -(στ)]*

7.1.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η διαδικασία για τη διερεύνηση ατυχημάτων που περιγράφει τις μεθόδους έρευνας και περιλαμβάνει αναφορά στις απαιτήσεις διαχείρισης αρμοδιοτήτων για τους ερευνητές ατυχημάτων και συμβάντων.

Δείγμα αναφορών ατυχημάτων και συμβάντων διαφόρων ειδών που υποδεικνύουν ότι οι έρευνες διεξήχθησαν από αρμόδιο πρόσωπο, ότι τα συμπεράσματα βασίζονται στα αποδεικτικά στοιχεία και ότι οι συστάσεις ελήφθησαν υπόψη.

Αντίγραφο της διαδικασίας παρακολούθησης των μέτρων διόρθωσης/μετριασμού που ακολούθησαν το ατύχημα/συμβάν.

Παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τη χρήση του εργαλείου πληροφοριών προειδοποίησης για την ασφάλεια (SAIT) για τη διατήρηση του ελέγχου και για την παροχή συμβουλών σε άλλους οργανισμούς για θέματα που αφορούν συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία.

Υπάρχουν εκπαιδευμένοι ερευνητές διαθέσιμοι.

Υπάρχει ένα πρόγραμμα κατάρτισης για τα ατυχήματα και τους ανακριτές περιστατικών.

Πρακτικά συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου που δείχνουν ότι τα αποτελέσματα της έρευνας ατυχήματος/συμβάντος και οι σχετικές συστάσεις (ήτοι διορθωτικές και/ή βελτιωτικές ενέργειες) αναφέρονται στη διοίκηση, και τον τρόπο που τα εν λόγω αποτελέσματα και οι συστάσεις συμβάλλουν στην επανεξέταση του ΣΔΑ (βλ. επίσης 6.3).

Μια προσέγγιση βάσει ανθρώπινων και οργανωτικών παραγόντων λαμβάνεται υπόψη κατά τη διερεύνηση συμβάντων και ατυχημάτων. Οι ερευνητές εφαρμόζουν συστημική προοπτική, δηλαδή δεν εξετάζουν μόνο τον ανθρώπινο, τον τεχνολογικό και τον οργανωτικό παράγοντα μεμονωμένα, αλλά δίνουν έμφαση στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των παραγόντων. Για παράδειγμα, εάν ένας μηχανοδηγός πέρασε σήμα κινδύνου, οι παράγοντες που προτείνεται να διερευνηθούν περιλαμβάνουν τα εξής: η κόπωση, η γνωστική υπερφόρτωση, η επάρκεια, κ.λπ. (ανθρώπινος παράγοντας), η επιρροή της τεχνολογίας στην απόδοση, όπως οι αλληλεπιδράσεις ανθρώπου και συστήματος, η διάταξη, η τοποθέτηση του σήματος (τεχνολογικός παράγοντας), η επίδραση του οργανισμού στην απόδοση, όπως

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

η κατάρτιση, το ΣΔΑ, οι οργανωτικές προτεραιότητες (οργανωτικός παράγοντας), καθώς και η αλληλεπίδραση μεταξύ των τριών τομέων, όπως η επίδραση της προμήθειας στον σχεδιασμό ή τη διαχείριση της αλλαγής με την εισαγωγή νέου σχεδιασμού.

7.1.6. Παραπομπές και πρότυπα

- ▶ Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (IAEA) (2002) - *Safety culture in nuclear installations: Guidance for use in the enhancement of safety culture. (Νοοτροπία ασφάλειας σε πυρηνικές εγκαταστάσεις: Κατευθυντήριες γραμμές για βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας)*. IAEA TECDOC-1529. Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, Βιέννη (2002).
- ▶ Mathis, T.L. & Galloway, S.M. (2013) - *Steps to safety culture excellence (Βήματα για εξαιρετική νοοτροπία ασφάλειας)*.
- ▶ Kecklund, L., Lavin, M. & Lindvall, J. (2016) - *Safety culture: A requirement for new business models. Lessons learned from other High-Risk Industries. In proceeding presented of The International Conference on Human and Organisational Aspects of Assuring Nuclear Safety – Exploring 30 Years of Safety Culture, (Νοοτροπία ασφάλειας: Ανάγκη για νέα επιχειρηματικά μοντέλα. Διδάγματα από άλλες βιομηχανίες υψηλού κινδύνου. Στο πλαίσιο της Διεθνούς Διάσκεψης για τις Ανθρώπινες και Οργανωτικές Πτυχές της Πυρηνικής Ασφάλειας - Ανασκόπηση 30 χρόνων Νοοτροπίας Ασφάλειας, Βιέννη, 22-26 Φεβρουαρίου 2016*
- ▶ RSSB (2015) - *Safety Culture and behavioural development: Common factors for creating a culture of continuous development (Νοοτροπία ασφάλειας και ανάπτυξη συμπεριφοράς: Κοινοί παράγοντες για τη δημιουργία νοοτροπίας συνεχούς ανάπτυξης)* (www.sparkrail.org)

7.1.7. Ζητήματα εποπτείας

Η ικανότητα των ερευνητών ατυχημάτων/συμβάντων είναι καθοριστικής σημασίας για τον εντοπισμό σημαντικών συστάσεων και τη θέσπιση των κατάλληλων προληπτικών μέτρων. Όσοι ασκούν εποπτεία θα πρέπει να αναζητούν παρεμβάσεις της διοίκησης στα αποτελέσματα αναφορών ατυχημάτων και συμβάντων, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ποιότητα της αναφοράς και όσα προκύπτουν από αυτή.

Τα αποτελέσματα εσωτερικής έρευνας οδήγησαν σε οργανωτικά διδάγματα, τα οποία εντοπίζονται σε έγγραφα, αναφορές ή άλλα κανάλια πληροφοριών (π.χ. εσωτερικό δίκτυο του οργανισμού, εταιρικό περιοδικό κ.λπ.).

Η νοοτροπία του οργανισμού σχετικά με τις αναφορές συμβάντων και αποσοβηθέντων ατυχημάτων.

7.2. Συνεχής βελτίωση

7.2.1. Ρυθμιστικές απαιτήσεις

7.2.1. Ο οργανισμός βελτιώνει συνεχώς την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο που καθορίζεται
--

	στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ 1078/2012 και τουλάχιστον τα αποτελέσματα των ακόλουθων δραστηριοτήτων: (a) Παρακολούθηση (βλ. 6.1. Παρακολούθηση) (b) Εσωτερικός έλεγχος (βλ. 6.2. Εσωτερικός έλεγχος) (c) Επανεξέταση από τη διοίκηση (βλ. 6.3. Επανεξέταση από τη διοίκηση) (d) Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα (βλ. 7.1. Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα).
7.2.2.	Ο οργανισμός παρέχει τα μέσα για την ενθάρρυνση του προσωπικού και άλλων ενδιαφερομένων μερών να δραστηριοποιούνται στη βελτίωση της ασφάλειας στο πλαίσιο της μάθησης στον οργανισμό.
7.2.3.	Ο οργανισμός παρέχει τη στρατηγική για τη συνεχή βελτίωση της νοοτροπίας της ασφάλειας, βάσει της χρήσης της εμπειρογνωμοσύνης και αναγνωρισμένων μεθόδων για τον εντοπισμό ζητημάτων συμπεριφοράς που επηρεάζουν τα διάφορα μέρη του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και ώστε να θέτει σε εφαρμογή μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

7.2.2. Αντικείμενο

Η συνεχής βελτίωση είναι σημαντική για ένα αποτελεσματικό ΣΔΑ. Σκοπός αυτής της απαίτησης είναι να αποδείξει ο αιτών τη δέσμευσή του στη βελτίωση και ότι το ΣΔΑ του κινείται προς αυτή την κατεύθυνση.

Η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης συμμετέχει σε **συλλογικό στοχασμό** για τη διαρκή βελτίωση της νοοτροπίας ασφάλειας του οργανισμού.

Αυτός ο συλλογικός στοχασμός ενσωματώνεται σε μια στρατηγική που στοχεύει σε **χαρακτηριστικά της νοοτροπίας** που επηρεάζουν σημαντικά την απόδοση της ασφάλειας και που αξίζει να εκτιμώνται καλύτερα ή να υπόκεινται σε αλλαγές.

7.2.3. Επεξηγηματική σημείωση

Η συνεχής βελτίωση (7.2.1) επικεντρώνεται στα στοιχεία του ΣΔΑ που αξιολογούν και οδηγούν σε δράσεις βελτίωσης, αλλά όχι σε εκείνα τα στοιχεία που υπόκεινται σε βελτίωση, δεδομένου ότι εντάσσονται ήδη στο πεδίο των δραστηριοτήτων παρακολούθησης.

Οργανωτική μάθηση (7.2.2) σημαίνει διαδικασία βελτίωσης των ενεργειών μέσω καλύτερης γνώσης και κατανόησης.

Η νοοτροπία ασφάλειας (7.2.3) έχει εδώ την έννοια της παραγράφου 2.1.1(ι) και της σχετικής σημείωσης. Μια θετική νοοτροπία ασφάλειας ενθαρρύνει και επιτρέπει στους οργανισμούς και τα άτομα να προσπαθήσουν να βελτιώσουν την ασφάλεια και την απόδοση. Ενισχύει την ικανοποίηση από την εργασία, και τη διατήρηση θέσεων εργασίας, και παρέχει οφέλη από πλευράς κόστους. Μπορεί επίσης να συμβάλει στην εκπλήρωση των ρυθμιστικών προσδοκιών, καθώς οι αρχές ασφάλειας και οι ρυθμιστικές αρχές αναγνωρίζουν όλο και περισσότερο τον ρόλο της νοοτροπίας ασφάλειας στην αποτελεσματική διαχείριση της ασφάλειας. Πιο συγκεκριμένα, μια θετική νοοτροπία ασφάλειας μπορεί να συνεπάγεται:

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- ▶ Μείωση του λειτουργικού κινδύνου μέσω μιας πιο ολοκληρωμένης εκτίμησης επικινδυνότητας και καλύτερης κατανόησης του κινδύνου από το εργατικό δυναμικό.
- ▶ Μείωση των τραυματισμών εργαζομένων μέσω της εξάλειψης των πηγών κινδύνου που εντοπίζονται στο πλαίσιο αυξημένης αναφοράς αποσοβηθέντων ατυχημάτων.
- ▶ Μείωση των επισφαλών ενεργειών και συνθηκών μέσω βελτιωμένης συμμετοχής του εργατικού δυναμικού και ανάπτυξης ηγεσίας.
- ▶ Μείωση του κόστους που συνδέεται με τραυματισμούς εργαζομένων και με επισφαλείς ενέργειες και συνθήκες.
- ▶ Βελτιωμένη απόδοση μέσω της ενίσχυσης της εκπαίδευσης του προσωπικού, της περιορισμένης εμπλοκής σε και της μείωσης των τραυματισμών, των επισφαλών ενεργειών και συνθηκών.
- ▶ Βελτιωμένο και πιο αποτελεσματικό ΣΔΑ, με διαδικασίες και κανόνες για την καλύτερη αντιστοιχία στην πραγματικότητα

Λόγω των θεμελιωδών ιδιοτήτων της νοοτροπίας, η οποία δημιουργείται μέσα από καθημερινές αλληλεπιδράσεις και είναι δύσκολο να αλλάξει, η στρατηγική αυτή θα πρέπει να θεωρείται μακροπρόθεσμη, να υιοθετείται και ενθαρρύνεται από την ανώτερη βαθμίδα διοίκησης.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για τη βελτίωση της νοοτροπίας της ασφάλειας, για παράδειγμα:

- ▶ Ανάπτυξη συστήματος για ανταλλαγή προβληματισμών. Αυτή η διαδικασία μπορεί ανάλογα με την ωριμότητα του οργανισμού να είναι ανώνυμη, αλλά όσο αυξάνεται η εμπιστοσύνη να είναι ανοικτή και προσιτή για όλους. Είναι σημαντικό να είναι η ανατροφοδότηση ενσωματωμένη στο σύστημα ώστε να διασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι έχουν αίσθηση της συμμετοχής και του ανήκειν.
- ▶ Μεταβολή των όρων προμηθειών και συμβάσεων ώστε να ενθαρρυνθεί μια νοοτροπία ασφάλειας για τους προμηθευτές. Η νοοτροπία της ασφάλειας μπορεί να αποτελέσει κριτήριο για την επιλογή των προμηθευτών.
- ▶ Εμφανής επιβράβευση ασφαλών συμπεριφορών. Η ανταμοιβή μπορεί να πάρει πολλές μορφές από την αύξηση των ετήσιων αμοιβών μέσω μπόνους έως εβδομαδιαία βραβεία ασφαλείας για εξαιρετική απόδοση.
- ▶ Δημιουργία συγκεκριμένων στόχων για τους διευθυντές σχετικά με την ηγεσία της ασφάλειας, για παράδειγμα ενθαρρύνοντας τη διοίκηση να αναλάβει έναν πιο ορατό ρόλο όσον αφορά τη δημιουργία προτύπων θέτοντας παραδείγματα.

Θα πρέπει να ληφθεί μια προσέγγιση πολλαπλών μεθόδων για την αξιολόγηση της νοοτροπίας της ασφάλειας. Οι μέθοδοι συλλογής δεδομένων πρέπει να βασίζονται σε έρευνες κοινωνικών επιστημών. Αυτό σημαίνει ότι τα δεδομένα συλλέγονται μέσω επιτόπιας έρευνας από ολόκληρο τον οργανισμό, χρησιμοποιώντας τεχνικές όπως παρατηρήσεις, αναλύσεις εγγράφων και συνεντεύξεις.

Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων θα πρέπει να κοινοποιούνται σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού. Θα πρέπει να εφαρμόζονται για να ενθαρρύνεται και να διατηρείται μια θετική νοοτροπία ασφάλειας, να

βελτιώνεται η ηγεσία της ασφάλειας και να παρωθείται μια νοοτροπία μάθησης στο πλαίσιο του οργανισμού.

Ο προσδιορισμός και η επιλογή των σχετικών γνωρισμάτων της νοοτροπίας είναι συχνά ένα περίπλοκο έργο¹ που πρέπει να διεξάγεται προσεκτικά.

Πράγματι, το έργο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει το προσωπικό σε όλα τα επίπεδα σε ολόκληρο τον οργανισμό και συχνά εκτός αυτού (π.χ. ανάδοχοι).

Ενώ οι αντιλήψεις και οι πεποιθήσεις του προσωπικού μπορούν να συλλεχθούν μέσω μιας έρευνας ερωτηματολογίου, μια τέτοια μέθοδος θεωρείται γενικά ανεπαρκής για να καθιερώσει τα χαρακτηριστικά της νοοτροπίας που επηρεάζουν την ασφάλεια. Ενδεχομένως με καθοδήγηση από τα αποτελέσματα της έρευνας, οι εμπειρογνώμονες θα πρέπει να προβαίνουν σε παρατηρήσεις, μεμονωμένες συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης για να δώσουν μια ακριβέστερη διάγνωση.

Σημείωση: Μια ομάδα εστίασης συγκεντρώνει ένα μικρό αριθμό ατόμων (συνήθως μεταξύ 4 και 15) με έναν συντονιστή προκειμένου να επικεντρωθεί σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Οι ομάδες εστίασης στοχεύουν σε μια συζήτηση αντί των μεμονωμένων απαντήσεων στις τυπικές ερωτήσεις, και παράγουν τα ποιοτικά στοιχεία.

Με βάση αυτήν τη διάγνωση, ένα σχέδιο δράσης που στοχεύει στην καλύτερη αποτίμηση ή στη συμβολή στην αλλαγή γνωρισμάτων της νοοτροπίας μπορεί να καθοριστεί και να υποστηριχθεί από την ανώτερη βαθμίδα διοίκησης. Η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης παρακολουθεί την εφαρμογή των προσδιορισμένων δράσεων και την αναθεωρεί αναλόγως.

Για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της στρατηγικής, η διάγνωση θα πρέπει να αναθεωρείται κάθε 2-5 χρόνια με την ίδια προσέγγιση. Η συχνότητα εξαρτάται από τα αποτελέσματα της αρχικής άσκησης.

Σε διάφορους κλάδους υψηλού κινδύνου, αυτή η διάγνωση γίνεται συχνά στο πλαίσιο μιας *αξιολόγησης της νοοτροπίας της ασφάλειας* που οδηγεί σε ένα σχέδιο δράσης (βλ. Γράφημα 2: Αξιολογήσεις της νοοτροπίας ασφάλειας).

Γράφημα 2: Αξιολογήσεις της νοοτροπίας ασφάλειας

Η αξιολόγηση της νοοτροπίας της ασφάλειας μπορεί να διεξαχθεί ανεξάρτητα ή με αυτοαξιολόγηση. Το πλεονέκτημα μιας ανεξάρτητης αξιολόγησης είναι ότι ο οργανισμός αποκτά μια πιο αντικειμενική εικόνα της νοοτροπίας της ασφάλειας, αλλά διατρέχει τον κίνδυνο να υπάρξει παρανόηση ως προς τον οργανισμό ή δυσκολία να γίνουν αποδεκτά τα συμπεράσματα. Το πλεονέκτημα της αυτοαξιολόγησης είναι ότι διεξάγεται εσωτερικά με το προσωπικό του οργανισμού, που έχουν εμπειριστατωμένη γνώση του οργανισμού. Το μειονέκτημα είναι ότι μπορεί να παρεμβληθεί το κύρος και η ιεραρχία. Ορισμένα χαρακτηριστικά μιας αξιολόγησης της νοοτροπίας ασφάλειας:

- Περιλαμβάνει μια διαδικασία αξιολόγησης 2/3 εβδομάδων και ένα προπαρασκευαστικό στάδιο.
-

¹ Η ποικιλομορφία των δραστηριοτήτων και το μέγεθος του οργανισμού αποτελούν απλά παραδείγματα των παραμέτρων που συνδέονται με την περιπλοκότητα αυτής της εργασίας.

-
- ▶ Περιλαμβάνει μια πολυεπιστημονική ομάδα αναθεώρησης·
 - ▶ Η συλλογή δεδομένων βασίζεται σε μεθόδους των κοινωνικών επιστημών (συμπεριλαμβανομένων των συνεντεύξεων, ομάδων εστίασης, παρατηρήσεων)·
 - ▶ Το πεδίο αξιολόγησης είναι ολόκληρος ο οργανισμός και οι διασυνδέσεις του·
 - ▶ Βασίζεται σε ένα μοντέλο ή ένα πλαίσιο νοοτροπίας ασφάλειας·
 - ▶ Η ανώτερη βαθμίδα διοίκησης έχει συμφωνήσει και θεωρεί την αξιολόγηση ως ευκαιρία εκμάθησης·
 - ▶ Τα αποτελέσματα κοινοποιούνται σε όλη την οργάνωση·
 - ▶ Τα αποτελέσματα εφαρμόζονται στον σχεδιασμό/την αναθεώρηση μιας στρατηγικής για τη συνεχή βελτίωση των επιλεγμένων χαρακτηριστικών στη νοοτροπία ασφάλειας.
-

Η βελτίωση της στρατηγικής και των διαδικασιών σχετικά με τον ανθρώπινο και τον οργανωτικό παράγοντα αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της συνεχούς βελτίωσης του ΣΔΑ.

Ως «συστηματική προσέγγιση» ορίζεται η βήμα-προς-βήμα διαδικασία για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που σχετίζονται με την νοοτροπία ασφάλειας. Για παράδειγμα μια διαδικασία παρατήρησης κινδύνου, αναφοράς συμβάντων και ατυχημάτων, και ο τρόπος χρήσης των πληροφοριών και των διδαγμάτων ώστε να γίνονται συνεχείς βελτιώσεις.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη νοοτροπία της ασφάλειας μπορείτε να βρείτε στο παράρτημα 4.

7.2.4. Αποδεικτικά στοιχεία

- ▶ *Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία συλλογής στοιχείων που αποδεικνύουν συνεχή βελτίωση του ΣΔΑ· (7.2.1)*
- ▶ *Διαδικασίες που περιγράφουν λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, του εσωτερικού ελέγχου, της επανεξέτασης από τη διοίκηση, και της μάθησης από τα ατυχήματα και τα συμβάντα, ώστε να βελτιώσει το ΣΔΑ· (7.2.1)*
- ▶ *Πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο ο οργανισμός επιδιώκει να εντάξει προσωπικό και άλλα μέρη στη διαδικασία βελτίωσης του ΣΔΑ (7.2.2)*
- ▶ *Ο αιτών θα πρέπει να παρουσιάζει λεπτομερώς και με στρατηγική τον τρόπο διαχείρισης της νοοτροπίας ασφάλειας, έτσι ώστε οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την αδυναμία διαχείρισης της εν λόγω νοοτροπίας να λαμβάνονται δεόντως υπόψη στις σχετικές διαδικασίες του ΣΔΑ. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αιτών θα πρέπει να καταστήσει σαφές πού μπορούν να αναζητηθούν περαιτέρω λεπτομερή στοιχεία για τις σχετικές διαδικασίες. (7.2.3)*
- ▶ *Η νοοτροπία ασφάλειας αξιολογείται συνεχώς για να προσδιορίσει τις βελτιώσεις. (7.2.3) (7.2.3)*

- Οι βελτιώσεις στη νοοτροπία ασφάλειας εφαρμόζονται χρησιμοποιώντας τον κύκλο PDCA για να εξασφαλίσουν ότι οι ενέργειες έχουν αποτέλεσμα. Τα διδάγματα που αντλήθηκαν υλοποιούνται και αξιολογούνται συστηματικά για το αποτέλεσμα. (7.2.3)

7.2.5. Παραδείγματα αποδεικτικών στοιχείων

Η διαδικασία που καλύπτει την παρακολούθηση, τον εσωτερικό έλεγχο, την επανεξέταση από τη διοίκηση, και τη διερεύνηση ατυχημάτων και συμβάντων, ιδίως τα τμήματα που επικεντρώνονται στα διδάγματα που θα προκύψουν για το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας.

Η πρωτοβουλία «Close Call» στο δίκτυο σιδηροδρόμων (www.safety.networkrail.co.uk/alerts-and-campaign/close-call) όπου το προσωπικό ενθαρρύνεται να κινητοποιείται για την ενημέρωση του οργανισμού σχετικά με αδυναμίες/κενά ή καταστάσεις όπου υπάρχει κίνδυνος για την ασφάλεια ή την υγεία.

Παραδείγματα πρακτικών των περιοδικών συνδικαλιστικών/διοικητικών συνεδριάσεων για την υγεία και την ασφάλεια, που καταδεικνύουν πότε συζητήθηκαν καταστάσεις που θεωρήθηκαν αβέβαιες/επισημαστές ή ότι έρχονταν περαιτέρω εξέτασης.

Τα αποτελέσματα από τις διερευνήσεις ατυχημάτων αναφέρονται στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της διοίκησης και θεωρούνται σημαντικό εργαλείο μάθησης και βελτίωσης.

Ένα αντίγραφο της στρατηγικής βελτίωσης της νοοτροπίας ασφάλειας και ο τρόπος που αυτή σχετίζεται με τα διάφορα τμήματα του ΣΔΑ.

Η στρατηγική παρέχει επαρκείς αποδείξεις ότι υπάρχει επαγγελματική επάρκεια και η απαραίτητη κατάρτιση και εμπειρία στον τομέα της νοοτροπίας ασφάλειας που επιδιώκει να υλοποιήσει και να αναπτύξει η στρατηγική.

Το είδος της κατάρτισης και της επάρκειας που απαιτούνται σχετίζεται με την κατανόηση της έννοιας της νοοτροπίας ασφάλειας και των μέσων και τρόπων εργασίας με στόχο συνεχείς βελτιώσεις, αλλά και μέτρησης των εν λόγω βελτιώσεων. Είναι κρίσιμης σημασίας η νοοτροπία ασφάλειας να γίνεται κατανοητή ως ολιστική έννοια που επηρεάζει όλα τα μέρη του ΣΔΑ και να γίνεται αντιληπτό ότι η νοοτροπία ασφάλειας δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως ανεξάρτητο στοιχείο.

Υπάρχει μια διαδικασία για τη συνεχή αξιολόγηση των μέτρων ενίσχυσης της ασφάλειας. Οι επιπτώσεις των μέτρων ενίσχυσης της ασφάλειας προσδιορίζονται και τίθενται σε εφαρμογή ώστε να μπορούν να αξιολογούνται.

7.2.6. Ζητήματα εποπτείας

Κατά τη διάρκεια της εποπτείας, η δέσμευση της διοίκησης για συνεχή βελτίωση του ΣΔΑ θα πρέπει να ελέγχεται μέσω συνεντεύξεων και μέσω ανάλυσης τεκμηρίωσης. Υπάρχει προσέγγιση που βασίζεται στον κίνδυνο και επιδιώκει βελτίωση της στόχευσης, δηλαδή επικεντρώνεται σε ευαίσθητους και κρίσιμους ελέγχους;

Θα πρέπει να εξετάζεται η χρήση μοντέλων ωρίμανσης από τον οργανισμό με στόχο την αξιολόγηση των επιδόσεων του ΣΔΑ (όταν υπάρχουν τέτοια μοντέλα).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Πίνακες αντιστοιχίας

Οι παρακάτω πίνακες περιλαμβάνουν σύγκριση μεταξύ των απαιτήσεων αξιολόγησης που ορίζονται στο παράρτημα II των παλαιών κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 και (ΕΕ) αριθ. 1169/2010 και των απαιτήσεων που παρατίθενται στο παράρτημα I και το παράρτημα II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762. Αποσκοπεί στη διευκόλυνση της μετάβασης από το παλαιό καθεστώς πιστοποίησης ασφάλειας σύμφωνα με την οδηγία 2004/49/ΕΚ στο νέο καθεστώς που ψηφίστηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2016/798.

Κατ' αντιστοιχία με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2018/762 δεν αποδεικνύει την ικανότητα των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων ή των διαχειριστών υποδομής να πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις του ΣΔΑ σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798. Οι λεπτομέρειες που σχετίζονται με τις προηγούμενες και τις νέες απαιτήσεις αξιολόγησης ενδέχεται να διαφέρουν, αν και υπάρχουν αρκετές κοινές αρχές. Επιπλέον, δεν βρίσκουν όλες οι απαιτήσεις αξιολόγησης του παραρτήματος I και του παραρτήματος II του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762 αντιστοιχία σε προηγούμενους κανονισμούς. Συνεπώς, απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής προκειμένου να συμμορφωθούν με τις νέες απαιτήσεις (ή μέρος αυτών).

Οι απαιτήσεις ΣΔΑ του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762 που δεν βρίσκουν καμία αντιστοιχία σε εκείνες του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1158/2010 και/ή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2010 θα πρέπει να θεωρούνται νέες απαιτήσεις και, από αυτή την άποψη, θα πρέπει να προσκομίζονται συμπληρωματικά αποδεικτικά στοιχεία από τον αιτούντα ώστε να αποδεικνύεται η συμμόρφωσή του με τις εν λόγω απαιτήσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν είναι δυνατόν να υπάρχει τέλεια αντιστοιχία μεταξύ των κριτηρίων των προηγούμενων κανονισμών και των απαιτήσεων του νέου κανονισμού ΚΜΑ. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η σύγκριση βασίζεται στην πρόθεση των απαιτήσεων. Επίσης, μπορεί οι απαιτήσεις να κατέστησαν πιο σαφείς στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2018/762 αλλά να διατηρούν την ίδια πρόθεση. Σε αυτή την περίπτωση, οι απαιτήσεις του εν λόγω κανονισμού δεν θα πρέπει να θεωρούνται νέες αλλά μπορούν να χρησιμοποιούνται από τα διάφορα μέρη ώστε αυτά να κατανοήσουν τι είδους αποδεικτικά στοιχεία απαιτείται να προσκομίσει ο αιτών.

Στις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής που επιθυμούν να αναπτύξουν ολοκληρωμένο πρόγραμμα διαχείρισης παρέχεται επίσης η αντιστοιχία με τη δομή υψηλού επιπέδου (HLS) ISO². Ομοίως, η ύπαρξη συστήματος διαχείρισης που πιστοποιείται βάσει ενός ή περισσότερων προτύπων συστήματος διαχείρισης ISO (π.χ. ISO 9001, ISO 14001 ή ISO 45001) δεν αποδεικνύει την ικανότητα των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων ή των διαχειριστών υποδομής να πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις ΣΔΑ σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798.

² Οδηγίες ISO/IEC, μέρος 1, κωδικοποιημένο συμπλήρωμα 2016, παράρτημα SL προσάρτημα 2.

Πίνακας 1: Παράλληλη σύγκριση – Κριτήρια/απαιτήσεις αξιολόγησης κοινές για τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής

Κανονισμός (ΕΕ) 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Αριθ. αναφ. ISO HLS	Σχόλιο
A.1	3.1.1.1	6.1	
A.2	3.1.1.1	6.1	
A.3	6.1.1	9.1	
A.4	3.1.1.1 (ε)	Δ/Ι	
A.5	4.4 4.5.1.1	7.4	
A.6	6.1.1 5.4.1	9.1 8.1	
B.1	5.2.4	Δ/Ι	Η συντήρηση είναι φάση του κύκλου ζωής του περιουσιακού στοιχείου.
B.2	5.2.4	Δ/Ι	Η συντήρηση είναι φάση του κύκλου ζωής του περιουσιακού στοιχείου.
B.3	2.3.1 4.2.1	5.3 7.2	Ο καθορισμός και ο επιμερισμός αρμοδιοτήτων συντήρησης περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 2.3.1. Η αναγνώριση των ικανοτήτων που απαιτούνται για τη συντήρηση περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 4.2.1.
B.4	6.1.1 5.2.5	9.1 7.4	Η συλλογή και η ανάλυση δεδομένων (δυσλειτουργίες, ελαττώματα) αποτελούν μέρος της διαδικασίας παρακολούθησης. Η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των υπεύθυνων για τις καθημερινές λειτουργίες και των υπεύθυνων για τη συντήρηση αποτελεί μέρος της διαδικασίας πληροφόρησης και επικοινωνίας που εφαρμόζεται στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.
B.5	6.1.1	Δ/Ι	Αναφέρθηκε στο άρθρο 4 παράγραφος 2 της ΚΜΑ για την παρακολούθηση.
B.6	6.1.1	9.1	Η αξιολόγηση της απόδοσης και των αποτελεσμάτων της συντήρησης εντάσσεται στη διαδικασία παρακολούθησης που εφαρμόζεται στη συντήρηση.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Κανονισμός (ΕΕ) 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Αριθ. αναφ. ISO HLS	Σχόλιο
C.1	5.3.2 (γ) 5.3.3 (γ)	8.1	
C.2	5.3.3 (γ)	8.1	
C.3	5.3.2 (β)	Δ/Ι	
C.4	5.2.5 (β) 5.3.2 (γ)	Δ/Ι	
C.5	5.3.2 (γ) 5.3.3 (γ)	Δ/Ι	
D.1	3.1.1.1 (α)	Δ/Ι	
D.2	3.1.1.1 (γ)	Δ/Ι	
D.3	6.1.1	Δ/Ι	
E.1	1.1.1 (γ) 1.1.1 (β)	4.1	
E.2	4.5.1.1 (α)	4.4	
E.3	4.5.1.1 (γ)	7.5.1	
E.4	4.5.1.1 (α) 4.5.1.1 (β)	7.5.1	
F.1	4.5.1.1 (α)	4.4	
F.2	2.3 4.5.1.1 (α)	5.3 4.4	
F.3	2.3.1 2.3.4	Δ/Ι	
F.4	4.5.1.1 (α) 4.2.1 2.3.1 2.3.2 2.3.3	4.4 5.3	Ο ορισμός των καθηκόντων που σχετίζονται με την ασφάλεια περιλαμβάνεται στην περιγραφή του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένου του επιμερισμού αρμοδιοτήτων. Οι αρμοδιότητες καθορίζονται για κάθε σχετικό ρόλο στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας.
G.1	4.5.1.1 (α) 2.3.1	4.4 5.3	Ο ορισμός των καθηκόντων που σχετίζονται με την ασφάλεια περιλαμβάνεται στην περιγραφή του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας.

Κανονισμός (ΕΕ) 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαιτήσης	Αριθ. αναφ. ISO HLS	Σχόλιο
			συμπεριλαμβανομένου του επιμερισμού αρμοδιοτήτων. Οι αρμοδιότητες καθορίζονται για κάθε σχετικό ρόλο στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας.
G.2	6.1.1 6.2.1	9.1 9.2	Ο εσωτερικός έλεγχος αποσκοπεί στον έλεγχο της συμμόρφωσης του οργανισμού με τις ισχύουσες απαιτήσεις.
G.3	2.1.1 (δ)(θ) 2.3.2	Δ/Ι	
G.4	2.3.1	5.3	
G.5	4.1.1	7.1	Σημειώστε ότι υπάρχει μια σύνδεση εδώ με το κριτήριο στο 1158/2010 N2(δ)
H.1	2.4.1	Δ/Ι	
H.2	(αφαιρέθηκε)	Δ/Ι	Το προσωπικό που εκτελεί καθήκοντα που σχετίζονται με την ασφάλεια θα πρέπει να συμμετέχει στην ανάπτυξη, τη συντήρηση και τη βελτίωση του ΣΔΑ. Εναπόκειται στον οργανισμό να εφαρμόσει τις διατάξεις της παραγράφου 2.4.1 έτσι ώστε να είναι ανιχνεύσιμη η συμμόρφωσή του προς αυτές.
I	7.2.1	10.1 10.2	
J	2.2.1	5.2	
K.1	3.2.1 3.2.2 (δ)	6.2	
K.2	3.2.2 (γ)	6.2	Οι στόχοι ασφάλειας θα πρέπει να είναι συνεπείς με την πολιτική ασφάλειας η οποία θα πρέπει να ανταποκρίνεται στο είδος και την έκταση των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων.
K.3	3.2.4	6.2	Οι στόχοι ασφάλειας δεν περιορίζονται στους κοινούς στόχους ασφάλειας που έχουν θεσπιστεί σε επίπεδο κράτους μέλους.
K.4	6.1.1 5.4	9.1 8.1	

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Κανονισμός (ΕΕ) 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Αριθ. αναφ. ISO HLS	Σχόλιο
K.5	3.2.4 (προσαρμόστηκε)	9.1	Αναφορά στη στρατηγική και το/τα σχέδιο(-α) παρακολούθησης σύμφωνα με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση.
L.1	6.1.1 5.4	9.1 8.1	
L.2	4.2 4.4 4.5 5.2.2 (γ)	Δ/Ι	Η χρήση αρμόδιου προσωπικού, διαδικασιών, ειδικών εγγράφων και τροχαίου υλικού πραγματοποιείται με βάση την επάρκεια, την πληροφόρηση και την επικοινωνία, καθώς και την τεκμηριωμένη πληροφόρηση και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.
L.3	1.1.1 (ε) 6.1.1 6.1.2	4.3 9.2	Η συμμόρφωση με τις ισχύουσες απαιτήσεις (όχι αποκλειστικά για τη συντήρηση) βασίζεται κυρίως στην παράγραφο 3.1.2.2. Η παρακολούθηση διασφαλίζει την ορθή εφαρμογή των διαδικασιών. Ο εσωτερικός έλεγχος διασφαλίζει τη συμμόρφωση των διαδικασιών με τις ισχύουσες απαιτήσεις.
M.1	3.1.2.1 5.4.1	6.1 8.1	Σύμφωνα με το πρότυπο ISO, πρώτα γίνεται προγραμματισμός της αλλαγής, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού και της εκτίμησης κινδύνων, και στη συνέχεια εφαρμόζεται η αλλαγή.
M.2	3.1.2.1	Δ/Ι	
M.3	5.4.1	8.1	
N.1	4.2.1 4.2.3	7.2	
N.2	4.5.1.1 (α) 2.3.1 2.3.2 2.3.4 6.1.1	Δ/Ι	
O.1	4.4.1 4.4.2 4.4.3	7.4	
O.2	4.4.3	7.4	

Κανονισμός (ΕΕ) 1158/2010 & 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαιτήσης	Αριθ. αναφ. ISO HLS	Σχόλιο
O.3	4.4.1	Δ/Ι	
P.1	4.4.3	Δ/Ι	
P.2	4.5.2	7.5.2	
	4.5.3	7.5.3	
P.3	4.5.3	7.5.3	
Q.1	7.1.1	10.1	
Q.2	7.1.2	Δ/Ι	
Q.3	7.1.3	10.2	
R.1	5.5.1	Δ/Ι	
R.2	5.5.2	Δ/Ι	
R.3	5.5.3	Δ/Ι	
R.4	5.5.4	Δ/Ι	
R.5	5.5.5	Δ/Ι	
R.6	5.5.1	Δ/Ι	
R.7	5.5.6	Δ/Ι	
S.1	6.2.1	9.2	
S.2	6.2.1 (γ)	9.2	
S.3	6.2.1 (β)	9.2	
S.4	6.2.1 (γ) έως (στ)	9.2	
S.5	6.2.1 (ζ) 6.3.1	9.3	
S.6	6.2.1	9.2	

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει παράλληλη σύγκριση μεταξύ των προηγούμενων κριτηρίων αξιολόγησης και των νέων απαιτήσεων για το ΣΜΑ, που ισχύουν μόνο για σιδηροδρομικές επιχειρήσεις.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Πίνακας 2: Παράλληλη σύγκριση – Κριτήρια/απαιτήσεις αξιολόγησης αποκλειστικά για σιδηροδρομικές επιχειρήσεις

Κανονισμός (ΕΕ) 1158/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Παράρτημα Ι Αναγνωριστικό απαίτησης	Αριθ. αναφ. ISO HLS	Σχόλιο
R.8	5.5.7	Δ/Ι	
R.9	5.5.8	Δ/Ι	

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει παράλληλη σύγκριση μεταξύ των προηγούμενων κριτηρίων αξιολόγησης και των νέων απαιτήσεων για το ΣΜΑ, που ισχύουν μόνο για διαχειριστές υποδομής.

Πίνακας 3: Παράλληλη σύγκριση – Κριτήρια/απαιτήσεις αξιολόγησης αποκλειστικά για διαχειριστές υποδομής

Κανονισμός (ΕΕ) 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Παράρτημα ΙΙ Αναγνωριστικό απαίτησης	Αριθ. αναφ. ISO HLS	Σχόλιο
R.8	5.5.7	Δ/Ι	
R.9	5.5.8	Δ/Ι	
T.1	5.2.1	Δ/Ι	Ο ασφαλής σχεδιασμός και η ασφαλής εγκατάσταση της υποδομής αποτελούν μέρος του κύκλου ζωής του περιουσιακού στοιχείου.
T.2	3.1.2 5.4.1	Δ/Ι	Η αναγνώριση της τεχνικής αλλαγής της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 3.1.2. Η διαχείριση της τεχνικής αλλαγής της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.4.1.
T.3	3.1.2	Δ/Ι	Η συμμόρφωση με τους ισχύοντες κανόνες που αφορούν τον σχεδιασμό της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 3.1.2.
U.1	5.1.1 5.1.3	Δ/Ι	Η διαχείριση της ασφάλειας της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.1.1.

Κανονισμός (ΕΕ) 1169/2010 Αναγνωριστικό κριτηρίου	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Παράρτημα ΙΙ Αναγνωριστικό απαιτήσης	Αριθ. αναφ. ISO HLS	Σχόλιο
U.2	5.1.1	Δ/Ι	Η διαχείριση της ασφάλειας στα φυσικά και/ή λειτουργικά όρια της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.1.1.
U.3	5.1.3 (γ) 5.5.7	Δ/Ι	Η διαχείριση κανονικών και υποβαθμισμένων λειτουργιών περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.1.3 σημείο γ).
U.4	5.1.2 5.2.3	Δ/Ι	
V.1	5.2.4 6.1.1	Δ/Ι	Η συντήρηση της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.2.4. Οι έλεγχοι και οι επιθεωρήσεις (κατά περίπτωση) εντάσσονται στις δραστηριότητες παρακολούθησης.
V.2	5.2.4	Δ/Ι	Η συντήρηση της υποδομής περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.2.4.
V.3	5.2.3	Δ/Ι	
W.1	5.1.3	Δ/Ι	
W.2	5.1.1	Δ/Ι	Η διαχείριση της ασφάλειας στα φυσικά και/ή λειτουργικά όρια του συστήματος ελέγχου και σηματοδότησης κυκλοφορίας περιλαμβάνεται σε μεγάλο βαθμό στην παράγραφο 5.1.1.
W.3	5.1.2 5.2.3	Δ/Ι	

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει παράλληλη σύγκριση της ISO HLS με τις νέες απαιτήσεις για το ΣΔΑ.

Πίνακας 4: Παράλληλη σύγκριση – Δομή υψηλού επιπέδου ISO

Αριθ. αναφ. ISO HLS	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαιτήσης	Σχόλιο
4.1	1.1.1 (γ) 1.1.1 (β)	
4.2	1.1.1 (γ) 1.1.1 (δ)	

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Αριθ. αναφ. ISO HLS	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαιτήσης	Σχόλιο
4.3	1.1.1 (ε) 1.1.1 (στ)	
4.4	4.5.1.1 (α)	
5.1	2.1	
5.2	2.2	
5.3	2.3	
6.1	3.1.1 3.1.2	Η ΚΜΑ για την εκτίμηση επικινδυνότητας εφαρμόζεται ώστε να προσδιοριστεί κατά πόσον μια αλλαγή σχετίζεται με την ασφάλεια και κατά πόσον αυτή η αλλαγή είναι σημαντική. Ο εικονικός διαχωρισμός που έγινε από τον ISO μεταξύ του στρατηγικού επιπέδου (αριθ. αναφ. ISO HLS 6) και του τακτικού επιπέδου (αριθ. αναφ. ISO HLS 8) του σχεδιασμού επαναξιολογείται λαμβάνοντας υπόψη το κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ και, ειδικότερα, την εφαρμογή της προαναφερθείσας ΚΜΑ (ανεξαρτήτως της φύσης των αλλαγών).
6.2	3.2.1 3.2.2 (γ) 3.2.2 (δ) 3.2.4	
7.1	4.1	
7.2	4.2	
7.3	4.3	
7.4	4.4	
7.5.1	4.5.1	
7.5.2	4.5.2	
7.5.3	4.5.3	
8.1	5.1 5.2 5.3 5.4 5.5	Σύμφωνα με το έγγραφο καθοδήγησης (N360) του ISO, σκοπός του άρθρου 8 της ISO HLS είναι να καθοριστούν οι απαιτήσεις που πρέπει να υλοποιούνται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του οργανισμού, ώστε να διασφαλίζεται η εκπλήρωση των απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης, καθώς και η αντιμετώπιση των κινδύνων και η αξιοποίηση των ευκαιριών που αποτελούν προτεραιότητα. Επιπλέον,

Αριθ. αναφ. ISO HLS	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Σχόλιο
		αναφέρεται ότι μπορούν να προβλεφθούν συμπληρωματικές απαιτήσεις (που αφορούν τον συγκεκριμένο κλάδο) σχετικά με τον σχεδιασμό και τον έλεγχο της λειτουργίας. Υπό αυτή την έννοια, οι απαιτήσεις της παραγράφου 5.Χ συμβαδίζουν με την προσέγγιση του ISO. Ειδικότερα, οι εν λόγω απαιτήσεις δεν είναι επιβλαβείς για την επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρείας, αλλά παρέχουν επαρκές πλαίσιο για τον έλεγχο του τρόπου διαχείρισης βασικών ζητημάτων ασφάλειας στο πλαίσιο των επιχειρηματικών διεργασιών του οργανισμού.
9.1	6.1	Η έννοια της «παρακολούθησης» αναφέρεται στο πλαίσιο παρακολούθησης που ορίζεται στην ΚΜΑ για την παρακολούθηση και, συνεπώς, έχει την ευρύτερη έννοια της παρακολούθησης, μέτρησης, ανάλυσης και αξιολόγησης, όπως αυτή ορίζεται στον όρο 9.1 της ISO HLS.
9.2	6.2	Οι εσωτερικοί έλεγχοι αποτελούν εργαλεία παρακολούθησης υπό την έννοια της ΚΜΑ για την παρακολούθηση. Αν και πρόκειται για ξεχωριστή απαίτηση, επιδιώκεται η επίτευξη των στόχων παρακολούθησης σύμφωνα με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση.
9.3	6.3	
10.1	7.1	
10.2	7.2	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II**Διαποδοχή εγκρίσεων, αναγνωρίσεων ή πιστοποιητικών προϊόντων ή υπηρεσιών που χορηγούνται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο**

Η αρχή έκδοσης του ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας ή της έγκρισης ασφάλειας μπορεί να λαμβάνει υπόψη πιστοποιητικά που χορηγούνται από άλλους φορείς, όπως τα όργανα του ISO για αξιολόγηση της συμμόρφωσης, ώστε να αποφεύγεται η επικάλυψη της αξιολόγησης και πρόσθετα έξοδα σε βάρος του αιτούντα. Η τελική απόφαση εναπόκειται πάντα στην αρχή έκδοσης.

Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 12 του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2018/763, για την αξιολόγηση των αιτήσεων για τα ενιαία πιστοποιητικά ασφάλειας, η αρχή έκδοσης θα αποδέχεται τις εγκρίσεις, τις αναγνωρίσεις ή τα πιστοποιητικά προϊόντων ή υπηρεσιών που παρέχονται από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις ή τους αντισυμβαλλόμενους, τους εταίρους ή τους προμηθευτές τους, που χορηγούνται σύμφωνα με το σχετικό ενωσιακό δίκαιο, ως απόδειξη της ικανότητας των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων να πληρούν τις αντίστοιχες απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας σχετικά με τον τύπο συγκεκριμένου προϊόντος ή υπηρεσίας. Αν και δεν υπάρχει ισοδύναμη διάταξη στο δίκαιο της ΕΕ σχετικά με την αξιολόγηση των αιτήσεων για άδειες ασφάλειας, οι εθνικές αρχές ασφάλειας ενθαρρύνονται επίσης να εφαρμόζουν την ίδια αρχή.

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει τις διάφορες περιπτώσεις που υφίστανται μέχρι σήμερα στο κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ και παρέχει ενδεικτικά παραδείγματα για είδη προϊόντων ή υπηρεσιών που μπορεί να καλύπτονται από κάθε περίπτωση.

Πίνακας 5: Εγκρίσεις, αναγνωρίσεις ή πιστοποιητικά προϊόντων ή υπηρεσιών που χορηγούνται σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ

Περίπτωση	Είδος προϊόντος ή υπηρεσίας	Εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Σχόλιο
Πιστοποιητικό ΥΣΦ	Συντήρηση οχημάτων	Άρθρο 14 παράγραφος 4 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798	5.2 5.3	Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 14(4) της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798, η πιστοποίηση των φορέων που είναι υπεύθυνοι για τη συντήρηση και τα εργαστήρια συντήρησης, κατά περίπτωση, παρέχει επαρκείς αποδείξεις ότι οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής είναι σε θέση, μέσω του συστήματός τους για τη

Περίπτωση	Είδος προϊόντος ή υπηρεσίας	Εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Σχόλιο
				διαχείριση της ασφάλειας, να ελέγχουν τους κινδύνους που συνδέονται με τη συντήρηση φορταμαξών, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης αναδόχων.
Αναγνώριση	Εκπαίδευση μηχανοδηγών	Οδηγία 2007/59/EK	4.2.2	<p>Τα κέντρα κατάρτισης θα πρέπει να αναγνωρίζονται από την αρμόδια αρχή για την παροχή μαθημάτων κατάρτισης στους μηχανοδηγούς και να εκπαιδεύουν υποψήφιους οδηγούς σύμφωνα με την οδηγία 2007/59/ ΕΚ.</p> <p>Τα κέντρα κατάρτισης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, καθώς διασφαλίζουν ότι οι μηχανοδηγοί είναι κατάλληλοι να αναλάβουν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται σε σχέση με την ασφάλεια. Από αυτή την άποψη, τα κέντρα κατάρτισης θα πρέπει να είναι αρμόδια να παρέχουν τη σχετική εκπαίδευση και η αναγνώρισή τους από αρμόδια αρχή θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, κατά περίπτωση, από τον φορέα πιστοποίησης ασφάλειας και την εθνική αρχή ασφάλειας κατά την αξιολόγηση του συστήματος διαχείρισης επάρκειας.</p>
Άδεια και πιστοποιητικό μηχανοδηγού	Επάρκεια και καταλληλότητα μηχανοδηγών	Οδηγία 2007/59/EK	4.2.1	Οι άδειες και τα πιστοποιητικά που εκδίδονται σύμφωνα με την οδηγία 2007/59/EK παρέχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την καταλληλότητα και την επάρκεια των μηχανοδηγών.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Περίπτωση	Είδος προϊόντος ή υπηρεσίας	Εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Σχόλιο
				Αυτό δεν εμποδίζει τον οργανισμό να αποδείξει ότι οι ρυθμίσεις σχετικά με την επάρκεια και την καταλληλότητα είναι επαρκείς.
Ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας	Συντήρηση και επιθεώρηση υποδομής Ελιγμός (Shunting) Έλεγχος τροχαίου υλικού	Άρθρο 10 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798	5.3	Οι διαχειριστές υποδομής δύνανται να αναθέτουν υπεργολαβικά τη συντήρηση της υποδομής τους σε εταιρείες που εκμεταλλεύονται ειδικά οχήματα στην τροχιά. Ομοίως, ενδέχεται να ζητηθεί από τους φορείς εκτροπής σιδηροδρόμων ή δοκιμής να διαθέτουν πιστοποιητικό ασφάλειας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας παρέχει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία ότι οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και οι διαχειριστές υποδομής είναι σε θέση, μέσω του συστήματός τους για τη διαχείριση της ασφάλειας, να ελέγχουν τους κινδύνους που συνδέονται με τη χρήση αναδόχων και προμηθευτών.
Άδεια κυκλοφορίας στην αγορά / Έγκριση τύπου οχήματος	Έγκριση (τύπου) οχήματος	Οδηγία (ΕΕ) αριθ. 2016/797.	5.2	Η έγκριση (τύπου) οχήματος εξασφαλίζει, μέσω σχεδιασμού, κατασκευής, επαλήθευσης και επικύρωσης, τη συμμόρφωση με τις βασικές απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας (συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας) ώστε το όχημα να μπορεί να χρησιμοποιείται με ασφάλεια στα σιδηροδρομικά δίκτυα για τα οποία προορίζεται σύμφωνα με τα

Περίπτωση	Είδος προϊόντος ή υπηρεσίας	Εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο	Κανονισμός (ΕΕ) 2018/762 Αναγνωριστικό απαίτησης	Σχόλιο
				όρια και τους όρους χρήσης που καθορίζονται στον τεχνικό φάκελο για το όχημα / τον τύπο του οχήματος.

Σε ειδικές περιπτώσεις, η κατοχή πιστοποιητικού (ή ισοδύναμου πιστοποιητικού) που χορηγείται σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο ενδέχεται να μην επαρκεί για τον έλεγχο όλων των κινδύνων ασφάλειας που αφορούν τα προϊόντα που παραδίδονται ή τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και τους διαχειριστές υποδομής.

Για παράδειγμα, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης, εξακολουθούν να είναι πλήρως υπεύθυνες για την ασφαλή λειτουργία και επομένως για τον έλεγχο των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητές τους, συμπεριλαμβανομένης της συντήρησης οχημάτων. Η χρήση από μια σιδηροδρομική επιχείρηση του ενιαίου πιστοποιητικού ασφάλειας της σιδηροδρομικής επιχείρησης με την οποία συνεργάζεται ως μέσο για τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με την προμήθεια υπηρεσιών συντήρησης δεν επαρκεί αν δεν υποστηρίζεται από άρτιες συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ των εταίρων. Οι εν λόγω συμβατικές ρυθμίσεις πρέπει να αναπτύσσονται από κοινού και να παρακολουθούνται κατά την εφαρμογή των διαδικασιών του ΣΔΑ κάθε εταίρου. Επίσης, αποτελούν μέρος κάθε ΣΔΑ και, επομένως, υπόκεινται στην εποπτεία των αντίστοιχων ΕΑΑ.

Ως εκ τούτου, το ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο για τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με την παροχή υπηρεσιών συντήρησης και ως μέσο συμμόρφωσης για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που σχετίζονται με τον έλεγχο των κινδύνων που συνδέονται με τη συντήρηση των οχημάτων, όταν πληρούνται οι ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:

1. Πρέπει να ισχύουν συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ των σιδηροδρομικών εταίρων, οι οποίες να περιλαμβάνουν πτυχές που σχετίζονται με τη συντήρηση οχημάτων, όπως:
 - (a) ανταλλαγή πληροφοριών, όπως περιγράφεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 445/2011·
 - (b) τεχνική υποστήριξη, κατά περίπτωση, ιδίως για κληροδοτημένα συστήματα ελέγχου, χειρισμού και σηματοδότησης·
 - (c) έλεγχος των ικανοτήτων των συνεργείων συντήρησης στα οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση της συντήρησης·
 - (d) αποδοτική παρακολούθηση οχημάτων και ανταλλαγή πληροφοριών που προκύπτουν από την εν λόγω παρακολούθηση·
2. Οι εν λόγω συμβατικές ρυθμίσεις διατυπώνονται ως αποτέλεσμα της εκτίμησης επικινδυνότητας και πρέπει να παρακολουθούνται τακτικά από κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση, σε αντιπαράβολή

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

με την ΚΜΑ για την παρακολούθηση (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1078/2012). Το αποτέλεσμα αυτής της παρακολούθησης πληροφορούνται επίσημα και οι δύο σιδηροδρομικοί εταίροι.

3. *Το ΣΔΑ αμφότερων των εταίρων περιλαμβάνει επαρκείς διαδικασίες για την επίτευξη των ανωτέρων όρων 1 και 2.*

Σε άλλες περιπτώσεις, το εθνικό δίκαιο μπορεί να απαιτεί για συγκεκριμένο τύπο προϊόντος ή υπηρεσίας την έκδοση εθνικού πιστοποιητικού (ή ισοδύναμου) από αρμόδιο φορέα (π.χ. την εθνική αρχή ασφάλειας), το οποίο θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί για να αποδείξει την ικανότητα των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων ή των διαχειριστών υποδομής να πληρούν τις σχετικές απαιτήσεις του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2018/762. Για παράδειγμα, τα εθνικά πιστοποιητικά που χορηγούνται σε ΥΣΦ και/ή εργαστήρια συντήρησης οχημάτων, εκτός φορταμαζών, μπορούν επίσης να παρέχουν εύλογη βεβαιότητα, παρόμοια με το πιστοποιητικό ΥΣΦ, ότι τα οχήματα για τη συντήρηση των οποίων είναι υπεύθυνοι βρίσκονται σε ασφαλή κατάσταση λειτουργίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Εργασίες παρακαμπτήριων γραμμών, συμβατικές ρυθμίσεις και εταιρικές σχέσεις

Εργασίες παρακαμπτήριων γραμμών

Στο παρόν έγγραφο, ως «παρακαμπτήρια γραμμή» νοείται η σιδηροδρομική υποδομή που συνδέεται με σιδηροδρομικό δίκτυο το οποίο βρίσκεται υπό την ευθύνη ενός διαχειριστή υποδομής (δηλαδή το τμήμα υποδομής του σιδηροδρομικού συστήματος που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2016/798). Οι παρακαμπτήριες γραμμές ενδέχεται να αποτελούν ή όχι μέρος αυτού του σιδηροδρομικού δικτύου, ανάλογα με τη μεταφορά της ανωτέρω οδηγίας σε κάθε κράτος μέλος.

Οι δραστηριότητες που εκτελούνται σε παρακαμπτήριες γραμμές, όπως η φόρτωση βαγονιών, είναι βιομηχανικές δραστηριότητες οι οποίες στη συνέχεια διασυνδέονται με συγκεκριμένες σιδηροδρομικές δραστηριότητες όπως η σύνθεση, η προετοιμασία και η μετακίνηση συνδεδεμένων οχημάτων που μπορεί να είναι αμαξοστοιχίες ή να χρησιμοποιούνται σε αμαξοστοιχίες. Στις δραστηριότητες περιλαμβάνεται η σύζευξη διαφόρων οχημάτων για τον σχηματισμό συνδεδεμένων οχημάτων ή αμαξοστοιχιών, και η μετακίνησή τους.

Οι παρακαμπτήριες γραμμές μπορεί να είναι (αν και όχι αποκλειστικά):

- ▶ Υποδομή που χρησιμοποιείται για την στάθμευση των σιδηροδρομικών οχημάτων μεταξύ δραστηριοτήτων.
- ▶ Διατροφικά τερματικά.
- ▶ Υποδομή που χρησιμοποιείται για υπηρεσίες σε επιβατικά οχήματα, π.χ. καθαρισμός ή συντήρηση των φώτων.
- ▶ Υποδομή που ανήκει σε και διοικείται από συνεργείο συντήρησης σιδηροδρομικών οχημάτων.
- ▶ Βιομηχανικές περιοχές ή μονάδες όπου διεξάγονται οι βιομηχανικές δραστηριότητες φόρτωσης/εκφόρτωσης φορταμαξών.

Οι δραστηριότητες στις παρακαμπτήριες γραμμές εκτελούνται από έναν «φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων». Ο φορέας εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων μπορεί να είναι σιδηροδρομική επιχείρηση, διαχειριστής υποδομής, πάροχος υπηρεσιών (π.χ. καθαρισμός επιβατικών οχημάτων), βιομηχανικός οργανισμός (π.χ. χημικό εργοστάσιο φόρτωσης/εκφόρτωσης δεξαμενών), ακόμα και υπεργολάβος του βιομηχανικού οργανισμού. Στην πρώτη περίπτωση, ο οργανισμός έχει λάβει την επιχειρησιακή απόφαση να γίνει σιδηροδρομική επιχείρηση ή είναι σιδηροδρομική επιχείρηση που σχεδιάζει να προσθέσει στις σιδηροδρομικές της δραστηριότητες τη διαχείριση παρακαμπτήριων γραμμών. Στη δεύτερη περίπτωση, διαχειριστής υποδομής είναι ο διαχειριστής υποδομής των παρακαμπτήριων γραμμών ή ενεργεί ως σιδηροδρομική επιχείρηση βάσει της έγκρισης ασφάλειας που κατέχει.

Ο «φορέας εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων» ελέγχει τους κινδύνους που συνδέονται με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, μέσω του συστήματος διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας, σύμφωνα με τη διεθνή και την εθνική νομοθεσία. Όταν ο «φορέας εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων» δεν είναι σιδηροδρομική επιχείρηση, το εν λόγω σύστημα διαχείρισης λαμβάνει υπόψη τις υποχρεώσεις υγείας και ασφάλειας που σχετίζονται με τους εξωτερικούς εργαζόμενους, ιδίως εκείνους των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, π.χ. όταν μηχανοδηγοί εισέρχονται στην παρακαμπτήρια γραμμή. Παράλληλα, η σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει τους κινδύνους που συνδέονται με την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, μέσω του συστήματος διαχείρισης της υγείας και της ασφάλειας σύμφωνα με τη διεθνή και την εθνική νομοθεσία.

Περίπτωση 1: Φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας γραμμής είναι η σιδηροδρομική επιχείρηση «Υ».

Η εν λόγω σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει, μέσω του ΣΔΑ, τους κινδύνους που συνδέονται με τις σιδηροδρομικές της δραστηριότητες στην υποδομή της παρακαμπτήριας γραμμής και στο σιδηροδρομικό δίκτυο, υπό την ευθύνη ενός διαχειριστή υποδομής. Αυτός ο έλεγχος κινδύνων λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους που συνδέονται με ζημίες στα οχήματα οι οποίες προκαλούνται από όλες τις δραστηριότητες που εκτελούνται στην παρακαμπτήρια γραμμή, συμπεριλαμβανομένης της σύνθεσης, της προετοιμασίας και της λειτουργίας των αμαξοστοιχιών.

Στην πράξη, είναι ενίοτε δύσκολο να προσδιοριστεί η υπεύθυνη σιδηροδρομική επιχείρηση. Για παράδειγμα, έστω ότι φτάνει σε παρακαμπτήρια γραμμή αμαξοστοιχία της σιδηροδρομικής επιχείρησης «Χ» (μίσθωση οδηγού και μηχανής), η σιδηροδρομική επιχείρηση «Υ», η οποία εκμεταλλεύεται την παρακαμπτήρια, τη θεωρεί νέα αμαξοστοιχία (μίσθωση οδηγού και μηχανής) και, εν τω μεταξύ, πρέπει να γίνουν εργασίες στην παρακαμπτήρια. Σε αυτή την περίπτωση ισχύει η παραπάνω αρχή ασφάλειας. Υπάρχουν κίνδυνοι διεπαφής που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης «Υ» (π.χ. βλάβες στα οχήματα που προκαλούνται από εργασίες στην παρακαμπτήρια, όπως η φόρτωση). Πρέπει να ληφθεί επίσης υπόψη η διαβίβαση πληροφοριών σχετικά με τα οχήματα από τη σιδηροδρομική επιχείρηση «Χ» στη σιδηροδρομική επιχείρηση «Υ». Στις πληροφορίες περιλαμβάνεται η διαβεβαίωση ότι το όχημα βρίσκεται σε ασφαλή κατάσταση όταν το μεταφέρει η σιδηροδρομική επιχείρηση «Χ» στον φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων και, ομοίως, όταν μεταφέρεται από τη σιδηροδρομική επιχείρηση «Υ». Η σιδηροδρομική επιχείρηση «Υ» που είναι υπεύθυνη για τις εργασίες στην παρακαμπτήρια παραμένει εξ ολοκλήρου υπεύθυνη για τον έλεγχο των κινδύνων που ενυπάρχουν στις εργασίες συντήρησης που εκτελούνται στη γραμμή.

Περίπτωση 2: Ο φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας γραμμής δεν είναι σιδηροδρομική επιχείρηση.

Υπάρχουν τέσσερις υποπεριπτώσεις:

- ▶ **Υποπερίπτωση 2.1** όταν φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας είναι ο διαχειριστής υποδομής.
- ▶ **Υποπεριπτώσεις 2.2 και 2.3** όταν ο φορέας εκμετάλλευσης της παρακαμπτήριας, που δεν είναι διαχειριστής υποδομής, εκτελεί δραστηριότητες μόνο στη δική του υποδομή αλλά όχι στο σιδηροδρομικό δίκτυο υπό την ευθύνη του διαχειριστή υποδομής.

- **Υποπερίπτωση 2.4** περιλαμβάνει σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που εκτελούνται από φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτήριας γραμμής, που δεν είναι διαχειριστής υποδομής, στο σιδηροδρομικό δίκτυο υπό την ευθύνη του διαχειριστή υποδομής.

Υποπερίπτωση 2.1: Όταν οι δραστηριότητες στις παρακαμπτήριες γραμμές μοιράζονται μεταξύ σιδηροδρομικής(-ών) επιχείρησης(-ων) και διαχειριστή υποδομής (ή άλλου οργανισμού που ενεργεί εξ ονόματός του), κάθε σιδηροδρομική επιχείρηση πρέπει να ενημερώνεται για όλα τα περιστατικά ασφάλειας που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια της διεκπεραίωσης των δραστηριοτήτων του διαχειριστή υποδομής μέσω συμβατικών ρυθμίσεων. Τα εν λόγω περιστατικά περιλαμβάνουν υλικές ζημιές, ατυχήματα και συμβάντα με οχήματα.

Τις προαναφερθείσες συμβατικές ρυθμίσεις διαχειρίζεται κατά περίπτωση είτε το ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης είτε το ΣΔΑ του διαχειριστή υποδομής.

Μέσω του ΣΔΑ της, η σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δικές της δραστηριότητες βάσει των πληροφοριών που λαμβάνει.

Υποπερίπτωση 2.2: Η σύζευξη και η προετοιμασία της αμαξοστοιχίας διεκπεραιώνεται από τη σιδηροδρομική επιχείρηση στην υποδομή των παρακαμπτηρίων γραμμών. Η σιδηροδρομική επιχείρηση πρέπει να ενημερώνεται για όλα τα γεγονότα που άπτονται της ασφάλειας και που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων γραμμών (π.χ. φόρτωση ή καθαρισμός) βάσει συμβατικών ρυθμίσεων. Τα εν λόγω γεγονότα περιλαμβάνουν υλικές ζημιές, ατυχήματα και συμβάντα με οχήματα.

Τις προαναφερθείσες συμβατικές ρυθμίσεις διαχειρίζεται το ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης.

Μέσω του ΣΔΑ της, η σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δικές της δραστηριότητες βάσει των πληροφοριών που λαμβάνει.

Υποπερίπτωση 2.3: Η σύνθεση της αμαξοστοιχίας διεκπεραιώνεται στο σύνολό της/εν μέρει από τον χειριστή της παρακαμπτήριας γραμμής ή από οργανισμό που εργάζεται για λογαριασμό του.

Μετά τη σύζευξή της, η αμαξοστοιχία μεταφέρεται σε σιδηροδρομική επιχείρηση.

Ομοίως με την υποπερίπτωση 2.2, η σιδηροδρομική επιχείρηση πρέπει να ενημερώνεται για όλα τα γεγονότα που άπτονται της ασφάλειας και που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων του φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων γραμμών (π.χ. φόρτωση ή καθαρισμός) βάσει συμβατικών ρυθμίσεων. Τα εν λόγω γεγονότα περιλαμβάνουν υλικές ζημιές, ατυχήματα και συμβάντα με οχήματα.

Τις προαναφερθείσες συμβατικές ρυθμίσεις διαχειρίζεται το ΣΔΑ της σιδηροδρομικής επιχείρησης.

Μέσω του ΣΔΑ της, η σιδηροδρομική επιχείρηση ελέγχει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δικές της δραστηριότητες βάσει των πληροφοριών που λαμβάνει.

Υποπερίπτωση 2.4: Αυτή η υποπερίπτωση συμπληρώνει την υποπερίπτωση 2.3. Συνεπώς, στο εξής προστίθεται μόνο ο πρόσθετος δασμός της σιδηροδρομικής επιχείρησης.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Ο χειριστής παρακαμπτηρίων διαχειρίζεται αμαξοστοιχίες ή μετακινεί συνδεδεμένα οχήματα από τη σιδηροδρομική υποδομή του στο σιδηροδρομικό δίκτυο, υπό την ευθύνη ενός διαχειριστή υποδομής.

Ενδεικτικά:

- ▶ *Μετακινεί την αμαξοστοιχία ή τα συνδεδεμένα οχήματα από τον χώρο επισκευής στις πλατφόρμες ενός επιβατικού σταθμού ή σε χώρο στάθμευσης δίπλα στον επιβατικό σταθμό.*
- ▶ *Μετακινεί την αμαξοστοιχία ή τα συνδεδεμένα οχήματα από μια βιομηχανική μονάδα σε σημείο ανταλλαγής (ανταλλακτήριο) δίπλα σε σταθμό εμπορευμάτων.*

Ο φορέας εκμετάλλευσης των παρακαμπτηρίων δεν είναι ούτε σιδηροδρομική επιχείρηση ούτε διαχειριστής υποδομής, αλλά οι εργασίες που εκτελούνται στο δίκτυο ενός διαχειριστή υποδομής πρέπει να καλύπτονται από ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας ή έγκριση ασφάλειας.

Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούνται από τον φορέα εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων γραμμών στο σιδηροδρομικό δίκτυο υπό την ευθύνη ενός διαχειριστή υποδομής καλύπτονται από το ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης ή από την έγκριση ασφάλειας ενός διαχειριστή υποδομής. Αυτό σημαίνει ότι η σιδηροδρομική επιχείρηση ή ο διαχειριστής της υποδομής πρέπει να ελέγχουν τους κινδύνους που συνδέονται με τις εργασίες που εκτελεί ο φορέας εκμετάλλευσης παρακαμπτηρίων βάσει των ρυθμίσεων για τη διαχείριση υπερβολών στα ΣΔΑ τους.

Σε κάθε περίπτωση, οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις και ο διαχειριστής υποδομής πρέπει να περιγράφουν με ακρίβεια το σύνολο των σιδηροδρομικών δραστηριοτήτων τους και των δραστηριοτήτων τους οι οποίες συνδέονται με άλλες σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, ώστε να καταστεί αποτελεσματική η εποπτεία των ΣΔΑ από τις εθνικές αρχές ασφάλειας. Η ικανότητα των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων και των διαχειριστών υποδομής να περιγράφουν πλήρως και με σαφήνεια τις δραστηριότητές τους και άλλες δραστηριότητες που συνδέονται με τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις είναι ουσιώδους σημασίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του ΣΔΑ και της αποτελεσματικότητας της εποπτείας από τις εθνικές αρχές ασφάλειας.

Σε όλες τις παραπάνω υποπεριπτώσεις οι συμβατικές ρυθμίσεις πρέπει να προσδιορίζουν με σαφήνεια (αν και όχι αποκλειστικά) τα εξής:

- ▶ *Τι πρέπει να κάνει το κάθε συμβαλλόμενο μέρος.*
- ▶ *Την αναμενόμενη ποιότητα των αποτελεσμάτων/υπηρεσιών.*
- ▶ *Την ανάθεση ρόλων και αρμοδιοτήτων.*
- ▶ *Ποιες πληροφορίες θα ανταλλάξουν τα συμβαλλόμενα μέρη, πότε και πώς. Στις πληροφορίες συμπεριλαμβάνονται οι αναφορές περιστατικών όπως περιγράφονται σε όλες τις ανωτέρω υποπεριπτώσεις, και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υποδομής της παρακαμπτήριας γραμμής, όπως τα όρια ταχύτητας και βάρους, και οι όροι για την κλίση,*
- ▶ *Απαιτήσεις επάρκειας.*

- *Απαιτήσεις σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια (που προκύπτουν από την εκτίμηση επικινδυνότητας, τις εθνικές απαιτήσεις, κτλ).*

Συμβατικές ρυθμίσεις και εταιρικές σχέσεις

Η σιδηροδρομική επιχείρηση είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση της ασφαλούς λειτουργίας της αμαξοστοιχίας μέσω του συντονισμού και της διαχείρισης των σιδηροδρομικών δραστηριοτήτων. Οι συμβατικές συμφωνίες (συνήθως πρόκειται για συμφωνίες-πλαίσια, ειδικές συμφωνίες και παραρτήματα) αποτελούν τη βάση για αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ διαφορετικών σιδηροδρομικών επιχειρήσεων, είτε πρόκειται για νεοεισερχόμενους είτε για κατεστημένους φορείς, και πρέπει να συμμορφώνονται με τις διατάξεις της ευρωπαϊκής και της εθνικής νομοθεσίας, καθώς και με άλλες ισχύουσες απαιτήσεις.

Ως εκ τούτου, η σιδηροδρομική επιχείρηση πρέπει να ελέγχει τους κινδύνους των δραστηριοτήτων της, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με εταίρους και της χρήσης (υπ)εργολάβων. Στη συνέχεια, η ΕΑΑ εποπτεύει για να διαπιστώσει αν η σιδηροδρομική επιχείρηση εκπληρώνει τις νομικές της υποχρεώσεις επιμελώς και με διαφάνεια.

Οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να μεταβιβάσουν σε τρίτους την ευθύνη τους περί ασφάλειας όσον αφορά τον συντονισμό και τη διαχείριση της ασφαλούς λειτουργίας των αμαξοστοιχιών. Ωστόσο, αυτό δεν είναι επιζήμιο για την επίτευξη καθεστώτος συνεργασίας μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων. Οι ανωτέρω βασικές αρχές ισχύουν επίσης για τη συνεργασία μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων. Η σιδηροδρομική επιχείρηση που είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση της ασφαλούς λειτουργίας των αμαξοστοιχιών πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια σε όλες τις συμφωνίες μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών και να διαθέτει ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας. Η σιδηροδρομική επιχείρηση διαχειρίζεται άμεσα τους πόρους (προσωπικό, οχήματα) μέσω του ΣΔΑ αλλά μπορεί και να αποφασίσει να αναθέσει με υπεργολαβία (εν μέρει ή εξ ολοκλήρου) τη χρήση των πόρων (π.χ. μίσθωση οχημάτων, μίσθωση μηχανοδηγών) σε άλλο μέρος. Στη δεύτερη περίπτωση η σιδηροδρομική επιχείρηση εξακολουθεί να είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο των κινδύνων που σχετίζονται με τη χρήση (υπ)εργολάβων παρακολουθώντας μέσω του ΣΔΑ της την εκτέλεση της σύμβασης σύμφωνα με τον **κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1078/2012**. Συνεπώς, πρέπει να ελέγχει ότι αυτοί οι πόροι συμμορφώνονται με τις νομικές και τις λοιπές ισχύουσες απαιτήσεις ασφάλειας (π.χ. ασφαλή οχήματα, συμβατότητα με τα δρομολόγια, κατάρτιση προσωπικού, μηχανοδηγοί με έγκυρη άδεια και πιστοποιητικό για συγκεκριμένη διαδρομή).

Ένα ενιαίο πιστοποιητικό ασφάλειας που χορηγείται στο συμβαλλόμενο μέρος (δηλαδή στον εταίρο ή στον ανάδοχο) από φορέα πιστοποίησης ασφάλειας (και εποπτεύεται δεόντως από εθνική αρχή ασφάλειας) μπορεί να παράσχει επαρκή διαβεβαίωση στη σιδηροδρομική επιχείρηση που είναι υπεύθυνη για την ασφαλή λειτουργία ότι οι ρυθμίσεις του ΣΔΑ ανταποκρίνονται στις σχετικές απαιτήσεις. Οι συμβατικές ρυθμίσεις περιλαμβάνουν τη διαβίβαση πληροφοριών σχετικών με την ασφάλεια (π.χ. προηγούμενος χρόνος ανάπαυσης των μηχανοδηγών) μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

Οι αρχές που διέπουν τη συνεργασία μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων παραμένουν ίδιες ανεξαρτήτως των καθεστώτων συνεργασίας, δηλαδή των εταιρικών ή υπεργολαβικών (εν μέρει ή εξ ολοκλήρου) σχέσεων σχετικά με σιδηροδρομικές δραστηριότητες σε εγχώριες ή διασυνοριακές επιχειρήσεις. Ωστόσο, η φύση και η έκταση των μέτρων που πρέπει να εφαρμοστούν από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, και ο βαθμός στον οποίο η εθνική αρχή ασφάλειας πρέπει να εποπτεύει

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

αυτές τις ρυθμίσεις συνεργασίας, είναι ανάλογες με τον βαθμό συνεργασίας μεταξύ των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων.

Για παράδειγμα, η διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ σιδηροδρομικών επιχειρήσεων (ήτοι η χρήση εξωτερικών οχημάτων και/ή προσωπικού) ενδέχεται να απαιτεί περισσότερους ελέγχους σε σχέση με τα άλλα καθεστώτα συνεργασίας, καθώς η επιχείρηση μεταβιβάζεται σε άλλη σιδηροδρομική επιχείρηση με γλώσσα και κανόνες λειτουργίας όσον αφορά το τροχαίο υλικό, που μπορεί να διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Αντίθετα, η μίσθωση εξωτερικών μηχανοδηγών ή οχημάτων θα απαιτούσε προφανώς λιγότερη παρακολούθηση και, κατά συνέπεια, λιγότερες δραστηριότητες εποπτείας από την εθνική αρχή ασφάλειας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Νοοτροπία ασφάλειας

Εισαγωγή στη νοοτροπία ασφάλειας και μιας στρατηγικής για την βελτίωση της ασφάλειας

Η νοοτροπία προκύπτει από τις καθημερινές αλληλεπιδράσεις των ανθρώπων και συμβάλλει στον προσδιορισμό των προσδοκιών όσον αφορά τη συμπεριφορά και των κοινωνικών κανόνων. Η νοοτροπία είναι σύνθετη έννοια, περιλαμβάνει πλήθος παραγόντων και εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου ανάλογα με τις συνθήκες, το περιβάλλον, τις εμπειρίες ενός έθνους, ενός κράτους, μιας κοινωνίας και/ή ενός οργανισμού.

Η νοοτροπία ασφάλειας αναφέρεται στα στοιχεία εκείνα της νοοτροπίας που άπτονται συγκεκριμένα της ασφάλειας. Αν και μπορούν να περιγραφούν κάποιοι από τους παράγοντες σε μια νοοτροπία ασφάλειας, είναι αδύνατο να συγκεντρωθούν όλες οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτή. Δεν υφίσταται ενιαίος επιστημονικός τρόπος μέτρησης της νοοτροπίας ασφάλειας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι παράγοντες που συμβάλλουν σε αυτή ποικίλλουν όχι μόνο μεταξύ οργανισμών αλλά και στο εσωτερικό τους. Τα διάφορα τμήματα έχουν διαφορετικές απαιτήσεις και ανάγκες ως προς την ασφάλεια, για παράδειγμα επιχειρησιακές και οικονομικές, και η κυρίαρχη νοοτροπία αναπτύσσεται βάσει αυτών. Εξωτερικοί παράγοντες όπως οι κανονιστικές απαιτήσεις, τα επίπεδα εκπαίδευσης, οι κοινωνικές δομές και η εθνική κουλτούρα, συμβάλλουν επίσης στην καλλιέργεια της νοοτροπίας ασφάλειας ενός οργανισμού.

Η νοοτροπία ασφάλειας είναι παγιωμένη έννοια. Ωστόσο, δεν υφίσταται συμφωνημένος ορισμός. Η έλλειψη ορισμού συνεπαγόταν ένα κάποιο χάσμα μεταξύ θεωρητικής συζήτησης και πρακτικών εφαρμογών, με αποτέλεσμα αυτό που είναι ουσιαστικά ένα κοινωνικό κατασκεύασμα να μετατραπεί σε σύνολο χαρακτηριστικών με στόχο μια καλή νοοτροπία ασφάλειας.

Με βάση αυτό, ένας άμεσος τρόπος να περιγραφεί η νοοτροπία ασφάλειας είναι να εξεταστούν οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συμπεριφορά. Το ΣΔΑ εξασφαλίζει τα θεμέλια προσδιορίζοντας και καθορίζοντας, μέσω πολιτικών και διαδικασιών, τι απαιτείται για την επίτευξη αυτού του στόχου. Σε μια ουτοπική περίπτωση, το ΣΔΑ θα ήταν τέλειο και το σύνολο της διοίκησης και του προσωπικού θα συμμορφωνόταν με τις απαιτήσεις του. Δυστυχώς δεν έχουμε να κάνουμε με μια ουτοπική περίπτωση. Στην πραγματικότητα, η διοίκηση και το προσωπικό επιχειρούν να κατανοήσουν το περιεχόμενο του ΣΔΑ βάσει των δικών τους αξιών, συμπεριφορών και πιστεύω που πηγάζουν από την προσωπική τους εμπειρία, σε συνδυασμό με τους κανόνες συμπεριφοράς στον χώρο εργασίας και την κοινωνία. Εάν το ΣΔΑ γίνει κατανοητό και επικρατήσει νοοτροπία συμμόρφωσης, θα ακολουθήσουν ορθές συμπεριφορές. Ειδάλλως, θα ερμηνεύεται μεμονωμένα και θα εφαρμόζονται εναλλακτικές λύσεις. Αυτές θα βασίζονται σε ατομική εκτίμηση επικινδυνότητας που θα σταθμίζει τους παράγοντες που επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων. Η εκτίμηση επικινδυνότητας δεν θα επικεντρώνεται αποκλειστικά στους πραγματικούς κινδύνους, αλλά θα λαμβάνει υπόψη και παράγοντες που σχετίζονται με την ευκολία, τον κίνδυνο να εντοπιστεί ο παραβάτης, τις δηλώσεις και τις δράσεις της διοίκησης κτλ. Συνεπώς, η νοοτροπία ασφάλειας καθορίζεται από την αλληλεξάρτηση των ΣΔΑ, την κατανόηση και τη συμπεριφορά.

Η μέτρηση της νοοτροπίας ασφάλειας απαιτεί κατανόηση των τριών παραγόντων και της αλληλεξάρτησής τους. Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, δεν υφίσταται ενιαίος επιστημονικός τρόπος

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

μέτρησης της νοοτροπίας ασφάλειας. Αντιθέτως, τα χαρακτηριστικά που επηρεάζουν τη νοοτροπία ασφάλειας μπορούν να αναλυθούν υπό το πρίσμα των τριών αυτών παραγόντων.

Για παράδειγμα, κατόπιν μιας δήλωσης πολιτικής φύσης όπως το «πρώτα η ασφάλεια» μπορεί να διερευνηθεί ο αντίκτυπός της στους υπαλλήλους. Όντως πιστεύουν ότι αληθεύει; Είναι η διοίκηση πιστή στα λόγια της; Πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις και με ποια λογική; Πώς αντιδρά ο οργανισμός υπό πίεση; κ.λπ. Τέτοιου είδους έρευνες μπορούν να διεξαχθούν και για άλλους παράγοντες, όπως η συνεχής μάθηση και η στάση αμφισβήτησης που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Ο συνδυασμός των αποτελεσμάτων της ανάλυσης θα δώσει μια εικόνα της σημερινής κατάστασης της νοοτροπίας. Με την πάροδο του χρόνου είναι δυνατόν να προκύψει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα που θα επιτρέπει αρτιότερα συμπεράσματα.

Για την καλύτερη κατανόηση της νοοτροπίας ασφάλειας στο εσωτερικό ενός οργανισμού, οι εμπειρογνώμονες και οι ερευνητές έχουν αναπτύξει μοντέλα τα οποία συνήθως περιλαμβάνουν ένα σύνολο χαρακτηριστικών που διέπουν τη θετική νοοτροπία ασφάλειας. Το γράφημα 4 αποτυπώνει ένα παράδειγμα τέτοιου μοντέλου το οποίο βασίζεται σε πρόσφατες εργασίες του Ινστιτούτου για τη Νοοτροπία Βιομηχανικής Ασφάλειας (ICSI).

Γράφημα 4: Χαρακτηριστικά νοοτροπίας ασφάλειας

Βάσει του προτύπου του ICSI, και όπως φαίνεται στον , υφίσταται συσχέτιση μεταξύ των περισσότερων στοιχείων του ΣΔΑ και των κυρίαρχων χαρακτηριστικών μιας νοοτροπίας ασφάλειας όπως φαίνεται στον Πίνακα 6.

Πίνακας 6: Σχέσεις μεταξύ απαιτήσεων ΣΔΑ και χαρακτηριστικών μιας νοοτροπίας ασφάλειας

Στοιχεία ΣΔΑ	Απαίτηση ΣΔΑ ΚΜΑ	Χαρακτηριστικά νοοτροπίας ασφάλειας
Ηγετικός ρόλος και δέσμευση	2.1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Διαλεκτική νοοτροπία ▶ Διαφανής και δίκαιη νοοτροπία ▶ Ηγετικός ρόλος της διοίκησης και συμμετοχή του προσωπικού
Πολιτική ασφάλειας	2.2	Ηγετικός ρόλος της διοίκησης και συμμετοχή του προσωπικού
Δομή και αρμοδιότητες	2.3	Συλλογική νοοτροπία (συμμετέχουν όλοι)
Συμμετοχή προσωπικού και άλλων μερών	2.4	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Διαφανής και δίκαιη νοοτροπία ▶ Συλλογική νοοτροπία (συμμετέχουν όλοι) ▶ Ηγετικός ρόλος της διοίκησης και συμμετοχή του προσωπικού
Εκτίμηση επικινδυνότητας	3.1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Κοινή αντίληψη όσον αφορά τους σημαντικότερους κινδύνους ▶ Συνεχής εστίαση στα τεχνικά εμπόδια, στο ΣΔΑ, στους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες ▶ Σωστή ισορροπία μεταξύ της ασφάλειας με βάση τους κανόνες, και της ασφάλειας με ανάληψη πρωτοβουλιών
Στόχοι ασφάλειας και σχεδιασμός	3.2	-
Πόροι	4.1	Συλλογική νοοτροπία (συμμετέχουν όλοι)
Επάρκεια	4.2	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Διαφανής και δίκαιη νοοτροπία ▶ Συλλογική νοοτροπία (συμμετέχουν όλοι)
Επίγνωση	4.3	Κοινή αντίληψη όσον αφορά τους σημαντικότερους κινδύνους
Πληροφορίες και επικοινωνία	4.4	Διαφανής και δίκαιη νοοτροπία
Τεκμηριωμένες πληροφορίες/Τεκμηρίωση ΣΔΑ	4.5	Συνεχής εστίαση στα τεχνικά εμπόδια, στο ΣΔΑ, στους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες
Ενσωμάτωση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων (ΑΟΠ)	4.6	-
Επιχειρησιακές δραστηριότητες	5.1	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Κοινή αντίληψη όσον αφορά τους σημαντικότερους κινδύνους ▶ Διαλεκτική νοοτροπία

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Στοιχεία ΣΔΑ	Απαίτηση ΣΔΑ ΚΜΑ	Χαρακτηριστικά νοοτροπίας ασφάλειας
		► Σωστή ισορροπία μεταξύ της ασφάλειας με βάση τους κανόνες, και της ασφάλειας με ανάληψη πρωτοβουλιών
Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	5.2	Κοινή αντίληψη όσον αφορά τους σημαντικότερους κινδύνους
Ανάδοχοι, εταίροι και προμηθευτές	5.3	► Διαφανής και δίκαιη νοοτροπία ► Συλλογική νοοτροπία (συμμετέχουν όλοι)
Διαχείριση μεταβολών	5.4	-
Διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης	5.5	Σωστή ισορροπία μεταξύ της ασφάλειας με βάση τους κανόνες, και της ασφάλειας με ανάληψη πρωτοβουλιών
Παρακολούθηση	6.1	Διαλεκτική νοοτροπία
Εσωτερικός έλεγχος	6.2	-
Επανεξέταση από τη διοίκηση	6.3	-
Βελτίωση/Εκμάθηση από ατυχήματα και συμβάντα	7.1	► Διαλεκτική νοοτροπία ► Διαφανής και δίκαιη νοοτροπία
Συνεχής βελτίωση	7.2	► Διαλεκτική νοοτροπία ► Διαφανής και δίκαιη νοοτροπία

Περισσότερες λεπτομέρειες για το πρότυπο ICSI διατίθενται στην ιστοσελίδα του ινστιτούτου (<http://www.icsi.eu.org>).

Ένα παράδειγμα μιας στρατηγικής για τη βελτίωση της νοοτροπίας της ασφάλειας των σιδηροδρόμων σε μια μεγάλη εταιρεία: το πρόγραμμα PRISME που εφαρμόζεται στην SNCF (Γαλλία)

Το 2014, μετά από μια σειρά σοβαρών σιδηροδρομικών ατυχημάτων και διαδοχικών εργατικών ατυχημάτων, η SNCF πραγματοποίησε έρευνα μεγάλης κλίμακας, η οποία χρηματοδοτήθηκε από τον διευθύνοντα σύμβουλο, με στόχο την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο το προσωπικό αντιλαμβάνονταν την ασφάλεια.

«Το ερωτηματολόγιο αναπτύχθηκε κατόπιν διαβούλευσης με 20 ομάδες εστίασης μεταξύ του Απριλίου και του Μαΐου 2014. Εξετάστηκαν όλες οι δραστηριότητες και όλα τα ιεραρχικά επίπεδα. Για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας το έργο της έρευνας ανατέθηκε σε ανεξάρτητο Ινστιτούτο. Ήταν σύμμορφο με το πρότυπο ISO 20252 και βασίστηκε στο CAWI (Υποστήριξη υπολογιστών για συνεντεύξεις στο διαδίκτυο), προσβάσιμο από ιδιωτικό υπολογιστή, smartphone, ταμπλέτες».

«Οι ομάδες εστίασης προσέφεραν πολύτιμες πληροφορίες. Συγκεκριμένα, μέσω των ομάδων εστίασης, εντοπίστηκε η ανάγκη απλοποίησης της τεκμηρίωσης».

Αυτή η πρωτοβουλία αποδείχθηκε επιτυχής καθώς περισσότεροι από 53.000 υπάλληλοι από περίπου 150.000 απάντησαν στο ερωτηματολόγιο.

Προέκυψε μια μάλλον συναινετική διάγνωση που τόνισε την ανάγκη να ευνοηθεί ο διάλογος και να προωθηθεί η υποβολή εκθέσεων από όλους τους εργαζομένους. Μια βαθιά αλλαγή στην νοοτροπία που στηρίζει προορατικές συμπεριφορές σε όλα τα επίπεδα της εταιρείας, και όχι μια αντιδραστική προσέγγιση σε μεμονωμένα συμβάντα, αναγνωρίστηκε ως απαραίτητος οδηγός για τη συνεχή βελτίωση της ασφάλειας.

Κατά συνέπεια, οι ανώτατοι διευθυντές δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν μια **γενική πολιτική ασφάλειας της εταιρείας** που στοχεύει στην επίτευξη του επιπέδου ασφάλειας αριστείας και δηλώνει ότι η ασφάλεια είναι στην κορυφή του καταλόγου των εταιρικών αξιών, καθώς και ένα απαραίτητο μέσο για να επιτευχθεί ένα εξαιρετικό επίπεδο επιδόσεων.

Με βάση την έρευνα και σε μια πρόσθετη συγκριτική αξιολόγηση, μια ομάδα εργασίας σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου ανέπτυξε ένα φιλόδοξο σχέδιο δράσης, το οποίο ονομάζεται PRISME και το οποίο αποτελείται από έξι στοιχεία. Μια έρευνα που διεξήχθη τον Νοέμβριο του 2015 έδειξε ότι τα στοιχεία αυτά έχουν αναγνωριστεί ως «σημαντικά» και «πολύ σημαντικά» από το 93% του προσωπικού.

Τα στοιχεία αυτά είναι τα ακόλουθα:

- ▶ Ανάπτυξη «προορατικών» συμπεριφορών: μάθηση από τα λάθη και τα προβλήματα·
- ▶ Ρύθμιση ενός συστήματος βασισμένου στην ανάλυση «κινδύνου»: πρόβλεψη, προσδιορισμός και θέση σε προτεραιότητα των δράσεων·
- ▶ Έλεγχος των «διεπαφών»: καταπολέμηση του κατακερματισμού και καλύτερη συνεργασία·
- ▶ «Απλοποίηση» των διαδικασιών, της τεκμηρίωσης και τους τρόπους λειτουργίας: προσαρμογή στην πραγματικότητα της εργασίας για περισσότερη αποτελεσματικότητα·
- ▶ Δημιουργία ενός ευνοϊκού «διαχειριστικού» περιβάλλοντος, ώστε όλοι να συμμετέχουν προσωπικά: να μειωθεί ο κίνδυνος ατυχήματος στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο·
- ▶ Απόκτηση εργαλείων και καινοτόμου «εξοπλισμού»: παροχή σύγχρονων μεθόδων εργασίας για όλους, ενός ασφαλούς περιβάλλοντος και ενός ασφαλούς δικτύου.

Στο πλαίσιο του προγράμματος PRISME, έχουν υλοποιηθεί οι ακόλουθες συγκεκριμένες δράσεις:

- ▶ *μονοήμερη εκπαίδευση για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες σε 8000 διευθυντές·*
- ▶ *ανάπτυξη και προώθηση μιας δίκαιης και δίκαιης νοοτροπίας·*
- ▶ *ενίσχυση των εργαλείων επικοινωνίας και διάδοσης [«2 mois sécurité» (ασφάλεια 2 μηνών), δείκτες, ενδείξεις ασφαλείας]·*
- ▶ *αναθεώρηση του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας και των κανόνων ασφαλείας·*
- ▶ *βελτίωση της ανάλυσης κινδύνου για την καλύτερη εξέταση συστημικών πτυχών.*

Ενώ η αποτελεσματικότητα του προγράμματος αξιολογείται επί του παρόντος, έχουν ήδη προσδιοριστεί πολλά οφέλη:

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- ▶ βελτιωμένη ποιότητα των ερευνών συμβάντων με εξέταση των οργανωτικών παραγόντων·
- ▶ βελτιωμένη αυθόρμητη αναφορά αποσοβηθέντων ατυχημάτων και των ζητημάτων από το προσωπικό·
- ▶ βελτιωμένη επικοινωνία·

Οι διαχειριστικές συμπεριφορές γίνονται αντιληπτές ως πιο υποστηρικτικές και προορατικές από το προσωπικό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Ενσωμάτωση των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων

Εισαγωγή στους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες

Οι άνθρωποι και οι οργανωτικοί παράγοντες (ΑΟΠ) είναι πολυεπιστημονικός τομέας που επικεντρώνεται στον τρόπο αύξησης της ασφάλειας, τη βελτίωση των επιδόσεων και την ενίσχυση της ικανοποίησης των χρηστών. Οι ΑΟΠ είναι μια προσέγγιση που βασίζεται στον χρήστη, δηλαδή ο σχεδιασμός βασίζεται στη σαφή κατανόηση των χρηστών, των καθηκόντων και του περιβάλλοντος. Το σημείο εκκίνησης είναι πάντα οι δυνατότητες και οι περιορισμοί του χρήστη, και ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζονται και αλληλεπιδρούν με τα συστήματα που χρησιμοποιούνται κατά την εκτέλεση μιας εργασίας. Στόχος είναι να προσδιοριστεί ο καλύτερος τρόπος για την εκτέλεση της εργασίας με ασφαλή και αποδοτικό τρόπο. Δίνεται έμφαση στη χρηστικότητα. Οι ΑΟΠ χρησιμοποιούνται τόσο ως ενεργό μέσο διασφάλισης καλών διαδικασιών σχεδιασμού, όσο και ως μέσο αντίδρασης για τον εντοπισμό των βασικών προβλημάτων όταν υπάρχουν άσχημες εξελίξεις.

Για παράδειγμα, κατά τον σχεδιασμό νέων οχημάτων, είναι ανεπαρκές να εφαρμοστούν απλώς τα πρότυπα σχεδιασμού. Οι μηχανοδηγοί, οι εισπράκτορες και το προσωπικό συντήρησης θα πρέπει να συμμετέχουν ώστε να συμβάλλουν με την εμπειρία τους και την κατανόησή τους όσον αφορά την ασφαλή και αποτελεσματική εκτέλεση των εργασιών. Αυτό μπορεί να σχετίζεται, για παράδειγμα, με συγκεκριμένα ζητήματα περί σταθμών ή γραμμών, την προσβασιμότητα και την πρόσβαση για τους εργαζόμενους στη συντήρηση, τις προτεραιότητες εργασιών στην καμπίνα, τις απαιτήσεις επικοινωνίας ή τη συμπεριφορά των επιβατών στους σταθμούς.

Η γνώση και η εμπειρία των διαφόρων φορέων λαμβάνεται καλύτερα υπόψη μέσω μιας επαναληπτικής διαδικασίας όπου ο χρήστης αξιολογεί τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη του συρμού συνεχώς ενόσω ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη βρίσκονται σε εξέλιξη. Αυτό βοηθά στην πρόληψη κοινού σφάλματος στη διαδικασία σχεδιασμού, δηλαδή στην εστίαση στην αλληλεπίδραση του ανθρώπου με μεμονωμένα συστήματα αντί για την εκτέλεση εργασιών σε γενικές γραμμές. Για παράδειγμα, οι προμηθευτές έχουν διαφορετικές ιδέες για το πώς πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στα συστήματα συναγερμού. Χωρίς ολιστική προοπτική, ο χρήστης συχνά καταλήγει να υπερφορτώνεται με πληροφορίες ασήμαντες για την εκτέλεση εργασιών. Αυτό συμβαίνει ακριβώς επειδή ο τεχνικός σχεδιασμός δίνει τη δυνατότητα εμφάνισης των πληροφοριών, ακόμα και αν ο χρήστης δεν τις χρειάζεται. Η ανάλυση ΑΟΠ βοηθά να κάνουμε διάκριση μεταξύ της ανάγκης να γνωρίζουμε και της επιθυμίας μας για πληροφορίες.

Οι ΑΟΠ εφαρμόζουν συστημική προοπτική, δηλαδή δεν εξετάζονται μόνο ο άνθρωπος, ο τεχνολογικός και ο οργανωτικός παράγοντας μεμονωμένα, αλλά δίνεται έμφαση στις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των διαφόρων παραγόντων. Για παράδειγμα, εάν ένας μηχανοδηγός έχει εμπλακεί σε συμβάν, π.χ. πέρασε σήμα κινδύνου, οι παράγοντες που προτείνεται να διερευνηθούν είναι (μεταξύ άλλων) η κόπωση, η γνωστική υπερφόρτωση, η επάρκεια, κ.λπ. (ανθρώπινος παράγοντας), η επιρροή της τεχνολογίας στην απόδοση, όπως οι αλληλεπιδράσεις ανθρώπου και συστήματος, η διάταξη, η τοποθέτηση του σήματος (τεχνολογικός παράγοντας), η επίδραση του οργανισμού στην απόδοση, όπως η κατάρτιση, το ΣΔΑ, οι οργανωτικές προτεραιότητες (οργανωτικός παράγοντας), καθώς και η αλληλεπίδραση μεταξύ των τριών

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

τομέων, όπως η επίδραση της προμήθειας στον σχεδιασμό ή τη διαχείριση της αλλαγής με την εισαγωγή νέου σχεδιασμού.

Οι μέθοδοι πηγάζουν από πολλά διαφορετικά πεδία, για παράδειγμα την πειραματική ψυχολογία, τη βιομηχανική μηχανική, την οργανωτική ψυχολογία, την κοινωνιολογία, τη διαχείριση της επιστήμης, τη γνωστική μηχανική, την εργονομία, την επιστήμη των υπολογιστών και τη μηχανική ασφάλειας. Δεδομένου ότι η έμφαση των ΑΟΠ είναι στον χρήστη, η μέθοδος που εφαρμόζεται συνήθως είναι η ανάλυση εργασιών. Η ανάλυση εργασιών βοηθά τον σχεδιαστή να κατανοήσει τις εργασίες που πρέπει να εκτελεστούν και τον τρόπο που αυτές σχετίζονται με συστήματα με τα οποία αλληλεπιδρά ο χρήστης, καθώς και τις οργανωτικές συνθήκες που επηρεάζουν την απόδοση. Με βάση την ανάλυση εργασιών, μπορεί να πραγματοποιηθεί περαιτέρω ανάλυση, για παράδειγμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ ανθρώπου και συστήματος, του φόρτου εργασίας, ανθρώπινης αξιοπιστίας/κινδύνου, ανθρωπομετρία και βιομετρική ανάλυση. Το βασικότερο είναι να διασφαλίζεται ότι ο χρήστης απολαμβάνει τις βέλτιστες δυνατές συνθήκες εργασίας, με στόχο την ασφάλεια και την απόδοση.

Οι ακόλουθες παραπομπές παρέχουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά τους ανθρώπινους και τους οργανωτικούς παράγοντες.

- Salvendy, G. (2012). *Handbook of Human Factors and Ergonomics* (Εγχειρίδιο ανθρώπινων παραγόντων και εργονομίας). Νιου Τζέρσι: Wiley & Sons. ISBN-13:978-0470528389
- Wickens, C.D., Lee, J.D., Liu, Y & Gordon Becker, S.E (2004). *An Introduction to Human Factors Engineering* (Εισαγωγή στον σχεδιασμό των ανθρώπινων παραγόντων) Νιου Τζέρσι: Pearson Education. ISBN-13:978-0131837362

Στρατηγική για τη στήριξη της ενσωμάτωσης των ανθρώπινων και των οργανωτικών παραγόντων στο σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας

Ο οργανισμός θα πρέπει να διαθέτει στρατηγική που θα διασφαλίζει ότι οι γνώσεις, οι μέθοδοι και οι ανθρωποκεντρικές προσεγγίσεις ως προς τους ανθρώπινους παράγοντες εφαρμόζονται συστηματικά και με συνέπεια σε όλες τις σχετικές διαδικασίες εντός του οργανισμού. Μια τέτοια προσέγγιση σημαίνει να εξετάζονται πρώτα οι ανάγκες, οι ικανότητες και οι συμπεριφορές των ανθρώπων και να ακολουθεί σχεδιασμός που ανταποκρίνεται στις εν λόγω ανάγκες, ικανότητες και συμπεριφορές.

Η στρατηγική για τους ανθρώπινους και οργανωτικούς παράγοντες (ΑΟΠ) μπορεί να περιλαμβάνει στοιχεία που συνδέονται με τα εξής:

Ηγετικός ρόλος

- *Ηγετικός ρόλος και δέσμευση*
 - *Η δέσμευση της διοίκησης στους ΑΟΠ αναφέρεται σαφώς στις πολιτικές και τους στόχους.*
 - *Υπάρχει διαδικασία / κατευθυντήρια γραμμή που υποδεικνύει πώς πρέπει να εφαρμόζονται οι ΑΟΠ σε έργα.*
 - *Οι ΑΟΠ αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της διαδικασίας σχεδιασμού και της διαχείρισης έργων.*

► Πολιτική ασφάλειας

- Η πολιτική ασφάλειας δηλώνει σαφώς ότι πρέπει να εφαρμοστεί μια προοπτική ΑΟΠ σε όλες τις διαδικασίες που σχετίζονται με την ασφάλεια.

► Οργανωτικοί ρόλοι, αρμοδιότητες, υποχρεώσεις λογοδοσίας και εξουσίες

- Σαφώς καθορισμένοι ρόλοι, ευθύνες και λογοδοσία του εμπειρογνώμονα σε ΑΟΠ
- Υπάρχει διαδικασία σχετική με τον τρόπο που οι εμπειρογνώμονες σε ΑΟΠ συμμετέχουν τακτικά σε έργα και διαδικασίες.

Σχεδιασμός

► Ενέργειες για την αντιμετώπιση των κινδύνων

- Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο εξετάζεται η προοπτική των ΑΟΠ στις αναλύσεις κινδύνου.
- Συμμετοχή των εμπειρογνομόνων σε ΑΟΠ σε αναλύσεις κινδύνου.

Στήριξη

► Πόροι και επάρκεια

- Συστηματική προσέγγιση για τη διασφάλιση επάρκειας σχετικά με ΑΟΠ στους σχετικούς ρόλους, βάσει ανάλυσης αναγκών.
- Διατίθενται χρόνος και πόροι προκειμένου να διασφαλίζεται ότι πληρούνται οι απαιτήσεις ΑΟΠ.

► Επίγνωση

- Καθολική γνώση περί οργάνωσης της συστηματικής προσέγγισης για διασφάλιση επάρκειας σχετικά με ΑΟΠ στους σχετικούς ρόλους

Λειτουργία

► Σχεδιασμός και έλεγχος λειτουργίας

- Οι ΑΟΠ λαμβάνονται υπόψη στον επιχειρησιακό προγραμματισμό.

► Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων

- Ο οργανισμός διαθέτει κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή ανθρωποκεντρικής προσέγγισης σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής.

► Διαχείριση μεταβολών

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

- Οι ΑΟΠ θα αξιολογούνται πάντα ως μέρος της διαχείρισης μεταβολών.

Αξιολόγηση επιδόσεων

► Παρακολούθηση

- Οι επιδόσεις ασφάλειας αξιολογούνται συστηματικά υπό το πρίσμα της στρατηγικής για τους ΑΟΠ.

Βελτίωση

► Διδάγματα από ατυχήματα και συμβάντα

- Η εμπειρία και οι μέθοδοι σχετικά με τους ΑΟΠ χρησιμοποιούνται στη διαδικασία διερεύνησης ατυχημάτων.
- Υπάρχει μεθοδολογία για τη διεξαγωγή ερευνών βάσει της γνώσης και των μεθόδων για τους ΑΟΠ.
- Υπάρχει πρόγραμμα κατάρτισης για ερευνητές ατυχημάτων και συμβάντων, βασισμένο στην προοπτική σχετικά με τους ΑΟΠ.

► Συνεχής βελτίωση

- Διαδικασία για συνεχή βελτίωση των διαδικασιών του οργανισμού σχετικά με τη διαχείριση των ΑΟΠ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

Ορισμοί

Η χρήση λέξεων ή όρων όπως «πρέπει» ή «θα πρέπει» στο έγγραφο υποδηλώνει νομική απαίτηση, συνεπώς είναι απαραίτητη η συμμόρφωση.

Ατύχημα	Κάθε ακούσιο ή ανεπιθύμητο και αιφνίδιο περιστατικό ή ειδική αλληλουχία τέτοιων περιστατικών με επιζήμιες συνέπειες· τα ατυχήματα διακρίνονται στις εξής κατηγορίες: συγκρούσεις, εκτροχιασμοί, ατυχήματα σε ισόπεδες διαβάσεις, ατυχήματα που προκαλούνται σε άτομα από κινούμενο τροχαίο υλικό, πυρκαγιές και άλλα (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).
Τόπος παροχής της υπηρεσίας	δίκτυο ή δίκτυα εντός ενός ή περισσότερων κρατών μελών στα οποία μια σιδηροδρομική επιχείρηση προτίθεται να δραστηριοποιηθεί (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).
Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	προσέγγιση που χρησιμοποιεί ένας οργανισμός για να εξασφαλίσει ότι τα φυσικά περιουσιακά στοιχεία παραμένουν ασφαλή, κατάλληλα για χρήση και εμπορικά βιώσιμα από τον σχεδιασμό και την κατασκευή, και σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, έως τον παροπλισμό.
Έλεγχος	Συστηματική, ανεξάρτητη και τεκμηριωμένη διαδικασία για την απόκτηση αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου και αντικειμενική αξιολόγηση για τον καθορισμό του βαθμού εκπλήρωσης των κριτηρίων ελέγχου (ISO
Χαρακτήρας λειτουργίας	Ο χαρακτηρισμός της λειτουργίας με βάση το πεδίο εφαρμογής της, καθώς και ο σχεδιασμός και η κατασκευή των υποδομών, η συντήρηση των υποδομών, ο κυκλοφοριακός σχεδιασμός, η διαχείριση και ο έλεγχος της κυκλοφορίας, και με βάση τη χρήση της σιδηροδρομικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών γραμμών και/ή των γραμμών υψηλής ταχύτητας, της μεταφοράς επιβατών και/ή εμπορευμάτων.
Επάρκεια	Ικανότητα εφαρμογής γνώσεων και δεξιοτήτων για την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων (ISO 9000).
Συνεχής βελτίωση	Επαναλαμβανόμενη δραστηριότητα για βελτίωση της απόδοσης (ήτοι μετρήσιμο αποτέλεσμα) (ISO 9000).
Διαχείριση εγγράφων	Η διαδικασία για την αναγνώριση, τη δημιουργία, τη συντήρηση, τη διαχείριση, την αποθήκευση και τη διατήρηση τεκμηριωμένων πληροφοριών.
Έκταση της υπηρεσίας	Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές λειτουργίες που εκτελούνται από σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, η έκταση που χαρακτηρίζεται από τον αριθμό των επιβατών και/ή όγκο των εμπορευμάτων και από το εκτιμώμενο μέγεθος μιας σιδηροδρομικής επιχείρησης ως προς τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολεί στον τομέα των σιδηροδρόμων (όπως πολύ μικρή, μικρή, μεσαίου μεγέθους ή μεγάλη επιχείρηση) (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798). Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές λειτουργίες που εκτελούνται από τους διαχειριστές υποδομής, η έκταση που χαρακτηρίζεται από το μήκος του σιδηροδρομικού τμήματος και το εκτιμώμενο μέγεθος του διαχειριστή υποδομής από άποψη αριθμού εργαζομένων απασχολούμενων στον σιδηροδρομικό τομέα [Κανονισμός (ΕΕ) (ΚΜΑ για το ΣΔΑ)].

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

Κίνδυνος	Κατάσταση που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ατύχημα (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013).
Ανθρώπινοι και οργανωτικοί παράγοντες	Όλα τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά απόδοσης και οι οργανωτικές πτυχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για να διασφαλίζεται η δια βίου ασφάλεια και αποτελεσματικότητα ενός συστήματος ή ενός οργανισμού.
Ανθρωποκεντρική προσέγγιση	Προσέγγιση που εξετάζει πρώτα τις ανάγκες, τις ικανότητες και τις συμπεριφορές των ανθρώπων, και ακολουθείται από σχεδιασμό που ανταποκρίνεται στις εν λόγω ανάγκες, ικανότητες και συμπεριφορές.
Συμβάν	Κάθε περιστατικό, πλην ατυχήματος ή σοβαρού ατυχήματος, το οποίο επηρεάζει την ασφαλή λειτουργία των σιδηροδρόμων (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798). Στα συμβάντα συμπεριλαμβάνονται και τα αποσοβθέντα ατυχήματα.
Διαχειριστής υποδομής	Κάθε φορέας ή επιχείρηση που έχει την ευθύνη ιδίως για την ίδρυση, τη διαχείριση και τη διατήρηση της σιδηροδρομικής υποδομής, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης της κυκλοφορίας, του ελέγχου-χειρισμού και σηματοδότησης. Οι λειτουργίες του διαχειριστή υποδομής σε δίκτυο ή τμήμα δικτύου μπορούν να κατανεμηθούν σε διάφορες οργανισμούς ή επιχειρήσεις (Οδηγία 2012/34/ΕΕ).
Ενδιαφερόμενος	Πρόσωπο ή οργανισμός που μπορεί να επηρεάσει, να επηρεαστεί ή να αντιληφθεί ότι επηρεάζεται από μια απόφαση ή δραστηριότητα (ISO 9000) σχετικά με το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας.
Έρευνα ή διερεύνηση	Διαδικασία που διεξάγεται με σκοπό την πρόληψη ατυχημάτων και συμβάντων και περιλαμβάνει τη συγκέντρωση και την ανάλυση πληροφοριών, την εξαγωγή συμπερασμάτων, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού των αιτιών, και, οσάκις κρίνεται ενδεδειγμένο, τη διατύπωση συστάσεων ασφάλειας (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).
Σύστημα διαχείρισης	Σύνολο αλληλένδετων ή αλληλεπιδρώντων στοιχείων ενός οργανισμού για τη χάραξη πολιτικών και στόχων, και οι διαδικασίες για την επίτευξη αυτών των στόχων (ISO 9000).
Παρακολούθηση	Οι ρυθμίσεις που εφαρμόζουν οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, οι διαχειριστές υποδομής ή οι υπεύθυνοι για τη συντήρηση φορείς για τον έλεγχο του συστήματος διαχείρισής τους εφαρμόζονται σωστά και αποτελεσματικά (Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1078/2012).
Εθνικοί κανόνες	Όλοι οι δεσμευτικοί κανόνες που θεσπίζονται σε ένα κράτος μέλος, ανεξαρτήτως του φορέα έκδοσης, οι οποίοι περιλαμβάνουν απαιτήσεις σιδηροδρομικής ασφάλειας ή απαιτήσεις τεχνικής φύσεως, εκτός από αυτές που έχουν θεσπιστεί από την Ένωση ή διεθνείς κανόνες, και οι οποίοι ισχύουν στο εν λόγω κράτος μέλος για σιδηροδρομικές επιχειρήσεις, διαχειριστές υποδομών ή τρίτα μέρη (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798).
Διαδικασία	Σύνολο αλληλένδετων δραστηριοτήτων ή δραστηριοτήτων που αλληλεπιδρούν, που μετασχηματίζουν δεδομένα σε αποτελέσματα (ISO 9000).
Σιδηροδρομική υποδομή	Οι εγκαταστάσεις που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία μιας σιδηροδρομικής γραμμής, συμπεριλαμβανομένων των σιδηροδρομικών γραμμών και των σχετικών δομών γραμμών,

	των βοηθητικών οδών, των συστημάτων σηματοδότησης, των συστημάτων επικοινωνιών, και του τροχαίου υλικού, των συστημάτων ελέγχου, των συστημάτων ελέγχου αμαξοστοιχιών, και των συστημάτων διαχείρισης δεδομένων, ειδοποιήσεων και σημάτων, της ηλεκτρικής τροφοδοσίας και των συστημάτων ηλεκτρικής έλξης, των συνδεδεμένων κτιρίων, εργαστηρίων, αποθηκών και ανοιχτών χώρων, και των εγκαταστάσεων, των μηχανημάτων και του εξοπλισμού.
Σιδηροδρομική επιχείρηση	Σιδηροδρομική επιχείρηση όπως ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 1 της οδηγίας 2012/34/ΕΕ και κάθε άλλη δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση η δραστηριότητα της οποίας είναι η παροχή υπηρεσιών σιδηροδρομικής μεταφοράς εμπορευμάτων και/ή επιβατών, υπό την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση αυτή πρέπει να εξασφαλίζει υποχρεωτικά και την έλξη, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων που παρέχουν μόνο έλξη (Οδηγία (ΕΕ) 2016/798). Κάθε δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση αδειοδοτημένη σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και με κύρια δραστηριότητα την παροχή υπηρεσιών για τη σιδηροδρομική μεταφορά εμπορευμάτων και/ή επιβατών, με την προϋπόθεση ότι η επιχείρηση εξασφαλίζει έλξη. Στον όρο περιλαμβάνονται και επιχειρήσεις που παρέχουν μόνο έλξη (οδηγία 2012/34/ΕΕ).
Κίνδυνος	Η συχνότητα εκδήλωσης ατυχημάτων και συμβάντων που προκαλούν βλάβη (που προκαλείται από κίνδυνο) και ο βαθμός σοβαρότητας αυτής της βλάβης (κανονισμός (ΕΕ) 402/2013).
Ανάλυση κινδύνου	Συστηματική χρήση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών για τον εντοπισμό των κινδύνων και την εκτίμηση των κινδύνων [κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013].
Εκτίμηση επικινδυνότητας	Η συνολική διαδικασία που περιλαμβάνει ανάλυση κινδύνου και αξιολόγηση κινδύνου (κανονισμός (ΕΕ)
Αξιολόγηση κινδύνου	Διαδικασία που βασίζεται στην ανάλυση κινδύνου, για να καθοριστεί κατά πόσον έχει επιτευχθεί αποδεκτό επίπεδο κινδύνου (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013).
Διαχείριση κινδύνων	Η συστηματική εφαρμογή των πολιτικών, διαδικασιών και πρακτικών διαχείρισης στα καθήκοντα της ανάλυσης, της αξιολόγησης και του ελέγχου των κινδύνων (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 402/2013).
Νοοτροπία ασφάλειας	Η αλληλεπίδραση μεταξύ των απαιτήσεων του συστήματος διαχείρισης της ασφάλειας (ΣΔΑ), του τρόπου με τον οποίο οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τις απαιτήσεις αυτές με βάση τις στάσεις, τις αξίες και τις πεποιθήσεις τους και του τρόπου με τον οποίο αυτοί ενεργούν στην πράξη, όπως εκδηλώνεται στις αποφάσεις και τις συμπεριφορές τους. Η θετική νοοτροπία ασφάλειας χαρακτηρίζεται από τη συλλογική δέσμευση τόσο των επιτελικών στελεχών όσο και των ατόμων να ενεργούν πάντα με ασφάλεια, ιδίως όταν έρχονται αντιμέτωποι με αντικρουόμενους στόχους [κανονισμός (ΕΕ) 2018/... (ΚΜΑ για το ΣΔΑ)].
Σκοπός	Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Ο στόχος ασφάλειας πρέπει να είναι συγκεκριμένος, μετρήσιμος, εφικτός, ρεαλιστικός, και να λαμβάνει υπόψη τον διαθέσιμο χρόνο. Επιπλέον,

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφάλειας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφάλειας ή έγκρισης ασφάλειας

	πρέπει να καθορίζεται σε σχέση με σχετικές λειτουργίες και επίπεδα εντός του οργανισμού.
Εταίρος	Εμπορική οντότητα με την οποία μια άλλη εμπορική οντότητα έχει συνάψει κάποια μορφή συμφωνίας. Αυτή η σχέση ενδέχεται να είναι ένας συμβατικός, αποκλειστικός δεσμός στο πλαίσιο του οποίου οι δύο οντότητες δεσμεύονται να μην συμμαχήσουν με τρίτους.
Εταιρική σχέση	Ρύθμιση βάσει της οποίας τα μέρη, γνωστά ως «εταίροι», συμφωνούν να συνεργαστούν για την προώθηση των αμοιβαίων συμφερόντων τους.
Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης	Η οργάνωση, οι ρυθμίσεις και οι διαδικασίες που θεσπίζονται από διαχειριστή υποδομής ή σιδηροδρομική επιχείρηση προκειμένου να διασφαλίζεται η ασφαλής διαχείριση των εκτελούμενων λειτουργιών [Οδηγία (ΕΕ) 2016/798].
Ανώτερη βαθμίδα διοίκησης	Άτομο ή ομάδα ατόμων που διευθύνει και ελέγχει έναν οργανισμό στο υψηλότερο επίπεδο (ISO 9000).
Είδος παροχής υπηρεσιών	Το είδος χαρακτηριζόμενο από τη μεταφορά επιβατών, είτε συμπεριλαμβάνονται οι υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας είτε όχι, από τη μεταφορά φορτίου, είτε συμπεριλαμβάνονται οι υπηρεσίες επικίνδυνων εμπορευμάτων είτε όχι, ή αποκλειστικά από υπηρεσίες εκτροπής σιδηροδρόμων [Οδηγία (ΕΕ) 2016/798].

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ

Οργανισμός Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

120 rue Marc Lefrancq
BP 20392
FR-59307 Valenciennes Cedex
Τηλ. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

Οδηγίες για την πιστοποίηση ασφαλείας:

- ▶ Οδηγός υποβολής αιτήσεων για την έκδοση ενιαίων πιστοποιητικών ασφαλείας — Οδηγός για τους αιτούντες
- ▶ Οδηγός υποβολής αιτήσεων για την έκδοση ενιαίων πιστοποιητικών ασφαλείας — Οδηγός για τις αρχές
- ▶ **Απαιτήσεις για το σύστημα διαχείρισης της ασφαλείας για σκοπούς χορήγησης πιστοποίησης ασφαλείας ή έγκρισης ασφαλείας**
- ▶ Οδηγός εποπτείας
- ▶ Μοντέλο ωριμότητας διοίκησης
- ▶ Μοντέλο διαχείρισης της επιβολής
- ▶ Συντονισμός μεταξύ των εθνικών αρχών ασφαλείας – Κοινή προσέγγιση για την εποπτεία
- ▶ Πλαίσιο διαχείρισης επάρκειας για τις αρχές